INSPIRATIENOTA

LEGISLATUUR 2019 › 2024

Versie 04|04|2019

BEVEREN VERBINDT

DEEL 1

INTERNE WERKING

DEEL 1 | INTERNE WERKING

1. BESTUURLIJKE ORGANISATIE

- integratie gemeente-OCMW
- beleidsorganen
- administratie
- dagelijks bestuur
- inspraak
- beleids- en beheerscyclus
- interne controle
- externe audit

2. FINANCIËN

- stand van zaken MJP (JR 2017)
- prognose MJP gelijkblijvend beleid
- financiële risico's
- schuld
- uitdagingen en mogelijkheden

3. PERSONEEL

- analyse huidige situatie: vormingsbeleid, onthaalbeleid, …
- HR-indicatoren
- prognoses: kansen en bedreigingen
- personeelsformatie
- 'war on talent'
- kennisborging

4. ICT

- hardware
- MID-office
- samenwerking met andere besturen
- audit en noodzakelijke investeringen

5. PATRIMONIUM

- Gebouwen
- Wegen
- Vervangingsinvesteringen versus nieuwe investeringen (evenwicht bewaren)

6. GROTE PROJECTEN

- Zorgpunt Waasland
- AC
- verkoop eigendommen
- huisvesting technische diensten

DEEL 1 | INTERNE WERKING

1. BESTUURLIJKE ORGANISATIE

In dit hoofdstuk bespreken we de uitdagingen met betrekking tot de bestuurlijke organisatie. Hierna komen de integratie gemeente-OCMW, de beleidsorganen, de administratie, inspraak, beleids- en beheerscylcus, interne organisatiebeheersing en externe audit aan bod.

Voornaamste uitdagingen bestuurlijke organisatie

- Volledige installatie nieuw bestuur
- Volledige implementatie DLB (een belangrijke en omvangrijke opdracht) en andere decreten
- Opmaak en goedkeuring gemeenschappelijk organogram
- Nieuwe afsprakennota tussen CBS en MT
- Invullen en uitwerken "dagelijks bestuur" conform DLB en nieuwe wetgeving overheidsopdrachten
- Beleidsoptie nemen inzake budgethouderschap
- Vaststellen van het organisatiebeheersingssysteem conform het DLB
- Meerjarenbeleidsplan beter uitwerken als plannings- en actie instrument
- Voorbereidingen treffen in functie van de externe audit door Vlaanderen
- Inspraak afstemmen op 'ad hoc' burgerparticipatie-initiatieven en participatietrajecten bij grotere projecten.

1.1. DECREET LOKAAL BESTUUR

Het gemeente- en OCMW-bestuur Beveren werken sinds 2006 samen aan het 'EVI'-project: "Een huis voor iedereen". Het opzet was te komen tot een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de burger. Hiervoor achtte het bestuur en haar administratie het nodig om beide organisaties zoveel als mogelijk te integreren. Gaandeweg integreerden de voorbije jaren verschillende diensten: personeel, ICT, …

De goedkeuring van het Decreet Lokaal Bestuur leidt een nieuwe episode in van de verdere integratie, waarbij zowel wordt ingezet op bestuurlijke als ambtelijke integratie. Tegelijkertijd voltrekt zich in Beveren ook de verzelfstandiging van het luik woon- en thuiszorg. Deze dienstverlening krijgt vanaf 1 januari 2019 onderdak in het Zorgpunt Waasland. Zorgpunt Waasland werd opgericht door de OCMW's van Beveren, Kruibeke, Sint-Niklaas en Zwijndrecht.

De integratie gemeente-OCMW en de ontvlechting OCMW-Zorgpunt Waasland zal doorheen de hele organisatie wijzigingen teweeg brengen in de organisatiestructuur en bij de taken en rollen van medewerkers. Deze transitie dient met de nodige zorg begeleid te worden door medewerkers die

getraind zijn in veranderingsmanagement en projectwerk. Als de organisatie niet in staat blijkt voldoende interne capaciteit hiervoor vrij te maken, zal de organisatie zich moeten laten bijstaan door derden.

1.1.1. Uitgangspunten

Het Decreet Lokaal Bestuur werd in het Vlaams Parlement goedgekeurd op 21 december 2017. Het decreet integreert en vervangt vier bestaande decreten: het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet, het Decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten en het Decreet Intergemeentelijke Samenwerking. Het Decreet Lokaal Bestuur voorziet in de integratie van de OCMW 's en de gemeentebesturen, waarbij wordt afgestapt van het historische bipolaire model waarin het lokale sociale beleid binnen een afzonderlijke structuur werd vormgegeven. De Vlaamse regering wil zo de strategische beleidslijnen maximaal op elkaar afstemmen in één strategisch meerjarenplan en zo komen tot een integrale aanpak waarbij er sociale accenten gelegd kunnen worden in alle lokale beleidsvelden.

Concreet betekent dit dat het OCMW Beveren op 31 december 2018 ophoudt te bestaan in zijn huidige vorm. Enerzijds wordt een gedeelte OCMW, namelijk het Sociaal Huis en Windekind ingekanteld in de gemeente Beveren, anderzijds wordt de afdeling Woonzorg vanaf 1 januari 2019 ondergebracht in het Zorgpunt Waasland. De ondersteunende diensten moeten worden ontvlecht waarbij een aantal personeelsleden overstappen naar het Zorgpunt Waasland en anderen deel worden van de gemeentelijke administratie.

Het integreren van de OCMW 's in de gemeentebesturen en de introductie van de principes van goed bestuur voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moet leiden tot een efficiëntere gemeentelijke organisatie. Ook het aantal lokale politieke mandaten zal hierdoor sterk verminderen. Hiermee wil de Vlaamse regering opnieuw concrete stappen zetten naar een slanke, efficiënte en daadkrachtige lokale overheid.

1.1.2. Politiek-bestuurlijke integratie

De OCMW-wet is federale materie en er werd geen politieke meerderheid gevonden om deze wet aan te passen. Daarom blijft men ook binnen het nieuwe Decreet Lokaal Bestuur werken met twee rechtspersonen. Formeel blijft er dus zowel een gemeenteraad als een OCMW-raad bestaan, evenals een College en een Vast Bureau. In de praktijk worden deze eenduidig politiek aangestuurd en ondersteund door een eengemaakte administratie.

Gemeenteraad | OCMW-raad
De samenstelling van de OCMW-raad is identiek aan de samenstelling van de gemeenteraad. Dit betekent in de praktijk dat de gemeenteraadsleden door hun verkiezing als gemeenteraadslid, van rechtswege ook verkozen zijn als leden van het OCMW-raad. In de praktijk zullen beide raadszittingen zoveel als mogelijk na elkaar plaatsvinden, echter zonder dat hiervoor een bijkomend presentiegeld mag worden toegekend.

De gemeenteraadsleden kiezen uit hun midden een voorzitter van de gemeenteraad. Deze persoon kan, maar moet geen deel uitmaken van het College van Burgemeester en Schepenen. Deze persoon is door zijn verkiezing als voorzitter van de gemeenteraad, eveneens verkozen als voorzitter van de OCMW-raad.

College | Vast bureau

De samenstelling van het College van Burgemeester en Schepenen zal identiek zijn aan het Vast Bureau van het OCMW. De gemeenteraadsleden dragen een burgemeester voor en kiezen uit hun midden de schepenen. Het aldus samengestelde College van Burgemeester en Schepenen vormt eveneens het Vast Bureau van het OCMW. De burgemeester zit het college voor en is van rechtswege ook de voorzitter van het Vast Bureau. De vergaderingen zijn niet openbaar.

Het College van Burgemeester en Schepenen voor een gemeente tussen 30 000 en 49 999 inwoners bestaat uit 6 schepenen. Desgevallend kan de voorzitter van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst nog worden toegevoegd aan het College van Burgemeester en Schepenen. Dit impliceert dat er sowieso minimaal 1 schepenmandaat minder is.

Bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD)

Het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst is in het Decreet Lokaal Bestuur een verplicht orgaan dat beslist over de individuele dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie. Dit moet gebeuren in volstrekte neutraliteit en met respect voor het privéleven van de hulpaanvrager. De leden ervan worden aangeduid door de OCMW-raad. Voor de gemeente Beveren bestaat het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst in de komende legislatuur uit de voorzitter en 8 leden. Als de voorzitter van het BCSD bij zijn verkiezing geen voorzitter of lid van het Vast Bureau is, wordt hij van rechtswege toegevoegd aan het Vast Bureau en het schepencollege. De mogelijkheid blijft bestaan om ook niet-gemeenteraadsleden en externe experten op te nemen in het BCSD.

Commissies

Tijdens de legislatuur 2013-2018 was er voor elk lid van het college een commissie waaraan in de praktijk elk gemeenteraadslid kan deelnemen. Tijdens deze commissies komen specifieke agendapunten van de gemeenteraad meer uitgebreid aan bod. Vaak wordt hierbij toelichting gegeven door betrokken diensten of derden, en de betrokken schepen met betrekking tot een agendapunt van de gemeenteraad. De werking van deze commissies is geregeld via een huishoudelijk reglement.
De administratie wilt graag inzetten op de verdere professionalisering van de toelichtingen tijdens de gemeenteraadscommissies.

1.1.3. Administratieve integratie

Naast een politiek-bestuurlijke integratie wordt ook ingezet op een ambtelijke integratie van OCMW in de gemeente. De gemeenteraad en de OCMW-raad stellen het gezamenlijk organogram vast. Aan het hoofd van de nieuwe organisatie komt een algemeen directeur die zowel de gemeente als het OCMW bedient. Tevens wordt één gemeenschappelijk financieel directeur aangesteld. In Beveren is deze fase al achter de rug.

De afgelopen jaren werd in Beveren tussen OCMW en gemeente al intensief samengewerkt. Verschillende diensten, zoals personeelsdienst, financiële dienst, sociaal huis, ICT-dienst en archiefdienst werden al geïntegreerd. Tegen eind 2018 zullen alle resterende ondersteunende diensten (o.a. stafdiensten, A&A, patrimonium, juridische diensten) geïntegreerd zijn.

Organogram

Het organogram geeft weer hoe de organisatie gestructureerd is. Beveren zal moeten beschikken over een geïntegreerd organogram voor gemeente en OCMW. Dit organogram werd al uitgewerkt in de voorbije jaren, maar moet nog definitief goedgekeurd worden door de beleidsorganen.

Managementteam

Het Decreet Lokaal Bestuurt bepaalt dat er binnen de gemeentelijke administratie een managementteam moet gevormd worden. Het managementteam ondersteunt de coördinatie van de gemeentelijke diensten bij de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie en bewaakt de eenheid in werking, de kwaliteit van de organisatie en de werking van gemeentelijke diensten.

Sinds begin 2018 werd de werking van het gemeenschappelijk managementteam gemeente/OCMW geïntensifieerd en centraliseert dit overleg de agendapunten die voorheen in de respectievelijke managementteams besproken en behandeld werden. In het huidige eengemaakte managementteam zetelen de algemeen directeur, financieel directeur, de afdelingshoofden, het diensthoofd personeel en de beleidsmedewerker. Voor bepaalde agendapunten sluiten soms ook stafmedewerkers of diensthoofden aan.

De definitieve samenstelling van het MT vanaf 01.01.2019 moet nog bepaald worden door de beleidsorganen.

Een kwaliteitsvolle dienstverlening is gebaat met een goede samenwerking tussen het College van Burgemeester en Schepenen en het managementteam. Een goede vertrouwensrelatie dient opgebouwd en onderhouden te worden. Met oog voor de juiste rolverdeling en open communicatie op basis van vertrouwen, kunnen beiden zich samen blijven inzetten voor de uitwerking van het beleid op lange termijn. Een geactualiseerde afsprakennota aan het begin van de nieuwe legislatuur dient hiertoe als leidraad.

Budgethouderschap

Het gemeentedecreet definieerde budgethouderschap als de toegekende bevoegdheid tot het beheer van een budget dat taakstellend is. Het budgethouderschap kwam principieel toe aan het College van Burgemeester en Schepenen, maar kon op verschillende manieren worden gedelegeerd aan personeelsleden van de gemeente. Voor aangelegenheden van dagelijks bestuur kon het College van Burgemeester en Schepenen het budgethouderschap delegeren aan de gemeentesecretaris, die deze bevoegdheden verder kon delegeren aan andere personeelsleden. De gemeentesecretaris moest daarbij rekening houden met het organogram.

Het nieuwe Decreet Lokaal Bestuur definieert niet langer in detail het budgethouderschap, maar de mogelijkheid van budgethouderschap blijft wel bestaan, zelfs met een grotere flexibiliteit.

Als gemeentelijke administratie bepleiten wij verdere stappen in het toevertrouwen van bevoegdheden aan personeelsleden in de vorm van (budgettaire) responsabilisering, om te komen tot vlottere doorlooptijden van aankopen, leveringen en werken.

Dagelijks bestuur

Op voorstel van het College vulde de gemeenteraad tot hiertoe de inhoud in van het begrip dagelijks bestuur. Deze beslissing heeft invloed op meerdere elementen van de ambtelijke organisatie:

- de bevoegdheidsverdeling tussen gemeenteraad en College van Burgemeester en Schepenen inzake het vaststellen van welke opdrachten voor werken, leveringen en diensten kunnen beschouwd worden als opdrachten van dagelijks bestuur en volgens welke procedure en voorwaarden deze kunnen worden toegewezen;
- het stellen van daden van beschikking met betrekking tot roerende en onroerende goederen;
- het toevertrouwen aan de algemeen directeur van de goedkeuring van de te betalen bedragen inzake het budgethouderschap van de gemeenteraad en het College;
- de vrijstelling van de verplichting inzake voorafgaand visum.

Het huidige gemeenteraadsbesluit hierover dateert van 31 juli 2007 en is dringend toe aan een actualisering die rekening houdt met de nieuwe bepalingen van het Decreet Lokaal Bestuur, maar evenzeer met de wijzigingen in de wet op de overheidsopdrachten en het voortschrijdend inzicht inzake de werking van een administratie. Doelstelling is een soepele maar controleerbare werking van de gemeente te garanderen. Een concreet voorstel zal aan het CBS worden voorgelegd.

1.1.3. Inspraak

Via het Decreet lokaal bestuur wil de Vlaamse overheid haar lokale besturen verplichten om open en op transparante wijze te communiceren met haar burgers. Het lokaal bestuur moet verplicht een aantal documenten (o.a. jaarrekening, budget, notulen gemeenteraad,…) publiceren op haar website. Op deze manier krijgen burgers een goed zicht op de werkzaamheden van hun lokaal bestuur. De toezichthoudende overheid treedt in de toekomst alleen nog op na klachten van burgers.

Onze gemeente heeft een traditie met de inrichting van adviesraden. In de meeste gevallen worden deze adviesraden ook ondersteund door een medewerker van het gemeentebestuur. De adviesraden staan zelf in voor het al dan niet formuleren van adviezen over onze dienstverlening en beslissingen die door het beleid voorbereid of doorgevoerd worden.

In de toekomst zal echter meer aandacht moeten gaan naar ‘ad hoc’ burgerparticipatie-initiatieven en participatietrajecten bij grotere projecten (cf. LaMa Melsele).

1.2. BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS

De introductie van de beleids- en beheerscyclus in 2013 verhoogde zowel bij politiek als administratie de aandacht voor lange termijnplanning binnen de afgebakende financiële evenwichten van het resultaat op kasbasis en de autofinancieringsmarge.

Wij zijn echter van oordeel dat het meerjarenbeleidsplan nog meer als inhoudelijk sturingsdocument gehanteerd kan worden voor de realisatie van doelstellingen, actieplannen en acties. Momenteel wordt het meerjarenbeleidsplan nog te veel louter als een financieel document gezien.

Het Decreet Lokaal Bestuur heeft ook voor de meerjarenplanning een aantal consequenties:

- Het concept en de fundamenten blijven behouden: meerjarenplanning, koppeling inhoudelijk en financiële informatie, financieel evenwicht.
- De beleidsrapporten worden toegankelijker: minder schema's en de integratie van het budget in het MJP-plan, m.a.w. geen afzonderlijk budget meer.
- De kredietbewaking wordt versoepeld.
- Er wordt een opvolgingsrapportering ingevoerd.
- Het boekhoudsysteem ondergaat enkele wijzigingen.
- Er moeten geen budgetlijsten meer worden opgemaakt.

1.3. ORGANISATIEBEHEERSING

De decreetgever hecht veel belang aan organisatiebeheersing. In de komende legislatuur moet hierop een belangrijke klemtoon liggen. In het Decreet Lokaal Bestuur wordt organisatiebeheersing omschreven als het geheel van maatregelen en procedures die ontworpen zijn om een redelijke zekerheid te verschaffen over:

1) het bereiken van de doelstellingen;
2) het beheersen van de risico's;
3) het naleven van wetgevingen en procedures;
4) de beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie;
5) het efficiënt en economisch gebruik van middelen;
6) de bescherming van activa;
7) het voorkomen van fraude.

Het organisatiebeheersingssysteem wordt vastgesteld door de algemeen directeur, na overleg met het managementteam, maar moet worden goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen, het Vast Bureau, de gemeenteraad en de OCMW-raad.

In essentie gaat organisatiebeheersing niet over het controleren of inspecteren van een organisatie, maar over het beheersen ervan: het in de hand hebben en de nodige sturing kunnen geven. Eenvoudig gezegd betekent het dat de organisatie de juiste dingen doet (effectiviteit) en de dingen juist doet (efficiëntie). Organisatiebeheersing situeert zich dan ook zowel op het globale niveau van de organisatie als op procesniveau. Een goede organisatiebeheersing zorgt ervoor dat een organisatie afgestemd is op het behalen van haar doelstellingen en biedt een redelijke zekerheid dat die doelstellingen ook worden bereikt op de meest efficiënte wijze.

Op basis van de 'leidraad organisatiebeheersing voor lokale besturen werd het kader organisatiebeheersing van het OCMW Beveren uitgewerkt en goedgekeurd in de OCMW-raad van 21

mei 2014. In de gemeente zijn hiertoe ondertussen de eerste stappen gezet. Organisatiebeheersing concreet vorm geven in de gemeenste is een absolute noodzaak, o.m. in functie van de interne en externe audits.

1.4. INTERNE EN EXTERNE AUDITS

Het is belangrijk dat alle medewerkers de tijd én ruimte (en de nodige ondersteuning indien noodzakelijk) krijgen om kritisch de eigen werkprocessen te evalueren en verbeterpotentieel aan te geven. Het op tijd kunnen detecteren van mogelijke problemen en dus het proactief opvolgen van dossiers en projecten vraagt een loepzuivere opvolging met bijbehorende aanduiding van projecttrekker/verantwoordelijke. Uit de audit Vlaanderen in dit verband bleek dat bij vele besturen hier wel wat verbetermarge is. Dit is zeker ook bij ons het geval. Het in de praktijk vertalen van projectwerking en –opvolging zal van cruciaal belang blijken. Wil men projecten van begin tot eind kwaliteitsvol opvolgen en afronden, met inbegrip van de noodzakelijke software die (digitale) archivering mogelijk maakt, dan zal hierin geïnvesteerd moeten worden.

Vanaf begin 2014 zijn de externe audits een feit. Audit Vlaanderen voert de audits die de interne organisatie van het lokaal bestuur evalueren, uit. Daarnaast staat Audit Vlaanderen ook in voor de uitvoering van forensische audits (d.w.z. audits naar potentiële fraudegevallen) en thema-audits (bijvoorbeeld thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies).

In het voorjaar 2016 voerde Audit Vlaanderen een thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies uit in Beveren. Audit Vlaanderen stipuleerde verbeterpunten, die ondertussen werden aangepakt. De verplichte structurele rapportage met betrekking tot interne controle aan de gemeenteraad staat als prioriteit op de lijst van de administratie.

2. FINANCIËN

Het hoofdstuk financiën bevat 4 onderdelen:

a) stand van zaken meerjarenbeleidsplan (MJP) (realisaties jaarrekeningen 2014-2017)
b) de financiële risico's
c) schulden
d) de uitdagingen en mogelijkheden.

Voornaamste uitdagingen financiën

- Onder controle houden van alle uitgaven (personeel, werking, onderwijs, investeringen, ...)
- Onder controle houden belangrijkste dotaties (politie, brandweer, Zorgpunt, …)
- Realistisch investeringsritme en bepalen maximum investeringsbudget per jaar
- Maximumplafond aan op te nemen leningen bepalen
- Recurrente (=dienstgebonden) investeringen realistisch budgetteren en plafonneren
- Overdracht niet aangerekende investeringskredieten kritisch beoordelen
- Schuld afbouwen
- Opvangen/voorbereiden stilleggingen en sluiting KCD
- Grondige evaluatie van alle patrimonium gebonden uitgaven gezien het grote patrimonium waarover Beveren beschikt
- Analyse patrimonium in functie van eventuele verkoop
- Toelagen en premies opnieuw evalueren (doelmatigheid, noodzaak..)

2.1. TERUGBLIK 2014-2017

Hieronder volgt een beknopte weergave over de financiën van 2014 tot en met 2017, aan de hand van rekeningcijfers. In dit document wordt regelmatig verwezen naar, en gebruik gemaakt van, informatie uit de Belfiusstudie. In deze studie vergelijkt Belfius de gemeente Beveren met andere Vlaamse steden en gemeenten en met het Vlaamse gemiddelde. De vergelijking gebeurt op basis van berekeningen per inwoner. Dit levert niet altijd een even relevante vergelijking op. Niettemin kunnen uit deze studie een aantal conclusies worden getrokken.

2.2.1. Resultaat en evenwichten

Het resultaat van het eigen dienstjaar is telkens positiever dan gebudgetteerd. Dit hoort uiteraard zo. Er zijn schommelingen tussen de verschillende jaren waar te nemen, als gevolg van specifieke omstandigheden (investeringsvolume, leningopnames, e.d.) die zich voorgedaan hebben. Dergelijke schommelingen zijn normaal in een gemeentewerking en hoeven dus niet per definitie negatief te zijn.

	2014	2015	2016	2017
Resultaat dienstjaar	-1 819 648	25 287 062	9 906 656	-1 800 293

Het **Gecumuleerd Budgettair Resultaat (GBR)** is een belangrijke indicator over de liquiditeiten van de gemeente. Het GBR geeft weer hoeveel de gemeente op korte termijn aan middelen heeft. Anders geformuleerd: dit is min of meer de "portefeuille" van de gemeente.

	2014	2015	2016	2017
GBR	44 604 245	44 415 761	54 322 417	52 522 126

In 2014 zat er 44 miljoen euro in de gemeentelijke portefeuille. Na rekening 2017 bedraagt het GBR 52,5 miljoen euro, terwijl er voor 25 miljoen euro aan pensioenfondsen voor gemeente en OCMW uit deze portefeuille werd gehaald[1]. De groei van dit GBR is dus enorm geweest de voorbije 4 jaar.

Toch is dit verdedigbaar. De 1e jaarhelft zijn er veel meer uitgaven dan inkomsten. Daarenboven prefinanciert de gemeente de investeringen, om pas tegen het jaareinde leningen op te nemen. Er is een stevig GBR nodig om deze werkwijze aan te kunnen houden. Deze werkwijze heeft als voordeel dat er tegen het jaareinde goed kan worden ingeschat hoeveel leningen er effectief dienen te worden opgenomen.

Overigens is het niet onlogisch dat er vooraf wat geld 'gespaard' wordt om grote, geplande investeringen te kunnen financieren.

De **bestemde gelden** zijn de gelden uit onze totale 'portefeuille' (GBR) die we opzijzetten voor iets specifieks.

	2014	2015	2016	2017
Bestemde gelden	45 147 785	16 338 754	16 338 754	23 138 754

Het **resultaat op kasbasis** (ook gekend als toestandsevenwicht) is één van de ***financiële evenwichten*** dat altijd positief moet zijn.

	2014	2015	2016	2017
Resultaat op kasbasis	-543 539	28 077 007	37 983 664	29 383 372

Voor gemeente Beveren was dit in 2014 niet het geval, als gevolg van de Electrabel-operatie, die echter neutraal was over de jaren 2014 en 2015 samen. Deze operatie, met als neveneffect het niet voldoen aan het toestandsevenwicht in 2014, werd gedoogd door de Vlaamse overheid. Het resultaat op kasbasis is het geld dat op korte termijn beschikbaar is. Dit is het resultaat van het gecumuleerd budgettair resultaat (GBR) min de bestemde gelden.

[1] 2015: Gemeente Beveren heeft voorheen voorzieningen getroffen om de pensioenlast te kunnen blijven dragen. Dit opgebouwde pensioenfonds is een pensioenverzekering bij een verzekeringsinstelling. Omdat dit pensioenfonds juridisch een verzekering is (en geen belegging), hoort dit niet als liquide middelen in de gemeenteboekhouding te zitten.

De autofinancieringsmarge (AFM - ook gekend als structureel evenwicht) is het tweede financieel evenwicht waaraan voldaan moet worden. Dit moet positief zijn in het laatste jaar van de meerjarenplanning en in het laatste jaar van de bestuursperiode. Momenteel is 2021 het laatste jaar van de meerjarenplanning en 2019 het laatste jaar van de huidige bestuursperiode.

De AFM is het verschil tussen het exploitatiesaldo en de aflossingen van leningen. De AFM geeft weer of de financiën van de gemeente op een structurele manier in evenwicht zijn en toont aan of de gemeente in staat is haar leningslasten te dragen met het overschot uit de gewone werking.

Een positieve AFM betekent dat er van het exploitatiesaldo, na het vereffenen van de leningslasten, nog middelen overblijven om een deel van de investeringsuitgaven rechtstreeks te financieren of om bijkomende leningen aan te gaan.

De gemeente Beveren scoort goed tot zeer goed op dit financieel evenwicht en toont aan dat het momenteel structureel goed zit. De AFM van gemeente Beveren is lager in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde. De gemeente Beveren beschikt over een groter financieel draagvlak (het exploitatiesaldo), maar heeft ook een veel hogere leningslast.

- Gemeente Beveren: 131 euro per inwoner (2016)
- Vlaanderen: 162 euro per inwoner (2016)

Het is belangrijk om het exploitatiesaldo voldoende groot en stabiel te houden en de leningslasten onder controle te houden. De huidige inkomsten uit de kerncentrale Doel zullen wegvallen/verlagen. Bij ongewijzigd beleid zal het structureel evenwicht hierdoor in het gedrang komen.

Gecorrigeerde AFM

Vlaanderen wil aantonen of een bestuur schulden doorschuift naar de volgende generaties en heeft hiertoe een derde financieel evenwicht in het leven geroepen. Dit evenwicht is geen verplichte norm, maar geeft een indicatie over de schuldaflossing. Vlaanderen stelt een jaarlijkse kapitaalsaflossing van 8 % op de openstaande schulden voorop.

Onze gecorrigeerde AFM is iets lager is dan onze werkelijke AFM, wat betekent dat gemeente Beveren, de leningslast strikter onder controle dient te houden (cf. de recente inspanningen hiervoor).
Dit kan gekaderd worden in de huidige kredietmarkt waarbij de rentevoeten die nu te verkrijgen zijn extreem laag zijn. Hierdoor zijn de opgenomen leningen van de laatste jaren vooral langlopend.

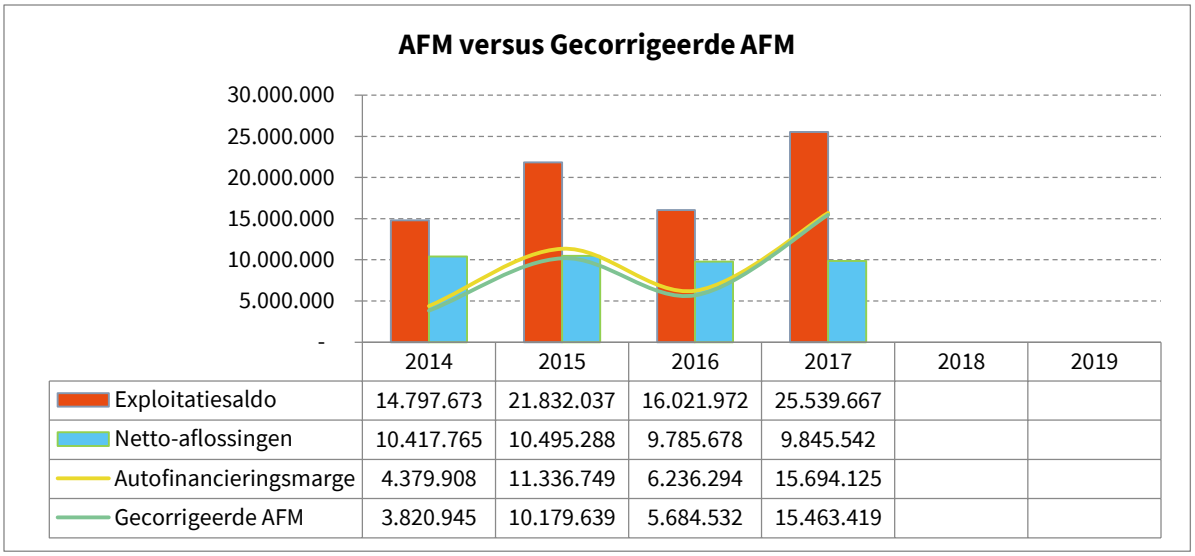

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Exploitatiesaldo	14.797.673	21.832.037	16.021.972	25.539.667		
Netto-aflossingen	10.417.765	10.495.288	9.785.678	9.845.542		
Autofinancieringsmarge	4.379.908	11.336.749	6.236.294	15.694.125		
Gecorrigeerde AFM	3.820.945	10.179.639	5.684.532	15.463.419		

2.2.2. Exploitatie

2.2.2.1. Uitgaven

De totale exploitatie-uitgaven zijn tussen 2012-2016 gedaald met 2,8 %, terwijl dit in Vlaanderen slechts met 0,7 % daalde in diezelfde periode.

A. Totale uitgaven volgens beleidsindeling

ONDERWIJS (25 %)

Het uitgebreide scholenaanbod valt ook op in de exploitatie-uitgaven die we voor onderwijs hebben. 25 % van onze exploitatie-uitgaven worden ingezet voor het beleidsdomein Onderwijs. Kleuter- en lager onderwijs zijn goed voor de helft van het budget van het beleidsdomein Onderwijs. Het secundair onderwijs, met de grote techniciteit van het GTI, heeft een aandeel van 38 %. Dit vertaalt zich in veel hogere uitgaven per inwoner dan gemiddeld in Vlaanderen.

	Rek. '14-'17	Aandeel in BD Onderwijs
Kleuter en lager onderwijs	39 651 452	48 %
Secundair onderwijs	31 010 542	38 %
Kunstacademie	8 472 472	10 %
Kinderopvang	2 043 422	2 %
Overig	691 229	1 %
	81 869 118	**100 %**

€ / inwoner	Beveren	28 grootste steden en gemeenten (rek. 2015)	Vlaanderen
Onderwijs	425	173	142

Veiligheid (16 %)

16 % van onze uitgaven gaat naar beleidsdomein Veiligheid. Dit betreffen voornamelijk de dotaties aan de politiezone Waasland Noord en de Hulpverleningszone Waasland (samen goed voor 94 % van de exploitatie-uitgaven voor het beleidsdomein Veiligheid).
Onze uitgaven inzake het veiligheidsaspect hebben een groot aandeel in de totale exploitatie-uitgaven. Dit is het resultaat van een lage subsidiëring van onze politie en brandweer vanuit de hogere overheden, van de eigenheid van gemeente Beveren (haven, kerncentrale) en van de beleidskeuzes die gemaakt werden.

€ / inwoner	Beveren	28 grootste steden en gemeenten	Vlaanderen
Totaal veiligheid	264	344	169
Politiezone	162	234	118
Hulpverleningszone	98	91	44

Sociaal Huis (10 %)

10 % van onze exploitatie-uitgaven spenderen we aan Sociaal Huis, welke hoofdzakelijk bestaat uit de OCMW-dotatie.

€ / inwoner	Beveren	28 grootste steden en gemeenten	Vlaanderen
Zorg en opvang	237	299	167

Vrije tijd (15 %)

Voorts zien we dat de uitgaven voor Vrije tijd op zo'n 15 % aandeel in de exploitatie-uitgaven uitkomen. Uit de cijfers van 2014 tot en met 2017 valt op dat 46 % van de uitgaven in dit beleidsdomein worden aangewend voor Sport.

	Rek. '14-'17	Aandeel in BD Vrije tijd
Jeugd + JC PP	3 815 074	8 %
Sport	22 033 417	46 %
Bib	6 473 438	14 %
Cultuur	6 957 008	15 %
Beverse Feesten + festivals	1 441 936	3 %
Musea	724 940	2 %

Erfgoed, monumenten + archeologie	1 031 556	2 %
Toerisme	550 741	1 %
Feesten en plechtigheden	4 399 520	9 %
	47 427 630	**100 %**

€ / inwoner	Beveren	28 grootste steden en gemeenten	Vlaanderen
Cultuur	71	86	66
Sport	117	62	54
Jeugd	24	22	15

MOBILITEIT (3 %)

Beleidsdomein Mobiliteit bestaat hoofdzakelijk uit onderhoud en herstellingen van ons wegennet. Dit beleidsdomein valt op in de negatieve zin. In vergelijking met het aantal kilometers te onderhouden weg op het grondgebied worden er relatief weinig exploitatie-uitgaven gedaan voor dit beleidsdomein.

Dit wordt bevestigd door de Belfiusstudie. Per inwoner hebben we meer kilometer weg dan elders, toch geven we hierop minder uit per inwoner. Een inhaalbeweging lijkt noodzakelijk.

€ / inwoner	Beveren	28 grootste steden en gemeenten	Vlaanderen
Mobiliteit	46	61	56

B. Uitgaven volgens type

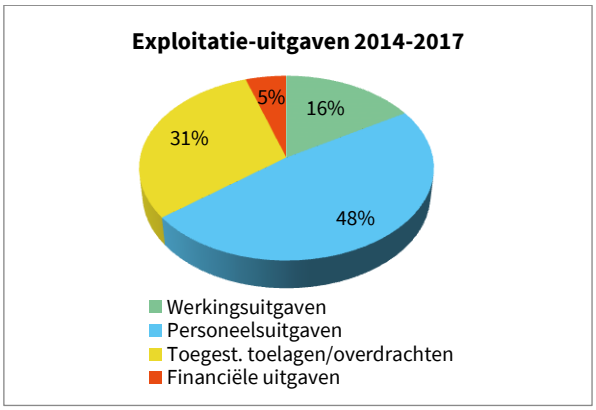

Deze indeling wordt per rubriek meer gedetailleerd verklaard op de volgende pagina's.

Werkingsuitgaven (16 % van de totale exploitatie-uitgaven)

De werkingsuitgaven zijn de voorbije 4 jaren sterk onder controle. Er is een beperkte stijging waar te nemen, ondanks dat budgettair een groei van 2 % per jaar werd toegestaan.

In de periode 2012-2016 zijn de werkingsuitgaven van gemeente Beveren met 4,7 % gedaald terwijl dit in Vlaanderen gemiddeld status quo bleef in deze periode. Het valt op dat de aankopen van goederen voor verkoop met bijna 1 miljoen stijgen vanaf 2017 t.o.v. de rekeningcijfers 2016. Dit is het gevolg van een nieuwe taakverdeling inzake de aankoop/verkoop van huisvuilzakken en labels. IBOGEM neemt hierin een coördinerende rol op en ontvangt bijgevolg de inkomsten uit de verkoop. Deze inkomsten (= gemeentelijke retributie) worden in mindering gebracht op de dotatie aan IBOGEM. Zonder dit verhaal bedroegen de werkingsuitgaven 13.793.607 euro in 2017.

	2014	2015	2016	2017
Werkingsuitgaven	13 110 123	13 354 955	13 212 510	14 566 774

Budgettair zijn er reeds veel inspanningen geleverd op gebied van het beheersen van de werkingsuitgaven. De realisatiegraden liggen rond 80 % van het budget, wat nog beter kan. Veelal liggen de realisaties lager dan beoogd, mede door het gebrek aan mankracht om alle gewenste taken uit te voeren. Maar dit dient afgewogen te worden tegenover het onder controle houden van de personeelsuitgaven.

Werkingsuitgaven	**R 2014**	**R 2015**	**R 2016**	**R 2017**
Aankopen goederen voor verkoop	215.026	162.537	184.200	1.104.743
Kosten voor gebouwen, tereinen en wegen	3.660.772	4.217.955	4.290.629	4.381.686
Energiekosten	1.540.669	1.549.717	2.198.035	2.142.552
Verzekeringskosten	230.236	213.943	210.731	235.202
Kosten voor materieel en uitrusting	3.508.814	3.205.238	2.176.606	2.434.949
Diverse kosten (projecten, scholen, …)	1.031.425	998.208	1.046.647	1.095.160
Administratie- en exploitatiekosten	1.835.622	1.646.812	1.741.590	1.807.749
Erelonen en vergoedingen	877.177	918.090	751.803	969.933
Detachering/uitzendkrachten	-	-	-	-
Diverse werkingskosten	210.382	442.455	612.269	394.799
Totaal	**13.110.123**	**13.354.955**	**13.212.510**	**14.566.774**
		1,87%	-1,07%	10,25%

De grote kostendrijvers in de werkingsuitgaven zijn de patrimoniumkosten (samen 40 %): bestaande uit 28 % kosten voor gebouwen en wegen en 12 % energiekosten. Dit patrimonium dient zorgvuldig beheerd te worden.
Het in stand houden van ons materieel en uitrusting maakt 27 % uit van de werkingsuitgaven.

Personeelsuitgaven (48 % van de totale exploitatie-uitgaven)

De totale personeelsuitgaven zijn sterk onder controle. Er is zelfs een daling waar te nemen t.o.v. 2015, hoewel een personeelskost een natuurlijke groei kent door anciënniteit en indexering. Het vertrek van de brandweer is te merken aan de daling tussen 2014 en 2015.
De totale personeelsuitgaven worden opgesplitst in gemeentepersoneel, onderwijzend personeel en pensioenen.
De personeelsuitgaven voor het onderwijzend personeel zijn sinds 2015 licht gestegen met 1,08 %. Deze uitgaven worden volledig gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid en zijn dus een nuloperatie voor het gemeentebestuur.
Wel dient aandacht besteed te worden aan de stijgende uitgaven voor het onderwijzend personeel die de gemeente zelf opneemt, zie verder (cf. recente cijfers € 900 000/jaar).
De uitgaven voor het gemeentepersoneel zijn sinds 2015 eveneens licht gestegen met 1,46 %.
De in de periode 2017-2018 genomen beleidsopties (opwaarderingen functies, vaste benoemingen, verhogingen MC en 2de pensioenpijler, …) zullen wel een merkelijk effect hebben op de personeelsuitgaven.

De daling in de pensioenuitgaven voor statutair personeel is te verklaren door het in werking treden van het opgebouwde pensioenfonds.

De personeelsuitgaven benaderen per inwoner het Vlaamse gemiddelde. Maar de vergelijking per inwoner is minder relevant, omdat het takenpakket in Beveren een pak hoger ligt (o.m. specifieke taken, meer patrimonium, …). De productiviteit van het gemeentepersoneel ligt bijgevolg vrij hoog.

Personeelsuitgaven	**R 2014**	**R 2015**	**R 2016**	**R 2017**
Gemeentepersoneel	22.591.668	20.245.186	20.592.104	20.541.885
Onderwijs	15.666.449	15.844.643	16.085.438	16.016.605
Pensioenen	247.439	839.081	517.857	62.032
Totaal	**38.505.556**	**36.928.910**	**37.195.399**	**36.620.521**
Groei gemeentepersoneel		-10,39%	1,71%	-0,24%
Groei onderwijs		1,14%	1,52%	-0,43%
Groei pensioenen		239,11%	-38,28%	-88,02%
Groei totaal		**-4,09%**	**0,72%**	**-1,55%**

* Door het onderbrengen van de gemeentelijke brandweer in Hulpverleningszone Waasland zijn de personeelsuitgaven in 2015 gedaald.

Toelagen/overdrachten (31 % van de totale exploitatie-uitgaven)

De toelagen bedragen samen zo'n 31 % van de totale exploitatie-uitgaven en deze groeien jaar na jaar sterk aan.
Aangezien de inflatie zeer beperkt was de voorbije 4 jaren, is het opportuun om de automatisch

jaarlijkse verhoging van de toelagen met 2 % te evalueren en een temporisatie ervan in overweging te nemen.

Overigens dient bekeken te worden of het niet opportuun is om alle toelagen volgens hetzelfde principe toe te kennen. Zo hebben sportclubs één pot waaruit alle sportclubs betoelaagd worden. Cultuurverenigingen hebben dan weer één eenheidstarief dat toegepast wordt op de berekeningsparameters van de clubs. De totale toelage aan cultuurverenigingen kan zeer sterk groeien, door meer verenigingen, meer projecten en dus meer punten, e.d. Bij de sportclubs is het vooraf duidelijk wat de betoelaging de gemeente kost, voor cultuurverenigingen niet.

Uit de Belfius-studie blijkt dat gemeente Beveren zeer veel werkingssubsidies geeft als we vergelijken met het Vlaamse gemiddelde:

€ / inwoner (2016)	Beveren	Vlaanderen
OCMW	181	123
Politiezone	160	118
Hulpverleningszone	96	43
Andere werkingssubsidies	190	100
Totaal	**628**	**384**

De toelagen bestaan voor 82 % uit de grote dotaties/toelagen aan OCMW, politiezone, hulpverleningszone, S&R en IBOGEM.

De grote dotaties kennen een sterke groei van 3 % per jaar. Deze jaarlijkse groei is hoog, rekening houdend met het feit dat de basisdotaties op zich al hoog zijn, de inkomsten minder snel groeien en alle overige uitgaven met slechts 2 % groeien.

Detail basisdotaties/toelage	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
OCMW	8.473.530	8.597.722	8.597.722	7.357.439
Politiezone Waasland-Noord	7.206.382	7.206.382	7.406.836	7.629.041
Hulpverleningszone Waasland	-	4.330.763	4.588.368	4.768.924
Ibogem (excl. Milieubijdrage) *	2.100.000	2.359.537	2.156.261	1.461.390
S&R De Meerminnen	1.806.354	1.851.809	1.867.645	1.902.445
Totaal	**19.586.266**	**24.346.212**	**24.616.832**	**23.119.238**
		24,30%	1,11%	-6,08%

*Hulpverleningszone Waasland is in 2015 opgestart.

Als we naast de grote toelagen ook de toelagen aan gezinnen, bedrijven, verenigingen, … evalueren, stellen we ook hier vast dat gemeente Beveren hoge toelagen toekent.

Toelagen	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
Toelagen aan gezinnen	1.218.206	1.065.672	1.208.583	1.303.018
Toelagen aan bedrijven	1.811.854	1.855.008	1.869.145	1.903.645
Toelagen aan verenigingen	2.240.680	2.203.882	2.582.021	2.407.166
Toelagen aan overheidsinstellingen	18.377.814	22.980.311	23.385.600	21.842.723
Toelagen aan onderwijs	450.741	382.973	403.948	483.251
Toelagen in bezoldigingen	27.964	11.321	15.878	14.662
Samenwerkingsovereenkomsten	7.731	10.123	13.362	13.635
Toelagen aan erediensten	285.147	262.733	236.034	247.004
Rentetoelagen	-	-	28.180	28.804
Andere toelagen	450	450	112.629	82.291
Totaal	**24.420.587**	**28.772.474**	**29.855.380**	**28.326.200**
		17,82%	3,76%	-5,12%

Het verenigingsleven is goed bedeeld in de gemeente Beveren.

De gemeente Beveren kiest ervoor om schoolklassen sneller op te splitsen dan wat Vlaanderen subsidieert. Deze beleidskeuze is een uitgave die ten laste van gemeente Beveren valt, welke geregistreerd wordt als PWB-toelage (= personeel werkingsbudget). Door het stijgend aantal leerlingen is deze kost sterk toegenomen (zie 'Toelagen aan onderwijs') en neemt deze nog verder toe.

De systematiek van rentetoelagen in plaats van renteloze leningen wordt positief ervaren. Het huidige bestuur heeft geopteerd om als gemeente zelf zo min mogelijk, leningen aan te gaan voor derde partijen of renteloze leningen toe te staan. Deze derden dienen in eigen naam en voor eigen rekening een lening bij een kredietinstelling af te sluiten. De gemeente draagt eventueel de intrestlast onder de vorm van een rentetoelage.

Financiële uitgaven (5 % van de totale exploitatie-uitgaven)

De financiële uitgaven worden nauwgezet opgevolgd en zijn rechtstreeks het gevolg van de schuldgraad die gemeente Beveren heeft.

De rentetarieven staan momenteel op een historisch laag niveau. Bij een gelijkblijvende schuldgraad zal deze rentekost alleen maar stijgen, aangezien de kans reëel is dat de renten de komende jaren opnieuw zullen stijgen. Om dit onder controle te kunnen houden, zal er werk gemaakt moeten worden van een verdere schuldafbouw.

Financiële uitgaven	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
Rentes op schulden	3.972.849	3.489.826	3.222.082	3.122.022
Kosten verbonden aan schulden	13.054	2.707	4.330	7.871
Overige kosten	137	27	31	5.448
Totaal	**3.986.040**	**3.492.560**	**3.226.443**	**3.135.341**
		-12,38%	-7,62%	-2,82%

2.2.2.2. Ontvangsten

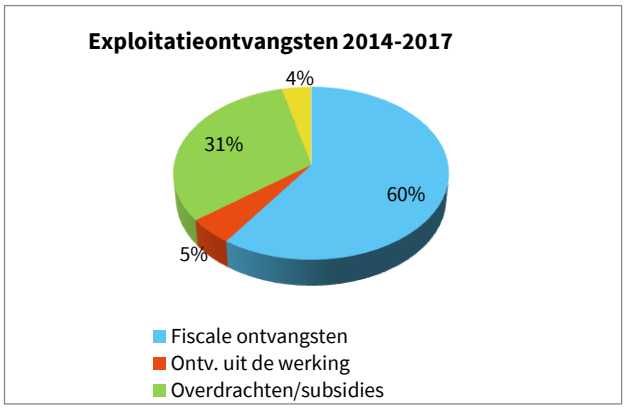

A. Ontvangsten volgens type

Belastingontvangsten & boetes

De kerncentrale in Doel heeft enkele woelige jaren achter de rug en dat heeft ook een impact op de hieraan verbonden inkomsten voor de gemeente. Omwille van het meermaals langdurig stilliggen van de kerncentrale werden door de Vlaamse Overheid vrijstellingen inzake Onroerende Voorheffing verleend. Deze vrijstellingen hadden bijgevolg een impact op de gemeentelijke opcentiemen.

Toch hebben we dit goed doorstaan en zijn de globale belastinginkomsten vrijwel op peil gebleven. Niettemin moet er rekening worden gehouden met de sluiting van reactor 3 in 2022 en een volledige sluiting van de kerncentrale in 2025. De kerncentrale heeft een enorme financiële impact en zal een bepalende factor worden in het budgettair beleid van de gemeente in de komende jaren.

In 2017 valt een zeer sterke stijging inzake ontvangsten op te merken. De grote groei zit in de opcentiemen OV en de belasting op drijfkracht, beiden te danken aan de havenontwikkeling.
De som van 66,9 miljoen euro aan belastingontvangsten in 2017 is hoog. Er kan, vermoedelijk, gesteld worden dat minimum 65 miljoen euro aan belastingontvangsten per jaar kan gehandhaafd worden, bij gelijkblijvend beleid en ongewijzigde situatie.

Het is, puur financieel bekeken, wenselijk om zowel de belastingen, als de retributies regelmatig te indexeren. De uitgaven kennen een natuurlijke groei, dus zullen de inkomsten moeten volgen.
Zo niet gaat het exploitatiesaldo krimpen. Een krimpend verschil tussen de uitgaven en de ontvangsten is een sluipend gevaar.

Ontvangsten uit fiscaliteit	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
Opcent. O.V.	31.462.724	31.245.960	29.191.878	35.473.581
Aan. personenbel.	8.350.505	10.085.206	11.222.070	11.932.460
Motorrijtuigen	728.690	730.699	727.076	758.842
Gewest. Milieuheffing	654.126	848.546	1.397.225	1.902.042
Drijfkracht	13.223.893	12.134.904	13.880.093	14.621.602
Overige gemeentebelastingen	2.059.127	2.145.276	2.269.364	2.210.462
Boetes	90.108	44.010	55.291	83.501
Totaal	**56.569.173**	**57.234.600**	**58.742.997**	**66.982.489**
		1,18%	2,64%	14,03%

Tarief opcentiemen

Huidig tarief = 882 | Vlaams gemiddelde tarief = 876

Het tarief van onze grootste inkomstenbron, de opcentiemen O.V., is vrij hoog voor een welstellende gemeente als Beveren. Het overgrote deel van deze opcentiemen wordt betaald door de Beverse industrie.
De hoogte van het tarief werd in 2013 bepaald in functie van het eerste meerjarenplan in BBC, met de bijhorende financiële evenwichten.

Waarde 25 opcentiemen

	2014	2015	2016	2017	2018
Waarde	891 801	885 656	827 434	1 005 487	**965 220**

Als het tarief met 25 opcentiemen aangepast wordt, zal dit bovengenoemd jaarlijks effect hebben (ongeveer 1 000 000 euro per jaar).

Tarief APB

Huidig = 5 % | Vlaams gemiddelde 2017 = 7,24 %

Om een budgettair evenwicht te vinden werd de aanvullende personenbelasting in 2013 verhoogd van 4 % naar 5 %. Gemeenten met een APB-tarief lager dan 5 % worden bestraft via het gemeentefonds. Deze 'bestraffing' is bij het optrekken van het tarief naar 5 % weggevallen.
Als het tarief met 1 % opcentiemen aangepast wordt, zal dit een jaarlijks effect hebben van ongeveer 2 250 000 euro.

	2014	2015	2016	2017	2018
Waarde	1 670 101	2 017 041	2 244 414	2 386 292	**2 273 458**

APB per inwoner	176	212	234	249	**235**

Onze inwoners hebben meer aanvullende personenbelasting (APB) betaald. De oorzaak hiervan zit grotendeels in het optrekken van het APB-tarief naar 5 %, en na verloop van tijd, vermoedelijk ook door hogere inkomens van onze actieve inwoners.

Komende jaren wordt hier weinig groei verwacht, aangezien de taxshift van de federale regering impact heeft op de inkomsten uit de APB van de gemeente. Deze taxshift zou vanaf 2018 een versnelling hoger schakelen.
Ook zal onze gemeente vergrijzen en een kleinere actieve beroepsbevolking hebben in de toekomst. Er wordt verwacht dat de APB minder snel zal stijgen dan voorheen.

Ontvangsten uit prestaties

De piek in 2015 valt te verklaren door het in één jaar opnemen van de erfpacht aan de Wase Werkplaats (1,46 miljoen euro).
De saneringsbijdrage van de Watergroep lag in 2017 uitzonderlijk hoog en bedroeg ruim 3,4 miljoen euro.
Voor het overige zijn deze ontvangsten stabiel en worden de verwachtingen telkenmale gehaald.

Ontvangsten uit prestaties	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
Verkopen van goederen	99.992	101.478	154.834	131.554
Tickets, toegangs-, inschrijvingsgelden, …	388.283	433.494	454.238	360.083
Opbrengsten uit prestaties	2.879.557	3.076.636	2.750.714	3.621.868
Tussenkomsten in kosten	506.390	493.782	469.589	394.281
Huurinkomsten	445.032	2.276.507	899.074	1.017.928
Opbrengsten uit concessies	322.519	281.710	253.525	250.625
Totaal	**4.641.773**	**6.663.607**	**4.981.974**	**5.776.339**
		43,56%	-25,24%	15,94%

Ontvangsten uit subsidies/overdrachten

Volgens de Belfius-studie zijn de subsidies bij het merendeel van de Vlaamse gemeenten een belangrijke inkomstenbron. Voor onze gemeente is dit eerder pover. Zo ontvangt Beveren bijvoorbeeld 69 euro per inwoner minder vanuit het gemeentefonds in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde (170 euro/inw. versus 239 euro/inw.).Dit onevenwicht ontstaat omdat Beveren goed scoort op sociale, financiële en andere parameters, welke als rechtvaardig en logisch worden bevonden.

Maar voornamelijk de voorafnames, de stedenfondsen en andere criteria houden deze onrechtvaardige verdeling van de Vlaamse fondsen in stand. Intussen hebben een aantal gemeenten, waaronder gemeente Beveren, hiervoor een procedure ingezet bij het Grondwettelijk Hof maar het Hof heeft de vordering verworpen.

In volgend overzicht van de overdrachten subsidies zit bovendien ook de zeer hoge bijdrage vanwege de Vlaamse Overheid ter compensatie van de onderwijsbezoldigingen (onder 'ontvangen subsidies').

Ontvangsten uit overdrachten/subsidies	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
Gemeentefonds	7.140.066	7.805.946	8.102.519	8.528.417
Ontvangen subsidies	21.547.503	22.208.111	22.911.673	22.319.521
Terugvordering van kosten	965.411	2.966.365	1.621.223	1.601.916
Giften & sponsoring	29.051	42.941	53.259	51.991
Diverse opbrengsten	283.233	1.038.480	291.544	174.438
Totaal	**29.965.264**	**34.061.843**	**32.980.218**	**32.676.283**
		13,67%	-3,18%	-0,92%

* 2015 vertoont een piek aangezien daar de regularisatie van RSZ en BV van de politiezone (diverse opbrengsten) en afrekening van de politiezone (terugvordering van kosten) vervat zitten.

Financiële ontvangsten

De financiële ontvangsten liggen de laatste jaren vrij laag ten opzichte van vroeger.
Het rendement (dividend) op onze deelnemingen is redelijk hoog (netto ongeveer 8 %). Geld dat je op geen enkele andere manier kan ophalen. Vanuit deze optiek lijkt het op het eerste zicht niet verstandig om de deelnemingen af te bouwen. Uiteraard houdt beleggen een risico in (zie de financiële crisis), waardoor het interessant kan zijn een studiebureau onze beleggingen eens te laten analyseren op gebied van risico, rendement, duurzaamheid en ethiek.
De intresten op spaarrekeningen en beleggingen zijn quasi nihil. Om deze reden is het niet nodig om veel liquiditeiten aan te houden.

Financiële ontvangsten	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
Dividenden	2.679.708	6.283.395	2.728.154	2.651.846
Creditintresten	894.508	98.041	49.603	75.598
Intrestsubsidies	2.746	1.720	593	-
Terugvord. Financ. Kosten	65.491	37.728	28.163	25.947
Diverse financ. Kosten	1.317	1	2	-
Totaal	**3.643.770**	**6.420.884**	**2.806.515**	**2.753.391**
		76,22%	-56,29%	-1,89%

*2015: Eenmalige dividenden van Fingem en Ibogem

2.2.3. Investeringen

A. Uitgaven

Tussen 2014 en 2017 bedroegen de totale investeringsuitgaven 66 miljoen euro (excl. kapitaalsconstructies Electrabel en Fingem). Gemiddeld is dit ongeveer 16,5 miljoen euro per jaar.

De uitgaven stegen in 2016 en 2017, doordat er enkele grotere projecten werden uitgevoerd.

Budgettair wordt er jaarlijks een pak meer investeringen ingeschreven dan we realiseren. Dit kan oplopen tot meer dan 50 miljoen op één jaar. Kortom, de planning (budgettering) van onze investeringsuitgaven is niet goed. Na de budgetwijziging in december, wordt deze planning bijgesteld, zodat de realisatiegraad toch nog 50-60 % van het budget wordt.

Het onrealistisch hoog inschrijven van investeringsuitgaven geeft (onnodige) druk op de financiële evenwichten, resultaat op kasbasis en autofinancieringsmarge in het M2-schema en creëert bijgevolg druk op de overige uitgaven (besparingsdrang) en de inkomsten (belastingverhoging/ extra belastingen).
Een mogelijke oplossing is een jaarlijks investeringsplafond in te stellen. Ook zou er gewaakt moeten worden over de drang om alle projecten in het eerstkomende jaar te plannen, wat onrealistisch is.

Vooral de niet-recurrente investeringen wegen op het budget. Budgettair loont het om sterker in te zetten op het maken van inhoudelijke investeringskeuzes, en vooral om te werken naar een meer realistische realisatietermijn van de investeringen. De realisatiegraad van de investeringen ligt laag, al is dit bij quasi alle lokale besturen in Vlaanderen het geval.

Ook voor de recurrente of dienstgebonden investeringen is er nood aan een betere budgettering. De voorbije jaren hebben we een realisatiegraad van gemiddeld tussen de 3 en 3,5 miljoen Euro gekend. Aangezien deze realisatiegraad een redelijke constante kent, moet het mogelijk zijn om ook voor deze investeringen te werken met een plafondbedrag.

Zowel bij recurrente als bij niet-recurrente investeringen is het van groot belang om bij de overdracht van niet gebruikte kredieten zeer kritisch te zijn. Overdracht houdt in dat de niet aangerekende kredieten in boekjaar N-1, mits een positieve collegebeslissing in BBC 2020, overgedragen worden naar het boekjaar N. Dit geeft aanleiding tot een ophoping van kredieten in boekjaar N als er geen verdere doorschuiving naar de volgende jaren plaats vindt.

De investeringsuitgaven zijn, in nog hogere mate dan de werkingsuitgaven, sterk patrimoniumgebonden. De gemeente Beveren bezit zeer veel patrimonium en dat moet onderhouden/vernieuwd worden.
Het patrimonium analyseren met oog op een eventuele verkoop zou ongetwijfeld een grote invloed kunnen hebben op de werkings-, personeels- en investeringsuitgaven.

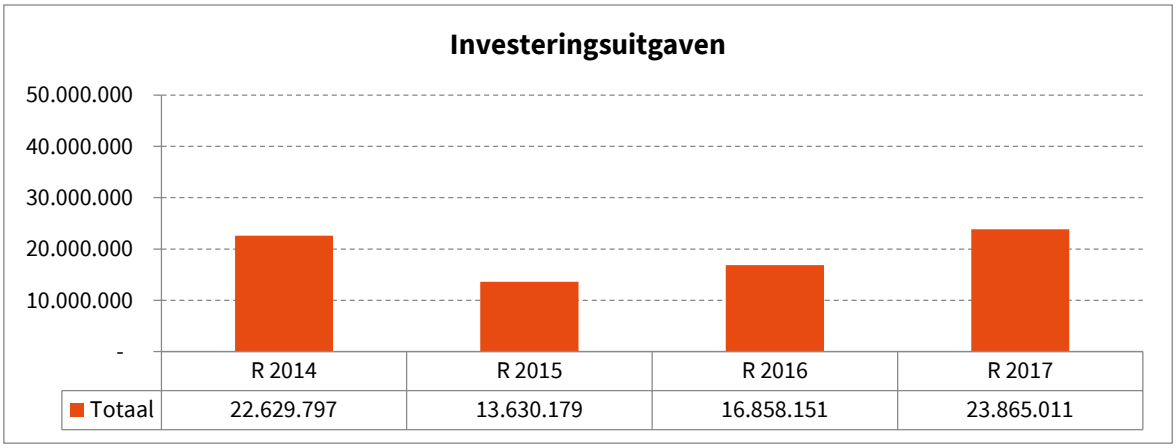

*2014: Extra investeringsuitgave 9,5 miljoen euro inzake kapitaalsconstructie Electrabel. In 2015 staat een inkomst hiertegenover.

Investeringsuitgaven volgens beleidsindeling

De beleidsindeling van de investeringen toont aan dat er geïnvesteerd wordt in vrijetijdspatrimonium, met onder meer de nieuwe sporthallen in Beveren.
De beleidsdomeinen mobiliteit en omgeving zijn in deze legislatuur redelijk vertegenwoordigd in de investeringsuitgaven. Dit bevat de vele wegen-, riolerings- en groenwerken. In de gehele kostprijs is dit een aanzienlijke som, maar per kilometer weg wordt er relatief weinig geïnvesteerd in onze wegen in vergelijking met het Vlaams gemiddelde.
Onderwijs neemt ook een stevige hap uit het investeringsbudget voor de (ver)bouw en onderhoud van de gemeentescholen.

Investeringsuitgaven volgens type

Onderstaande tabel deelt de investeringsuitgaven in volgens type uitgave.
2017 was een jaar waarin vele grote projecten in uitvoering waren, waardoor de investeringsuitgaven sterk gestegen zijn. De komende jaren zal het investeringsvolume zeer hoog blijven voornamelijk met betrekking tot het onroerend patrimonium (terreinen, gebouwen en wegen). Hierin zitten een aantal grote projecten begrepen (AC, sporthal, scholenbouw, wegenwerken, …), waarvan een deel reeds in uitvoering is en een deel zal opgestart worden.

Investeringsuitgaven per rubriek	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017	Verhouding %
Plannen en studies	35.425	92.683	79.428	87.293	0%
Gronden en gebouwen	6.727.111	8.200.604	10.781.845	13.519.332	57%
Wegen, waterlopen en overige infrastructuur	4.327.833	2.560.965	3.039.636	8.310.758	35%
Installaties, machines en uitrusting	1.377.290	1.547.970	740.728	1.163.601	5%
Meubilair	45.201	51.170	66.751	129.945	1%
ICT-materieel	392.239	297.737	201.846	479.078	2%
Kantoormaterieel	9.604	2.090	10.279	13.947	0%
Rollend materieel	484.430	408.142	65.219	119.919	1%
Kunst en monumenten	22.374	8.452	155.288	5.385	0%
Financiële vaste activa	9.051.772	238.778	1.365.563	13.843	0%
Investeringstoelagen	156.518	221.588	351.569	21.910	0%
Totaal	**22.629.797**	**13.630.179**	**16.858.151**	**23.865.011**	**100%**
		-40%	24%	42%	

Grootste investeringsuitgaven 2014-2017

A| Gemeente

Subproject	Omschrijving	Bedrag		Subproject	Omschrijving	Bedrag
HULP50	havenpost brandweer-ruwbouw en technieken	6.980.694		SPORT37	tribune WB :brandveiligheid compartimenteren	250.000
OVERIG37	overname aandelen Intergem	5.909.874		TDW55	achterontsluitingen	245.412
TDG29	bouw nieuwe + verbouwing oude sporthal Beveren	4.398.540		HULP71	Haakarmvoertuig ('13)	245.011
DIENST2	nieuwbouw Gravenplein : gemeente-OCMW-politie	3.414.015		TDW153	aankoop gronden naast site Gasdam	241.924
TDG34	Hof ter Welle : binnenrestauratie	3.253.250		OVERIG73	Doornpark: terugkoop perceel KMO-zone	234.375
OVERIG37	overname aandelen Intergem	3.141.685		OVERIG16	verkeerstechnische maatregelen	228.409
TDG32	Lindenlaanschool : uitbreiding schoolgebouwen met	3.000.000		SPORT22	renovatie kunstgrasveld Beveren	221.258
TDG76	Bouw school Haasdonk	2.989.500		ZACHTEW2	aanleg en inrichting trage wegen	220.127
TDW48	wegen-en rioleringswerken Klapperstraat, Bijlstraa	2.987.000		TDG54	erelonen GTI : nieuwe klassenblok	216.000
ZACHTEW8	Heirbaan Melsele	2.980.848		DUURZAAM43	erelonen verbindingsriool Rijkstraat-Zwaantje	214.417
TDG35	GTI - Bouw nieuwe schrijnwerkerij	2.645.300		SPORT57	sportmateriaal	213.491
DUURZAAM30	verbindingsriool Rijkstraat-Zwaantje	2.186.000		WONEN9	aankoop gronden verkaveling Snoeckstraat Melsele	205.000
DIENST3	nieuwbouw Gravenplein : erelonen	1.851.027		HULP54	erelonen havenpost brandweer	200.895
TDW27	Jeugdcentrum Prosperpolder - binneninrichting	1.663.104		TDW63	erelonen doortocht Haasdonk	197.949
DUURZAAM63	Burggravenstraat : infrastructuurwerken	1.420.000		DUURZAAM57	Heirbaan: uitbreiding waterleiding	196.056
OVERIG59	kapitaalsverhoging Fingem	1.365.385		DUURZAAM51	Rijkstraat-Zwaantje: aanpassing gas, elektr. en ov	193.972
RUIMTE15	renovatie woonwijken en voetpaden	1.032.893		WONEN45	aankoop grond Leurshoek	191.470
TDG33	Kantine Verrebroek : vernieuwing kantine Verrebroe	758.900		ICT2	extra ESX servers	185.064
HULP51	Texam site : inrichten site (o.a.voorpost brandwee	746.305		TDG111	laagspanningscabine + electriciteitswerken GTI	172.200
DUURZAAM29	aanleg drukriolering langs landelijke wegen-fase 2	742.762		TDW149	TDW: aankoop voertuigen	170.000
TDW129	voetpaden, drukriol., overlaging, proj. Polder LvW	727.487		TDW88	aankoop grond Klapperstraat Beveren	169.200
TDG79	aankoop rijkswachtkazerne	720.000		RUIMTE3	slibverwijdering in parkvijvers	164.500
TDW94	Aankoop Kleine Bosweg 2 woningen	697.000		TDG57	erelonen school Haasdonk : uitbreiding kleuterscho	160.300
TDW52	voetpaden	671.866		TDW7	verplaatsen nutsleidingen naar aanleiding van wege	156.681
DUURZAAM7	uitvoeren energiebesparende maatregelen met een aa	615.276		OVERIG1	Fort Liefkenshoek-restauratie uitkijktoren	156.457
WONEN11	tussenkomst aanleg infrastructuur Steenland Kallo	571.633		WONEN10	tussenkomst aanleg infrastructuur verkaveling Snoe	153.500
CULT22	Ter Vesten : vernieuwing binneninrichting : uitvoe	522.284		TDW85	erelonen doortocht Melsele infrastructuurwerken	151.255
TDG189	Aankoop linkerhoektoren tribune (kunstacademie)	500.000		TDG112	sporthal Melsele: saneren dak	150.400
TDW9	uitvoeren verkeerskundige werken	481.341		TDW141	aankoop bus	150.000
SPORT65	kunstgrasveld Beveren	451.848		TDW145	verhuis Gasdam	150.000
SPORT71	investeringstoelage Waasland-Beveren	450.000		TDW36	insteekweg Zandstraat	150.000
TDW92	gas-elektriciteit Doornpark	436.402		DUURZAAM70	Provinciale Baan: werken	150.000
DUURZAAM25	Verbeteren regenwaterafvoer Polderdreef-Kasteelstr	435.430		TDG28	uitbreiding kantine YB Beveren	147.840
TDW90	tussenkomst aanleg infrastructuur Doornpark	426.028		HULP8	aankoop signalisatiewagen t.v.v.personeelswagen	145.884
TDG50	erelonen bouw sporthal Beveren	410.500		ONDERW40	plaatsen speeltuigen,afsluitingen vr.kleuterschole	144.535
TDW28	recreatiezone Oud Arenberg-saldo infrastructuurwer	410.000		TDG55	erelonen Hof ter Welle : binnenrestauratie	139.767
TDW35	Kabine sportzone Beveren	403.400		TDW39	onteigening Melselestraat	138.000
DUURZAAM26	onteigening Rijkstraat	376.736		HULP48	aankoop ziekenwagen	137.420
TDG31	School Kallo : uitbreiding kleuterschool + aanstel	370.432		SPORT97	Voetbal Haasdonk: aanleg terrein	135.000
DUURZAAM48	aanleg drukriolering landelijke wegen-fase1B ('13)	348.057		HULP68	aankoop 2 snelle hulpwagens	134.369
WONEN20	aanleg infrastructuur Haegemolen	342.769		OVERIG15	aankoop en vervanging dienstgerelateerde apparatuu	127.615
WONEN6	onteigening Gildenhuis	335.580		RUIMTE11	aankoop gronden rooilijnen	126.807
TDW12	buitengewone betonherstellingen in diverse straten	326.337		WONEN52	aankoop gronden project Farnèselaan Melsele	125.573
DUURZAAM11	structureel onderhoud aan betuiningen waterlopen	324.091		TDW79	erelonen wegen en rioleringswerken Klapperstraat B	121.084
JEUGD27	aankoop gronden Schuttershof	306.250		DUURZAAM71	aanleg drukriolering F3 - erelonen	120.000
WONEN4	RUP'S aanstellen ontwerpers	302.581		TDG27	verbouwen pastorie Haasdonk	116.721
SPORT119	Investeringtoelage WB: Verlichting stadion	300.000		TDW138	onteigeningen Rameyershof i.f.v. heraanleg Ciamber	116.000
TDW47	kasteel Hof ter Saksen- binneninrichting	300.000		OVERIG50	volstorting deelneming Interwaas	115.750
WONEN43	aankoop gronden Hoog-Kallostraat	300.000		TDW98	Plaatsen kabels camerabewaking gemeente ('13)	108.314
WONEN44	aankoop gronden Pastoor Steenssensstraat	300.000		ZACHTEW10	onteigening wegels Fort Haasdonk	107.000
TDW40	onteigening Farneselaan	284.709		TDW19	aankoop verkeerssignalisatie	105.487
TDG42	uitbreiding school Melsele	280.000		TDG48	erelonen atletiek saneren kantine en kleedkamers	105.030
TDW8	kleine aanpassingen of uitbreidingen OV	278.021		GROEN5	heraanleg wandelpaden in parken en wijken	105.000
WONEN42	aankoop 3 bouwgronden Dijkstraat Melsele	272.153		DUURZAAM1	aanleg landschapspark Molenbeekpark Melsele	104.106
DUURZAAM28	onteigeningen De Wael	271.580		ONDERW78	aankoop meubilair lagere school Bosdam	103.300
DUURZAAM75	openbare LED-verlichting	270.325		DUURZAAM64	Burggravenstraat: erelonen	102.500
GTI20	vervangen 1 op 4 PC's	270.145		TDW37	onteigening Kessels	100.969
WONEN49	Gavelandstraat: aankoop bouwgronden verkaveling	264.500		TDW32	heraanleg uitkom Elzestraat op Zillebeek	100.513
ZACHTEW6	Ruiterstraat-saldo infrastructuurwerken	262.195		JEUGD1	herinrichting bestaande speelpleinen	100.508
TDG45	erelonen Lindenlaanschool	257.500		ONDERW63	renovatie oud gedeelte school Kallo	100.000
				TDW76	erelonen heraanleg Spoorweglaan	100.000

B) OCMW

Actie	Omschrijving	Bedrag
ACT-25	Nieuwbouw Briels	9 214 113,40
ACT-24	Nieuwbouw De Bron	4 362 495,12
ACT-252	Project nieuwbouw Sint-Elisabeth	840 027,51
ACT-13	Uitbouw (satelietwerking) LDC in de verschillende woonzorgzones	337 050,00
ACT-253	Inrichting 4 extra kamers Boeyé-Van Landeghem	240 467,55
ACT-7	Patrimonium optimaliseren	238 093,63
ACT-259	Project nieuwbouw De Linde	187 566,40
ACT-158	Wandel- en toegangspaden bejaardenwoningen Kallo	142 733,92
ACT-38	LOI huisvesting afstemmen op aanbod asielzoekers	122 092,65
ACT-249	Renovaties LOI	117 155,54
ACT-16	Optimalisatie en monitoring processen dagdagelijkse werking binnen en over voorzieningen heen, inclusief informatisering	106 034,26
ACT-136	Omgevingswerken BVL	85 000,00
ACT-5	Evaluatie en bijsturing werkingskosten	74 040,83
ACT-152	Vernieuwen telefonie O.C.M.W./gemeente	72 551,27
ACT-22	Vervoer optimaliseren voor gebruikers van de diverse diensten/voorzieningen binnen de afdeling woonzorg	55 061,27
ACT-163	Accumulatoren De Beuken (fase 2)	45 633,90
ACT-85	Energiebesparende maatregelen nemen in eigen patrimonium	32 956,49
ACT-128	Passieve tilliften	32 477,63
ACT-143	Vervanging dienstwagens	31 775,00
ACT-141	Aanpassing keuken dagcentrum De Bron	29 790,51
ACT-144	Renovatie patrimonium sociale huisvestiging	27 539,89
ACT-151	Uitbouw/vernieuwen switchen en computerpark	27 378,20
ACT-159	Kookfornuizen De Beuken (fase 2)	25 085,72

B. Ontvangsten

De investeringsontvangsten waren de voorbije 4 jaren hoog als gevolg van de vele patrimoniumverkopen (vnl. gronden).
De investeringstoelagen zijn daarentegen eerder beperkt.
Het grote aantal verkopen wil niet zeggen dat de gemeente haar patrimonium van de hand doet, men verkoopt en koopt/bouwt. De patrimoniumwaarde blijft stijgen, zelfs met de vele verkopen.
Algemeen genomen is het vrij goed gesteld met de investeringsontvangsten. We halen een hoog bedrag aan investeringsontvangsten binnen. De voorbije 4 jaren zijn niet als referentie te nemen voor de toekomst aangezien het arsenaal aan verkoopbare gronden stilaan uitgeput geraakt. Eens het AC klaar, zal het vrijgekomen patrimonium verkocht worden. Deze geraamde ontvangsten werden al opgenomen in het meerjarenplan.

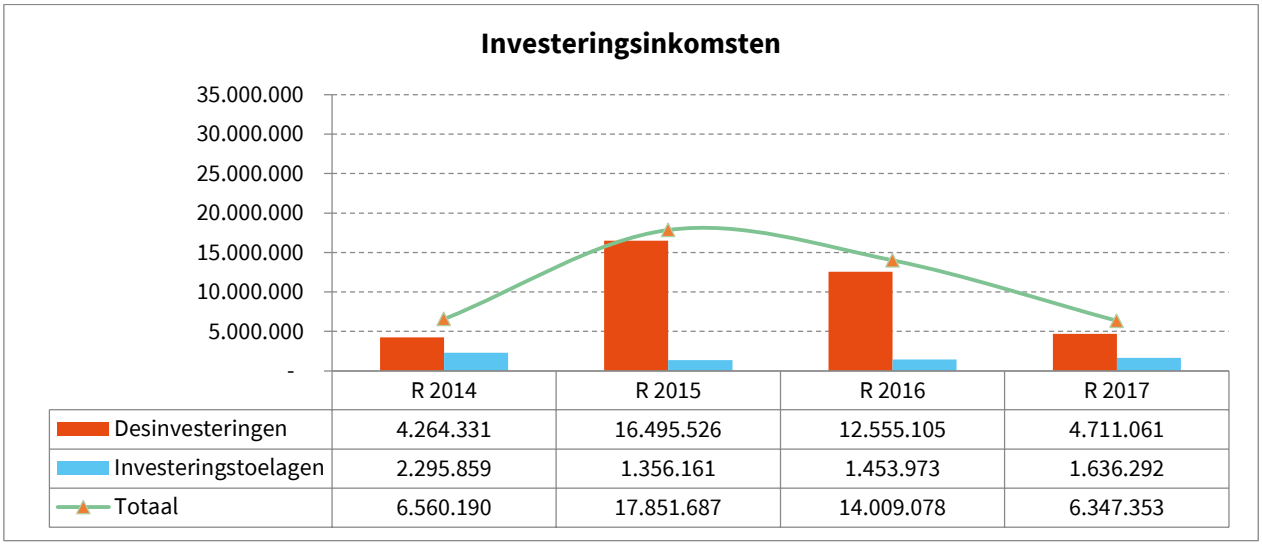

	R 2014	R 2015	R 2016	R 2017
Desinvesteringen	4.264.331	16.495.526	12.555.105	4.711.061
Investeringstoelagen	2.295.859	1.356.161	1.453.973	1.636.292
Totaal	6.560.190	17.851.687	14.009.078	6.347.353

* 2015: Ontvangst 9,5 miljoen euro kapitaalsconstructie Electrabel (zie uitgaven 2014)
* 2016: Verkoop havenpost brandweer voor 8,6 miljoen euro

2.2. FINANCIËLE RISICO'S

Dit deel bevat de financiële risico's waar gemeente Beveren voor staat in de komende jaren. Naast deze mogelijke financiële risico's wordt dit deel aangevuld met mogelijke financiële meevallers. Kortom een overzicht van mogelijke tendensen/uitdagingen met een financiële weerslag.

2.2.1. Demografie

Algemene demografie en vergrijzing

De totale Beverse bevolking zal volgens de prognoses beperkt aangroeien tussen 2014-2024 (0-5 %). De groep 65-plussers zal in die periode groeien met 20-25 %, maar de beroepsactieve groep (20-64 jaar) zal dalen met 5-10 %.

Het aantal private huishoudens zal toenemen met 5-10 %, voornamelijk 1- en 2 persoonshuishoudens. Dit heeft zijn invloed op de woningmarkt, mobiliteit, milieu, …
De financiële weerslag van de vergrijzing bepalen is een lastige opdracht. De vergrijzing van de bevolking kan een weerslag hebben op volgende zaken:

- *Aanvullende Personen Belasting (APB)*
  De oudere bevolking heeft minder inkomsten (pensioenen), waardoor er minder inkomstenbelastingen geïnd zullen worden. Hierdoor zal de APB minder snel groeien of zelfs dalen.
- *Meeruitgaven rechtstreeks te linken aan vergrijzing*
  Oudere inwoners hebben meer ondersteuning en zorg nodig (thuiszorg, WZC's, …).
- *Meeruitgaven onrechtstreeks te linken aan vergrijzing*
  Zo denken we aan voldoende ontspanningsmogelijkheden voor senioren, reismogelijkheden met begeleiders, buurthuizen
- *Toegankelijkheid/mobiliteit*
  De mobiliteit is op heden een zeer moeilijk gegeven en verandert razend snel. Ook onze ouderen moeten zich kunnen verplaatsen en hiervoor zijn infrastructurele aanpassingen nodig.
- *Toelagen*
  Momenteel krijgen de senioren met een eigen woning een deel van hun Opcentiemen Onroerende Voorheffing terug. Deze toelage zal enkel aangroeien als het aantal 65+'ers aangroeit. Mogelijk dienen er bijkomende relevante toelagen in het leven geroepen te worden.

Vergrijzing van het gemeentepersoneel

Aansluitend bij vorig punt, zal ook het gemeentepersoneel vergrijzen.
De pensioneringsgolf zal enerzijds leiden tot hogere pensioenlasten en anderzijds tot het wegvallen van de hogere wedden. Normaliter komen er nieuwe medewerkers met een lagere wedde in de plaats maar omwille van de toenemende krapte op de arbeidsmarkt zal het gemeentebestuur het moeilijk krijgen om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken of genoodzaakt zijn medewerkers aan te trekken met een duurder (hoger opgeleid) profiel.

2.2.2. Macro-economie

De gemeente past, net als Vlaanderen, België en zelfs Europa, in een grotere wereldeconomie waardoor we de ook de gevolgen van deze macro-economie ondervinden. Er zijn tijden van hoogconjunctuur en van laagconjunctuur. Vlaanderen voorspelt een economische groei van 1,6 % per jaar tot 2024.

2.2.3. Energie-uitgaven

De energiekosten zijn zeer onstabiel, zowel voor elektriciteit als voor oliegerelateerde producten. Verwacht wordt dat de energiekosten enkel zullen stijgen. De financiële gevolgen zijn dus hogere energie-uitgaven, en om deze onder controle te houden, hoge uitgaven aan energiebesparende maatregelen. Het is belangrijk hierbij voor ogen te houden dat een doorlichting van het (te) omvangrijke gemeentelijke patrimonium hier enig soelaas kan brengen.

2.2.4. Semi-externe besturen

De gemeente Beveren heeft een aantal partners die een gemeentelijke dotatie krijgen. Ook deze partners staan de komende jaren voor een aantal uitdagingen en zullen mogelijks een hogere dotatie vragen.
Het Zorgpunt Waasland staat pas in de startblokken. IBOGEM verliest inkomsten uit de verbrandingsrechten…..
De nieuwe uitdagingen van de Politiezone en Hulpverleningszone zijn momenteel nog niet bekend.

2.2.5. Kerncentrale Doel

Stilleggingen

De kerncentrale wordt ouder en heeft last van ouderdomskwaaltjes. Geregeld is er nood aan een onderhoud, al dan niet gepaard met een stillegging. Als gevolg hiervan mogen we de komende jaren geen 100 % inkomsten uit de kerncentrale in onze budgetten inschrijven.

Definitieve sluiting

Volgens de huidige planning gaat reactor 3 definitief dicht in 2022 en sluit de kerncentrale volledig in 2025.
De sluiting van reactor 3 heeft een impact van vijf miljoen euro op jaarbasis. Een volledige sluiting heeft een jaarlijkse minderopbrengst van 14 miljoen euro.
We zullen ons moeten voorbereiden op de sluiting van KCD en de al ontwikkelde mogelijke scenario's en opties in detail verder uitwerken in overleg met de beleidsorganen zodat gefundeerde beslissingen kunnen worden genomen.

2.2.6. Schuldgraad

De hoge schuldgraad heeft zijn kostprijs. Deel 3 gaat hier dieper op in.

2.2.7. Deelnemingen/beleggingen

In 2008 (bankencrisis) is gebleken dat participeren in externe organisaties ook risicovol kan zijn. Het ingestoken kapitaal zou je kunnen verliezen. Onze huidige deelnemingen hebben momenteel een rendement van 7-8 % netto. Dit rendement is niet gegarandeerd en kan m.a.w. stijgen of dalen.

2.2.8. Borgstellingen

De gemeente Beveren staat eind 2017 voor 25 miljoen euro borg voor externe organisaties. Dat houdt enig risico in van zodra de externe organisaties niet meer voldoen aan de gewaarborgde verplichtingen. Borgstellingen worden budgettair niet voorzien en zo komen er bijgevolg mogelijks onverwachte uitgaven bovenop de gebudgetteerde uitgaven.

2.2.9. Patrimonium

De gemeente Beveren heeft een zeer groot patrimonium, deels in uitstekende/goede staat, deels in verouderde staat. Dit patrimonium moet voortdurend onderhouden, aangepast en verbeterd worden en dit kost zeer veel. We beschikken daarenboven ook over een uitgestrekt wegennet, dat ook voortdurend onderhouden moet worden.

2.2.10. Indexering / tariefaanpassingen

Door prijsinflatie kennen uitgaven een natuurlijke groei. Inkomsten kennen deze natuurlijke groei niet, tenzij er expliciet beslist wordt om te indexeren.
Kiezen voor het niet indexeren van onze belastingen en retributies zorgt cumulatief voor een instabiele relatie tussen uitgaven en ontvangsten.
De toelagen/dotaties kenden jaarlijks een groei van 2-3 %, wat een pak hoger was dan de inflatie. Ook dit zorgt voor eenzelfde onevenwicht. Elke euro die meer aan verenigingen, organisaties wordt gegeven, moet elders worden bespaard.

2.2.11. Onrealistische budgettering

Uiteraard wordt er met marges gebudgetteerd en dit is gebruikelijk en ook nodig. We kunnen stellen dat het exploitatiebudget de voorbije jaren is bijgesteld om een redelijke realisatiegraad te bewerkstelligen, zowel op uitgaven (RG 2017 = 95 %), als op ontvangen (RG 2017 = 101 %).
De budgettering van de investeringen is nog steeds ons zorgenkind, waar we slechts 50-60 % realiseren. Door onrealistisch te budgetteren wordt onterecht de indruk gewekt dat er geldnood is. Dit is zeer risicovol, aangezien hierdoor mogelijks onnodige beslissingen worden genomen om het budget op orde te krijgen. Ook de opname van leningen is het gevolg van deze onrealistische planning. Onze schuldgraad vaart hier niet wel bij.

2.2.12. Beslissingen hogere overheden

De federale en Vlaamse regeringen kunnen zaken beslissen met een invloed op de gemeentefinanciën. Dit kan rechtstreeks een verlaging/verhoging van bijdragen betekenen, maar evengoed het overhevelen van bevoegdheden en taken naar de gemeente met logistieke, financiële en personele consequenties. Het verleden heeft al bewezen dat de hogere overheden op die wijze besparingen realiseren en de uitgaven afwentelen naar de lokale besturen.

2.3. LIQUIDITEITEN EN SCHULD

2.3.1. Schuldgraad

De gemeente Beveren heeft een hoge schuldgraad, wat ook blijkt uit de vergelijking met het Vlaamse gemiddelde uit de Belfiusstudie. De schuldgraad is, na een piek in 2014, de voorbije jaren wel gedaald. Deze hoge schuldgraad heeft zijn kostprijs, welke op volgende pagina's toegelicht wordt.
De schuldgraad moet uiteraard in een bredere context gezien worden. En die zin genuanceerd worden benaderd. Zo is er in het verleden belegd in een pensioenfonds voor gemeente en OCMW ter waarde van 25 miljoen euro. Er zijn zeer veel investeringen gebeurd in ons gemeentepatrimonium. Er zijn renteloze leningen toegestaan aan verscheidene verenigingen en Beverse organisaties. Op 01/01/2018 moeten deze ontleners nog 12 miljoen euro terugbetalen aan de gemeente. Ook zijn er een heleboel liquide middelen aanwezig op onze zicht-, spaar- en termijnrekeningen (reserves).

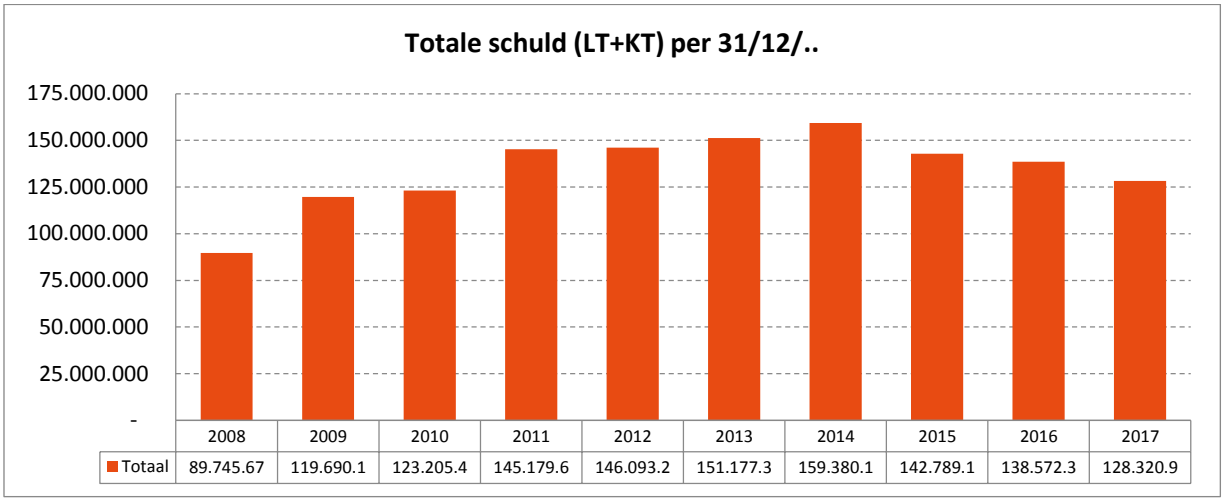

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal	89.745.67	119.690.1	123.205.4	145.179.6	146.093.2	151.177.3	159.380.1	142.789.1	138.572.3	128.320.9

Onderstaande tabel geeft een beeld van de openstaande schuld van het OCMW.

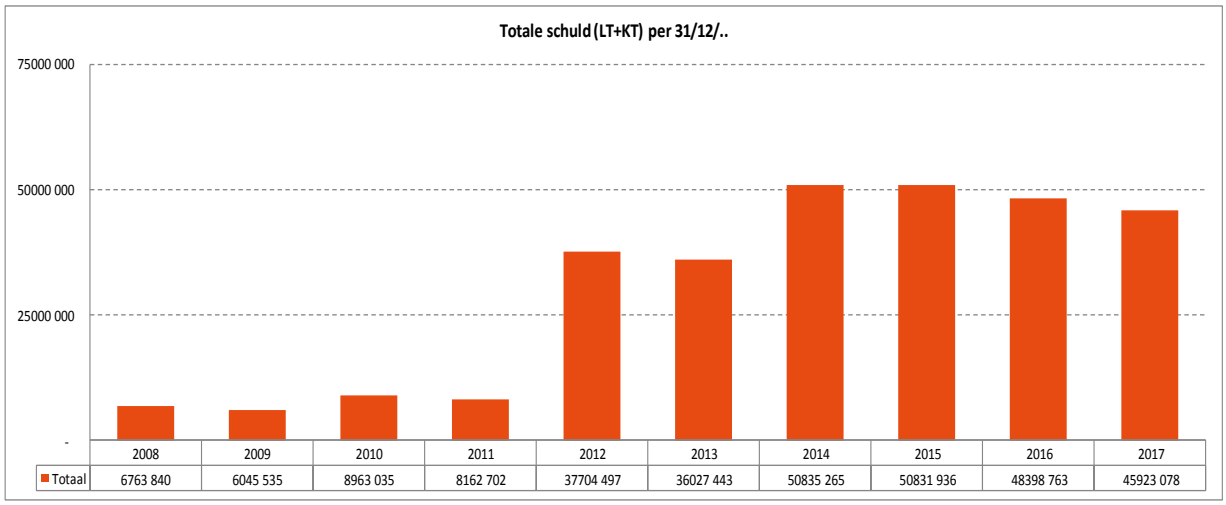

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal	6763 840	6045 535	8963 035	8162 702	37704 497	36027 443	50835 265	50831 936	48398 763	45923 078

Volgens de principes van BBC 2020 zal de schuld van gemeente en OCMW geconsolideerd bekeken worden en niet langer afzonderlijk zoals nu het geval.

2.3.2. (Kapitaal)Aflossingen vs. Nieuwe leningen

Sinds 2014 is reeds voor 16 miljoen aan schulden afgelost aan kapitaal. Deze tendens van schuldafbouw met gemiddeld 4 000 000 euro/jaar zal, met het huidige investeringsritme, niet aangehouden kunnen blijven.
Men zal de komende jaren opnieuw leningen moeten aangaan, om alle gebudgetteerde projecten te kunnen financieren, tenzij men de beschikbare liquide middelen aanwendt.

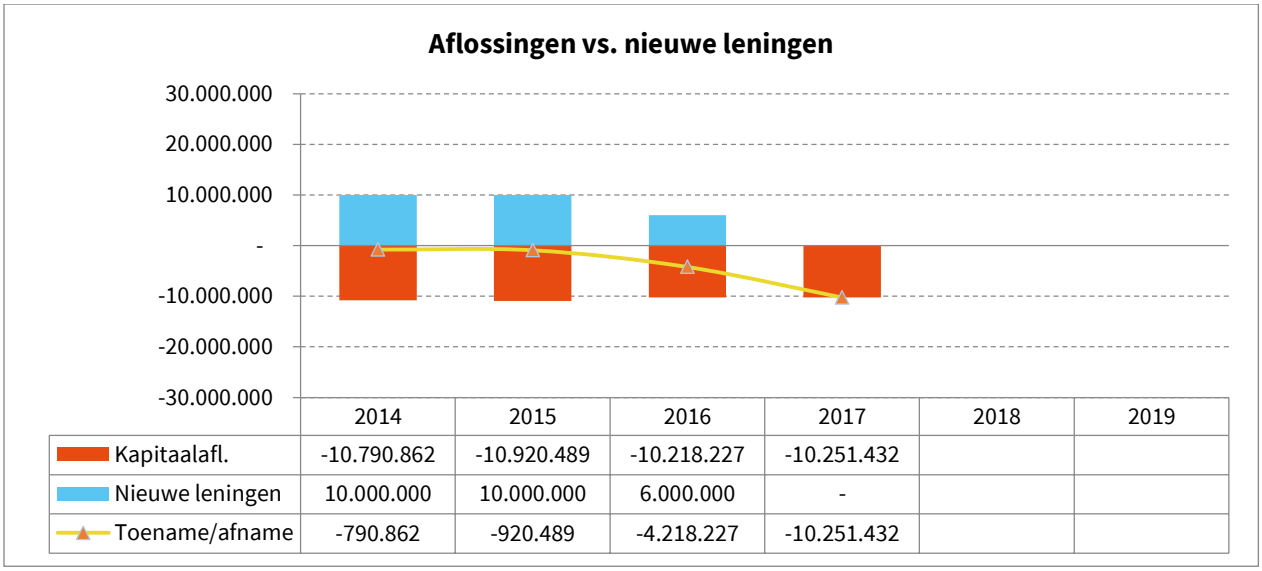

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kapitaalafl.	-10.790.862	-10.920.489	-10.218.227	-10.251.432		
Nieuwe leningen	10.000.000	10.000.000	6.000.000	-		
Toename/afname	-790.862	-920.489	-4.218.227	-10.251.432		

2.3.3. Leningslast (kapitaal en interest samen)

De leningslast daalde sinds 2014, voornamelijk door de gekelderde rentevoeten. De kapitaalsaflossingen daalden licht, evenals de betaalde intresten.

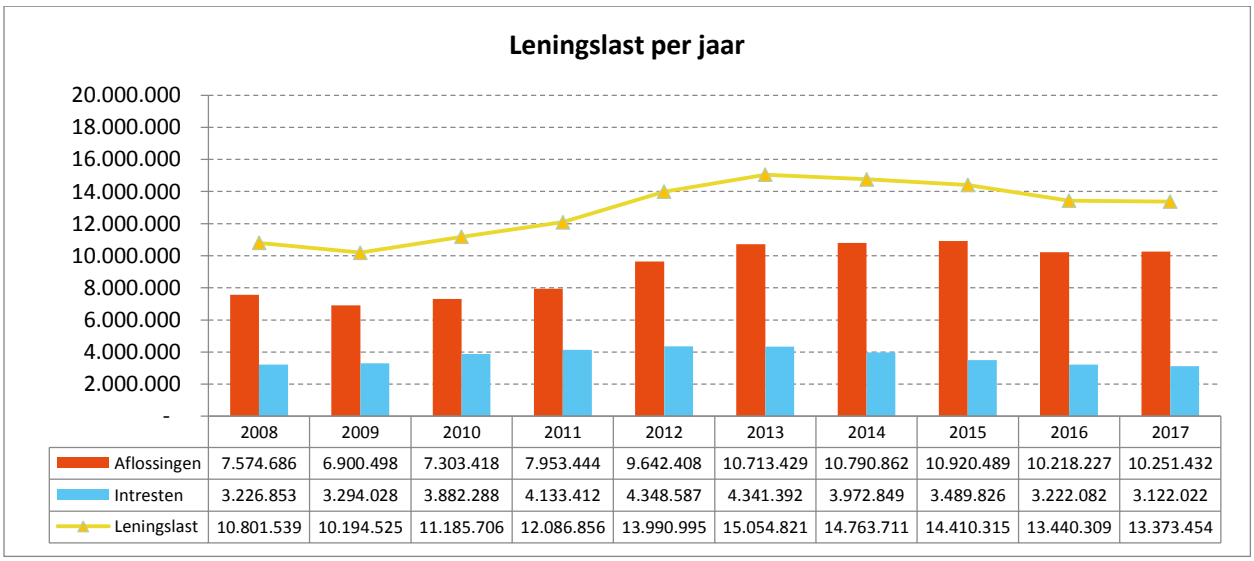

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aflossingen	7.574.686	6.900.498	7.303.418	7.953.444	9.642.408	10.713.429	10.790.862	10.920.489	10.218.227	10.251.432
Intresten	3.226.853	3.294.028	3.882.288	4.133.412	4.348.587	4.341.392	3.972.849	3.489.826	3.222.082	3.122.022
Leningslast	10.801.539	10.194.525	11.185.706	12.086.856	13.990.995	15.054.821	14.763.711	14.410.315	13.440.309	13.373.454

	2014	2015	2016	2017
Intrestvoet op schuld	2,49 %	2,44 %	2,33 %	2,43 %
Kapitaalaflossing op schuld	6,77 %	7,65 %	7,35 %	7,99 %

Vlaanderen wil via de *gecorrigeerde AFM* aantonen of een bestuur schulden doorschuift naar de volgende generaties. Vlaanderen stelt dat 8 % van de schuld per jaar afgelost moet worden.
De gemeente Beveren haalt in de jaren 2014 t.e.m. 2016 geen 8 % aflossingen, wat impliceert dat de schulden doorgeschoven worden naar volgende generaties. In 2017 losten we net 8 % af.

Uiteraard dienen er nuances aangebracht te worden. Zo zijn de schulden ook het resultaat van vorige legislaturen en niet enkel van de huidige legislatuur. Bovendien is er ook ingespeeld op de huidige kredietmarkt en werd er gebruik gemaakt van de huidige lage rentevoeten.

2.3.4. Renteloze leningen en doorgeefleningen

De gemeente Beveren ondersteunt diverse organisaties/verenigingen bij hun bouwprojecten, vaak onder de vorm van toelagen en leningen. De leningen die de gemeente toestond waren vaak renteloos. Eind 2017 bedraagt de terug te vorderen som 12 190 076 euro. Dit bedrag wordt conform de afspraken periodiek teruggevorderd.
Het jaarlijks bedrag dat we terugbetaald krijgen, bedraagt ongeveer 500 000 euro.

Het huidige bestuur heeft geopteerd om als gemeente zelf, zo min mogelijk, leningen aan te gaan voor derde partijen of renteloze leningen toe te staan. Deze derden dienen in eigen naam en voor eigen rekening een lening bij een kredietinstelling af te sluiten. De gemeente draagt eventueel de intrestlast onder de vorm van een rentetoelage.

Volgende verenigingen/organisaties hebben een lening openstaan bij gemeente Beveren: Ballonneke, Waasland-Beveren, De Keerkring, De Klaproos, Hof ter Welle vzw, Vrije Katholieke Scholen Beveren, Jeugdlokaal Gidsen Sint-Martinus Beveren, Jeugdlokaal Chiro Ieweko Melsele, Jeugdlokaal Scouts/gidsen Sint-Michiel Kieldrecht, Golfclub Beveren, Chiro Kallo vzw, Chiro Beveren, KSA Frassati Vrasene.

2.4. BELEIDSAANBEVELINGEN

Dit deel bevat een aantal beleidsaanbevelingen/suggesties inzake financiën.

2.4.1. Schuldgraad

De schuldgraad in gemeente Beveren ligt hoog. De leningslast per jaar bedraagt ongeveer 13,5 miljoen euro, waarvan 10 miljoen euro aan kapitaalsaflossingen en 3,5 miljoen aan interesten.

Deze schuldgraad zorgt voor een jaarlijkse last en druk op het financieel evenwicht "Autofinancieringsmarge".

Er kan een deel gebruik gemaakt worden van de huidige gelden die op onze bankrekeningen staan om minder leningen op te nemen.

Voor het overige is een prioriteit maken van schuldafbouw aan te raden, temeer dat de toekomstige uitdagingen niet gering zijn, met o.a. de sluiting van kerncentrale Doel, de vergrijzing, e.d.

Een mogelijkheid bestaat erin om een plafond aan jaarlijks op te nemen lening te bepalen en het investeringsprogramma in functie hiervan in te plannen.

Dit bedrag dient bepaald te worden in afstemming met beleid en de concrete berekeningen.

2.4.2. Liquiditeiten

Er zijn de voorbije jaren heel wat liquide middelen opgebouwd. Gemeente Beveren heeft een heleboel geld beschikbaar. Naast het afbouwen van de schulden, zouden we deze middelen ook kunnen aanwenden om ons voor te bereiden op de hoge pensioenkost die voorspeld wordt in de toekomst. Mogelijks kan het pensioenfonds verder aangevuld worden.

2.4.3. Investeringsuitgaven

De realisatiegraad van de investeringsuitgaven bedraagt 50-60 % voor onze materiële vaste activa. Het aantal uitgevoerde investeringen hoeft niet opgetrokken te worden, maar de planning (budgettering) moet beter.
Misschien is het wenselijk om een jaarlijks plafond te bepalen? Of een soort investeringsbundel opstellen, zodat niet alles gebudgetteerd moet worden?

Voor recurrente (=dienstgebonden) investeringen is het absoluut noodzakelijk om realistisch te budgetteren zodat lineaire (niet realistische ingrepen) kunnen vermeden worden.
Bij het begin van een nieuwe legislatuur is er de opportuniteit om opnieuw vanaf nul te starten met een doorgedreven analyse.

Investeringen worden nu nominatief gebudgetteerd en deze werkwijze zorgt voor meer vraag naar budget en minder mogelijkheden. Er kan onderzocht worden om minder detail in de investeringen in te schrijven.

2.4.4. Investeringsontvangsten

Aangezien gemeente Beveren een zeer groot patrimonium heeft dat bepalend is op gebied van financiën, raden we aan om dit opnieuw grondig te bekijken. Kan een deel van het patrimonium verkocht worden?

2.4.5. Indexering/tariefaanpassingen

We raden aan om opcentiemen O.V. en APB niet te verhogen. De gemeentelijke opcentiemen O.V. bedragen nu 882, het APB-tarief staat op 5 %.

Een wijziging van 25 opcentiemen heeft een invloed van ongeveer 1.000.000 per jaar, een wijziging van 1 % APB heeft en invloed van 2.250.000 euro per jaar.

De overige belastingen zouden een indexering kunnen gebruiken. Dit hoeft niet jaarlijks, maar eenmaal per legislatuur of per 3 jaar of zo zou dit kunnen. Dit om de ontvangsten mee te laten groeien met de uitgaven.

2.4.6. Toegestane toelagen/overdrachten

Hier dient bekeken te worden dat alle reglementen afgestemd worden op elkaar.

Tevens zijn de verenigingen, zeker goed bedeeld (qua infrastructuur en qua werkingstoelagen) en is het een optie om dit te evalueren. De huidige jaarlijkse groei van 2 % zou aangepast kunnen worden aan de prijsinflatie, aan de evolutie van onze eigen ontvangsten, e.d.

Ook de overheidsinstellingen kenden een jaarlijkse groei van 3 %, wat hoog was. Beter is ook om een koppeling te maken met onze eigen groei van de ontvangsten, de prijsinflatie.

Het lijkt opportuun te onderzoeken of er geen doelgroepen die steun verdienen over het hoofd gezien worden en of er geen luxezaken betoelaagd worden.

2.4.7. Werkingsuitgaven

Deze zijn sinds 2014 redelijk onder controle en staan vrij goed gebudgetteerd. Een beperkte jaarlijkse groei is niettemin noodzakelijk.

2.4.8. Personeelsuitgaven

Het personeelsbestand is gedaald en het takenpakket is gebleven en gegroeid, waardoor de werklast is gestegen. Er zal terug personeel aangeworven moeten worden of werken moeten worden uitbesteed om alle taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Beide oplossingen kosten geld.

2.4.9. Prefinancieren van de werking

Momenteel worden alle uitgaven doorheen het jaar gefinancierd vanuit de beschikbare middelen en wordt pas in december bepaald hoeveel nieuwe leningen worden opgenomen. Deze werkwijze vraagt iets meer beschikbare middelen, maar zorgt er tevens voor dat er geleend kan worden in functie van de werkelijke uitgaven en ontvangsten. Kortom: er worden op deze manier niet onnodig leningen opgenomen. We adviseren om deze werkwijze aan te houden.

2.4.10. Toekomst

De financiële risico’s werden beschreven maar het is niet duidelijk is of deze zich zullen voordoen komende jaren of hoe groot de impact zal zijn.

Wel dient zeker rekening te houden met de onzekerheden omtrent de kerncentrale Doel. Tussen 2019 en 2025 verwachten we nog enkele stilleggingen, en dus minderontvangsten. Dienen O.V. en drijfkrachtbelasting voor 100 % te worden ingeschreven? Af te wegen tegenover nieuw geplande investeringen in het havengebied.

In 2025 zal de kerncentrale sluiten. Dit heeft een belangrijke impact van 14 miljoen euro per jaar. Gemeente Beveren bereid zich best voor om dit op te kunnen vangen. Dit kan op diverse manieren: schuldgraad en dus leningslast wegwerken, takenpakket gemeente verkleinen, patrimonium verkopen (minder energie, onderhoud, …), nieuwe belastingen heffen (nucleair), ...

2.4.11. Groeivoeten

In een meerjarenplanning wordt gebruik gemaakt van groeivoeten. Dit is van belang voor de budgetcijfers. Volgende voorgestelde groeivoeten kunnen geëvalueerd worden:

- Werkingsuitgaven	1,60 % (bijstellen indien nodig)
- Personeelsuitgaven	2,20 % (conform verwachte loonkostengroei Statistiek Vlaanderen)
- Toelagen (overh.)	2,00 %
- Toelagen (andere)	0 tot 1,60 %
- Opcentiemen O.V.	1,60 % (1,60 % economische groei)
- APB	1,00 % (1,60 % economische groei – 0,60 % vergrijzing bevolking + taxshift)
- Overige gemeentebelastingen	1,20 % (bij indexering nog hoger)
- Werkingsontvangsten	1,20 % (bij indexering nog hoger)
- Gemeentefonds	3,50 % (Volgens ABB)
- Overige ontv. uit toel./overdr.	1,20 %
- Dividenden	1,00 %

2.5. BELEIDSRUIMTE

In functie van het bepalen van de beleidsruimte in de komende legislatuur en gezien de noodzaak tot bepalen van een investeringsplafond, worden in bijlage volgende documenten gegeven:

- Overzicht Investeringsprojecten Wegen
- Overzicht Investeringsprojecten Gebouwen
- Budgettering niet-recurrente investeringen (lopende of geplande investeringen, exclusief nieuw AC/Politiekazerne)

3. Personeelsbeleid

Voornaamste uitdagingen personeelsbeleid

- Finaliseren gemeenschappelijk organogram en bijhorende personeelsformatie
- Vergrijzing personeelsbestand
- Voorbereiden pensioneringen leidinggevenden (met o.m. opvolging algemeen directeur), borgen kennis, evalueren weddeschalen kaderpersoneel en expertise functies
- Profilering als aantrekkelijke werkgever (beloningsbeleid, competentiegericht aanwerven, balans werk-privé, thuiswerken, flexibel werken, welzijn op het werk….).
- uitwerken van een nieuw evaluatie- en functioneringssysteem, gekoppeld aan de organisatie van specifieke ondersteuning van leidinggevenden in een veranderende werkomgevingsstructuur
- Analyse maken van werkdruk op diensten in functie van eventuele aanwerving bijkomend personeel.

De maatschappelijke ontwikkelingen binnen onze complexe samenleving kennen een voortdurend toenemende dynamiek en vragen om een continue aanpassing van onze organisatie en zijn processen. Demografische, technologische en economische ontwikkelingen hebben een sterke impact op het beleid binnen ons bestuur. Onze burgers zijn kritischer geworden en vragen meer transparantie. In combinatie met de noodzakelijke en uitgevoerde besparingen aan het begin van de legislatuur zetten deze factoren de dienstverlening onder druk.

In deze wijzigende context van vergrijzing, krapte op de arbeidsmarkt, digitalisering, de X-Y generatie en nieuw leiderschap zijn onze medewerkers dé kritische succesfactor om alle veranderingen op een efficiënte en effectieve manier te kunnen opvangen. Het is van cruciaal belang dat het management en de medewerkers van onze organisatie over de nodige competenties beschikken om met al deze maatschappelijke veranderingen te kunnen omgaan.

Een strategisch HR-beleid, ontwikkeld in lijn met de organisatiedoelstellingen, speelt hierbij een belangrijke rol. We willen namelijk een slagvaardige organisatie zijn die op tijd en tegen een maatschappelijke verantwoorde kost diensten en producten van de gewenste kwaliteit levert aan onze burgers, bedrijven en verenigingen. Om dit te kunnen bewerkstelligen hebben we nood aan flexibele personeelsleden die veranderingsbereid en ontwikkelingsgericht zijn. Onze medewerkers moeten over de nodige kennis en vaardigheden beschikken om elke dag opnieuw resultaatgericht en met de klant centraal, te streven naar het bereiken van de vooropgestelde doelstellingen.

Naast leidinggevenden die medewerkers de ruimte willen en kunnen geven om hun competenties tot ontplooiing te brengen, hebben we binnen ons bestuur ook nood aan een aantal essentiële HR-instrumenten om onze organisatiedoelstellingen te bereiken. Een frequente en kwalitatieve rapportage op basis van een aantal goed gekozen HR-indicatoren geeft ons de mogelijkheid om enerzijds een foto te nemen van de huidige toestand van onze organisatie op vlak van

personeelsbezetting en –beleid, maar laat ons ook toe om prognoses te maken op middellange en lange termijn zodat we proactief kunnen werken aan de uitdagingen die ons wachten in de toekomst.

Cijfers personeel

voor inkanteling OCMW en oprichting Zorgpunt

	HOOFDELIJK	VTE
OCMW	652	448,13
gemeente	531	370.34
gemeentelijk onderwijs	463	347,15
TOTAAL	1.646	1.165,62

na inkanteling OCMW en oprichting Zorgpunt

	HOOFDELIJK	VTE
OCMW	142	107,15
gemeente	526	366,34
gemeentelijk onderwijs	463	347,15
TOTAAL	1.131	820,64

3.1. GEREALISEERDE ACTIES EN HUIDIGE SITUATIE

De afgelopen jaren heeft de personeelsdienst, naast de verderzetting van een kwalitatieve en correcte personeelsadministratie, sterk ingezet op de uitbouw van een competentiegericht HR-beleid. We hebben een strategisch vormingsbeleid ontwikkeld waarbij levenslang leren centraal staat en dat als doel heeft diverse leermogelijkheden aan te bieden aangepast aan de verschillende personeelsgroepen binnen onze organisatie. Het competentiegericht denken heeft vorm gekregen en wordt gebruikt vanaf de selectie van een personeelslid tot de uitdiensttreding. Ons proces voor werving en selectie is gestroomlijnd en gemoderniseerd om zo veel mogelijk geschikte kandidaten te kunnen aantrekken. De personeelsdatabase ICARUS werd geïntroduceerd als werkinstrument om alle relevante informatie over onze personeelsleden op een gecentraliseerde manier te bewaren en raadpleegbaar te maken.

3.2. TENDENSEN EN UITDAGINGEN

3.2.1. Vergrijzing van het personeelsbestand

Dat er zich een algemene vergrijzing laat optekenen in de Vlaamse populatie is bekend. Deze vertaalt zich ook door in ons personeelsbestand. Uit de cijfers blijkt dat onze organisatie onder een grote demografische druk staat die rechtstreeks impact heeft op de personeelsbezetting.

Bijna de helft van onze medewerkers is 50+. Het is opmerkelijk dat de hoogste concentratie van 50-plussers zich vooral situeert binnen de groep medewerkers van niveau D en E. Dit is een tendens die ook op het niveau van België merkbaar is. De gemiddelde leeftijd van de werknemers in België neemt jaarlijks toe. In 2016 was die leeftijd 41,6 jaar. In onze organisatie ligt de gemiddelde leeftijd nog aanzienlijk hoger, namelijk 46,7 jaar. Onze organisatie wordt dan ook geconfronteerd met een grote pensioengolf. In 2016, 2017 en 2018 gingen er respectievelijk 18, 17 en 19 (tot 1/12/2018) medewerkers met pensioen en de komende jaren zullen er ongeveer nog minstens een 40-tal personeelsleden ons bestuur verlaten omwille van pensionering. Dit betekent concreet dat tegen 2021 1/4de van onze medewerkers onze organisatie zal verlaten hebben. Gezien de hoge concentratie van 50-plussers in onze technische diensten en dienst schoonmaak, zal daar de pensioengolf het meest merkbaar zijn. Bijkomend stellen we vast dat tegen 2021 1 op de 5 leidinggevenden met pensioen zal zijn.

De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers bij indiensttreding (momenteel 40 jaar) is de afgelopen decennia verdubbeld. De gemiddelde dienstanciënniteit ligt daardoor laag wat ervoor zorgt dat de anciënniteitspiramide het spiegelbeeld is van de leeftijdspiramide. Van de medewerkers die met pensioen gaan heeft 1 op 3 minder dan 15 jaar anciënniteit.

3.2.2. Profileren als aantrekkelijke werkgever

We leven in een regio met een grotere werkgelegenheid, onder andere door de nabijheid van de Waaslandhaven, de nabijheid en bereikbaarheid van enkele grotere steden, …
Momenteel daalt bovendien de werkloosheidsgraad in België. Deze factoren zorgen ervoor dat het voor onze organisatie moeilijk wordt om nog voldoende competente medewerkers aan te trekken.

We stelden hierboven reeds vast dat we als organisatie enerzijds te maken hebben met een eerder oud personeelsbestand met een indrukwekkende pensioneringsgolf tot gevolg en dat we anderzijds bij nieuwe aanwervingen onvoldoende jonge nieuwe werkkrachten aantrekken. De gemiddelde startleeftijd is op dit moment 40 jaar. Ook de nieuwe medewerkers zullen op relatief korte termijn vervangen moeten worden.

Beide vaststellingen zorgen ervoor dat we geconfronteerd worden met een continue vervangingsgolf waardoor er steeds onschatbare informatie en kennis uit de organisatie stroomt. Als lokaal bestuur hebben wij bovendien ook een opdracht van sociale tewerkstelling. Het tewerkstellen van laaggeschoolden vraagt een specifieke omkadering op de werkvloer. Verder zullen de komende jaren mogelijk ook functies verdwijnen omwille van de toenemende digitalisering.

3.2.3. Balans werk-privé

Het wordt voor onze medewerkers steeds moeilijker om het evenwicht tussen werk en privé te bewaren. Dit heeft onder andere te maken met diverse sociaal-culturele factoren zoals de toename van het aantal eenoudergezinnen, de toename van het aantal gezinnen met tweeverdieners, …
In elke levensfase heeft een personeelslid andere behoeften om de balans te kunnen houden.

Als werkgever moeten wij manieren zoeken om onze medewerkers te ondersteunen in hun zoektocht naar een goed evenwicht tussen werk en privé.

In België heeft ongeveer 1 op 3 werknemers last van een te hoge werkdruk, wat op termijn kan leiden tot werkstress (verstoorde balans tussen draagkracht en draaglast). Jaarlijks lopen meer dan 1 000 000 mensen het risico op burn-out of andere werk gerelateerde psychische en fysieke stressklachten. Werkstress wordt niet steeds per definitie alleen veroorzaakt door de werksituatie, maar kan het gevolg zijn van een te hoge werkdruk in combinatie met een zware belasting in het privéleven waardoor de werknemer minder goed functioneert op het werk.

In onze organisatie zien we een relatief hoog verzuimpercentage in de leeftijdscategorie 35-39 jaar. Dit loopt ook gelijk met de Belgische tendens. Personeelsleden uit die leeftijdsgroep vertonen een hoger verzuim, voornamelijk langdurig verzuim, omwille van zowel psychische als fysieke stressklachten. Bijkomend stellen we een relatief hoog ziekteverzuimpercentage vast bij de arbeiders/vakmannen en schoonmaaksters (niveau D en E). Binnen deze groepen medewerkers tellen we in onze organisatie het hoogste aantal 50-plussers. Deze leeftijdscategorie is op zich al vatbaarder voor fysieke klachten maar gezien de fysieke aard van hun werkzaamheden, gaat dit dubbel op. Bijkomend stijgt het ziekteverzuim exponentieel met de leeftijd.

Het profiel van “de zieke” is grondig gewijzigd de laatste jaren met een bijkomende nood aan een ander beleid inzake ziekteverzuim, terugkeerbeleid na langdurige afwezigheid, opleiden van leidinggevenden in het herkenning van psychisch onwelzijn van de medewerkers, enzovoort. Tot slot maakt dat de veranderde samenstelling van gezinnen en invulling van het gezinsleven (meer eenoudergezinnen; meer deeltijds werkenden; met de bijbehorende vraag naar de mogelijkheid tot *anders werken*, zoals flexwerken, … met impact op leidinggeven en functioneren/evalueren) alsook het stijgend mobiliteitsprobleem, dat het evenwicht proberen zoeken én behouden tussen werk en privé ook een zaak van de werkgever is.

3.3. INSPIRATIE VOOR EEN TOEKOMSTIG BELEID

In de eerste plaats zal het zaak zijn over de noodzakelijke competente medewerkers te beschikken én ze te houden!

Dit betekent enerzijds dat we het huidige personeelsbestand kritisch moeten durven evalueren en dat we vermoedelijk zullen vaststellen dat medewerkers misschien niet altijd op de voor hen (noch voor de organisatie) ideale plek zitten. Het blijvend aansturen, begeleiden, motiveren en uitdagen van iedereen met oog voor de beschikbare competenties is een uitdaging die we aan moeten durven gaan. Dit impliceert ook het opleiden van leidinggevende in een meer coachende rol met permanente evaluatie, functioneren en tijdig ingrijpen indien nodig. Hiervoor zal voor de leidinggevenden de noodzakelijke tijd ter beschikking moeten komen. In dit verband is prioritair: een personeelsbehoeftenplan, gerichte en functie-specifieke vorming, motivatiebeleid, nieuw evaluatiesysteem.

Anderzijds worden we geconfronteerd met schaarste op de arbeidsmarkt en is het nodig dat we ons als organisatie profileren als aantrekkelijke en moderne werkgever. Dit impliceert anders omgaan met werknemers op zich, met werkplekwerken, met anders werk (functioneren en evalueren). Ook anders durven rekruteren is aan de orde (eventueel zelfs "diploma-loos" maar zuiver competentiegericht). Werkomstandigheden moeten we aanpassen aan de nieuwe noden zoals thuiswerk, flexplekwerken inclusief de nodige faciliteiten om dit mogelijk te maken. En "employer branding" als nieuwste uitdaging! Het gemeentebestuur als aantrekkelijke mensgerichte werkgever voor (jonge) werkzoekenden.

De pensioneringsgolven waar we voor staan maakt dat kennisborging, een kennismanagementsysteem maar vooral een doordacht vervangingenbeleid (mede gestoffeerd door een personeelsbehoeftenplan per dienst) vooraan op de agenda staan.

Uitgebreider omschreven betekent dit:

3.3.1.Leeftijdsbewust personeelsbeleid

Het is noodzakelijk dat ons bestuur een leeftijdsbewust personeelsbeleid begint te voeren dat erop gericht is om onze medewerkers langdurig te binden en te boeien. Een dergelijk personeelsbeleid legt de focus op verschillen tussen mensen en verschillen in inzetbaarheid en heeft aandacht voor een evenwicht tussen de belangen van onze organisatie en de behoeften van onze personeelsleden in alle leeftijdsfases.

3.3.2. Functievariatie

We moeten voldoende mogelijkheden voorzien voor verticale en horizontale mobiliteit (job met meer verantwoordelijkheden, demotie, jobrotatie, projectwerk,…).

3.3.3. Levenslang leren

We moeten een kwalitatief vormingsbeleid aanbieden met verschillende mogelijkheden aangepast aan de specifieke behoeften van ons divers samengesteld personeelsbestand.

3.3.4. Kennismanagement

Onze organisatie moet inspanningen leveren om de aanwezige impliciete kennis (intuïtieve kennis) van ervaren werknemers om te zetten in expliciete kennis. Deze kennis en expertise moeten vastgelegd worden in toegankelijke kennisbronnen of informatiesystemen (vb.: procesbeschrijvingen, werkvoorschriften, …).

Onze ervaren medewerkers moeten gestimuleerd worden om hun kennis optimaal in te zetten. De organisatiecultuur kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren door onderling vertrouwen en samenwerking te faciliteren en door ruimte en tijd voor kennisoverdracht te voorzien.
De kennisoverdracht moet ook tijdig starten, onder andere door bij pensioneringen ervoor te zorgen

dat er kan dubbel gelopen worden. De systemen van peter- of meterschap, mentorschap en coaching behoren eveneens tot de opties. Deze instrumenten dragen tevens ook bij tot de werktevredenheid van de medewerkers.

3.3.5. Ontslagbeleid

Indien medewerkers de organisatie verlaten - hetzij op eigen initiatief, hetzij op initiatief van de werkgever, is het belangrijk dat dit op een correcte en respectvolle manier gebeurt. Naast eenvormige ontslagprocedures, waarover een duidelijke en eerlijke communicatie gevoerd wordt, kan je als werkgever werk maken van professionele exitgesprekken. Door het voeren van een open gesprek met elke medewerker die de organisatie verlaat, kan je een objectief beeld vormen van de types en oorzaken van verloop die er zijn. Een kwalitatieve verloopanalyse vormt de basis voor een continue bijsturing van het HR-beleid.

3.3.6. Profilering als aantrekkelijke werkgever (employer branding)

We leven in een regio met een grote werkgelegenheid, onder andere door de nabijheid van de Waaslandhaven, de nabijheid en bereikbaarheid van enkele grotere steden, …
Momenteel daalt bovendien de werkloosheidsgraad in België. Deze factoren zorgen ervoor dat het voor onze organisatie moeilijk wordt om nog voldoende competente medewerkers aan te trekken. We stellen ook vast dat we veel minder jonge mensen aantrekken om bij ons te komen werken dan vroeger.

We moeten ons als organisatie de vraag stellen hoe we ons willen profileren en positioneren op de arbeidsmarkt. We zijn momenteel een overwegend instrumenteel, klantgerichte en performantiegerichte organisatie. Indien we een antwoord willen bieden aan de maatschappelijke uitdagingen die ons wachten, zullen we moeten evolueren naar een meer mensgerichte, teamgerichte en ontwikkelingsgerichte onderneming.

We moeten nadenken wat we willen en kunnen bieden aan nieuwe medewerkers, onder andere op het vlak van verloning, extralegale voordelen, flexibel werken, ontwikkeling, …
Hoe kunnen we onder andere jongere mensen aantrekken om bij ons te komen werken?
We kunnen bijvoorbeeld meer inzetten op stages, werkplekleren, startbaanovereenkomsten, …
Het kan ook zinvol zijn, zeker in geval van knelpuntberoepen, om actief te rekruteren op scholen en interessante profielen al proactief aan te werven.

3.3.7. Beloningsbeleid

We moeten werken aan een kwalitatief en divers beloningsbeleid. Met een degelijk beloningsbeleid geef je niet enkel een positieve stimulans aan de motivatie en tevredenheid van je personeelsleden, maar word je ook aantrekkelijk als werkgever op de arbeidsmarkt.
Naast de financiële beloningsvormen (hospitalisatieverzekering, maaltijdcheques, groepsverzekering, …), is het zeer zinvol en noodzakelijk om in de toekomst meer in te zetten op niet-financiële

beloningsvormen, onder andere:

- creëren van autonomie en betrokkenheid
- functievariatie
- werkomgeving en sfeer
- kwalitatieve leidinggevenden.

Het wordt voor onze organisatie een grote uitdaging om kwalitatieve leidinggevenden aan te trekken én te behouden. Er is een stijgende nood aan hoger opgeleiden. We moeten dan ook de nodige aandacht besteden aan de opleiding en coaching van zowel de "zittende" als de toekomstige leidinggevenden.

Verder is het belangrijk om ook de structuur en inschaling van de bovenbouw van onze organisatie kritisch te onderzoeken.

3.3.8. Flexibel werken

Het flexibel werken is een visie waardoor werken effectiever en efficiënter wordt voor zowel de organisatie als de medewerkers. De medewerkers krijgen meer ruimte voor zelfsturing en initiatief en de mogelijkheid om werk en privé anders te combineren. Medewerkers zullen in de toekomst meer onafhankelijk van plaats en tijd werken.

Een mogelijkheid is gebruik maken van flexibele kantoren waarbij niet iedereen meer een vaste werkplaats heeft of het werken vanop afstand (vb.: telewerken).
Dit flexibel werken biedt voordelen op verschillende domeinen: maatschappelijk (beperken mobiliteitsproblematiek), individueel (balans werk-privé, verhoogde productiviteit en minder ziekteverzuim) en organisatorisch (aantrekken van kwalitatieve kandidaten, retentie en kostenbesparing). Het vraagt wel een mentaliteitsverandering en een andere manier van werkorganisatie die de productiviteit, flexibiliteit en mobiliteit van de medewerkers verhoogt.

Deze mentaliteitsverandering is nodig om het resultaatgericht werken te stimuleren. Dit impliceert dat werknemers niet langer enkel 'aanwezig' moeten zijn, maar dat ze bepaalde doelstellingen moeten behalen. Ze dragen zelf de verantwoordelijkheid over de wijze waarop, de timing en de plaats. Deze werkwijze impliceert een aangepaste, meer resultaatgerichte, evaluatie en functioneringsmethode.
In deze context moeten we ons bijvoorbeeld de vraag stellen of we in de toekomst verder gebruik willen maken van een systeem van tijdsregistratie of dit systeem verder kunnen verfijnen en meer flexibel maken.

3.3.9. Gezonde werkomgeving

Onze organisatie beschikt over een verzuimbeleid (GA!). De bedoeling is om de komende jaren het verzuimpercentage te laten dalen door het verhogen van de verzuimdrempel en het verlagen van de drempel voor werkhervatting. In het GA!-beleid zijn hiervoor verschillende acties opgenomen.

Als werkgever moeten wij zorgen voor een effectief re-integratiebeleid (in toepassing van de Welzijnswet) waarbij we zorgen voor de nodige faciliteiten voor langdurig afwezigen om progressief het werk te hervatten en/of een aangepaste functie uit te oefenen. Dit wordt een grote uitdaging gezien het voortdurend stijgend aantal medewerkers die na een langdurige afwezigheid het werk hervatten via een re-integratieprocedure.

We moeten verder ook werk maken van de tevredenheid en betrokkenheid van onze medewerkers. Een werknemerstevredenheidsonderzoek is hiervoor een nuttig instrument. Het is wel essentieel om vooraf te bepalen wat het doel van de bevraging is en welke meerwaarde ervan verwacht wordt. Vooraf moet ook bepaald worden hoe de bevraging opgevolgd zal worden en wat er gedaan zal worden met zowel de positieve als de negatieve resultaten. Om een hoge responsgraad te verkrijgen, kunnen de medewerkers betrokken worden bij de organisatie van de meting. Deze betrokkenheid kan er maar zijn als er voldoende vertrouwen is tussen de medewerkers en de leidinggevenden. Een tevredenheidsmeting levert input voor het dagelijks personeelsbeleid. Goede indicatoren om de medewerkerstevredenheid in kaart te brengen zijn klantentevredenheid, verzuim en verloop. Het in kaart brengen van de medewerkerstevredenheid is tevens een belangrijk strategisch instrument om een kwaliteitsbeleid te kunnen voeren.

3.4. WELZIJN OP HET WERK

Heel wat personeelsgerelateerde aspecten rond 'Welzijn op het werk' kwamen al aan bod. Het welzijnsbeleid is echter breder.

In 2016 werden via de welzijnswijzer alle medewerkers bevraagd rond drie thema's: ergonomie, kennis van procedures en grensoverschrijdend gedrag. De conclusies en de hieraan gekoppelde acties dienen de komende jaren verder geïmplementeerd te worden.

In de eerste plaats streven we naar het continueren van de cyclische audit 'Welzijnswijzer', zowel de organisatie ervan, de analyse als de implementatie van maatregelen om het aanwezigheidsbeleid, de werkdrukbeheersing en iets ruimer de algemene psychosociale belasting van medewerkers en de werknemerstevredenheid te optimaliseren.

Ten tweede zal specifieke aandacht uitgaan naar een audit ergonomie en mede in het kader van de verhuis naar het nieuw administratief centrum.

Ten derde dringt ook een re-integratiebeleid zich op: re-integratie op de werkvloer na langdurige afwezigheid (o.a. aangepast werk, graduele werkhervatting, …).

4. ICT

Voornaamste uitdagingen ICT beleid

- Verdere uitrol MID office kaderend in een algemene visie/strategie rond Enterprise Architectuur
- Vervanging verouderde ICT infrastructuur en uitbouw/vernieuwing van in functie van nieuw AC/Politiekantoor (cf. audit) met strategische keuze rond mogelijke Cloud model(len) private versus publieke versus hybride oplossing(en) en inzet van nieuwe beschikbare technologie(ën)
- Samenwerking met Zorgpunt en andere lokale besturen in functie van kostenbeheersing/kennisdeling
- Structureren software pakketten (efficiëntie en kostenbeheersing) cfr. Enterprise Architectuur
- Verdere digitalisering dienstverlening naar burgers, bedrijven en verenigingen (slimme oplossingen, Internet of Things, digitale thuisaanvod, artificiële intelligentie…)
- Evalueren en uitvoeren aanbevelingen audit ICT

De belangrijke organisatorische wijzigingen vanaf 2019 (ontvlechting via Zorgpunt Waasland, de inkanteling van de OCMW-administratie in de gemeentelijke administratie en de nakende verhuis naar een nieuw administratief centrum) hebben een enorme impact op het ICT-gebeuren binnen onze organisatie. Daarnaast is er de toenemende digitalisering en de continue toestroom (en soms ongecontroleerde wildgroei) van nieuwe toepassingen/apps, al dan niet met overlappende functionaliteiten.

De interne uitdagingen binnen ICT zijn legio en niet altijd een eigen keuze. Vanuit de hogere overheid wordt opgelegd/gestimuleerd dat bepaalde processen digitaal verlopen (bv. digitale omgevingsvergunning, inname openbaar domein (GIPOD), digitale akten burgerlijke stand (DABS), Digitaal archief Vlaanderen (DAV), verkiezingsverrichtingen,…); bepaalde groepen burgers wensen meer en meer digitaal “behandeld” te worden met garantie/respect voor hun privacy (gevoelige info); dienstverlening op afspraak vindt meer en meer ingang; thuiswerken betekent dat de ICT-faciliteiten aanwezig moeten zijn; efficiëntere dienstverlening, personeelsadministratie, werkprocessen, kennisverspreiding en -borging die zich moet vertalen in een overzichtelijke en gebruiksvriendelijke mappenstructuur/ Document Management Systeem (DMS) en gegevens beheer conform die nieuwe GDPR/AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)alsook in een uitgebouwde MID office; organisatiebrede samenwerkingsprojecten; … zijn steeds meer en meer ICT-afhankelijk.

4.1. GEREALISEERDE ACTIES EN HUIDIGE SITUATIE

Een goede dienstverlening, efficiënt werken en informatie verstrekken, samen met een efficiënte techniek ter ondersteuning van het geheel, behoren tot de basisdoelstellingen van ons bestuur. Taken zitten echter verspreid over meerdere diensten. MID-office is hierbij de tool om alle deelgebieden afzonderlijk goed te laten functioneren en toch een duidelijke samenhang te creëren, die bovendien ook op ieder moment opgevolgd kan worden (business intelligence) via dashboards met door het managementteam en het bestuur bepaalde indicatoren (KPI's). Met andere woorden, komt de juiste informatie door een efficiënte aanpak op de juiste plaats terecht en is deze interpreteerbaar? Backoffice toepassingen die gekoppeld zijn met de basisinformatie, zorgen ervoor dat de basisinformatie maar één maal ingegeven moet worden (wie overlijdt, zal bijvoorbeeld geen belastingsbrief meer ontvangen. MID office zorgt ervoor dat dit overlijden niet op verschillende diensten dient ingegeven te worden, maar enkel door de beheerder van de toepassing (in dit geval de burgerlijke stand)). Ook de burger zal dagelijks de voordelen door online opvolgingen allerhande die mogelijk worden, kunnen ervaren. Gedaan met nodeloze/tijdrovende verplaatsingen of telefoontjes om de voortgang van zijn dossier te kunnen volgen.

Het optimaliseren van werkprocessen, het beheer van (gemeenschappelijke) data en service, met als rode draad de integratie van verschillende deelcomponenten, typeren de MID office aanpak. Belangrijk binnen dit geheel is ongetwijfeld de beleidsinformatie. Met de MID- office kan op termijn iedere beleids- of stafmedewerker de bestuurlijke data correct en gebruiksvriendelijk exploiteren als beleidsinformatie. En zo de beleidsmensen degelijk voorzien van de nodige beleidsrelevante informatie. Zowel het genereren van rapporten, het analyseren van data, als de grafische weergave van de strategische indicatoren (dashboard) zijn hierbij voorzien.

Concreet werden in de gemeente Beveren de voorbije jaren heel wat procesflows, onderdelen en toepassingen binnen het bredere kader van de Midoffice geïmplementeerd. We mogen gerust stellen dat de introductie van de MID office een aanzienlijke impact heeft gehad op de organisatie. Meer concreet melden we hier de implementatie van G-PLAN (werken op afspraak) in het OCMW, de implementatie van G-BOS (klantenbegeleiding) in OCMW en gemeente, de installatie van het snelloket Balie A en het Klantencontact Center (KCC) (gemeente), de implementatie van een digitalisering van de workflow rond het aanvragen van premies. We werkten samen met andere besturen i.v.m. het automatiseren van generieke processen. Verder legden we een interne authentieke bron m.b.t. persoons- en bedrijfsgegevens aan en breidden we ons gebruik van externe authentieke bronnen uit zoals bijvoorbeeld het Rijksregister, het Centraal Register Adressenbestand, de kruispuntbank ondernemingen (via Themis Web).

Dossieropvolging gebeurt steeds meer digitaal, ook de mogelijkheden van het digitaal loket werden uitgebreid. Ten slotte implementeerden we een aangepaste digitale workflow notulenbeheer College van Burgemeester en Schepenen en managementteam.

4.2. TENDENSEN EN UITDAGINGEN

4.2.1 De burger centraal 24/7

De burger wil kunnen “shoppen” van eender waar en zich niet (onnodig) moeten vrij maken en zich begeven naar het gemeentehuis. Steeds meer zaken worden via het web aangeboden, ook overheidsproducten (Vlaanderen Radicaal Digitaal, MAGDA platform, My Belgium, Itsme, Mijn Burgerprofiel, Taks-on-web, My Pensioen, My student at work,...). Het inzetten van chatbots (digitale hulp) die de burger de weg wijzen door een website of toepassing (naar analogie met hulp bij het boeken van een reis via een website).

4.2.2 Samenwerken als credo

Samenwerken wordt een “sleutelwoord” naar de toekomst toe, net als kennisdeling, kennisborging van het menselijk kapitaal dat in de nabije toekomst onderhevig is aan een ongekende pensioneringsgolf met al dan niet (makkelijke) instroom van nieuwe medewerkers. In het bijzonder ook op het terrein van ICT. In die optiek zijn de verdere evoluties rond samenwerken met andere organisaties/lokale besturen enorm belangrijk. Zeker met het Zorgpunt Waasland, maar ook met andere besturen uit het Waasland.

4.3.3 Wirwar van ICT-toepassingen

Onze organisatie heeft momenteel gewoon te veel toepassingen die enerzijds in een silo per dienst/afdeling verticaal in de organisatie zitten en anderzijds overlappen zonder echter op een gestructureerde, doordachte manier alle noden te kunnen afdekken. Zie de softwarecatalogus en de architectuurplaat van onze organisatie. De EA (Enterprise Architecture) wordt steeds belangrijker om de toepassingen gestroomlijnd te krijgen in functie van de digitale processen en overlappingen te detecteren/in kaart te kunnen brengen en eventueel bij te sturen.

4.3.4 Immer groeiende impact digitalisering op het dagelijkse leven

Slimme toestellen IoT (the Internet of Things) duiken overal op en worden steeds gebruiksvriendelijker. APPS (applicaties) voor van alles en nog wat duiken op om het leven makkelijker, aangenamer te maken (BV App, Recycle, Itsme, klantenkaarten (Joyn), Waze, de gemeentelijke stadsapp,…). Wat is de mogelijke adaptatie voor de lokale overheid (zowel in de administratie als in de zorgsector)?
Ook de negatieve gevolgen van de digitalisering komen steeds meer in beeld: fysische en psychische aandoeningen gelieerd aan overmatig gebruik (straling in gebouwen door versterking signaal in over geïsoleerde ruimtes, RSI (Repetitive Strain Injury = gedurende lange tijd zelfde houding en beweging die lijden tot ontstekingen etc…), beeldschermklachten, smartphone verslaving in alle leeftijdscategorieën van de bevolking,…

4.3.5 Nieuwe trends met reële toepassingsmogelijkheden voor lokale besturen

Nieuwe trends en ontwikkelingen worden in een razendsnel tempo in de markt gezet, ook voor overheden. We denken hierbij aan artificiële intelligentie (AI), blokchain (virtuele munten zoals Bitcoin), veiligheid, virtual reality (VR), intelligente apps, conversationele systemen, digital twins, big data … De vraag is hier eerlijkheidshalve toch ook wie begrijpt dit nog? Als bestuur is de kans gegijzeld te worden door kennis (of het gebrek ervan) bij anderen een belangrijke zwakte. Je als bestuur laten bijstaan door experten zonder verborgen agenda, bevattelijke informatie verzamelen, kijken bij de buren, samenwerkingsverbanden uitwerken, … zal noodzakelijk zijn.

- Veiligheid: probleem van povere beveiliging slimme toestellen (IoT). Experts trekken aan de alarmbel. Malware imiteert, meer en meer, menselijk gedrag om doeltreffendheid van de aanvallen te vergroten, zelfs gepersonaliseerde malware doet zijn intrede.
  GDPR (General Data Protection Regulation, ookwel AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) genoemd) is de nieuwe Europese richtlijn inzake voorkomen van datalekken van privacy gevoelige gegevens die per 25 mei 2018 van kracht werd. Deze richtlijn heeft een ingrijpende impact op onze organisatie.

- Biometrie is stilaan mainstream. Dienst burgerzaken is via de federale toepassingen BELPIC (Elektronische Identiteitskaart) en BELPAS (Elektronische reispas) en de vreemdelingenmodule voorloper op lokaal niveau binnen onze organisatie.

- Digital twins: fysiek object en zijn digitale kopie: defectopsporing. Oude data vergelijken met huidige status. Allerlei BI (business intelligence) op Big Data (massa opslag van allerlei gegevens) die via allerhande tools bv. Google Analytics, …etc. kunnen worden ingezet om “slimme” oplossingen, toepassingen uit te werken (Smart Cities principe). Zie het AcPaaS (Antwerp city Platform as a Service).

4.3. INSPIRATIE VOOR EEN TOEKOMSTIG BELEID

De interne organisatie-uitdagingen betreffen ten eerste een visie die meer proces/projectgericht hoort te zijn met als werkresultaat efficiënt (digitaal) samenwerken over afdelingen en diensten heen gestut door vereenvoudigde bedrijfs- en dienstverleningsprocessen. Een uitgewerkt gegevensbeheer dat zich toont in een duidelijk documentbeheerssysteem (op basis van metadata), 1 dossier 1 plek, een gebruiksvriendelijke en toegankelijke mappenstructuur, ….

De keuze tot een vereenvoudigen van softwarepakketten, integreren en/of koppelen van softwaretoepassingen/werkprocessen dringt zich op.

Zoals al vermeld zijn vele uitdagingen voor onze organisatie ingegeven door zowel interne als externe factoren, met als rode draad de informatisering, de digitalisering, … Vele processen alsook manieren van werken binnen zowat alle diensten van onze organisatie worden meer en meer ICT-gedomineerd. De keuzes die zich opdringen (bv. naar de cloud of niet, of slechts gedeeltelijk en/of al dan niet in een

samenwerkingsverband; uitbesteden van (deel)aspecten van ICT; hoe de juiste profielen aantrekken/behouden om dit in goede banen te leiden, …), hebben verstrekkende organisatorische gevolgen en dit zeker niet alleen op financieel vlak. Onze manier van werken en organisatiebeheersing zullen grondig wijzigen. De nodige aandacht om deze ingrijpende veranderingen te faciliteren en begeleiden zal noodzakelijk blijken. De werknemers en de beleidsmakers dienen hier op voorbereid en in begeleid te worden.

4.3.1 MID office

In belangrijke mate gaan we verder op de ingeslagen weg. Heel wat concrete acties zijn reeds gepland of dringen zich op. We denken hierbij onder andere aan de implementatie van G-PLAN (werken op afspraak); de vereenvoudiging en digitalisering van dienst-overschrijdende processen, de uitbreiding van de werking van het KCC (kennisdatabank, contactregistratie, kanaalonafhankelijk); het onderhouden en aanpassen van de reeds ingevoerde processen; de registratie van inkomende en uitgaande poststukken (e-mail, fysieke post); het uitbreiden van het gebruik van externe en interne authentieke bronnen; de koppeling van emailgegevens van onze klanten met het klantrelatiebeheersysteem (CRM); het uitbreiden van de toepassingen waarbij eID gebruikt kan worden; het uitbreiden Digitaal Loket (klant centraal zetten); de implementatie van een notuleringspakket e-Besluit voor de gemeenteraad, Vast Bureau, OCMW-raad en Managementteam; de koppeling van de notulen met de vergunningen en ten slotte het verhogen van de informatieveiligheid (GDPR).

4.3.2 Hardware

Het datacenter is nog steeds het hart van ICT voor de organisatie. Het belang van een goed virtualisatieplatform (VMWare) is essentieel om zuinig en efficiënt om te springen met server hardware en rackruimte in het datacenter. De steeds aangroeiende honger naar opslagcapaciteit vergt een quasi jaarlijkse investering naar meer storage in diskkabinetten. Op zijn beurt heeft dit weer effect op de back-up capaciteit. We zien dan ook een trend naar de “Hybride Cloud” waarbij nog een deel van de apparatuur ter plekke blijft en een deel naar een virtuele Cloudomgeving verhuist. De oefening “Waasland Digitaal” was daar een voorbeeld van.

Het is op termijn een afweging of je dit allemaal in huis kunt blijven doen en of je niet meer ICT “afneemt als een commodity” (zoals nutsvoorzieningen). Het SaaS model (Software as a Service) is sowieso een trend waar we naartoe gaan. Hierbij dienen we de bedenking te maken dat dit op termijn een kostendrijver zal blijken door een sterke afhankelijkheid van de leveranciers. Een sterk profiel in huis moet hier de nodige “tegendruk” kunnen zetten als brugfuncties tussen het bestuur en de dienstenleveranciers aan de hand van stevig opgestelde SLA’s (Service Level Agreements) bij deze dienstcontracten.

Onze organisatie zet steeds meer in op mobiele (tablets, notebooks, smartphones, …) in plaats van op vaste werkposten. Dit biedt mogelijkheden naar de inrichting van het nieuwe administratief centrum (AC) door eventueel gebruik te maken van “flex” desks of het invoeren van telewerken voor het

personeel voor jobs die dit toelaten. Het bestuur trok de kaart “wireless” voor het nieuwe AC en intelligent toestellen afleiden naar het juiste VLAN (Virtual Local Area Netwerk). Geen gedoe meer met kabels en foutief inpluggen in een ander netwerk, wat de beveiliging weer ten goede komt.

Ook telefonie volgt die trend met een PABX (telefooncentrale) in de Cloud waardoor weer een stuk wordt “ontzorgd” en gebruikers hun communicatie naadloos zien integreren tussen hun vast/mobiel toestel en laptop/PC en via een “softphone” bereikbaar zijn op het “device” van hun keuze in functie van hun agenda (Outlook) en aanwezigheid en met een balans tussen privé en werk.

4.3.3 Samenwerking met andere besturen/organisaties

In 2017 hebben HBplus en V-ICT-OR in het kader van het project Waasland Digitaal een studie uitgevoerd om een samenwerking tussen de drie grote Wase besturen Lokeren, Sint-Niklaas en Beveren alsook Interwaas, de overige Wase gemeenten, Zwijndrecht en de Maatschappij voor Linker Scheldeoever (MLSO) te onderzoeken. Het uiteindelijk voorstel was te duur, maar de studie toonde duidelijk aan dat er potentiële voordelen verbonden zijn aan een samenwerking (reductie van het aantal servers, delen van kennis, meer mogelijkheden om medewerkers te specialiseren in ICT-domeinen,…) en een migratie naar de Cloud (publiek of “privé”). Het idee achter het dossier van Waasland Digitaal heeft/had zeker potentieel. Maar het project wordt niet verder gedragen door alle besturen. Het Zorgpunt Waasland is wél vragende partij om in de toekomst op gebied van ICT-infrastructuur met de moederbesturen te blijven samenwerken.

Mede daardoor is een nieuw initiatief ontstaan in Beveren zelf waarbij wordt gedacht aan een Private Cloud model op infrastructuur van Beveren met apparatuur van een dienstenleverancier die ook zal instaan voor de “managed services” van deze server en opslagapparatuur. Het model is zo opgebouwd dat de investeerder (gemeente Beveren) enerzijds het ZPW (Zorgpunt Waasland) een betaalbaar platform kan aanbieden met voor de gemeente zelf een terugverdienmodel waardoor voor alle partijen een WIN/WIN situatie kan worden bewerkstelligd.

4.3.4 Audit huidige werking dienst ICT, ICT infrastructuur nieuw AC/Politiegebouw en samenwerking met ZPW en eventueel andere besturen op het niveau van de serverinfrastructuur

De uitgevoerde audit levert een aantal aanbevelingen op in functie van (een nog) betere en efficiëntere werking van de dienst ICT in de toekomst. De analyse van de audit dient nog in detail te gebeuren, maar volgende aanbevelingen kunnen al worden gegeven:
* Ontwikkeling van een globaal overzicht met planning van alle projecten, gebruik makend van een projectmethodologie (wat organisatiebreed wordt uitgerold).
* ICT processen opzetten en effectief/efficiënt implementeren, gebruik makend van een procesmethodologie maar dan ICT gericht.
* Ontwikkelen van een architectuur visie op vlak van applicaties (screening i.f.v. noodzaak en synergie).
* Transparant maken van kosten en budgetopbouw in samenspraak met financiële dienst.
* Vernieuwen van de verouderde server infrastructuur. Aanbeveling om te kiezen voor private cloud

met managed services en dit in samenwerking met ZPW en eventueel andere besturen in functie van een terugverdienmodel. Zie aparte nota van prof. Asselberg in bijlage.

5. Patrimonium

5.1. GEBOUWEN

Uitdagingen:

- Opmaken staat van alle gebouwen en analyse levenscyclus en gebruik
- Opvolging verkopen
- Oprichting afdeling facilitair beheer

5.1.1 Bestaand patrimonium

De gemeente Beveren heeft een zeer uitgebreid patrimonium, verspreid over het volledige grondgebied, wat een oppervlakte van 150 km^2 omvat. Dit patrimonium heeft de gemeente zowel in eigendom als in huur. Het bouwkundig patrimonium van gemeente Beveren bevat een 350 artikelen, waarvan ongeveer een 150-tal gebouwen. Al deze gebouwen hebben hun eigen specifieke gebruiken en noden.

- Cultuur (bibliotheken, Fort Liefkenshoek, vergaderaccommodaties, schouwburg, monumenten,...)
- Sport (voetbalaccommodaties, sporthallen, sportaccommodaties, zwembad Kieldrecht…)
- Jeugd (Togenblik, Teiland, JC Prosperpolder…)
- Administratie (gemeentehuis, stelplaats, groendienst,..)
- Brandweer (Voorpost Kieldrecht, post centrum)
- Politie (permanenties, Gravenplein, Kleine Bosweg…)
- Onderwijs (Lindenlaanschool, Centrumschool, Kallo,GTI …)
- Buitenschoolse kinderopvang (Verrebroek, Haasdonk,..)
- Woningen
- Begraafplaatsen (Beveren, Haasdonk, Kieldrecht,…)
- Horeca ('t Centrum Kieldrecht, Nieuwe Sabot, Cultuurcafé, Oud Vredegerecht,…)
- Andere (bushokjes, voetgangerstunnel, sociale campus,…)
-

Om investeringen te kunnen kaderen en gerichte beleidskeuze te maken, is het aangewezen elk gebouw te beoordelen aan de hand van een levenscyclus-analyse, waarbij een aantal technische parameters en de aard van het gebruik in rekening worden genomen.

Onderverdeling naar leeftijd van oprichting/sanering

Het gemeentelijk patrimonium ondergaat een continue proces van vernieuwing, verkoop of renovatie. Deze flow is noodzakelijk om de gebouwen in een blijvende staat van beschikbaarheid te houden op maat van de gebruikers.

- Nieuw: < 10j
    - Voetbalaccommodatie Haasdonk, gevelrestauraties Hof ter Saksen, kleuterscholen Lindenlaan, Kallo en Haasdonk, Foyer klooster Vrasene, FC Bosdam, Svelta Melsele, schrijnwerkerij GTI, Voorpost brandweer Kieldrecht, Sociale campus, …
- Recent: 20j <> 10j>
    - Speelgebouw Bartje, sporthal Melsele, marktgebouw, OC Boerenpoort, Ter Vesten en bib Beveren,…
- Oud: >20j
    - Politiegebouw en brandweerkazerne Gravendreef, Jeugdcentrum Togenblik, gemeentehuizen en permanenties in de deelgemeenten, scholen, stelplaats, buitenschoolse kinderopvanginitiatieven, sporthallen, …

De uitdaging is hier een onderhoudshistoriek en een toekomstige onderhoudsplanning te genereren, waarbij preventief onderhoud wordt gekoppeld aan de verwachte levenstermijn van onderhoudsafhankelijke bouwdelen (bijv. vernieuwen dak onmiddellijk inplannen na een geplande sanering). Deze methode zal het curatieve onderhoud drastisch verminderen, wat kostenbesparend werkt (geen herstel van gevolgschade, geen hoogdringende interventies na de reguliere werkuren,…)

Algemene staat van het gemeentelijk patrimonium

De staat van de gebouwen loopt in een evenredige lijn met de leeftijd van het gebouw en de aangewende middelen naar sanering en/of vernieuwing. Onvoldoende investeren betekent sowieso achteruitgang van de algemene toestand.

De staat van een gebouw is ruim te interpreteren naar de leeftijd. Oudere gebouwen zijn niet onderhoudsintensiever dan nieuwere gebouwen. De staat van de gebruikte materialen lijdt wel onder de gebruiksduur en de leeftijd. Een mogelijke oplijsting van de materialen binnen de gebouwen kan een kwalitatieve stijging genereren en een verlengde levensduur.

Een beoordelingskader moet helpen gerichte beleidskeuzes te maken. Volgende parameters kunnen hierbij helpen:

<u>Bouwkundige toestand</u>

- Structureel (staat van de verschillende bouwkundige onderdelen – daken, gevels, vloeren, …)
- Technisch (staat van de technische installaties – elektriciteit, verwarming,…)
- Energie-efficiëntie (situeert zich op beide vlakken van de structurele en technische toestand van het patrimonium, is een graadmeting naar warmteverliezen toe, elektriciteits-, water- en gasverbruik van de installaties,…)

Studie en onderzoek (zowel intern als extern) blijven nodig om de bouwkundige toestand blijvend te monitoren om toekomstige problematieken voor te blijven.

Onderhoudsmethode

Het gemeentelijk patrimonium wordt op verschillende niveaus onderhouden. Enerzijds betreft dit onderhoud het curatief onderhoud (het herstellen van defecten), anderzijds het preventief onderhoud (het anticiperen op mogelijke hinder en defecten- gestuurd door een onderhoudsplanning).

- Intern georganiseerd onderhoud → curatief
  - Eigen personeel
  - Externen
- Extern georganiseerd onderhoud → zowel preventief als curatief aan de hand van vastgelegde SLA's
- Externen (op contractuele basis) – technisch onderhoud sporthallen, poorten,… aan de hand van contracten en SLA's.

Met het beschikbare personeel is het technisch hoogstaander uitgeruste patrimonium steeds moeilijker te onderhouden. Technisch geschoold (en blijvend technisch bijgeschoold) personeel zijn hierbij de enige troeven om het onderhoud kwalitatief uit te voeren. Het eigen personeel kan deze technische versnellingen onmogelijk blijven volgen. Het onderhoud zal meer uitgevoerd dienen te worden met extern aangestelde firma's.

Gebruik

Wegens het grote aantal gebouwen in gebruik door de gemeente Beveren, als de door het beleid gestuurde en gesteunde interne aanpassingen, kan het gebruik onderverdeeld worden in onderstaande categorieën.

- Efficiënt (alle ruimten binnen het gebouw worden optimaal benut doorheen het volwaardige gebruik)
- Inefficiënt (niet alle ruimten binnen het gebouw worden volwaardig benut.) Dit kunnen leegstaande vergaderzalen zijn, onbenutte kantoorruimte, niet optimaal ingerichte oppervlaktes, te grote benutte ruimtes,…). Voorbeelden zijn de orangerie Hof ter Saksen, zolderverdieping, OC Vrasene, brandweerkazerne Beveren na verhuis diensten naar AC….
- Leegstand (dit betreft gemeentelijke patrimonium dat niet in gebruik is)

Normering

Door de overheid worden normen en beperkingen opgelegd die het aanpassen en/of verbeteren vertragen, opleggen of in een andere richting sturen (toegankelijkheid, monumentenzorg, EPB, AREI, brandweereisen, welzijn op het werk, stedenbouwkundige voorschriften, …)

Met behulp van bovenstaande parameters kan een beoordelingskader ontwikkeld worden, dat moet helpen bij beleidsbeslissingen: investeren, renoveren, verduurzamen, afstoten. Een op verschillende parameters opgebouwde matrix zal ook toelaten om gerichter te kunnen inspelen op investeringen en vragen inzake ruimtegebruik. Dergelijke toolbox dient te worden ontwikkeld. In Vlaanderen zijn er verschillende lokale besturen die reeds over dergelijke toolbox beschikken.

5.1.2 Realisaties en huidige situatie

Er heeft zich de voorbije legislatuur een enorme beweging voorgedaan naar oprichting van

patrimonium ten voordele van de betrokken gemeentelijke diensten (cultuur, sport, onderwijs, toerisme…). Deze projecten werden gevolgd en ondersteund door de medewerkers van de TDG.

Echter blijkt toch het onvermogen om grotere projecten, in combinatie met de flow van andere opdrachten, kwalitatief en gestructureerd blijvend op te volgen. Personeelsgebrek/personeelsverloop en het ontbreken van de zeer uitgebreide kennis is hier een terechte achilleshiel. Ondanks de recente aanwervingen dringt een analyse van de werking van de dienst zich op.

Het onderhoud aan het gemeentelijk patrimonium wordt met behulp van de medewerkers op de werkvloer, de hiervoor aangestelde medewerkers op administratief vlak, in combinatie met het gebouwbeheerspakket zo goed mogelijk opgevolgd. De administratieve afhandeling, zowel tijdens de uitvoering als na de uitvoering van de herstellings-, of saneringswerken zou sneller en adequater kunnen verlopen als we over de geschikte tools zouden beschikken.

5.1.3. Inspiratie voor een toekomstig beleid

Opvolging onderhoud door eigen medewerkers

In het kader van een uitbreiding van het gebouwbeheerspakket bestaan er mogelijkheden om de vakmannen zelf de aanvaarding en afhandeling van de hen toegewezen opdrachten te laten uitvoeren. Dit geeft een enorme tijdswinst voor het administratief personeel, die hun extra opdrachten daadkrachtiger kunnen uitvoeren. De verantwoordelijkheid bij de vakmannen leggen geeft een verbondenheidsgevoel en vertrouwen vanuit de organisatie.

Vorming en opleiding

In het kader van het opgesteld vormingsplan blijvend de huidige evoluties in technische installaties als bouwkundige innovaties volgen. Het vergaren van kennis maakt een inherent deel uit van een kwalitatief onderhoud en opvolging.

Ontwikkelen tools

Om investeringen te kunnen kaderen is het aangewezen enkele instrumenten te gaan ontwikkelen waarbij we eigenlijk het gebouw beoordelen op basis van de levencyclusanalyse waarbij zowel enkele technische parameters beoordeeld worden en als het gebruik van het gebouw.

Deze parameters moeten toelaten gericht beleidskeuzes te maken. Een grondige screening van het patrimonium is noodzakelijk om een beoordelingsmatrix te gaan ontwikkelen.

Oprichting afdeling facilitair beheer

De dienst gebouwen focust zich nu op 2 werkdomeinen: facilitair beheer en bouwprojecten. De eigen werkmannen zijn 100 % ingezet op facilitair beheer (kleine herstellingen en verfraaiingswerken). Met onze eigen schrijnwerkerij, schilders, elektriciens en loodgieters slagen we er ter nauwer nood in om alle herstellingen bij te houden. De gebouwendienst volgt ook de bouwprojecten op in verschillende domeinen: nieuwbouw, renovatieprojecten, energiebesparende maatregelen, sturingen, sloopwerken, …

De verwevenheid van facilitair onderhoud en complexe bouwprojecten zorgt voor een niet optimale werking. De dienst zou georganiseerd kunnen worden in een afdeling facilitair beheer die zich richt op herstellings- en verfraaiingswerken zonder structurele impact en een dienst gebouwen die de bouwprojecten opvolgt die een bouwkundige impact hebben (nieuwbouw, renovatie, energiebesparende maatregelen). Door de huidige manier van werken kunnen de medewerkers niet allemaal zwart-wit opgedeeld worden in de ene, dan wel de andere functie. Het ontvlechten van de beide werkdomeinen met eigen competenties en processen is een uitdaging, maar één die er voor kan zorgen dat de competenties maximaal ingezet worden en efficiënter kunnen benut worden.

In kader van het project rond de huisvesting stelt zich ook de vraag welke diensten nog nodig zijn. Hebben we een eigen schrijnwerkerij nodig? Kunnen we materialen op afroep halen in plaats van grote ateliers met magazijnen te voorzien. Kritisch evalueren van de gewenste diensten in eigen beheer kan ruimte en dus bouwkosten uitsparen.

5.2. OPENBAAR DOMEIN

Uitdagingen:

- Projectmanagement
- Communicatie
- uitrol nieuwe projecten
- instandhouding openbaar domein

Net als bij de gebouwen is investeren in een goed openbaar domein een niet aflatende opdracht die forse kredieten vraagt. Het openbaar domein wordt niet alleen groter en complexer (uitbreidingen verkavelingen, overdrachten haven, voldoen aan hogere regelgeving inzake waterhuishouding, mobiliteit, …), de eisen en verwachtingen van de gebruikers (burgers, bedrijven, bezoeker, gebruikers, …) liggen ook steeds hoger.

Het openbaar domein komt daardoor steeds meer onder druk. Men verwacht niet alleen dat de publieke ruimte goed onderhouden is (proper en zonder putten), er moet ook ruimte zijn voor nutsvoorzieningen (riolen, water, gas, elektriciteit, …). Ze moet: multifunctioneel (iedereen moet er zijn ding kunnen doen), veilig (fietsers, voetgangers, …), ecologisch (groen, in functie van waterhuishouding) én mooi, aangenaam en leefbaar (beeldkwaliteit, gezondheid) zijn. Deze steeds toenemende druk maakt dat projecten complexe dossiers worden waar steeds meer verschillende partijen in betrokken zijn.

Hoe hoger de complexiteit van een dossier, hoe duurder het project wordt én hoe langer ook de doorlooptijd om een dossier van a tot z rond te krijgen. Zo zijn er de laatste jaren onder meer de verstrenging van de biocidenwetgeving, de regelgeving rond het Grootschalig Referentie Bestand (GRB), het Generiek Informatie Platform Openbaar Domein (GIPOD-decreet), veranderende normgeving voor weginfrastructuur (wegcode, richtlijnen De Lijn, fietsers- en voetgangersbeweging,…), een nieuw sloopopvolgingsbeleid (Tracimat), de Vlaamse Codex voor het Integraal waterdecreet, nieuwe verplichtingen op vlak van stedenbouw (omgevingsloket,

archeologienota,…) en nog veel meer op ons afgekomen. Deze nieuwe regelgeving vraagt niet alleen aanpassingen van werkwijzen, maar in vele gevallen ook nieuwe software of bijkomende adviesvragen.

5.2.1 Gerealiseerde acties en huidige situatie

Projectmanagement en communicatie

Verschillende projecten lagen al heel jaren op de planken. Er is de voorbij legislatuur hard gewerkt en met de nodige inzet en goodwill is de aanzet gegeven om komaf te maken met de achterstand in onze wegenis- en rioleringsdossiers. Mede dankzij het steeds beter dienstoverschrijdend werken zijn de laatste jaren al enkele projecten succesvol opgeleverd.
De gebruikers van het openbaar domein vinden het belangrijk dat ze niet alleen geïnformeerd worden, maar dat ze ook een stem hebben in wat er van de publieke ruimte zal worden. Het LAMA (Laboratoria Mobiele Alternatieven) project in Melsele was een voorbeeld waar participatie van bewoners centraal stond en dient kritisch te worden geëvalueerd naar toekomstige projecten toe.

Timing en budgettering

Er is tijdens de huidige legislatuur aan gewerkt om budgetten niet langer op te splitsen per dienst, maar te streven naar bundeling van kredieten per project. Zo worden de verschillende budgetposten die voordien opgesplitst werden voor eenzelfde project nu samen gezet. Deze nieuwe aanpak wordt ondertussen toegepast op alle grote riolerings- en wegenisdossiers, waar naast de projectkost ook erelonen, veiligheidscoördinatie, nutswerken, openbare verlichting, archeologienota, milieu hygiënisch onderzoek, … worden ondergebracht onder de budgetsleutel van het project. Maar ook bijvoorbeeld de budgetten van de voertuigen staan niet langer per dienst opgesomd, ze worden nu in één centraal krediet gezet. Hierdoor gebeurt voor de aankoop van elk voertuig een afweging op basis van objectieve criteria zoals ouderdom voertuig, kostengevoeligheid voertuig, intensiteit gebruik,… waardoor onderschatting en overschatting in ramingen elkaar opheffen en verschillende budgetherzieningen niet langer noodzakelijk zijn.

Nieuwe projecten

Naast de renovatie van wegenis en woonwijken, zijn er in de huidige legislatuur ook nog andere projecten opgestart waarvan we de komende jaren de vruchten verder kunnen plukken:

- Uitrollen nieuw veegplan: het verbod op pesticiden zorgt ervoor dat er moet gezocht worden naar alternatieve manieren om het openbaar domein netjes te houden. De aankoop van 2 bijkomende veegmachines en een uitgewerkt veegplan moeten er mee voor zorgen dat onze gemeente ook in de toekomst netjes en rein gehouden wordt.
- Rattenbestrijding: mede dankzij de samenwerking met RATO vzw, een provinciaal expertisecentrum dat de rattenbestrijding binnen onze gemeente heeft overgenomen van de rattenvanger, merken we niet alleen een daling van het aantal meldingen, maar bovendien - en belangrijker nog - is het rhodenticidengebruik in onze gemeente sterk afgenomen. Dit is o.m. ook

van belang in functie van de nieuwe biocidenwetgeving die Europees en federaal recent strenger is geworden. De samenwerking met RATO vzw dient opgevolgd en geëvalueerd te worden.

- Overstap naar energiezuinige voertuigen (project binnen Waasland Klimaatland): tijdens de huidige legislatuur werd gekozen om oude dieselvoertuigen waar mogelijk te vervangen door voertuigen die op CNG rijden, een duurzamere brandstof die minder CO2 en fijn stof produceert. Het blijft echter belangrijk om ontwikkelingen en tendensen in deze snel evoluerende sector te blijven opvolgen en kritisch ook andere duurzamere voertuigen te overwegen
- Onderhoudsvriendelijke aanleg: Niet alleen het uitrollen van een veegplan maar ook onderhoudsvriendelijk (er) inrichten van het openbaar domein met het oog op een efficiënt onderhoud en onkruidbeheer (b.v. gegoten of prefab goten) is een werkwijze die momenteel standaard wordt toegepast bij nieuwe projecten. Daarnaast wordt in nieuwe projecten ook van bij het begin ingezet op zelfredzaamheid van andersvaliden door verbeterde toegankelijkheid van het openbaar domein, waardoor latere ingrepen vermeden worden.
  Meer uniformiteit inzake straatmeubilair (verlichtingspalen e.d…) is noodzakelijk.

5.2.2. Inspiratie voor een toekomstig beleid

Beoordelingsmatrix

Projecten openbaar domein hebben een verschillende invalshoek. In het deel waterbeheer kan je lezen dat investeringen in de riolen noodzakelijk zijn. Mobiliteit vraagt ook ingrepen op het openbaar domein. Het budget is beperkt en keuzes moeten gemaakt worden. De kwaliteit van de verharding is er daar één van. Om een objectief beslissingskader te creëren kan gewerkt worden met een beoordelingsmatrix waarbij we al die factoren samenleggen om een prioriteitenlijst te maken.

Kwaliteit van het openbaar domein

Een kwalitatieve omgeving is een basisvoorwaarde voor een veilige omgeving, een aangename omgeving en draagt bij tot de tevredenheid van onze inwoners. We spreken dan niet enkel van de 'hardware', de materiaalkeuze en hoe ze erbij ligt, maar ook van het visuele aspect. Met name hoe oogt het openbaar domein. Verfraaiing van openbaar is ook een kwaliteitsparameter die belangrijk wordt. We willen allemaal propere straten zonder zwerfvuil, straten zonder putten, voetpaden waar we vlot over kunnen lopen, straatmeubilair dat proper is zonder graffiti en in goede staat, propere perkjes en fris straatgroen, kortom een aangenaam openbaar domein. Aandachtpunten in die zin zijn:

- Versterken van de dienstverlening van onze wegenploeg zodat we snel kunnen inspelen op meldingen door verdere investering in geschikt materiaal en inzetten op gekwalificeerd personeel;
- inzetten op duurzame oplossingen en materialen;
- instandhouding van straatmeubilair en nastreven meer uniformiteit;
- verfraaiing en vermijden van visueel storende elementen zoals kasten, paaltjes, fietsrekken, ...

De dienstverlening kan enkel verbeteren door de juiste middelen te blijven voorzien voor de diensten en ze gericht in te zetten.

Projectmanagement

De eerste stappen zijn gezet, maar echt meer projectmatig werken staat nog in haar kinderschoenen. Volgende punten zouden deel kunnen uit maken van een verder doorgedreven projectmanagement voor onze wegenis- en rioleringsdossiers:

- Streven naar een meerjarenplanning voor de openbare weg met prioritering op basis van objectieve parameters zoals subsidieerbaarheid rioleringsprojecten, staat van infrastructuur, intensiteit gebruik, spreiding van de werkdruk, … het is dan van belang om ook in de budgetten te kunnen rekenen op continuïteit en niet aan te lopen tegen onverwachte/jaarlijks fluctuerende wijzigingen in budget voor projecten.
- Opvolging gestuurd door ambtelijke projectleider en projectleider vanuit CBS.
- Nauwere samenwerking diensten: daar waar tussen TDW en mobiliteit al veel nauwer wordt samen gewerkt, is deze koppeling met stedenbouw/ruimtelijke ordening nog niet zo ver. Er liggen echter nog vele mogelijkheden open om dit beter te stroomlijnen zoals in het kader van verkavelingen, achterontsluitingen, adviezen vergunningen, ...
- Samenwerking optimaliseren met hogere overheden i.f.v. subsidies, nutsmaatschappijen, toepasbare regelgeving, mobiliteit, grensoverschrijdende projecten.
- Inzetten op uniformiteit straatmeubilair en gebruikte materialen op functioneel openbaar domein zoals in woonwijken, verzamelwegen, … zonder hierbij opportuniteiten te laten liggen om ook in te zetten op het verfraaien van buurten met o.m. meer kunst, geschilderde elektriciteitskasten, graffitimuren en gedurfd straatmeubilair op publiekstrekkers.

Inspraak en participatie

Er is al een hele weg afgelegd de laatste jaren om de burgers te betrekken bij de plannen en uitvoering van openbare werken (infomarkten, bewonersvergaderingen,…). Ondanks de vele inspanningen ondervinden we bij bewoners, handelaars en andere gebruikers van ons openbaar domein de nood om te blijven inzetten op communicatie op maat. In grotere projecten zoals o.m. van het gewest of in grotere steden wordt binnen het minder hinderpakket bijvoorbeeld ook gewerkt met een ‘bereikbaarheidsambtenaar’, die de tussenschakel vormt tussen de gebruikers van het openbaar domein en de projectleider/aannemer.

Daarnaast is er ook gewerkt aan een nieuw meldpunt dat in juni 2018 in gebruik werd genomen en waarmee we meteen ook de hoge ambitie hebben om sneller en efficiënter meldingen en klachten te behandelen. De ploegbazen en werfopvolgers zullen sneller en consequenter meldingen kunnen opvolgen. Mogelijks kunnen moderne tools (zoals bijvoorbeeld tablets) hierbij nog een belangrijke rol spelen.

Sinds dit jaar heeft onze gemeente een nieuwe GIPOD software aangekocht om alle innames openbaar domein te verwerken en te kunnen raadplegen. Hierdoor krijgen de gebruikers, zij het particulier, zij het in functie van openbare werken, beter zicht op wat er nog van andere innames gepland staan in eenzelfde zone.

Instandhouding openbaar domein

Daarnaast is het een uitdaging om te blijven intelligent inspelen op nieuwe regelgeving en tendensen bij de instandhouding van het openbaar domein:

- Rationaliseren en objectiveren van onderhoudswerken;
- verminderen van verharde oppervlakte;
- strenger optreden tegen nutsmaatschappijen die hun oude leidingen niet verwijderen na het uit dienst nemen (b.v. papier-lood, asbest). Dit heeft als voordeel dat er niet langer plaatsgebrek is onder de wegenis bij nieuwe aanleg van leidingen en dat het veel duidelijker is welke leidingen nog in dienst zijn en welke niet;
- het voorzien van een leidingenstrook (in niet-monolytische verharding) in het ontwerp van nieuwe projecten kan vermijden dat nutsmaatschappijen invasief te werk gaan en kan helpen om het herstel na een nieuwe aanpassing te verbeteren.

Aanpassing procedures

- Verbeterde procedures voor aankoop grondstoffen en materiaal: overstappen naar raamcontracten, die eventueel ook meerjarencontracten kunnen zijn wat een merkelijk administratieve vereenvoudiging betekent;
- Verder afbouw verkoop van rattenvergif, zout, vuilzakken aan het magazijnloket in de Europalaan. Al deze producten zijn te koop in de supermarkten, en hebben dus geen meerwaarde om vanuit een technische dienst te verkopen.

Dringende en lopende projecten

- Provinciale baan tussen Vrasene en Kieldrecht – slechte staat wegdek
- Elzestraat – riolering en bestrating
- Ropstraat – riolering en bestrating
- Luitenant Van Eepoelstraat – riolering en bestrating
- Spoorweglaan – riolering en bestrating
- Sint-Laurentiusstraat – wegeniswerken – fietspaden
- Kleine Kouterstraat – riolering en bestrating
- Sint-Paulusplein – bestratingswerken

Zie bijlagen:

- Overzicht Investeringsprojecten Wegen
- Overzicht Investeringsprojecten Gebouwen
- Budgettering niet-recurrente investeringen (lopende of geplande investeringen, exclusief nieuw AC/Politiekazerne)

6. GROTE PROJECTEN

6.1. ZORGPUNT WAASLAND

In het Waasland bundelen de OCMW 's van Beveren, Kruibeke, Sint-Niklaas en Zwijndrecht hun krachten in de woonzorg. Ze richten samen de openbare zorgvereniging Zorgpunt Waasland op, waarin ze hun woonzorg en diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg onderbrengen. Zorgpunt Waasland wordt een grote organisatie met bijna 1650 personeelsleden, 12 woonzorgcentra, 5 dienstencentra, honderden serviceflats en bejaardenwoningen, 3 dagcentra en een centrum voor mensen met een beperking.
In 2018 zal een projectteam de vereniging verder uitwerken en de operationele overdracht van de voorzieningen tegen 1 januari 2019 voorbereiden.

Zorgpunt Waasland wil het bestaande zorgaanbod van de deelnemende OCMW 's samenbrengen om het openbare zorgaanbod te verankeren. Door de publiekrechtelijke democratische vertegenwoordiging blijven de lokale besturen betrokken. Ze hebben blijvend inspraak en vormen een belangrijke speler binnen de zorgmarkt. Het is de ambitie om kostenbewust en bedrijfsmatiger te werken. De gerealiseerde schaalvergroting biedt mogelijkheden tot optimalisatie binnen het HRM-beleid. Door deze moderne bedrijfsvoering kan sneller en doeltreffend ingespeeld worden op financiële optimalisatie en uitdagingen binnen de sector. De vereniging wil een slagkrachtig bedrijf zijn.

Zorgpunt Waasland streeft naar een voortdurende verbetering van zorg- en dienstverlening. Dit is een kwalitatieve waarborg om de werking op te volgen en te evalueren: het zorgaanbod en de dienstverlening is kwalitatief, rechtvaardig en betaalbaar.

Om in de toekomst een hoogstaand zorgaanbod voor de burgers in hun leefomgeving te verzekeren, staat deze nieuwe organisatie voor grote uitdagingen. De uitdagingen bevinden zich zowel op maatschappelijk vlak, op niveau van de dienstverlening en het niveau van de eigen organisatie.

Ten eerste: tegen de achtergrond van de ingezette integratie van gemeente en OCMW biedt de oprichting van Zorgpunt Waasland een waarborg voor een goede gegarandeerde zorgverlening, rekening houdend met de toenemende vergrijzing en 'verzilvering'.

Ten tweede: een sterke vermaatschappelijking van de zorg, namelijk maatschappelijke uitdagingen die zich vertalen in vraagstukken en antwoorden over onze dienstverlening: van versterking van buurtwerking en mantelzorg, over herstelverblijf en andere doelgroepenwerking, het opvullen van lacunes in het zorglandschap, tot meer vraaggerichte, onderhandelde zorg. Daarnaast is de oprichting van Zorgpunt Waasland op organisatorisch vlak een belangrijke uitdaging die mogelijkheden biedt tot een strategisch en mensgericht HRM-beleid en een verder doorgedreven informatisering van de dienstverlening.
Het personeel van de voorzieningen van het OCMW zal automatisch overgedragen worden naar het Zorgpunt Waasland. Het Zorgpunt Waasland krijgt een eigen administratieve omkadering. Het

personeel hiervoor zal gezocht worden binnen het huidige ondersteunende en administratieve personeel van de vier deelnemende moederbesturen. Er wordt gestreefd naar een billijke invulling van het personeel vanuit de vier besturen, a rato van een afgesproken verdeelsleutel.
De administratieve hoofdzetel van het nieuwe Zorgpunt Waasland komt in de huidige gebouwen van het OCMW Beveren. In 2018 zal het gebouw hiervoor klaargemaakt worden. Gedurende de periode 2018-2020 zal het huidige administratieve gebouw van het OCMW zowel het Sociaal Huis als het Zorgpunt Waasland huisvesten.

6.2. ONTVLECHTING VAN DE (ONDERSTEUNENDE) DIENSTEN

Ten gevolge van de bovenstaande inkantel-bewegingen zullen de ondersteunende diensten van het OCMW Beveren moeten verdeeld worden onder het Zorgpunt Waasland en de gemeente Beveren. Er zal bepaald worden welke taken en welk personeel aan respectievelijk de gemeente en het Zorgpunt worden overgedragen.

Ook tussen de afdeling woonzorg en maatschappelijke dienstverlening zullen afspraken moeten gemaakt worden. Momenteel doen bijvoorbeeld de maatschappelijk werkers van de thuiszorg taken die in de toekomst onder de bevoegdheid blijven van het OCMW/gemeente Beveren en werken de maatschappelijk werkers van het Sociaal Huis mee in de permanentie regeling voor de thuiszorgdienst. Processen zullen bijgevolg moeten worden ontvlecht en bijgestuurd.

Verder zullen er afspraken moeten worden gemaakt tussen OCMW/gemeente en Zorgpunt Waasland om een aantal zaken te regelen, o.a. gebruik technische diensten, wasserijdiensten, verhuur parkeergarages, … Deze afspraken zullen worden opgenomen in de beheersovereenkomst.
Het ontvlechten van de (ondersteunende) diensten en de transitie naar de twee (ver)nieuwde organisaties zal tegen 31 december 2018 niet voltooid zijn. In het begin van de nieuwe legislatuur zal deze operatie moeten worden voltooid, met goede afspraken tussen de verschillende partijen.

6.3. ADMINISTRATIEF CENTRUM EN POLITIEKANTOOR

De bouw van het nieuwe Administratief Centrum en Politiekantoor, roepnaam AC, startte in 2017 en zal in mei 2020 beëindigd worden. Een eerste tussentijdse mijlpaal is het verhuizen van de politiediensten in 2019. Het project is het grootste project van onze gemeente in alle opzichten: oppervlakte, volume, kostprijs én is ook meer dan enkel een gebouw dat gebouwd moet worden.
De uitgaven voor dit project worden van kortbij opgevolgd. Prijsherzieningen schommelen in de tijd. Ze kunnen een grote invloed hebben op het project.

Op regelmatige basis wordt met de aannemer en bouwteam een budgetvergadering bijeengeroepen om zicht te houden op de al gefactureerde werken maar ook de verwachtingen. Het is duidelijk dat dergelijk groot budget een invloed heeft op het evenwicht in het budget.

Het gebouw bouwen is één stap, er naartoe verhuizen is een andere. We willen in het nieuwe AC de klant op een efficiënte en moderne manier dienstverlening aanbieden. Dit impliceert ook dat de diensten op een moderne en efficiënte manier moeten kunnen werken. Hieronder verstaan we niet

enkel de hardware (meubilair, pc's en ICT-materiaal) maar ook de onderliggende werkprocessen. Het EVI-project speelt hier op in en heeft tot doel het 'anders' werken binnen de context van het efficiënte werken. Flexplekken, digitaliseren, de dienstenmarkt zijn allemaal voorbeelden van werkpunten binnen EVI die inspelen op de maatschappelijke tendensen maar die ook nog verder op punt moeten gezet worden. Wie wist bijvoorbeeld in 2013, toen het ontwerp gefinaliseerd werd, dat er een omgevingsvergunning zou komen die digitaal ingediend en ondertekend zou worden? Dergelijke veranderingen hebben ook gevolgen voor onze manier van werken.

Uit de Welzijnswijzer is gebleken dat er veel aandacht nodig is voor de werkomgeving. Met het nieuwe gebouw worden veel van de in de Welzijnswijzer geformuleerde klachten zoals lawaai, klimaat, licht en verstoring aangepakt. Een uitdaging binnen de huidige kantooromgeving is aandacht voor de ergonomie. Ergonomie geeft meer en meer aanleiding tot allerhande skeleto-musculaire aandoeningen en klachten. De kantooromgeving dient op maat van de individuele medewerker aangepast te worden. Er liggen daar zeker mogelijkheden, zoals staande vergadertafels, in hoogte verstelbare bureaus, aangepaste ergonomische stoelen, verpozingsruimtes, etc.

Kunst is momenteel nog een grote afwezige. Ook de binneninrichting werd nog niet uitgewerkt. De gemeente beschikt over een groot kunstarsenaal dat een plekje zou kunnen krijgen in het nieuwe AC. Het eventueel aanstellen van een binnenhuisarchitect om dit traject te begeleiden kan aangewezen zijn.

6.4. VERKOOP EIGENDOMMEN

Heel wat gemeentelijk patrimonium kan de komende jaren verkocht worden.

6.4.1. Bouwgronden

- bouwgronden verkaveling Steenland Kallo (nog 3 in 1ste fase + 3 in 2de fase)
- bouwgronden nieuwbouwproject Melseledijk Kallo
- bouwgronden verkaveling Kastanjelaan Kieldrecht (nog 6 te koop)
- bouwgronden verkaveling Vogelkerslaan Melsele (14)
- bouwgronden verkaveling Gaverlandstraat Melsele (4)
- bouwgronden verkaveling A. Farnèselaan fase 2 (3)
- projectgrond voor appartementen Vogelkerslaan (VLABO)
- bouwgronden + project voor appartementen Leurshoek
- bouwgronden hoek Brielstraat-N450 (2)
- projectgrond Hof ter Wellelaan (fase 2)
- bouwgronden Congoken
- bouwgrond Dorpsstraat Kieldrecht
- projectgrond hoek Bijlstraat-Albert Panisstraat
- KMO-grond Doornpark
- (landbouwgronden binnen de Glastuinbouwzone)

6.4.2. Gebouwen

- woningen Klapperstraat i.f.v. nieuwbouwproject + tribune
- gemeentehuis Melsele
- gemeentehuis Beveren + omliggende gebouwen
- (gemeentehuis + oude brandweerpost Kieldrecht)
- (site Kleine Bosweg)
- (site rijkswachtkazerne Kieldrecht)

Een detailanalyse is in opmaak.

6.5. MASTERPLAN HUISVESTING TECHNISCHE DIENSTEN

Een analyse met betrekking tot de huisvesting van de technische diensten werd uitgevoerd. Deze analyse is ter beschikking. Het rapport Masterplan huisvesting technische diensten beschrijft verschillende scenario's en beleidsopties en te maken keuzes. De centralisatie van de technische diensten is eveneens een optimalisatie-oefening waarbij inkomsten gegenereerd worden door het ontwikkelen van de vrijgekomen sites. Het betreft onder andere de sites Europalaan, Texam, Gasdam, Hof Ter Saksen, brandweerkazerne op de Gravendreef en de nieuwe locatie in het Doornpark of Pareinpark. De investering wordt geraamd op ongeveer 10 miljoen euro.

Afhankelijk van het gekozen scenario worden inkomsten gegenereerd. Onze technische diensten hebben nood aan een nieuwe locatie omwille van de staat van de huidige vestingen, maar ook door de veranderde werkwijzen en uitbreiding van het rollend materieel door de steeds verdere mechanisering van de diensten. Dit project kadert ook in een belangrijke interne optimalisatieoefening waarbij onderstaande parameters belangrijk zijn:

1) Duurzaam energiegebruik (minder technische installaties, zonne-energie, betere isolatie);
2) hergebruik van hemelwater (we gebruiken nu nog altijd te veel leidingwater voor veegwerken, besproeiingen, bewateren, reinigen van voertuigen etc.);
3) reductie ateliers en opslag van materiaal (onder andere centraal magazijn);
4) samenvoegen gedeelde activiteiten (atelier groendienst, garage, TDG, en andere);
5) gedeeld gebruik buiten opslag van ruwe grondstoffen;
6) reductie van het aantal transporten tussen sites.

Het Masterplan voor de Huisvesting Technische Diensten geeft heel wat opportuniteiten om in de kosten te snijden, kosten verbonden aan de taken van de diensten die misschien niet altijd direct zichtbaar zijn zoals energiekosten en brandstofkosten.

Een beleidskeuze die gemaakt moet worden betreft de afhaaldienst. We bieden momenteel een aantal producten aan op de stelplaatsen. Het gaat over vuilzakken, parkeerverbodsborden, rattenvergif en de afhaaldienst voor feestmateriaal. Het gros van het feestmateriaal wordt evenwel geleverd. Het Masterplan omvat een scenario waarbij we ook de dienstverlenging, in casu het afhaalpunt naar de

site van het Gravenplein brengen. Een aanbouw/verbouw aan de brandweerkazerne kan hiervoor de mogelijkheid creëren. Onze klant kan dan op het Gravenplein terecht voor alle dienstverlening. De site van de technische diensten wordt dan een echte ‘back office’.

DEEL 2

DIENSTVERLENING

DEEL 2 | DIENSTVERLENING

1. GRONDGEBONDEN DIENSTVERLENING

De afgelopen jaren werd door gemeente Beveren veel geïnvesteerd in dienstverlening en infrastructuur. Investeringen die nodig zijn om tegemoet te komen aan de veranderende verwachtingen van onze inwoners maar ook de steeds toenemende wetten en normen. We stellen vast dat thema's zoals de ruimtelijke ordening, klimaat, woningkwaliteit en mobiliteit groeiende aandacht krijgen. Daar liggen uitdagingen voor het nieuwe bestuur. Het wordt een zoeken naar evenwichten tussen budget en investeringsruimte, landschap en verstedelijking, klassieke versus nieuwe woonvormen, bedrijvigheid en mobiliteit, woonkwaliteit en vergunningenbeleid en nog vele anderen.

De ruimtelijke ordening staat onder druk door de toenemende bedrijvigheid met de havenuitbreiding en haar impact op de mobiliteit en ook de keuzes tussen landelijk wonen of wonen in de dorpskernen. De Vlaamse Bouwmeester heeft een visie gelanceerd om onze ruimtelijke ordening anders te gaan organiseren meer geconcentreerd in dorpskernen. Een visie die door de Vlaamse regering omgezet wordt in de zogenaamde betonstop, herbebossings-projecten en in de toekomst wellicht het herzien van het Structuurplan Vlaanderen. Onze ruimtelijke ordening in Vlaanderen heeft een invloed op onder andere onze waterhuishouding, milieu en vooral onze mobiliteit. Drie domeinen waar we in Beveren dagelijks geconfronteerd worden met de gevolgen ervan en die in grote mate investeringen vragen.

Onze rioleringsgraad is (te) laag, nog te veel afvalwater komt rechtstreeks in onze beken. Wateroverlast is een probleem door de steeds toenemende verharde oppervlakte en ons afwateringsstelsel van grachten en beken moet herzien worden door de gewijzigde ruimtelijke context.

Mobiliteit is in Beveren met de wereldhaven van Antwerpen op het grondgebied, en twee belangrijke autosnelwegen een thema waar we niet rond kunnen. De druk op het onderliggend netwerk van gewestwegen blijft toenemen. Maar mobiliteit gaat verder dan de autosnelwegen en de haven. Het gaat ook over hoe we ons zelf verplaatsen naar ons werk, naar onze winkel, naar de vereniging waar we actief in zijn, naar dienstverlenging die we nodig hebben. Oplossingen zoeken voor de mobiliteitsproblemen kunnen we niet alleen. Beveren is de grootste 'gemeente' van Vlaanderen, gelegen tussen twee steden. We kunnen oplossingen niet vinden zonder in te zetten op samenwerking op alle niveaus. Dat netwerk is een belangrijke succesfactor en de goede relaties met alle betrokken actoren moeten onderhouden en versterkt worden.

De toenemende normering en regulering maakt het er niet altijd eenvoudiger op. In onze dienstverleningen moeten we de klanten daarin begeleiden. Ook voor de lokale besturen is het complexer geworden. Er zijn heel wat nieuwe normen: EPB en E-peilen, toegankelijkheid, fietsvoorzieningen, sloopattesten, archeologienota's, herzien van hemelwaternormen enzoverder. Deze toegenomen planlast en normering maakt projecten duurder maar ook complexer en legt vaak

druk op projecten waarbij keuzes gemaakt moeten worden. Een straat aanleggen wordt alsmaar moeilijker.

De burger wordt ook mondiger vooral ook door de sociale media en heeft een veel hoger verwachtingspatroon. Die verwachtingen inlossen is de dagelijkse uitdaging voor het lokaal bestuur en onze werknemers die zich elke dag inzetten om de best mogelijke dienstverlening aan te bieden. Het resultaat mag er dan ook zijn. Met een uitermate hoge tevredenheid van onze inwoners ligt de lat hoog. Hoe hoger de lat ligt, hoe moeilijker en hoe duurder het wordt om ze op peil te houden.

Kortom, doorheen deze inspiratienota, zult u lezen dat de uitdagingen groot zijn.

1.1 STEDENBOUW EN RUIMTELIJKE ORDENING

1.1.1. Trends en uitdagingen

EEN CONTINUE STIJGING VAN HET AANTAL INWONERS

De continue stijging van het aantal inwoners zorgt voor een toename van het aantal woongelegenheden.

1 januari	Beveren												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners	45.593	45.705	45.771	45.887	46.084	46.299	46.518	46.752	46.933	47.192	47.423	47.573	47.946
Groei (2005=100)	*100,0*	*100,2*	*100,4*	*100,6*	*101,1*	*101,5*	*102,0*	*102,5*	*102,9*	*103,5*	*104,0*	*104,3*	*105,2*

STIJGEND AANTAL EENOUDERGEZINNEN EN STIJGENDE VERGRIJZING

Het aandeel alleenstaande gezinnen is gestegen van 23,80 % in 2004 naar 27,56 % in 2017. Ook het aantal inwoners die 65 jaar zijn of ouder is de voorbije jaren sterk gestegen.

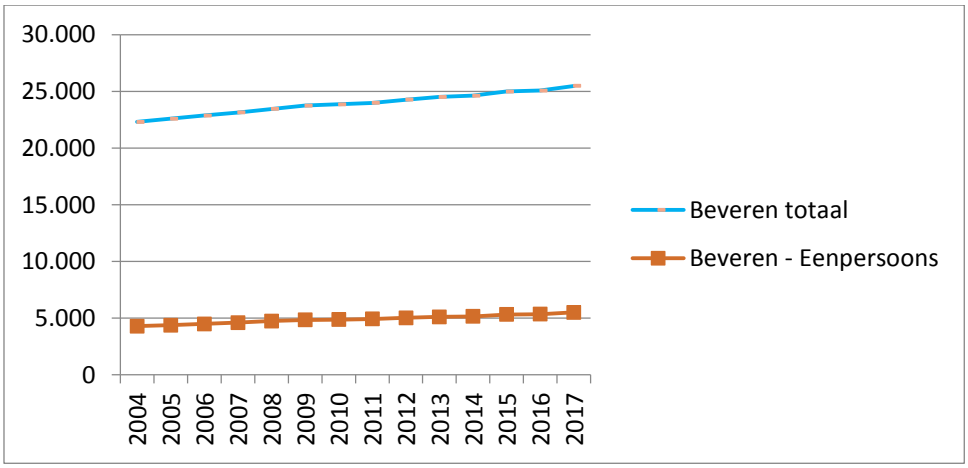

Figuur 1: Evolutie eenpersoonsgezinnen Beveren 2004-2017 (Bron: Statistiek Vlaanderen)

Stand van de bevolking
Evolutie van het aantal 0-19 jarigen, 20-64 jarigen en aantal 65 jarigen en ouder

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen
Metadata: demografie

1 januari	Beveren												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners (0-19j)	10.414	10.304	10.289	10.297	10.241	10.309	10.308	10.250	10.256	10.233	10.221	10.243	10.245
Groei (2005=100)	*100,0*	*98,9*	*98,8*	*98,9*	*98,3*	*99,0*	*99,0*	*98,4*	*98,5*	*98,3*	*98,1*	*98,4*	*98,4*
Aantal inwoners (20-64j)	27.615	27.760	27.856	27.874	27.964	27.907	27.922	27.917	27.836	27.796	27.826	27.817	27.936
Groei (2005=100)	*100,0*	*100,5*	*100,9*	*100,9*	*101,3*	*101,1*	*101,1*	*101,1*	*100,8*	*100,7*	*100,8*	*100,7*	*101,2*
Aantal inwoners (65j en ouder)	7.564	7.641	7.626	7.716	7.879	8.083	8.288	8.585	8.841	9.163	9.376	9.513	9.765
Groei (2005=100)	*100,0*	*101,0*	*100,8*	*102,0*	*104,2*	*106,9*	*109,6*	*113,5*	*116,9*	*121,1*	*124,0*	*125,8*	*129,1*

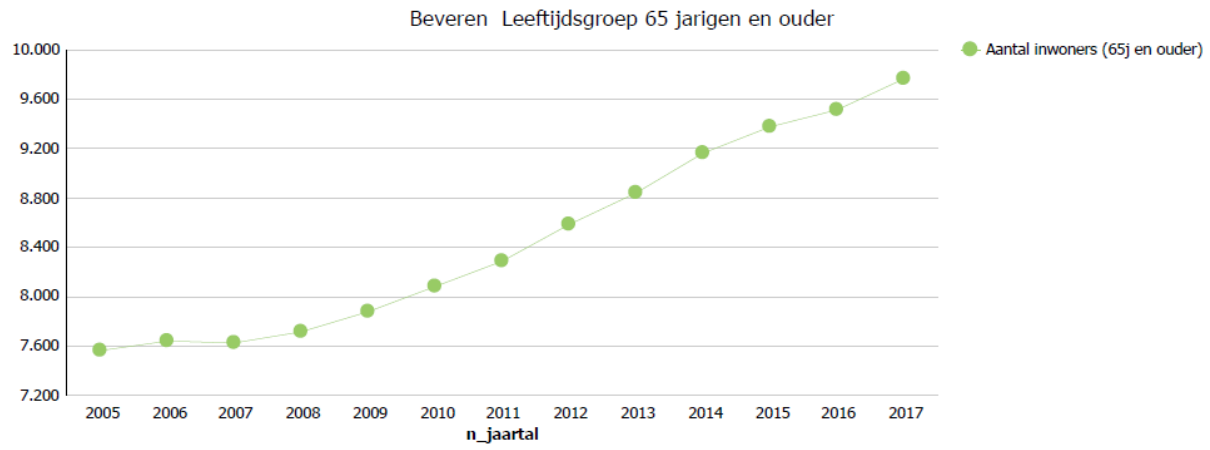

Hierdoor merken we ook een continue stijging van het aandeel appartementen. De eenoudergezinnen en verouderde bevolking wil meer in de kern gaan wonen zonder een grote tuin te moeten onderhouden.

Grondgebied
Bebouwde oppervlakte: woonfunctie: Aandeel bebouwde oppervlakte naar woonfunctie: appartementen, buildings, huizen en hoeven, bijgebouwen met inbegrip van serres, in % (t.o.v. totaal kadasterrubrieken)

Bron: Kadaster, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen
Metadata: ruimte

	Beveren									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
appartementen (in ha)	45	49	53	53	55	57	63	65	68	73
bijgebouwen met inbegrip van serres (in ha)	185	192	199	199	207	211	211	220	225	225
buildings (in ha)	17	17	18	18	18	18	17	17	16	16
huizen en hoeven (in ha)	984	993	996	1.000	1.008	1.011	1.012	1.012	1.017	1.017
Totale opp. woonfunctie (in ha)	1.231	1.251	1.266	1.270	1.289	1.297	1.304	1.314	1.326	1.331
Totaal bebebouwde opp. (in ha)	1.959	1.988	2.007	2.015	2.038	2.050	2.086	2.112	2.125	2.137
Aandeel (in %)	*62,8*	*62,9*	*63,1*	*63,0*	*63,3*	*63,2*	*62,5*	*62,2*	*62,4*	*62,3*

NIEUW SAMENGESTELDE GEZINNEN

Vaak een specifieke doelgroep die niet past binnen een klassiek woonprofiel. Ieder samengesteld gezin regels alles op zijn manier. Maar wat ze allen gemeen hebben is dat ze de ene week met meer gezinsleden zijn dan de andere week.

STIJGENDE GRONDPRIJZEN

Wonen

Evolutie gemiddelde verkoopprijzen bouwgrond (per m² in €)

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen
Metadata: wonen en woonomgeving

	Beveren									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddelde verkoopprijs bouwgrond per m²	114,1	136,0	132,5	153,5	156,2	123,9	148,5	134,6	121,0	169,9
Groei (2005=100)	*100,0*	*119,2*	*116,1*	*134,5*	*136,9*	*108,5*	*130,1*	*117,9*	*106,0*	*148,9*

VERJUDISERING VAN DE MAATSCHAPPIJ

Mensen aanvaarden steeds minder vaak een 'neen' van de administratie en dienen soms gewoon dossiers (ook grote) in zonder vooroverleg. Steeds vaker ook worden advocaten ingeschakeld, door de aanvrager of door protesterende buurtbewoners. De steeds wijzigende en complexer wordende wetgeving werkt dit nog in de hand.

1.1.2. Gerealiseerde acties en huidige situatie

A. Afgewerkte dossiers

- (VER)NIEUWD REGLEMENT EN BELASTING LEEGSTAND
  Het reglement inzake leegstand werd aangepast. Zo moet er voor de opname op de leegstandslijst geen controle ter plaatse meer gebeuren en werd de 1e heffing verminderd naar 500 euro.
  Dit heeft tot grote voordeel dat de leegstaande panden op grote schaal geïnventariseerd en verwerkt konden worden.
- RUP GRAVENPLEIN
  Het RUP Gravenplein werd definitief vastgesteld op 24 oktober 2017. Er werd o.a. voor gezorgd dat parkeren en wonen mogelijk wordt op het Gravenplein.
- RUP ZONEVREEMDE RECREATIE
  De doelstelling was om zonevreemde functies regulariseren en indien nodig uitbreidingsmogelijkheden te kunnen geven. Er werden deel-RUP's goedgekeurd voor: Hof ter Saksen, Arboretum Grootenbosch, De Hen (Melsele) en B&B Euverbraecke (Kieldrecht).
- RUP SPOORWEGZATE WESTAKKERS
  Dit RUP ligt had tot doel militaire zone (spoorweg) om te zetten naar KMO inclusief buffer en voet-fiets -verbinding.

- RUP STEENLAND
  Doel van het RUP was de correctie naar woonbestemming van de grondstrook (20 meter breed) tussen de woonstrook langs de Melseledijk en het achtergelegen binnengebied voor woonuitbreiding. Ook de tuinstrook achteraan de Kruisdijklaan wordt planologisch gecorrigeerd
- BPA WIJZIGING HAEGEMOLEN (1e)
  Doel van het RUP was om nieuwe voorschriften te maken naar aanleiding van de uitsluiting van enkele randpercelen, waardoor de bebouwingscoëfficiënten onbruikbaar waren geworden.
- RUP MEERSEN
  Doel van het RUP was WUG Meersen Zuid te ordenen.
- PRUP GLASTUINBOUW
  Doel van dit RUP is de realisatie van een bovenlokale glastuinbouwcluster. Het PRUP werd definitief vastgesteld op 5 oktober 2017. De gemeente Beveren tekende beroep aan bij de Raad van State.
- DIGITAAL VERWERKEN VAN PREMIES
  Aanvraag en verwerking van gemeentelijke premies verlopen volledig via digitale weg.
- WINDTURBINES
  Dankzij inspanningen van de gemeente heeft de provincie delen in de haven vrijgegeven voor windturbines.

B. Lopende dossiers

- STRUCTUURPLANNEN WORDEN BELEIDSPLANNEN
  De Vlaamse Regering wil een ambitieus veranderingstraject op gang trekken om het bestaand ruimtebeslag beter en intensiever te gebruiken en zo de druk op de open ruimte te verminderen. Daarin werd vastgelegd dat de overheid vanaf 2040 enkel nog bouwwerken zal toelaten in de al ingenomen ruimte. Om het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen mogelijk te maken, zal de Vlaamse overheid een aantal woonuitbreidingsgebieden met reservebouwgronden schrappen. Voor wie zijn bouwgrond plots anders ingekleurd ziet, komt er een oplossing, bv. een eerlijke vergoeding, een ruil, bouwrechten op een andere locatie. De Vlaamse overheid wil mensen ook aanmoedigen om kleiner te gaan wonen en dit vooral in stads- of dorpskernen. De verandering naar de beleidsplannen is nog volop bezig. Komende legislatuur wordt het een uitdaging om een gemeentelijk beleidsplan op te maken.
- VAN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING NAAR OMGEVINGSVERGUNNING
  Een hele administratieve omschakeling van stedenbouwkundige vergunning, via Digitale Bouwaanvraag (DBA) naar omgevingsvergunning.
- STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING MET BIJHORENDE BELASTINGEN
  Voorbije legislatuur is er beslist tot de opmaak van een algemene stedenbouwkundige verordening voor het grondgebied van de volledige gemeente. De verordening zet de krijtlijnen uit voor wonen. Het heeft tot doel een objectief kader en richtlijnen te zijn voor gebieden die niet d.m.v. een verkaveling of RUP geordend zijn.

Gekoppeld aan de stedenbouwkundige verordening worden er 2 belastingreglementen opgemaakt: voor het afkopen van het aantal parkeerplaatsen en voor het betalen van een som voor aanleg openbaar domein bij appartementen.

- AFBAKENING KLEINSTEDELIJK GEBIED BEVEREN
  In 2018 wordt de administratieve procedure officieel gestart. De afbakening van het stedelijk gebied en het buitengebied zal een impact hebben op bouwmogelijkheden en bouwdichtheden. Uit de afbakening zullen ook enkele RUP's voorvloeien die behandeld zullen worden door de provincie waaronder RUP Grote Heide.
- SIGNAALGEBIEDEN
  Voor overstromingsgevoelige gebieden was het de bedoeling om RUP's op te maken. Er is echter een parlementair initiatief om er Watergevoelige Openruimtegebieden (WORG's) van te maken. In Beveren zijn 3 gebieden geselecteerd en vastgesteld: Vrasene Zuid, Beveren - Meersen Noord en Beveren - Grote Heide
- EFRO-PROJECT BAANWINKELS
  Bedoeling is voor heel de N70 in kaart te brengen waar het al dan niet wenselijk om nieuwe, bijkomende, enz. baanwinkels te realiseren.
- GEMEENTELIJKE RUP'S
  - *Wijziging BPA Kleine Kromstraat:* de oude voorschriften van het oude BPA moderniseren, zoals o.m. de zone voor KMO in de achtertuinen.
  - *Wijziging BPA Donkvijverstraat – Oude Zandstraat:* parkeermogelijkheid in het binnengebied onderzoeken, bouwdichtheid verhogen, sites Colruyt en Houttequiet herbekijken
  - *Zonevreemde bedrijven fase 4:* zonevreemde bedrijven regulariseren en indien nodig uitbreidingsmogelijkheden geven
  - *Fragmenten Kieldrecht:* herbestemming van een deel van de Texam site (voor wonen) alsook herbestemming van bedrijvenzone De Bock (nieuwe KMO) en recreatiegebied Grote Geule (omzetten naar agrarisch gebied).
  - *Stoop:* uitbreiding mogelijk maken in een zone die momenteel agrarisch gebied is.
  - *Alcea:* bedrijf op huidige zonevreemde plaats bevestigen. Geen uitbreiding nodig.
  - *Ropstraat:* het bestaande woonuitbreidingsgebied (WUG) te ordenen
  - *Wijziging begraafplaats:* modernisering van de bestaande voorschriften en de contour uitbreiden voor bijkomende recreatie
  - *Wijziging Haegemolen en R. Esserstraat:* zone op de hoek Spoorweglaan – N70 herbekijken
  - *Wijziging Alfons Van Puymbroecklaan:* hogere bouwdichtheden halen in 2 gebieden van het bestaande RUP en in 1 gebied de bestemming wonen mogelijk maken.
  - *Wijziging Oud Arenberg:* de 2 zones 'recreatie' en 'koppelingsgebied' te ruilen met elkaar van plaats.
  - *Peerkenswegel:* nieuw voetbalplein in Haasdonk realiseren, alsook het ordenen van een deel groen en een deel wonen, alsook een kleine wijziging van het deel OCMW
  - *RUP Zonevreemde recreatie:* zonevreemde functies regulariseren en indien nodig uitbreidingsmogelijkheden geven voor Augustushoeve, Duikeldam, Hof van Keulen
  - *RUP Viergemeet 20:* in opmaak n.a.v. een verleend PRIAK door de provincie.

- *RUP Vrasene dorp:* herbestemming van het gemeentehuis en de site parochiale werken. Site is overstromingsgevoelig.

1.1.2. Inspiratie voor een toekomstig beleid

HANDHAVING
Toezicht op het terrein is noodzakelijk om proactief vragen van burgers op te kunnen vangen. Zeker in het licht van de stedenbouwkundige verordening is het noodzakelijk dat er controle wordt uitgeoefend op de correcte naleving ervan.
Bouwovertredingen zijn immers een bron van frustratie van vele burgers die het idee krijgen dat wie iets gaat vragen aan de gemeente niets mag en wie maar op doet, zonder vergunning, alles voor elkaar krijgt.
Idem wat betreft naleven van vloerpassen e.d.
De al besliste aanwerving van een toezichter wordt best snel effectief uitgevoerd.

OMGEVINGSVERGUNNING
Organisatorische oplossingen dienen te worden onderzocht om de vergunningen op een efficiënte en adequate manier af te kunnen leveren.
Naast de omgevingsvergunning komt de socio-economische vergunning ook nog eens bij de omgevingsvergunning bij. Hierover moeten intern nog heel wat afspraken gemaakt worden.

DUURZAAMHEID PROMOTEN
Nadenken over de verplichting om platte daken in te richten als groendak. Het regenwater wordt dan vertraagd afgevoerd, waardoor er minder belasting is op de riolering.
Bij grote projecten, verkavelingen en RUP's meer nadruk leggen op fiets en openbaar vervoer en minder op de auto.

GEMEENTELIJK BELEIDSPLAN
Het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan is verouderd en moet vervangen worden. Het is aangewezen dit bij het begin van de nieuwe legislatuur op te starten.

STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING
Evaluatie (en indien nodig bijsturing) van de goedgekeurde stedenbouwkundige verordening is noodzakelijk.

BEELDKWALITEITSPLAN
Een beeldkwaliteitsplan opmaken voor het volledige grondgebied om de leesbaarheid van het openbaar domein te verbeteren. Hiermee ook eenzelfde materiaalgebruik nastreven wat ten voordele is van de technische diensten voor herstellingen.

GEBIEDSDEKKEND RUP OP GRB
Nieuwe RUP's worden reeds ingetekend op GRB waardoor alle plannen op eenzelfde schaal en kaart gemaakt worden. Vroeger was dit niet het geval, waardoor er vaak zones van verschillende plannen elkaar overlappen en/of elkaar net niet raken. Er zijn dan ook her en der nog stroken gewestplan van toepassing, wat niet logisch is. Ook het gewestplan zelf is niet gedetailleerd genoeg ingetekend. Het is aangewezen om een gebiedsdekkend RUP te maken om deze kleine hiaten weg te werken.

AFBAKENING MEERGEZINSWONINGEN

Stedenbouwkundige verordening is een eerste stap naar objectieve beoordeling van omgevingsvergunningaanvragen. Deze moet noodzakelijkerwijs aangevuld worden met een plan dat duidelijk maakt waar in de gemeente het wenselijk is om bijkomend meergezinswoningen (verdichting) te voorzien en waar net niet.

AANDACHT SCHENKEN AAN GEMEENSCHAPSZONES

- *Ondergrondse containers:* gemeenschappelijke inzamelplaatsen zoeken om afvalinzameling meer te bundelen.
- *Realisatie openbare parkeerplaatsen: d*e stedenbouwkundige verordening laat toe af te wijken op het noodzakelijk aantal parkeerplaatsen. Hiervoor moet er een bepaalde som gestort worden in de gemeentekas. Met dit geld kunnen er openbare parkeerplaatsen of buurtparkings voorzien worden.
- *Gemeenschappelijk bufferen in KMO en VK:* nadenken om meer gemeenschappelijk te bufferen in KMO en nieuwe verkavelingen
- *Ruimte voor scholen, mobiliteit, enz in grotere projecten:* nadenken over voldoende uitbreidingsmogelijkheden of nieuwe oprichting van gemeenschapsvoorzieningen bij grote projecten.

WOONBELEID

- *Leegstand: b*lijvend inzetten op aanpakken van de leegstand om speculaties tegen te gaan. Het in gebruik nemen van alle leegstaande panden is helpen wegwerken aan woningtekort.
- *Doelgroepenbeleid:* bij grote projecten ruimte voorzien voor doelgroepen zoals eenoudergezinnen die nu moeilijk een eigen woning kunnen vinden.
- *Aandacht voor sociale woningen:* promoten of in de kijker zetten van Sociaal Verhuurkantoor (SVK)
- *Inbreidingsprojecten:* om de resterende open ruimte te sparen is het aangewezen om (nog) meer in te zetten op kwalitatieve inbreidingsprojecten in woongebied.

GECORO MEER ADVIES VRAGEN

De GECORO is een adviesorgaan dat veel te weinig wordt ingezet. Het inzetten van de GECORO voor adviezen bij grotere projecten is een onbenutte opportuniteit.

OPWAARDERING BUURTEN

- site Waasland-Beveren kant Klapperstraat: ongebruikte tribune + aangekochte huizen Klapperstraat uitwerken tot opwaardingsproject voor de buurt
- heraanleg parking sporthal Klapperstraat tot een gepast omgevingsontwerp in deze sportzone
- mogelijkheden bekijken voor groen in zone Gaverland (Beeweg, centrale parking Gaverlandstraat, park recht over MOPS
- project Sabot = centrumvernieuwing Melsele - herinrichting Hazaarddam bekijken ifv personen met een beperking maar ook opportuniteit om school meer ruimte te geven

ROOILIJNPLANNEN
De gemeente heeft heel wat verouderde rooilijnplannen. Een actualisering is aan de orde. Rooilijnplannen kunnen in sommige gevallen voor problemen zorgen bij renovaties omdat die niet vergund kunnen worden omwille van een rooilijn.

1.1.3. Poldergehuchten: stand van zaken

Het gemeentebestuur besliste om inrichtingsvisies op te maken voor de gehuchten Prosperpolder en Ouden Doel. Hieronder worden beiden kort voorgesteld. Beide opdrachten zullen ook resulteren in een actieplan met te nemen maatregelen en investeringen om tot de gewenste inrichting te komen. Hierbij wordt vooral gedacht aan de heraanleg en verfraaiing van het openbaar domein (bestrating, trage wegen, bomen en publiek groen).

A. Prosperpolder

Sinds begin 2016 werkt de gemeente, samen met het Vlaamse Gewest, het Havenbedrijf Antwerpen en de Maatschappij Linkerschelde-oever aan een studie over het gehucht Prosperpolder. Als gevolg van de haven- en natuurontwikkeling is de onmiddellijke omgeving van het gehucht al ingrijpend gewijzigd. Het dorp van Prosperpolder blijft behouden en willen we in de toekomst versterken, zonder hierbij echter het karakter van Prosper te verliezen.

Er vonden in 2016 drie 'dorpscafés' plaats waarbij bewoners en landbouwers betrokken werden bij de visievorming. Begin 2018 vond een 4e en voorlopig laatste dorpscafé plaats. Kort samengevat wensen weinig betrokkenen grote veranderingen voor hun dorp en wensen zij in alle rust te kunnen blijven wonen. Hier tegenover staat dat Prosperpolder op vlak van recreatie en toerisme in de toekomst nog aan aandacht zal winnen. De opdracht is dus beiden te verzoenen zodat bezoekers kunnen komen wandelen, fietsen en de streek verkennen zonder dat hierbij de draagkracht van het dorp of de rust van de bewoners in gevaar komt.

Volgende principes krijgen vorm:

- Geen bijkomende woningen op onbebouwde percelen, zodat open ruimte maximaal behouden blijft;
- Omvorming van landbouwbedrijven naar wonen of vakantiewoningen is wel een mogelijkheid;
- De Prospersite wordt dé centrale plek om bezoekers te ontvangen. Er wordt uiteraard gekeken naar de beschermde Maalderij, maar ook de schuren op het middennerf kunnen hier een rol vervullen. Tussen de Petrusstraat en de Prospersite wordt door het Vlaamse Gewest een parking aangelegd.

Het erfgoedbeheersplan werd in mei 2018 ter goedkeuring ingediend bij Agentschap Onroerend Erfgoed. Ook over de inrichtingsstudie bestaat zowel met bewoners als overheden al veel eensgezindheid. Nadien volgt dan nog de ruimtelijk-technische vertaling in een RUP.

Het voornaamste knelpunt situeert zich nog op vlak de landbouw. Verschillende landbouwers gaven aan zeer weinig toekomstmogelijkheden te zien in Prosperpolder, mede omdat vele gronden ingenomen zijn door natuur en haven. Tot op heden werd bij de initiatiefnemers voor deze haven- en natuurplannen nog geen bereidheid gevonden om het flankerend landbouwbeleid ook werkelijk toe te passen.
De gemeente heeft de uitwerking van dit plan steeds verbonden aan een correcte oplossing voor de landbouwers in Prosper.

B. Ouden Doel

Het college van burgemeester en schepenen besliste om een toekomstbeeld voor Ouden Doel op te maken met aandacht voor wonen, erfgoed en recreatie. Maar ook waterhuishouding krijgt een centrale rol omdat we verwachten dat de plannen voor ontwikkeling van getijdenatuurgebieden de omgeving omheen Ouden Doel vroeg of laat drastisch zullen veranderen.

Eind augustus 2017 vond een eerste bewonersvergadering plaats. Hieruit bleek de duidelijke vraag van de bewoners om ook met een scenario rekening te houden waarbij er geen natuurontwikkeling ten zuiden van Ouden Doel plaats vindt. In dit geval zal er ook geen nood zijn aan een zuidelijke dijk. Beide scenario's zijn nu opgemaakt en een werden opnieuw voorgelegd aan de bewoners. De reacties hierop waren overwegend positief.

De hoofdprincipes zijn:

- Versterken van het karakter van het dijkgehucht
- Waterhuishouding als leidend principe
- Een bereikbaar Ouden Doel
- Open ruimtes inrichten ifv de gemeenschap
- Van een geïsoleerd naar een zelfvoorzienend gehucht

Er bestaat onder de meeste betrokkenen een gedragen consensus over de principes van het inrichtingsplan. Er is echter nog geen volledige garantie dat het behoud van Ouden Doel verzekerd is. Hiervoor is het wachten op de plannen van het Vlaamse Gewest voor eventuele natuurontwikkeling in Doelpolder als gevolg van het complex project extra containercapaciteit of andere plannen voor havenontwikkeling.

C. Rapenburg

Voor Rapenburg en overige gehuchten als Saftinghe werd een gelijkaardige oefening niet gemaakt. Niet alleen is de omvang en het eigenaarschap van deze gehuchten verschillend van Prosperpolder en Ouden Doel, maar ook werd voor deze gehuchten – verder gaand op het MER voor de Haven van Antwerpen – minder kans op behoud verwacht.

1.2 MOBILITEIT

1.2.1. Trends en uitdagingen

Ruimtelijke ingrepen hebben een impact op het verkeer en de mobiliteit. Verkeer dat alsmaar toeneemt en mobiliteit die complexer wordt. Hierdoor is een evaluatie van de mogelijke gevolgen die een ruimtelijke ingreep op de mobiliteit heeft wenselijk. Doel is om te anticiperen op mogelijke negatieve gevolgen. En desgevallend het betreffende ruimtelijk plan aan te passen. Of om tijdig de nodige maatregelen te kunnen nemen.

Een andere uitdaging is logistiek. Hoe kan dit duurzaam gemaakt worden? Is fietslogistiek een hulp?

De Vlaamse overheid heeft een nieuw verkeersveiligheidsplan uitgewerkt. Het plan wil de sleutel aanreiken om te komen tot een drastische verbetering van de verkeersveiligheid in Vlaanderen. Er zal ingezet worden op de rijopleiding, educatie en sensibilisering, normering, toezicht en handhaving.

1.2.2. Gerealiseerde acties en actuele situatie

We gaan hieronder in op de vier pijlers van het mobiliteitsplan aangevuld met de acties en signalisatie.

TRAGE WEGEN
Voor Vrasene en Haasdonk is er een inventaris opgemaakt van de trage wegen. Hiervan is een evaluatie gemaakt en een actieprogramma opgesteld, dit alles in nauwe samenwerking met de vzw Trage wegen en de bevolking. Voor Beveren is het project bijna afgerond.

PARKEERBELEID
Het parkeren voor bewoners is aangepast. De bewonerskaart is beperkt tot een aantal straten. Er zijn vijf zones ingevoerd. In Melsele is een blauwe zone ingevoerd op het Kerkplein.
Bij de bouw van het nieuwe AC is er een mobiliteitsstudie opgemaakt waarbij o.a. gekeken is hoeveel parkeergelegenheid er nodig is voor alle activiteiten op de site Gravenplein. Daarnaast zijn er in de bouwverordening ook regels opgenomen m.b.t. parkeren van voertuigen en fietsen.

OPENBAAR VERVOER
Er is gratis openbaar busvervoer op dinsdag. Het aanbod van De Lijn is op een zelfde niveau gebleven. Het Vlaams Parlement heeft op 26 juni 2016 het decreet Basisbereikbaarheid aangenomen. Hiermee worden concreet een aantal aspecten van het personenvervoer over de weg, het geregeld vervoer door VVM De Lijn, het mobiliteitsbeleid en overlegfora e.d. buiten werking gesteld en kunnen er nieuwe flexibele organisatiestructuren uitgetest. Basisbereikbaarheid staat voor het kunnen bereiken van belangrijke maatschappelijke functies op basis van een vraaggericht systeem en met een optimale inzet van middelen. Het vervoersmodel is hiërarchisch gestructureerd en is samengesteld uit het treinnet, het kernnet, het aanvullend net en het vervoer op maat.

De beslissing is genomen om de tram niet door te trekken. Uit testen is gebleken dat een tram-bus even comfortabel is als de tram. Daarnaast is een tram-bus flexibeler in te zetten en is de impact op het openbaardomein veel kleiner.

Het project “opwaardering van de stationsomgeving van Beveren” is ‘on hold’ gezet. Op korte termijn wordt de parking en de fietsenstalling uitgebreid. De bediening van het station van Beveren blijft een probleem. Hoewel de wens is dat dit station een betere spreiding krijgt van de treinen en er meer treinen zouden stoppen is er geen verbetering.

ZWAAR VERKEER

Er zijn tonnagebeperkingen ingevoerd op de gemeentewegen. Daarnaast voert de politie in samenwerking met omliggende politiezones gerichte controles uit.
De Studie Mobiliteit over de weg in het Waasland door Interwaas geeft een oplossing voor het mobiliteitsprobleem in de regio. Op de verschillende bestuursniveaus wordt aangedrongen om de aanbevelingen van deze studie te realiseren.

SENSIBILISERING

- Alles i.v.m. scholen is geïntegreerd in duurzaam naar school. O.a. schoolvervoerplannen, octopusplan, fietsparcours… Ook de verkeersveiligheid met de betrekking tot schoolomgevingen en schoolroutes valt hieronder.
- Er zijn laadpunten gerealiseerd voor elektrische voertuigen om deze meer te ondersteunen.
- Fietsstraten: er is een sensibiliseringscampagne uitgewerkt (campagnebeeld – affiche, folder en panelen + controle politie)
- Plaatsen van fietstelpalen
- Om draagkracht voor verkeerskundige ingrepen bij inwoners te verkrijgen is er getest met een nieuwe vorm van samenwerken waar de inwoners samen nadenken over oplossingen bij verkeersproblemen.
- Autodelen werd ingevoerd en kan verder uitgebouwd worden

FIETSBELEID

- Er zijn verschillende ontbrekende schakels in het fietsnetwerk gerealiseerd/ in uitvoering o.a. Meersenbeek, langsheen spoor – laatste fase, Burggravenstraat en volgende fietspadendossiers zijn gedeblokkeerd: N70 vanaf Cortewalle tot aan de Burggravenstraat, N450
- Er wordt volop werk gemaakt om fietsers zichtbaar te maken en plaats te geven in het verkeer. Daar waar ruimtetekort is worden fietssuggestiestroken gerealiseerd op drukke fietsersassen. Ook fietsstraten vinden hun ingang. Volgende straten zijn fietsstraten geworden: Kloosterstraat - G. Van Gervenstraat - Sint-Elisabethstraat – Kallobaan – Donkvijverstraat - Cauwenstraat – Kapelstraat - Meersenweg.
- Het fietsparkeerplan is in afgewerkt en er is een actieprogramma opgezet.

SIGNALISATIE

Bij de fusie van de politiezones Beveren en Stekene-Sint-Gillis-Waas is het afleveren van vergunningen voor innames openbaar domein overgeheveld naar de gemeenten. De grote uitdaging bij signalisatie is een systeem op te bouwen waarbij alle innames van openbaar domein zichtbaar zijn - ook deze die zijn uitgeschreven door andere instanties - om zo snel mogelijke problemen te detecteren. De uitbouw van een digitaal loket voor aanvragen inname openbaar domein is lopende.

1.2.3. Inspiratie voor een toekomstig beleid

Mobiliteit is en zal ook in de toekomst een belangrijk en heikel punt zijn. We zijn filekampioen in de omgeving van Antwerpen en zien de gevolgen daarvan ook op ons wegennetwerk. Inzetten op mobiliteitsoplossingen is de uitdaging waar Beveren binnen een netwerk samen met alle bevoegde instanties moet ijveren voor concrete oplossingen.

Ook de grote wegenwerken zullen zorgen voor problemen. Inzetten op alternatieven door flankerende maatregelen in te voeren zoals voldoende en degelijke fietsvoorzieningen is de boodschap.

BOVENLOKALE MOBILITEITSPROJECTEN
Onze gemeente wordt met de autosnelwegen E17, E34 en R2 letterlijk doorkruist door hoofdwegen. Voor elk van deze hoofdwegen zijn er ingrijpende werken in voorbereiding. Als er een zekerheid is, is het wel dat het eerst slechter op de weg zal gaan vooraleer het (hopelijk) beter zal gaan.

1. Oosterweel
   Het luik van Oosterweelverbinding lijkt met het 'Toekomstverbond' in de fase van uitvoering beland te zijn. Voor Beveren zullen in eerste instantie vooral de werken aan Oosterweel Linkeroever en het Haventracé (R2-E34) bepalend zijn. Nadien wordt met de 3e Scheldekruising en verkeerssturing hopelijk een betere spreiding van de verkeersdruk bereikt. Want vandaag de dag vertaalt iedere file op een van de hoofdwegen zich onmiddellijk in files op de lokale wegen.

2. Waaslandhaven
   Voor de ontsluiting van de Waaslandhaven is het cruciaal om zo snel als mogelijk te starten met de realisatie van de Westelijke Ontsluiting. Dit project zal ook toelaten om het complex Vrasene/Verrebroek af te koppelen van de Waaslandhaven en zo een scheiding tussen dorpen- en havenverkeer te realiseren. Van een verdere havenontwikkeling op de Linkerscheldeoever kan hoegenaamd geen sprake zijn als niet voorafgaand werk gemaakt wordt van deze betere ontsluiting. De fietsverbinding over E34 langsheen de spoorlijn zit na jaren eindelijk in de realisatiefase. Afdeling Maritieme Toegang plant deze werken nog in 2018 te starten. Over een tweede verbinding moet in het kader van het Haventracé beslist worden.

Voor de gemeente bestaat de opdracht voor de komende tijd uit twee delen. Hoe hou je het verkeer maximaal op de hoofdwegen en vermijd je sluipverkeer? En hoe stimuleer je de modal shift om het aandeel van de wagen als verplaatsingsmiddel te verminderen?

De ingevoerde tonnagebeperking op N450, N451 en in Haasdonk komt tegemoet aan de eerste vraag, maar valt of staat met een correcte handhaving. De uitbouw van een netwerk van ANPR-camera's zal hierin een belangrijke rol spelen (zie lopend dossier via politiezone).

De realisatie van een tangent tussen N70 en E34, als onderdeel van het Mobiliteitsplan Waasland (plan Wase burgemeesters), is een ingreep die er voor zal zorgen dat de kernen van Beveren en Melsele verder ontlast worden van sluipverkeer. Deze route biedt nl. een alternatieve mogelijkheid om sneller

het hoofdwegennet te bereiken. De discussie over wie planologisch/ruimtelijk bevoegd is om hiertoe het initiatief te nemen tussen Vlaanderen en de provincie moet eindelijk definitief worden uitgeklaard.

Op vlak van modal shift zal het zaak zijn alle initiatieven ten voordele van fiets-, openbaar en collectief vervoer, carpoolen, waterbus, etc. te blijven ondersteunen en actief aan te trekken. Voor een lokale overheid ligt hier vooral een faciliterende rol (eigendommen, infrastructuur, vergunningen, …) weggelegd, hoewel een actieve exploitatierol (bv. eigen belbussysteem) niet ondenkbaar is.

FIETSBELEIDSPLAN
Gelet op de stijgende verkeersdruk in de gemeente is het zinvol om naast het mobiliteitsplan een fietsbeleidsplan te realiseren. Ondanks het feit dat het fietsbeleid veel aandacht krijgt, is het nuttig dat dit ingebed wordt in een apart plan. Door de opkomst van de e-bike en speeds-pedelecs moet men anders gaan omspringen met de fietsers.

PARKEREN IN HET CENTRUM VAN BEVEREN
De impact van de ontwikkelingen op het Gravenplein en bij uitbreiding het centrum moet onderzocht worden.

TRAGE WEGEN
Het beleid van de Trage Wegen is succesvol en kunnen we voortzetten. Zo kan men een alternatief netwerk verder uitbouwen.

MOBILITEITSPLAN
Verder realiseren van het mobiliteitsplan dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 15 december 2015 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 28 januari 2016.
Beveren is bij de vervoersregio Antwerpen aangesloten. Men is bezig met de opmaak van een vervoersplan voor de ganse vervoersregio. De visietekst is klaar. Concrete maatregelen volgen later. Het is belangrijk om in de diverse overlegstructuren actief aanwezig te zijn.

1.3 MILIEUBESCHERMING

1.3.1. Trends en uitdagingen

In het kader van het in voege treden van de omgevingsvergunning werd gewerkt aan een optimaal samenwerkingsverband met de dienst stedenbouw. Er is een duidelijke afspraak aangaande de behandeling en de verdeling van omgevingsdossiers. Deze samenwerking wordt stelselmatig verder geoptimaliseerd in functie van de bijsturing van de programma's door CEVI.

Op het vlak van notariële inlichtingen is er in het kader van het bodemdecreet een nauwe samenwerking met de OVAM. Zowat 1600 aanvragen worden per jaar onderzocht. Er wordt steeds naar gestreefd om de impact naar overdracht van eigendommen toe, op een redelijke maar correcte wijze

te behandelen. Ook op niveau van de notariële inlichtingen is er een goede samenwerking met de dienst stedenbouw voor wat betreft de stedenbouwkundige inlichtingen.

Binnen de dienst milieubescherming beschikken 3 medewerkers over handhavingsbevoegdheid m.b.t. milieugerelateerde aspecten. Het betreft een autonome bevoegdheid (en verplichting) welke rechtstreeks in relatie staat tot het parket. Overleg en bemiddeling blijven echter primordiaal. Enkel in bijzondere gevallen wordt er overgegaan tot de opmaak van aanmaningen en proces verbaal.

De afvalproblematiek vormt een essentieel onderdeel van de dienst milieubescherming. Er zijn meer en meer tendensen die er naar streven om de hoeveelheid afval te reduceren, de ophaalmethodes te optimaliseren (vb. ondergrondse containers) en het ongepast verspreiden van afval in de omgeving te vermijden (sluikstorten en zwerfvuil). Wat zwerfvuil betreft is er de laatste jaren door de dienst zeer sterk ingezet op sensibilisering . Het belangrijkste resultaat hiervan is dat er op heden zowat 35 vrijwilligers actief zijn op ons grondgebied, die op regelmatige basis bepaalde zones vrijmaken van zwerfvuil. Deze groep wordt aangestuurd en ondersteund door de dienst milieubescherming.

De bescherming van ons klimaat is een onderwerp dat bijna dagdagelijks deel uitmaakt van de nieuwsberichtgeving. In dit kader werd door de gemeente het burgemeestersconvenant ondertekend. Onder de vleugels van de intercommunale Interwaas is er de afspraak om mee te werken aan de realisatie van een reductie van de CO2-uitstoot van 20 % tegen het jaar 2020.

1.3.2. Gerealiseerde projecten en actuele situatie

Tijdens de voorbije legislatuur werd binnen de dienst milieubescherming vooral aandacht gegeven aan:

- Sensibilisering van de burger i.f.v. energie reducerende maatregelen
- Op punt stellen van de digitale omgevingsvergunning
- Op punt stellen van de digitale notariële inlichtingen
- Aanzet tot het project ondergrondse afvalcontainers
- Uitwerken van een uitgebreid netwerk van vrijwilligers i.f.v. de zwerfvuilproblematiek
- Geluidshinderproblematiek

Er dient voldoende aandacht gegeven te worden aan handhaving en de coördinatie van de acties i.f.v. de realisatie van de klimaatdoelstellingen.

1.3.3. Inspiratie voor een toekomstig beleid

INZETTEN OP DE CONTROLE VAN DE LUCHTKWALITEIT

Er kan meer aandacht besteed worden aan interne opleidingen voor mobiele GC-MS luchtanalyseapparatuur. Het is de bedoeling dat ook de vrijwilligers van de brandweer bij incidentenbegeleiding voldoende vertrouwd blijven met de apparatuur. Bovendien zouden deze routineopleidingen best gekoppeld worden aan incidentoefeningen welke gericht zijn op gevaarlijke chemicaliën welke courant in de haven aanwezig zijn.

OMGEVINGSVERGUNNING
De integratie van de milieuvergunning, de bouwvergunning en de socio-economische vergunning in de omgevingsvergunning is een verandering die ook organisatorische gevolgen heeft en dient opgevolgd te worden.

THERMOGRAFISCHE GEVELSCANS
De mogelijkheid wordt onderzocht om een actie op te zetten om thermografische gevelscans uit te voeren. Dergelijke gepersonaliseerde visualisering van energieverliezen kunnen eigenaars van isolatiearme woningen aanzetten tot investeringen. Dit kan een bijdrage leveren aan de realisatie van de klimaatdoelstelling 2020.

VERHOOGDE INZET OP BEDRIJFSCONTROLES EN HANDHAVING
Het BTOX-programma (databank gevarengoed) laat op zich wachten. Het is in het kader van rampenplanning essentieel dat deze info beschikbaar is. Van zodra de operationaliteit van dit programma een feit is, zal de dienst milieubescherming verder instaan voor de opvolging van de gegevens alsook van het opleggen van de verplichting aan bedrijven om de nodige gegevens beschikbaar te stellen.

SAMENWERKING BINNEN DE HULPVERLENINGSZONE
Verminderde organisatorische coördinatie met politie en brandweer tgv de uitbouw van de korpsen op zoneniveau. Er dient werk van gemaakt om deze samenwerking terug te optimaliseren.
Door de algemeen groeiende aandacht voor de aspecten milieu, veiligheid en volksgezondheid bestaat de mogelijkheid voor de dienst milieubescherming om zich beter te profileren. Deze groeiende aandacht heeft echter ook een belangrijk negatief gevolg. Heel wat interne en externe overheidsdiensten menen zich ook te kunnen profileren aan de hand van deze aspecten. Hierdoor ontstaat niet alleen een overbodige inmenging in de lopende systemen, maar over het algemeen gaat dit ook ten koste van de resultaten.

ZWERFVUIL
Verder inzetten op de sensibilisering tegen zwerfvuil. De verregaande ondersteuning en de begeleiding van de vrijwilligers door onze dienst milieubescherming vormt hierbij een cruciaal element om deze mensen gemotiveerd aan het werk te houden.

1.4 DUURZAAMHEID

1.4.1. Trends en uitdagingen

Duurzaamheid is een modewoord geworden. Je kan het werkelijk overal terugvinden. Ook onze gemeente draagt bij in de klimaatstrijd door in te zetten op duurzaamheid. De strijd is ook nooit ten einde. Recent werd bijvoorbeeld de strijd tegen de micro-plastics aangegaan en hielden we de maand zonder plastic. Trends inzake duurzaamheid oplijsten is dan ook een onbegonnen werk want je kan

van hele kleine maatregelen (geen afval uit de wagen gooien) tot hele wezenlijke dingen gaan opsommen (omschakelen van nucleaire stroombevoorrading naar hernieuwbare energie).

Met de nieuwe wetgeving inzake overheidsopdrachten zet Europa in op het versterken van de lokale ondernemers. Door effectief in te zetten op streekproducten en ondernemers uit onze gemeente en/of regio kunnen we onze ecologische voetafdruk verkleinen. We mogen deze kans niet laten liggen!

1.4.2. Gerealiseerde acties en actuele situatie

Heel wat projecten werden opgestart en lopen ook nog door. De continuïteit garanderen is dan ook meteen het accent voor een toekomstig beleid.

1.4.3. Trends en uitdagingen

De gemeente is een belangrijke maatschappelijke trekker en heeft een voorbeeldfunctie.

WAASLAND KLIMAATPLAN
De gemeente Beveren heeft in kader van doelstellingen 2020 een aantal acties geformuleerd in het Waasland Klimaatland. Acties worden verdergezet maar kunnen ook verder aangevuld worden. Door Interwaas werd een soort van catalogus opgemaakt van acties die gemeentebesturen in het werkingsgebied namen. Beveren heeft daar uit geselecteerd.

MATERIALEN EN GRONDSTOFFEN
Inzetten op duurzaamheid van bij het begin, met name de grondstoffen, is een zeer sterk aanwezige maatschappelijke trend. Als openbaar bestuur kunnen we daar niet op achterblijven. Deze grondstoffen zijn evenwel vaak net dat ietsje duurder. Het is een beleidskeuze om voorrang te geven aan het duurzaam alternatief wanneer dit aanwezig is op de markt.
Om de ecologische voetafdruk te reduceren moeten we blijven inzetten op streekproducten en leveringen die een beperkt transport genereren door te werken met lokale producenten en leveranciers die inzetten op duurzaam transportbeleid.

VOERTUIGENPARK
Ons voertuigenpark is vooral dieselgericht omwille van de vermogens en koppels[2] noodzakelijk voor zwaar materieel. We hebben wel de stap gezet naar vergroening door om te schakelen naar elektrische voertuigen en CNG (Compressed Natural Gas). Ook de komende bestuursperiode is het vergroenen van het wagenpark een uitdaging.

We denken als overheid ook nog altijd te veel in aankoop van voertuigen. Autodelen en leasing zijn alternatieven. We moeten dus eerder nadenken in termen van een mobiliteitsoplossing voor ons probleem die niet altijd de aanschaf van een voertuig is. Leasing van ons voertuigenpark kan economisch interessant zijn om de klimaatdoelstelling met betrekking tot het voertuigenpark te realiseren. Ons anders verplaatsen is een tweede element waar we als openbaar bestuur het goede voorbeeld mogen geven.

[2] Koppel is de technische term om krachtoverbrenging te omschrijven.

GEBOUWEN

Energie en energie-efficiënte vormen een grote uitdaging met tal van mogelijkheden, en de grootste factor om onze gebouwen duurzaam te maken. Bij nieuwbouwprojecten is de norm een E-peil van 30. Dit wil zeggen zo goed als energieneutraal. Anderzijds hebben we met de energie-audits van EANDIS een interessant instrument om investeringen te realiseren.

Het investeringsplan van de eerste energieaudit is nog niet afgerond. Er staan daar nog grote investeringen in op vlak van beglazing en isolatie. De klemtoon lag in eerste instantie op stookplaats efficiëntie. De toolbox omschreven in het deel gebouwen in combinatie met de energie audits moet aanleiding kunnen geven tot gerichte investeringen om het energieverbruik verder te reduceren.

ESCO's of de energiecontracten zijn een nieuwe trend waar vooral de scholen meer en meer gebruik van maken. Het principe is eenvoudig: je betaalt de investeringen terug met de energiewinst die je maakt. Een private partner doet de investeringen en wordt terugbetaald. Dit principe kan ook voor overheden toegepast worden.

Zonnepanelen zijn trendy. Investeringen in zonnepanelen op publieke gebouwen kunnen in verschillende vormen (zelf investeren, ter beschikking stellen van investeerders of van burgerinitiatieven).

VERLICHTING

Om onze openbare verlichting tegen 2027 om te schakelen naar LED is een investering van ongeveer 7,5 miljoen euro noodzakelijk. Omschakelen naar LED wil ook zeggen dat er meer kan ingezet worden op variabele sturing. Het huidig systeem laat enkel doven toe. Hiertoe ontstaan op veel plaatsen donkere plekken. Er komen dan ook veel klachten. Met dimmen en LED kunnen we een variabel lichtniveau realiseren en tegelijkertijd ook een reductie in CO2 uitstoot.

Ook hier biedt de markt tegenwoordig formules aan waarbij je geen lamp koopt maar licht.

Een eerste grote stap is het opmaken van een regio masterplan waarin de principes van het LED-licht vastgelegd worden. Omschakelen naar LED-verlichting is een investering die zichzelf op termijn terugbetaald door een sterke daling van de energiefactuur.

1.5 WATERBEHEER

Waterbeheer is een verhaal dat bestaat uit waterkwaliteit en waterkwantiteit. Waterkwaliteit omvat het afvalwater en het regenwater apart te verzamelen en afvalwater te zuiveren om het pas daarna opnieuw aan het oppervlaktewater terug te geven.

Waterkwantiteit is het beheersen van de hoeveelheid water in de rioleringsstelsels en de waterwaterlopen. Het is een uitdaging om ons voldoende te wapenen tegen de klimatologische omstandigheden, die grilliger geworden zijn de laatste jaren.

Hiervoor is sinds 2000 de Europese kaderrichtlijn Water sinds ingevoerd voor een uniform waterbeleid in de hele Europese Unie. Het doel van de kaderrichtlijn Water is de watervoorraden en de

waterkwaliteit veilig stellen en de gevolgen van overstromingen en perioden van droogte afzwakken. De kaderrichtlijn Water verplicht de lidstaten duurzaam met water om te springen.

1.5.1. Trends en uitdagingen

WATERKWALITEIT VERBETEREN

Het decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003 zet de kaderrichtlijn Water om naar Vlaamse wetgeving. Hiervoor zijn er door de Vlaamse overheid beheerplannen opgesteld per stroomgebied.

Eén van de door VMM opgelegde initiatieven binnen deze context is de uitvoering van het GUP (Gemeentelijk Uitvoeringsplan) dat voor elke gemeente aangeeft welke inspanningen nodig zijn om aan de richtlijn van Europa te voldoen, met name alle afvalwater tegen 2027 aansluiten op de riolering of een zuivering. Mogelijk dient de Vlaamse overheid een aanvraag tot uitstel in tot 2040, maar het is lang niet zeker dat Europa dit uitstel zal toestaan.
Om de doelstellingen te kunnen halen, is voor onze gemeente een geraamde investering van minimaal 52 miljoen euro noodzakelijk is. Uit scenario's opgesteld door Riopact blijkt dat deze investering tegen 2040 haalbaar moet zijn met de inkomsten gegenereerd door de gemeentelijke saneringsbijdrage (die voor Beveren maximaal is).

Onze gemeente is landelijk én uitgestrekt. Vele woningen in landelijke gebieden liggen ver ten opzichte van elkaar liggen. Dit maakt het collectief verzamelen van afvalwater complexer en duurder. Een optimalisatie en actualisatie van de zogenaamde zoneringsplannen is belangrijk om de investeringen correct in te plannen.

Om grotere projecten te kunnen realiseren bestaat er een subsidieregelgeving van VMM. Deze regelgeving wordt momenteel getoetst aan een evaluatie en het zal belangrijk zijn om deze nieuwe subsidieregelgeving in te passen in de GUP projecten die onze gemeente gaat uitvoeren opdat wij maximaal kunnen inzetten op het verkrijgen van subsidies voor onze rioleringsdossiers.

De hoge investeringen hebben vele Vlaamse gemeenten ertoe aangezet om hun rioleringsstelsel 'te verkopen' aan beheerders zoals bvb. Riopact. Het uitbesteden van de riolen is de facto van de riolen een nutsleiding maken. Coördinatie van de investeringen wordt moeilijker omdat er een extra partner bij komt. De verder evolutie van dit gegeven dient nauwlettend opgevolgd te worden om hier met de juiste info over te kunnen oordelen.

WATERKWANTITEIT BEHEREN

Kwantiteit is door ons veranderend klimaat een steeds moeilijker te beheersen probleem. Buien worden intenser en de overlast kan zich elk moment manifesteren. Waterveiligheid is een blijvend aandachtspunt waar de gemeente Beveren een sturende en coördinerende rol moet opnemen. Beveren is de laagst gelegen gemeente voor de Beneden-Schelde. We zijn een 'transit' gemeente voor water komende van Sint-Niklaas, Meerdonk, Sint-Gillis-Waas, Nieuwkerken-Waas en zelfs Stekene. De afvoer naar de Schelde gebeurt op natuurlijke wijze via de sluizen en artificieel via het pompgemaal van de Watermolen. Dit wil zeggen dat onze veiligheid afhankelijk is van het pompgemaal wanneer het tij geen natuurlijke afloop naar de Schelde mogelijk maakt.

Hogere overheden zoals gewest en provincie spelen meer en meer een belangrijke rol in de voorwaarden bij bouwprojecten. De Gewestelijke stedenbouwkundige verordening en het provinciale beleidskader water zorgen er ook voor gemeentelijke projecten voor dat er meer ruimte voor water dient gezorgd worden. Dit wordt vaak project per project bekeken en bepaald, maar ook hier moet men streven naar opportuniteiten op ruimtelijk, technisch en financieel vlak om tot globale en overkoepelende oplossingen te komen.

HANDHAVING EN ONDERHOUD

Grachten en waterlopen hebben nog steeds een negatieve bijklank bij de meeste burgers. Er worden nog steeds onvergund grachten en waterlopen gedempt en de ruimte voor water wordt vaak miskend en onderschat.

Anderzijds is men op kritieke momenten ook zelf kritisch omdat de afvoer niet optimaal verloopt of omdat er net door eerder ingrepen overlast is veroorzaakt. Ruimte voor water houdt niet alleen de bedding in van de gracht en waterloop, maar ook de ruimte om deze op regelmatige tijdstippen te onderhouden door de aangelanden of de beheerder ervan.

Onderhoud van zowel oppervlaktewateren als riolen zijn cruciaal in de het functioneren van het afwateringsstelsel op lange termijn. De duurzaamheid van ons rioolstelsel wordt op 75 jaar vastgelegd, maar de vervangingsinvesteringen volgen niet in hetzelfde tempo. Om deze duurzaamheid niet nog verder te laten dalen, is een goed beheer van het bestaande stelsel noodzakelijk.

1.5.2. Gerealiseerde acties en actuele situatie

GESCHEIDEN RIOLERING EN AFKOPPELING

Gescheiden riolering in: Gentse Weg, Heiveldstraat, Ruiterstraat, Heirbaan-Es, Klapperstraat en Vogelenzang, Burggravenstraat, Vogelkerslaan, Rijkstraat, Priesteragiestraat, Zwaantje en delen van de zijstraten ervan. Bij projecten in gebieden waar voorheen al een rioleringsstelsel aanwezig was zijn alle woningen individueel bezocht en begeleid in het afkoppelen van hun afvalwater van het regenwater. Sinds 2016 is hier ook de verplichte keuring van de riolering bijgekomen.

DRUKRIOLERING

Drukriolering wordt aangelegd in landelijke gebieden waar de woningen verder van elkaar gelegen zijn, of waar er geen gravitaire afvoer van het afvalwater mogelijk is. De woningen in de volledige zone tussen E34 en Mosselbank- Zillebeek te Beveren zijn deze legislatuur van drukriolering voorzien. (Achterhoek, Kromstraat, Heiveldstraat, Broekstraat, Kasteelstraat Polderstraat, Klasdekkerstraat, Vliegenstal en Nerenhoek).

VERKAVELINGEN EN UITBREIDINGEN

Alle nieuwe uitbreidingen en verkavelingen zijn van een gescheiden riolering voorzien en voldoen aan de eisen inzake infiltratie en buffering. Projecten van de afgelopen jaren zijn Vogelkerslaan, Haagmolenstraat, Bunderhof en Westeindemolenstraat, Kastanjelaan, Essenlaan, Abelenlaan, Perenlaan, Willem Van Oranjelaan, Geuzenlaan, Pastoor Sabotstraat, Céline Van Geertsomstraat, Wijmenhof, Kievitstraat, Callamerenstraat, Viergemeet, Neerhof, Gerard De Paepstraat. Uitbreidingen Industriegebieden Doornpark en Aven Ackers.

GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING HEMELWATER

De gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater legt bij elke bouwvergunning op perceelsniveau voorwaarden op. Zo worden bij elke bijkomende nieuwe verharding het gescheiden aanleveren van regen- en afwater opgelegd. Ook hergebruik en vertraagde lozing van het regenwater werd verplicht opdat hevige onweders minders snel overlast in onze oppervlaktewateren zou veroorzaken.

BUFFER- EN INFILTRATIEVOLUMES

De strengere normen resulteerden ook in bijkomende buffervoorzieningen in de grotere verkavelingen en openbare infrastructuur. Zo werden er in Doornpark, Havinckbeekstraat, Peerkenswegel, Vogelkerslaan, Perenlaan, Callamerenstraat, Haagmolenstraat, Wijmenhof, Willem Van Oranjelaan, Kievitstraat en Viergemeet infiltratie- of buffervolumes voorzien die ook onderhouden dienen te worden.

HERINSCHALING WATERLOPEN

De waterlopen van derde categorie buiten de polder zijn afgeschaft en opgegaan in waterlopen van tweede categorie. In een tweede fase van deze zogenaamde herinschaling zijn ook nog andere cruciale grachten overgenomen door de provincie. Er is een afsprakennota opgesteld waarin resterende taken voor de gemeente zijn opgenomen. De volledige procedure van deze herinschaling is in openbaar onderzoek gegaan en is eind 2017 vastgelegd in een nieuwe atlas van de waterlopen.Hierdoor hebben meer waterlopen dan voorheen een beschermd statuut en worden zij door de provincie onderhouden. Alle belangrijke afvoerkanalen beter beschermd zijn en ook bij vergunningen een belangrijkere rol kunnen spelen.

MODELLERING WATERLOPEN

Naar aanleiding van de wateroverlast waarmee onze gemeente zowel in 2014,2015 als 2016 te kampen heeft gehad, is er een grootschalige studie opgestart over de gemeentegrenzen heen. Deze studie in opdracht van de provincie uitgeschreven, dient om voor het ganse stroomgebied de meest ideale maatregelen te bepalen om wateroverlast bij hevige regenval beheersbaar te maken. Hierbij worden alle waterloopbeheerders (VMM, Provincie, polder Land Van Waas, lokale besturen, Havenbedrijf …) betrokken om tot gedegen oplossingen te komen.

1.5.3. Inspiratie voor een toekomstig beleid

WATERKWALITEIT

Op vlak van kwaliteit zijn er onderstaande aandachtspunten/opportuniteiten:

- *Uitbreiden/vernieuwen rioleringsstelsel*
  Daar waar enigszins mogelijk moet ten volle worden ingezet op het verkrijgen van subsidies om deze projecten met steun van de VMM en/of Aquafin te kunnen realiseren. Projecten zoals de Melselestraat en Molen-/Merodestraat zijn subsidiedossiers die de komende legislatuur zullen worden uitgevoerd.

De geplande rioleringswerken in centrum Beveren (Ciamberlanidreef/Ijzerhand/ De Brownestraat/ Donkvijverstraat) en N70 doortocht Melsele, maar ook Snoekstraat, Fabriekstraat en Farnèselaan zitten in de planning maar zijn niet gesubsidieerd.

Het nieuwe subsidiebesluit is nog in opmaak en zal bij uitrol grondig bestudeerd moeten worden om te bepalen welke opportuniteiten we moeten aangrijpen om maximaal in te zetten op mogelijkheden op subsidies. Omdat de GUP projecten prioriteiten hebben, kan dit en het subsidiebesluit een cruciale rol spelen in de bepaling van de volgorde van investeringen en bijgevolg ook in de (financiële) planning van de BBC.

Naast deze investeringen dient er ook aandacht besteed aan enkele straten die momenteel in slechte staat zijn en waar we moeten overwegen om ook het rioleringsstelsel te vervangen. Verder kampen we ook nog met straten (Spoorweglaan, Luitenant Van Eepoelstraat bvb.) waar het bestaande stelsel niet meer in goede staat is en samen met de bovenbouw tot een nieuw geheel kan ontworpen worden.

- *IBA-beleid*
  Naast de aanleg van rioleringsbuizen of drukriolering is er ook nood aan het zuiveren van afvalwater voor afgelegen woningen op ons grondgebied. Hiervoor zijn zoneringsplannen opgemaakt die aangeven welke woningen gegroepeerd kunnen worden aangesloten op de riolering en welke niet. Voor deze laatste worden IBA's opgelegd door de VMM.

  Voor 11 woningen dicht bij natuurgebieden stelt VMM een eerste deadline om tegen 2021 IBA's te voorzien (ongeveer 7.500 euro/IBA in aanleg). Totaal aantal te realiseren IBA's is 169 op grondgebied Beveren. Omdat het noorden van onze gemeente ook aan veranderingen onderhevig is die op Vlaams niveau beslist worden, is een IBA beleid noodzakelijk.

WATERKWANTITEIT

- *Overstromingen beheersbaar maken*
  De wateroverlast in Vrasene en Melsele aanpakken is inzetten op verschillende vlakken:

  - Tweede pompgemaal in polder Oud-Arenberg (studie Ontwikkelingszone Oud Arenberg)
  - Bronmaatregelen uitwerken en verankeren in vergunningenbeleid
  - Onderhoud van onze grachten en beken optimaliseren
  - Opwaarts bufferen en vertraagd afvoeren
  - Structuur van regelmatig overleg met waterbeheerder en buurgemeentes opzetten
  - Optimaliseren van Signaalgebieden Grote Heide, Meersen-Zuid en Vrasene
  - Uitwerken van een hemelwatervisie waarbij gezocht wordt naar optimale ruimtelijke oplossingen in kader van bufferen van water uit verharde gebieden.

- *Onderhoud van grachten en bekkens*
  Een neveneffect van de nieuwe normen inzake het ontwerpen van rioleringsstelsel is dat er gebufferd of geïnfiltreerd moet worden wanneer RWA-stelsel aangelegd worden. Door de hoge waterstanden en de vette poldergronden is infiltratie in de ondergrond in Beveren bijna altijd uitgesloten. Bufferen wil zeggen aanleggen van bufferbekkens of aanleggen van grotere buizen

onder de straten. Dat laatste is niet altijd mogelijk omwille van de beschikbare ruimte. Gevolg is dat we vaak moeten uitwijken naar bufferen waar er ruimte is op de bestaande waterlopen. Gevolg is het verschijnen van bufferbekkens aan de rand van de dorpskernen die berekend worden om eens in de 20 jaar dienst te doen en waarvoor vaak landbouwers onteigend worden. Dit verschijnsel geeft dus druk op de beschikbare vrije open ruimte aan de dorpsranden. Het is daarom belangrijk om ruimte voorzien voor water door verdere ontwikkeling van buffers zoals Molenbeekpark die naast de functie als waterbuffer ook een recreatieve rol hebben.

1.6 OPENBAAR GROEN

1.6.1. Trends en uitdagingen

Onderzoek wijst op de vele gunstige factoren van een groene omgeving. Groen zorgt voor een beter lokaal klimaat, gezondere lucht, minder lawaaihinder, betere controle op de waterhuishouding, een niet te negeren factor voor onze gemeente.

Onze gemeente kent een snelle groei en uitbreiding wat maakt dat het grondgebruik sterk onder druk komt te staan. Landbouw wordt verdrongen door de industrie en uitdijende woonuitbreiding. De leefgemeenschap wil van de steeds schaarser wordende open ruimte gebruik kunnen maken.

In een groene omgeving zijn de woningen meer waard en krijgt de gemeente een beter imago. Aaneengesloten groene ruimten ondersteunen de biodiversiteit.

Het kappen van bomen is door het decreet ruimtelijke ordening eenvoudiger geworden. Heraanplanten is niet verplicht. We moeten om meer groen te krijgen in onze gemeente ook initiatieven opzetten om mensen te sensibiliseren om ook zelf een boom te planten in hun tuin.

1.6.2. Gerealiseerde acties en actuele situatie

Bij wegenwerken wordt het groen niet meer in het dossier voorzien maar laten we de groenaanleg door groenaannemers of onze eigen diensten uitvoeren. De groenaanleg in KM-zones wordt best door het gemeentebestuur zelf uitgevoerd en beheerd. Zo kan een meer uniforme en degelijke inbuffering gecreëerd en behouden worden.

Het verfraaien van de woonomgeving gebeurt stelselmatig bij woonuitbreidingen. De duurzaamheid van de groenstructuren komt echter weinig aan bod en ze zijn erg versnipperd wat vaak intensief (duur) onderhoud vraagt

Er ging ook veel aandacht naar het verfraaien van de begraafplaatsen: stelselmatig omvormen; aanplanting meer houtstructuren voor vergroening…

Het gebruik pesticiden op openbaar domein mag nog slechts zeer sporadisch en enkel na akkoord van de Vlaamse Milieu Maatschappij (VMM). Dit is een grote uitdaging voor het groenonderhoud en vraagt aangepaste machines.

De nieuwe Finse pistes in Haasdonk, Vrasene en Kieldrecht en de “loopomloop” van Kallo bieden inwoners nog meer actieve recreatie.

1.6.3. Inspiratie voor een toekomstig beleid

VERBINDENDE GROENSTRUCTUREN
Nadruk dient meer gelegd op de uitbouw van de grote groenstructuren zoals de zone tussen Cortewalle en Melsele om het volledig dichtslibben van beide woonkernen enigszins af te remmen. Verbinden van de parken Hof ter Saksen, Hof ter Welle en Cortewalle aan de zuid west zijde van Beveren. Een degelijke groenstructuur rond de dorpen kan uitgebouwd te worden.

SENSIBILISERING
Sinds 2017 werd aan de bebloemingswedstrijd een 3de categorie toegevoegd nl. bijenvriendelijke tuin. Naast het promoten van bijenvriendelijke planten is het dan ook wenselijk om deze aan de bevolking aan te bieden op een plantenmarkt in het voorjaar in samenwerking met de plaatselijke leveranciers en tuinaannemers

In groene ruimten zoals parken en volkstuintjes komen mensen meer in contact met elkaar. Extra locaties in Beveren (bv. Hof ter Welle - compostmeesters), Haasdonk en Vrasene kunnen gezocht worden.

DUURZAAM GROEN
De huidige versnippering met allerlei groenvakjes leidt tot intensief onderhoud en beheer, wat vaak aanleiding geeft tot klachten. We moeten af van het groen met korte omlooptermijn. Duurzame grote groenentiteiten kunnen meer bijdragen tot een kwaliteitsvol, gezond en groen Beveren. We moeten durven inzetten op kwalitatief groen door gerichte boomkeuzes en voldoende aandacht voor groeiplaatsverbetering.

Daarnaast moeten we de bevolking ook leren omgaan met een iets minder intensief groenonderhoud. Het steeds groter worden te onderhouden groenoppervlak intensief onderhouden kost niet alleen veel maar heeft ook een negatief effect op fauna en flora.

In aanloop naar november zou het nuttig zijn om in samenwerking met leveranciers de bevolking te wijzen op de gevolgen van het gebruik van bleekwater en hen tegelijkertijd alternatieven aan te bieden.

In het kader van “Bijenvriendelijke gemeente” stelselmatig vervangen van bestaande bomen door o.a. Sophora japonica, Tillia en Tetradium danielli ter bevordering van de bijenpopulatie. Ook meer en meer gebruiken van bijenvriendelijke struiken, nectarrozen en bloemenmengsels en de creatie van insectenhotels.

1.7 NATUUR

1.7.1. Trends en uitdagingen

Het NEC Natuureducatief Centrum Hof ter Saksen is het paradepaardje van de gemeente op vlak van natuureducatie. Het geleverde werk slaat aan bij de scholen en bij het grote publiek. bij de scholen. De natuurwandelingen genieten steeds meer interesse. Het NEC heeft nood aan visie om verder uitgebouwd te worden. Ook de collectie van het Hof Ter Saksen dreigt teloor te gaan door een gebrek aan belangstelling. Ontsluiting van onze collectie en kennis aan het publiek is een meerwaarde die ontwikkeld moet worden in de schoot van het NEC. Bovendien is er een continue samenwerking met de vzw Hortus ter Saksen die niet alleen een tuincafetaria uitbaat maar haar eigen educatief programma nauw afstemt op de gemeentelijke activiteiten. Tuinenreizen, cursussen, natuuruitstappen zijn kerntaken van de vzw geworden.

16 leerpaden en 2 leskoffers blijven actueel en zijn op maat van basisonderwijs. Er zijn ideeën om voor het middelbaar onderwijs leerpaden uit te werken maar er is voorlopig geen ruimte voor uitwerking. Om natuurexpo's voor zowel onderwijs als groot publiek een blijvende boost te geven wordt gekeken naar huurtentoonstellingen en samenwerkingen met vakspecialisten en/of vrijwilligers.

De plannen van 2009 om de oranjerie tot NEC om te bouwen, incl. toeristisch infopunt, zijn weer actueel. De zoektocht naar een Horeca-uitbating dwingen de diensten natuurontwikkeling en groen naar een nieuwe huisvesting.

1.7.1. Belangrijkste realisaties en actuele situatie

GEBOORTEBOSSEN
In Beveren vind je geboortebossen naast de kasteeldomeinen Hof ter Saksen en Hof ter Welle (kindjes ° 2009 en woonachtig in hele gemeente), in Melsele in het landschapspark Molenbeek, op de dijk Hoge Landen in Kallo en in Verrebroek in de groenzone hoeve van Carrena, vlakbij de sporthal.Op die manier zetten we actief in op bebossingsprojecten en boomplantacties en niet enkel in geval van eigen verplichte boscompensaties, of bos in ruil opgelegd door de overheid.

GROENPLAN KALLO
Het project beoogt de inrichting van een openbare gemeentelijke groenzone met speelnatuur. Chiro Kallo, gehuisvest midden de zone, droomt van een speeldernis, een combinatie van speeltuin en wildernis en wil kinderen de ruimte geven om te spelen met water, vuur en wind. In deze wildernis kunnen kampen gebouwd worden in de struiken, kan je met een vlot over het water of bouw je bruggen. Behalve Chiro zijn ook kinderen uit de omgeving welkom. De speeltuin wordt de nieuwe speelruimte voor de vlakbij gelegen gemeentelijke basisschool die haar groenomgeving eerder zag opgeofferd voor klassenuitbreiding. Bovendien wordt in deze speeldernis een nieuwe trage verbinding aangelegd die een verbinding maakt met een nieuw aanpalend bouwproject met een publiek toegankelijke groenzone.

GESTROOMLIJND LANDSCHAP BARBIERBEEKVALLEI
Onderhoud en versterking van het aanwezige patroon van landschapselementen bevordert de

landschapsbeleving en natuurverbinding. Dit kan gaan om beekbegeleidende vegetatie, hagen, houtkanten en knotbomen, boomgaarden, solitaire bomen of begroeide taluds in het valleigebied, maar ook niet-houtige elementen zoals herstel van poelen, rootputten of verlande grachten in weiland. Soorten als kamsalamander, steenuil en vleermuissoorten profiteren hiervan.

De realisatie van landschapselementen versterkt het groenblauw netwerk en kan tevens een uitvoering zijn van een landschapsbedrijfsplan of een soortgericht plan (bv amfibieënpoelen, vleermuizenstudie) voor het stroomgebied. Ook het stimuleren van omvorming van bestaande landschapselementen naar streekeigen soorten (bv wilg, grauwe abeel, specifieke populierenrassen) verhoogt de biodiversiteit.

1.7.3. Inspiratie voor toekomstig beleid

HARMONISCH PARKBEHEER

Om subsidies te kunnen krijgen zijn beheerplannen nodig. Beheerplannen hebben we momenteel niet. Opmaak van beheerplannen voor onze groengebieden en natuurgebieden geeft als belangrijkste voordeel dat we de termijnvisie op het beheer verankeren en vastleggen. Beheerplannen volgens de principes van het harmonisch parkbeheer moeten opgemaakt worden.

STIMULEREN VAN GROENDAKEN

Bouwplannen die daken bevatten met een hellingsgraad van minder dan 30 graden, zouden verplicht in vegetatie kunnen voorzien op dat dak. Groendaken zorgen niet alleen voor een groene toets in de gemeente, maar hebben ook veel voordelen voor het milieu en de volksgezondheid: ze kunnen 50 tot 80 procent van de neerslag vasthouden die op het dak valt. Ze zorgen voor afkoeling in de zomer, waardoor het in de centra minder warm wordt ten opzichte van de omgeving. Ook voor de daken zelf is een groen laagje beter: een groendak kan een dak dubbel zolang laten meegaan, omdat het beschermt tegen uv-stralen, wind en neerslag.

NATUURCOMPENSATIEGEBIEDEN

Op Bevers grondgebied ligt vandaag ca. 800ha aan natuurgebieden die op een of andere manier verband houden met de havenontwikkeling, het Europese Natura 2000 verhaal en/of de getijdenwerking van de Schelde. Dit is goed voor een 5 % van ons grondgebied. Het gaat oa. om historische natuurgebieden als de Grote Geule of Putten, over tijdelijke natuurgebieden als gedempt Doeldok of de Verrebroekse Plassen tot permanente, nieuwe natuurgebieden zoals Prosperpolder Noord of Rietveld Kallo.

Als gevolg van de verwachte haven in- en uitbreiding zou hier in de toekomst mogelijks nog ongeveer 500 ha kunnen bijkomen wat het totaal areaal aan natuurcompensatiegebieden in Beveren op een 1 300 ha kan brengen. Het grootste deel zal een min of meer aaneengesloten gebied vormen in de noordelijke Scheldepolders, grenzend aan de Nederlandse grens en het Verdronken Land van Saeftinghe. De impact van deze plannen op wonen en landbouw is aanzienlijk. Anderzijds vormen de permanente natuurgebieden – onder meer door de sterke Europese verankering van natuurrichtlijnen – een belangrijk onderdeel in de definitieve begrenzing van de Waaslandhaven. Samen met het landbouwgebied vormen ze een schakel in de afstandsbuffer tussen de woonkernen en de harde havenactiviteiten en –infrastructuur.

Over de wenselijkheid en kosten-baten van de aanleg van deze nieuwe natuurgebieden is allicht het laatste woord nog niet gezegd. Iedere extra ruimte-inname ten opzichte van de huidige situatie moet kritisch bekeken worden. Hierbij moet steeds gewaakt worden over de noodzaak, fasering in realisatie, alternatievenonderzoek en een optimaal beheer van de reeds bestaande gebieden. De planning moet maximaal rekening houden met woningen en landbouwbedrijven.

Toch kan men niet om de nieuwe realiteit heen dat heel wat polderland omgezet wordt naar natuurgebied. Hoe gaan we hier als gemeente mee om? Ten eerste spreekt het voor zich dat de hogere overheid de landbouwers en bewoners op een correcte manier moet vergoeden en begeleiden als zij toch dienen te vertrekken. Ten tweede, is de diversiteit in onze Scheldepolders een enorme toeristische en recreatieve troef. Ook de nieuwe natuur heeft hier een plaats, naast de traditionele landbouw , het landschappelijk en bouwkundig erfgoed, en de dynamische haven. Dit wordt bijvoorbeeld mooi in beeld gebracht in de door de gemeente uitgegeven brochure 'Rond de Radar'.

Voor de gemeente Beveren is de recreatieve ontsluiting van deze natuurgebieden voor inwoners en bezoekers een belangrijk punt. Verschillende fiets- en wandelpaden leiden je vandaag al langs de Schelde, polder en natuurgebieden. De bestaande en nieuwe dijken bieden een gedroomde structuur om dit zachte recreatieve netwerk nog te versterken. De gemeente lanceerde recent nog een loopomloop in Kallo en maakt momenteel werk van ruiterpaden.

Sinds 2017 bundelen de gemeenten Beveren, Zwijndrecht, stad Antwerpen en het Vlaamse Gewest de krachten in Havenland met doel de ontwikkeling van het Antwerpse havengebied te verbinden met de omliggende gemeenten en bewoners. Het project speelt maximaal in op de ontsluiting van de recreatieve waarden van het unieke havenlandschap: een beleving van maritieme, logistieke, en industriële activiteiten, erfgoed, polderlandschap, natuurontwikkeling en de Schelde die door haar ligging een centrale rol in het verhaal inneemt.

Ook het INTERREG project Grenspark Groot-Saeftinghe zet naast de versterking van de natuurwaarden en een gestroomlijnd natuurbeheer ook sterk in op de kansen voor de streek. Hoe kunnen omwonenden, landbouwers, ondernemers en bezoekers een stukje eigenaarschap van de streek opnemen? Hoe kunnen zij bijdragen aan het natuurplaatje en er zelf ook beter van worden? Hierbij wordt gewerkt op vele vlakken zoals natuurvriendelijke teelten, agrarisch natuurbeheer, streekproducten, kleine, mobiele, exclusieve verblijfsgelegenheden ('tiny houses') en een gezamenlijke identiteit voor dit grensgebied.

De gemeente blijft best een actieve rol opnemen in deze bovenlokale gebiedsontwikkeling via het Strategisch Project Havenland en het Grenspark Groot-Saeftinghe.

HONDENLOOPZONES

Honden hebben geen loopzones, tenzij in het agrarisch gebied. De zoektocht in de zones Hoge eiken, Cortewalle, Gasdam eindigde met een hondenlosloopzone in Hof ter Saksen (700 m^2).
In Kallo doet ANB zelf het voorstel om van de boomgaard De Lisdodde (7000 m^2 en 25 hoogstamfruitbomen) een hondenlosloopzone te maken. Gezien honden in de natuurgebieden van de groene gordel rond Kallo enkel aan de leiband zijn toegelaten, biedt de hondenlosloopzone Kallo de oplossing voor alle hondenliefhebbers uit de buurt.
Zoekzones in andere deelgemeenten dringen zich op.

1.8 GIS (GEOGRAFISCH INFORMATIE SYSTEEM)

GIS is een relatief jonge dienst, maar is uitgegroeid tot een belangrijke pijler inzake interne dienstverlening.
Het is meer dan een dienst die plannen maakt. Naast het inventariseren en ontsluiten van geodata (80 % van alle data binnen een bestuur is geodata), is het ook een onmisbaar hulpmiddel voor ruimtelijke analyses en onderzoek.

Ook in de toekomst moet GIS een belangrijke coördinerende rol blijven spelen voor de optimalisatie van verschillende workflows. Naast de decretale verplichtingen (GRB, CRAB, GIPOD, DSI, KLIP, ROP, verkeersbordendatabank, leegstand, plannen- en vergunningenregister…), kan ook voor nieuwe interne projecten de workflow geoptimaliseerd worden.

Een volgende fase is het ontsluiten van onze geodata naar de burger, wat nauw aansluit bij het luik "Externe communicatie". Een gemeente die dicht bij haar inwoners staat kan beschikbare geodata ontsluiten via gebruiksvriendelijke toepassingen.

Gelet op bovenstaande initiatieven is het aan te raden meer aandacht te geven aan GIS, de beleidsrelevantie ervan sterker te promoten en hiervoor ook een politiek aanspreekpunt (schepen) te hebben (schepen bevoegd voor ICT?).

2. VRIJE TIJD

Vlamingen zijn bereid om steeds meer geld uit te geven aan vrije tijd. Uit cijfers van FOD Economie blijkt dat in 2016 bijna 30 % van het huishoudbudget naar uitgaven ging die vrijetijdsgerelateerd zijn (communicatie, boeken en kranten, horeca, hotels, cultuur en vrijetijdsbesteding). Niet alleen de behoefte aan vrijetijdsvoorzieningen is de voorbije jaren stelselmatig gegroeid. Men stelt ook steeds hogere eisen aan de kwaliteit van de vrijetijdsbesteding.

De vrijetijdssector is daarom ook een commercieel belangrijke sector geworden, met als motto steeds hoger, steeds verder, steeds harder en steeds sneller. En ook steeds duurder. De gemiddelde ticketprijs voor sportevenementen, concerten, theaters en pretparken steeg de voorbij vijf jaar met bijna 20 %. Het goedkoopste ticket voor de musical 40-45 kost 42,95 EUR. Op die manier dreigen steeds meer mensen uit de boot te vallen.

Daarom is het belangrijk dat de overheid een belangrijke speler blijft in het vrijetijdsgebeuren. Met eigen accenten. Het gemeentelijk vrijetijdsbeleid moet een middel zijn om de integratie, de sociale cohesie en de verbondenheid tussen onze inwoners te bevorderen. Toeleiden naar en toegankelijk maken van het vrijetijdsaanbod zijn hierbij twee belangrijke doelstellingen.

Een goed uitgebouwd lokaal vrijetijdsbeleid maakt voor velen het verschil. Het bepaalt of inwoners de kans krijgen hun eigen talenten voor muziek, dans, toneel, sport te ontplooien of niet. Het bepaalt of iedereen in de gemeente toegang krijgt tot literatuur en informatie, die op papier én digitaal ter beschikking wordt gesteld. Het bepaalt of vrijetijdsactiviteiten voor een brede groep toegankelijk zijn of enkel voor de “happy few”. Het planlastendecreet schafte de sectorale subsidies voor cultuur, jeugd en sport af, en daarmee ook de verplichtingen inzake het opstellen en indienen van beleidsplannen en actieplannen. Het biedt de gemeente de kans om een vrijetijdsbeleid op maat uit te werken, maar maakt tegelijkertijd de gemeente er ook zelf voor verantwoordelijk.

Daarbij is het belangrijk enkele trends en uitdagingen niet uit het oog te verliezen.

2.1. TRENDS EN UITDAGINGEN

2.1.1. Vergrijzing en verkleuring

De ouderen (vanaf +55 jaar) vormen een steeds grotere groep in onze samenleving. Ze blijven langer vitaal en actief, hebben een groter budget te besteden en stellen hogere kwaliteitseisen. Het aanbod voor senioren dient daarom op peil gehouden te worden. Daarbij moet men ook oog hebben voor de niet-georganiseerde senior. Op sportvlak is via het aanbod “Sport Actief” een aanbod op maat van de individuele senior uitgerold. Voor cultuur is de senior vooral aangewezen op de activiteiten die via (senioren)verenigingen worden aangeboden.

Ook de verkleuring van onze gemeente moet mee in rekening genomen worden. Het is voor de gemeente Beveren een tamelijk recent fenomeen, maar ongetwijfeld niet van tijdelijke aard en wellicht een steeds belangrijker aspect. Een meer diverse samenleving vraagt ook om een meer divers vrijetijdsaanbod, een aangepast vormingsaanbod en bijvoorbeeld een aangepast aanbod aan (anderstalige) boeken in de bibliotheek.

2.1.2. Armoede daalt niet

Ondanks alle beloften op Vlaams en federaal niveau is uit recente cijfers gebleken dat de armoede in Vlaanderen het voorbije decennium nauwelijks gedaald is. Op 10 jaar tijd zijn er amper 30.000 armen minder. Ouderen gaan erop vooruit. Eenoudergezinnen en gezinnen met een migratieachtergrond gaan erop achteruit. De kinderarmoede steeg van 7 procent in 2008 tot 12 procent in 2015. Verontrustend is dat ook de laaggeletterdheid nog toeneemt. De laaggeletterdheid en -gecijferdheid zijn toegenomen tot 17 procent.

Armoede leidt tot sociaal isolement. 19 % van de Vlamingen kan het zich niet veroorloven om een week buitenshuis vakantie te nemen. De participatie aan het verenigingsleven is iets gestegen, maar globaal kan men stellen dat wie leeft in armoede minder mogelijkheden heeft om deel te nemen aan de samenleving.

2.1.3. Beleving staat voorop

Mensen willen graag iets beleven. Ze zoeken naar ervaringen, zappen tussen cultuur en ontspanning, sport en recreatie. Tegelijkertijd zoeken ze opnieuw de authenticiteit op, op zoek naar identiteit, rust en zingeving. Genieten staat vandaag centraal in de vrijetijdsbeleving. Steeds minder mensen doen dit in verenigingsverband. Ze richten ad hoc comités op voor welbepaalde events, die daarna even snel uitdoven als ze zijn opgericht. Deze hyperindividualisering staat sociale cohesie echter niet in de weg. Mensen blijven hun vrije tijd graag doorbrengen in het gezelschap van anderen.

De individualisering van de vrijetijdssector schept ook andere noden. Meer en meer is er nood aan ruimte voor nieuwe initiatieven, creatieve plekken en labo's waar kunstenaars en artiesten kunnen experimenteren en zij zich verder kunnen ontwikkelen.

2.1.4. Vrijwilligerswerk onder druk

Diverse onderzoeken van afgelopen jaren tonen aan dat er nog steeds een bloeiend verenigingsleven is in Vlaanderen. Beveren is wat betreft hiervan een schoolvoorbeeld. Toch vallen er met betrekking tot de sociale participatie in het vrijetijdsgebeuren maatschappelijke trends waar te nemen.

De diversiteit van het verenigingsleven is steeds opvallender. Naast de klassieke verenigingsstructuur (vzw met een raad van bestuur, jaarprogramma's, ...) vertalen tijdsdruk en keuzestress zich meer in meer in spontane en soms erg kortstondige engagementen. Als gemeente moeten wij oog hebben voor deze veranderingen.

De besturen van de klassieke verenigingen verouderen in snel tempo en vervanging vinden wordt steeds moeilijker. Ook sportclubs vinden steeds moeilijker trainers, terreinverzorgers en andere helpers. Jeugdverenigingen lijken hier voorlopig aan te ontsnappen maar voor de werking van de jeugdhuizen geldt deze problematiek wel. Bovendien is er heel wat onrust in het middenveld door het regeringsvoorstel dat vrijwilligerswerk onbelast mag verloond worden tot 6 000 EUR per jaar. Het voedt de vrees bij veel verenigingen dat het nog moeilijker zal worden om mensen te vinden die zich belangeloos en gratis willen inzetten.

Als gemeente moeten we voor deze trend beducht zijn. Het maakt het wellicht ook voor ons moeilijker om vrijwilligers te vinden, maar daarnaast bestaat de kans dat wij op termijn zaken moeten overnemen of professionele ondersteuning moeten bieden aan verenigingen in moeilijkheden. Dat is nu al het geval voor de jeugdhuiswerking, maar kan in de toekomst net zo goed voor belangrijke sportclubs gelden of bijvoorbeeld voor de erfgoedwerking, maar nu heel wat werk en ondersteuning geboden wordt door de Heemkundige Kring.

2.1.5. Wetgevend kader

Het planlastendecreet en de inkrimping van de provinciale bevoegdheden hebben ervoor gezorgd dat heel veel verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid bij de gemeenten is terechtgekomen. Een hele reeks tussenspelers dreigt van het terrein te verdwijnen. Het risico op versnippering is daardoor groot. De verspreiding van de middelen over vele kleine entiteiten dreigt ook te leiden tot verschraling van het aanbod.

De Vlaamse overheid werkt daarom aan decreten die de bovenlokale samenwerking moeten versterken en in sommige gevallen zelfs verplicht zullen maken. Het maakt dat overkoepelende initiatieven waar wij bij zijn aangesloten, bijvoorbeeld Bibliowaas en Wacco, opnieuw tegen het licht gehouden zullen worden en mogelijk ophouden te bestaan of een volstrekt nieuwe invulling zullen krijgen. Daarnaast zullen wellicht ook nieuwe samenwerkingsverbanden het licht zien, waaraan wij bepaalde facetten van het vrijetijdsbeleid zullen moeten delegeren of hiervoor met andere gemeenten samenwerking.

Bovendien zet het decreet zwaar in op transversaal werken, waarbij samenwerking met onderwijs, welzijnssector, toerisme en sport een noodzakelijke randvoorwaarde wordt.

Daarnaast is er een nieuw decreet kinderopvang en vrije tijd in voorbereiding. De Vlaamse Regering trekt de kaart van een geïntegreerd opvang- en vrijetijdsaanbod voor kinderen vanaf de kleuterschool. Om dit te bereiken wil de Vlaamse Regering werk maken van de lokale samenwerking tussen opvang, scholen, jeugd-, cultuur- en sportinitiatieven.

2.1.6. De Beverse baksteen

De Vlaming heeft een baksteen in zijn maag, en dat is voor het Beverse vrijetijdsgebeuren niet anders. Er is de voorbije jaren ongelooflijk veel geïnvesteerd in gebouwen voor jeugd, cultuur en sport. Heel

wat van deze gebouwen zijn aan een opknapbeurt toe. Dat zal de volgende jaren een behoorlijke hap uit het investeringsbudget nemen. Bovendien is er ook hier nood aan meer coördinatie en ondersteuning. Voor de culturele infrastructuur werd de functie van coördinator deelinfrastructuren gecreëerd. Voor de sportinfrastructuur zal op termijn eenzelfde functie noodzakelijk zijn.

Anderzijds blijven de noden groot en de vragen naar geschikte infrastructuur talrijk. De ruimte en de middelen zijn evenwel niet onbeperkt.

2.2. BELANGRIJKSTE REALISATIES EN ACTUELE SITUATIE

Er is de voorbije 6 jaar heel wat gerealiseerd op het vlak van bibliotheek, jeugd, sport, cultuur, erfgoed en toerisme.

Heel wat inspanningen hebben te maken met gebouwen (JC Prosperpolder, belevingscentrum Liefkenshoek, renovatie schouwburg, uitbreiding sportinfrastructuur, Erfgoedhuis Hof ter Welle…). Daarnaast werd echter ook ingezet op een uitgebreide(re) dienstverlening en een nieuw aanbod aan activiteiten. Hieronder volgen de belangrijkste realisaties per dienst.

CC TER VESTEN

- renovatie van de schouwburg
- uitwerken eigen identiteit en imago (website, nieuwsbrief, publicaties)
- sterk podiumaanbod en financieel zeer gezonde VZW
- sterk uitgebouwde scholenwerking

CULTUURBELEID

- ZOEM-werking uitgebouw en overgedragen aan KVG
- Overname beheer culturele deelinfrastructuur
- Samenwerking in het kader van Erfgoedwerking
- Projectmatige werking rond herdenking einde WO1

BIBLIOTHEEK

- Hertekening filialen en actualisering reglement
- Moderne bibliotheekuitbouw: terugbrengschuif, betaalautomaat
- Uitrol taalotheek
- Opstart gevangenisbibliotheek PI Beveren
- Omvorming naar digitale bib ingezet

SPORT

- Buitenfitness en omnisportterrein
- Aanstelling sportondersteuner voor clubs
- Fusie AVO Melsele en Asterix Kieldrecht
- Topsporthal Beveren en masterplan sportsite
- Sportpromotie: sterk aanbod aan sportactiviteiten voor diverse doelgroepen

- Beleving: Baloise, Eneco Tour, Dwars door Beveren, Yogaproject, Beveren Beacht, Levensloop

JEUGD
- Speelruimteplan
- Ondersteuning en kwaliteitsverbetering jeugdinfrastructuur jeugdbewegingen
- Sterke uitbouw jeugdraad
- Realisatie open speelruimte Melsele
- Opening vernieuw JC Prosperpolder

TOERISME, ERFGOED EN EVEMENTEN
- Opening Erfgoedhuis Hof ter Welle en belevingscentrum Fort Liefkenshoek
- Opname Beveren als Sint-Maartensgemeente in Europees Netwerk Sint-Martinus
- Herdenkingsprogramma WO 1
- Verdere uitbouw Beverse Feesten (met o.a. Spiegelbeeld als alternatief muziekgebeuren)
- Verdere uitbouw Straattheaterfestival
- Strategische studie rond toeristisch beleid
- Uitbouw jaarwerking Fort Liefkenshoek
- Instap in Havenland

2.3. INSPIRATIE VOOR EEN TOEKOMSTIG BELEID

2.3.1. Algemeen

Rekening houdend met de trends en veranderingen die hierboven zijn geschetst, menen we dat in het algemeen voor een toekomstig vrijetijdsbeleid volgende accenten belangrijk zijn:

HERDENKING SUBSIDIEBELEID EN ADVIESRADEN
Zoals hierboven is geschetst staat de klassieke vereniging onder druk. Vrije tijd is steeds meer een zaak van individuele burgers, of van tijdelijke samenwerkingsverbanden. De meeste adviesraden volgen echter nog steeds het klassieke patroon, en vertrekken vanuit de verenigingslogica. Ze bieden nauwelijks plaats aan individuele, geëngageerde burgers die zich niet tot deze of gene vereniging willen bekennen.
Ook het subsidiebeleid dient in dit kader herbekeken te worden. Nog te vaak worden amateurkunstenaars of culturele of sportieve voortrekkers uitgesloten, omdat ze geen lid zijn van een bepaalde adviesraad, omdat ze op individuele basis werken, of omdat ze gewoon niet gekend zijn door de gemeente. Met het oog op de toekomst (wel nog gemeenschapsgevoel, vooral tijdelijke engagementen) zou nagedacht mogen worden over een gulden middenweg.
Momenteel worden verenigingen nog dikwijls erkend door het gemeentebestuur, op advies van de administratie of de adviesraad. Een erkenning die niet onbelangrijk is. Enkel dan kan je rekenen op een betere, grotere of financieel voordeligere ondersteuning door de gemeente. Het gaat om meer dan alleen werkingssubsidies, maar ook om het toegang krijgen tot gemeentelijke infrastructuur, met de bijhorende voordelige tarieven. Idem dito voor ontlening van materiaal via de gemeentelijke uitleendienst.

Het is een uitdaging voor de gemeente om zich niet enkel te richten op het bestaande, historisch gegroeide en georganiseerde verenigingsleven, maar ook oog te hebben voor individuele en/of spontane initiatieven, ongeacht het organisatieverband.

EEN INTEGRAAL VRIJETIJDSBELEID

Momenteel is er binnen de afdeling vrije tijd een begin van geïntegreerd vrijetijdsbeleid. De diensten binnen de afdeling werken meer en meer samen aan een gezamenlijk aanbod.
Maar om de echte doelstellingen van het vrijetijdsbeleid te behalen, moet werk gemaakt worden van een integraal vrijetijdsbeleid dat verder gaat dan de afdeling vrije tijd. We halen niet de doelstelling om met ons vrijetijdsbeleid iedereen te bereiken (ook de moeilijker bereikbare doelgroepen) door met elke afdeling of dienst een eigen aanbod uit te werken. Dat richt zich immers vaak enkel naar één specifieke doelgroep, maar doorbreekt geenszins het hokjesdenken. Een integraal vrijetijdsbeleid vraagt permanente en gestructureerde samenwerking en overleg tussen heel wat verschillende diensten: Sociaal Huis, Zorgpunt Waasland, onderwijs (zeker ook het kunstonderwijs), kinderopvang, economie, groendienst…
Dit is in de praktijk minder evident dan het lijkt want iedereen is graag organisator. Bovendien is er het spanningsveld tussen de klassieke bevoegdheidsverdeling binnen een college en de samenwerking van de diensten op het terrein.
Willen wij echter er in slagen om alle doelgroepen, ook de kansarmen en moeilijker bereikbare doelgroepen mee te nemen in ons verhaal, dan is inclusieve samenwerking niet alleen wenselijk maar noodzakelijk.

NADENKEN OVER GEDEELDE INFRASTRUCTUUR

Het spanningsveld tussen het infrastructuuraanbod vanuit de gemeente en de vraag van de vrijetijdsbelevers zal alleen maar toenemen. Steeds meer parochiezalen sluiten de deuren en strenge regelgeving fnuikt de ambitie van particulieren. Toch is de ruimte beperkt, net zoals de middelen dat zijn.
Anderzijds is er heel wat infrastructuur gedurende een groot deel van de week of van het jaar ongebruikt. Schoolgebouwen in het weekend, lokalen van jeugdbewegingen tijdens de week, repetitielokalen allerlei…
Evenzo dient het hokjesdenken doorbroken te worden. Niet elke turnles hoeft per sé in een sporthal georganiseerd te worden, niet elke vergadering van een culturele vereniging per sé in een ontmoetingscentrum. Een slimme benadering van alle beschikbare infrastructuur, over de muurtjes van elke dienst heen, kan leiden tot verrassende conclusies en gedeeld gebruik met meerwaarde voor elkeen.
Het spreekt voor zich dat bij het zich aandienen van nieuwe opportuniteiten (vrijkomende gebouwen) de behoeften van het vrijetijdsveld meegenomen moeten worden in de studie naar eventuele herbestemming. Ook in het kader van het kerkenbeleidsplan is dit belangrijk.

GEMEENTE ALS REGISSEUR VAN HET VRIJETIJDSGEBEUREN

Als lokaal bestuur mogen en kunnen wij niet alles zelf doen. Het vrijetijdsbeleid moet er op gericht zijn het vrijetijdsgebeuren ten volle te ondersteunen en te coördineren, met respect voor de eigenheid van het verenigingsleven, maar met duidelijke verwachtingen naar dit verenigingsleven voor wat betreft kwaliteit, innovatie en variatie. Dat betekent dat wij niet in concurrentie moeten treden met het

verenigingsleven voor die aspecten van het vrijetijdsgebeuren die goed werken, maar ondersteunend moeten optreden voor die aspecten die waardevol zijn en dreigen te verdwijnen, of zelf initiatieven te ontwikkelen om leemtes en noden op te vullen. Die kunnen we als gemeente zelf doen, of in een regionaal samenwerkingsverband.
Zeker als het gaat over de participatie van bepaalde doelgroepen moeten wij als gemeente onze verantwoordelijkheid opnemen.
Om haar rol als regisseur te kunnen spelen is het blijvend investeren in een goed uitgebouwde bibliotheek cruciaal. De komende jaren zal de bib zich immers meer en meer ontwikkelen als een portaal voor informatie, educatie, cultuur, ontspanning en ontmoeting.

INZETTEN OP VRIJETIJDSCOMMUNICATIE

Om de rol van regisseur ten volle te kunnen moet er stevig ingezet kunnen worden op alle mogelijke vormen van communicatie. Een medewerker binnen de afdeling vrije tijd die zich specifiek bezighoudt met cultuur- en vrijetijdscommunicatie – uiteraard in nauw overleg en/of geïntegreerd binnen de communicatiedienst – zou een belangrijke meerwaarde zijn. De ontwikkeling van eigen communicatiekanalen, zeker voor de moeilijker bereikbare doelgroepen is essentieel. De huidige huisstijl van de gemeente Beveren biedt hierop niet altijd een passend antwoord. Verder overleg hierover is noodzakelijk.

UITBOUW VAN EEN VRIJETIJDSSITE OP HET GRAVENPLEIN

Bij de inrichting van het feest- en evenementenplein op de huidige grindparking moet van de gelegenheid gebruik gemaakt worden om de hele site opnieuw in te richten, met aandacht voor vlot aan- en afrijden van trailers naar de achterzijde van het cultuurcentrum, toegankelijkheid voor mindervaliden, voldoende overdekte fietsenparking, groen, zitbanken en speelruimte. De buitenomgeving vormt op die manier een uitnodigende toegang tot de verschillende vrijetijdsgebouwen (cultuurcentrum, jeugdhuis, bib) en is er tegelijkertijd het verlengde van.

WERK MAKEN VAN EEN ACTIEF VRIJWILLIGERSBELEID

Actief op zoek gaan naar vrijwilligers is één zaak, deze doeltreffend inzetten een andere. Via een databank van vrijwilligers waarbij gescreend kan worden op interesses en competenties, kunnen vrijwilligers efficiënter ingezet worden. Nu worden vrijwilligers vaak “geclaimed” (want ingelijfd) door één dienst, terwijl ze net zo goed bij bepaalde gelegenheden nuttig kunnen zijn voor andere diensten. Daarnaast moet via een vrijwilligersbeleidsplan ook een actieplan uitgewerkt worden om vrijwilligers gemotiveerd te houden (coaching, groepsvorming, opleiding…).

UITROL VAN DE UiTPAS

UiTPAS is een spaar- en voordelenprogramma dat vrijetijdsparticipatie wil stimuleren. Dat gebeurt via een puntenspaarsysteem: per deelname aan een UiTPAS-activiteit ontvangt elke pashouder één punt. Die punten worden verzameld op het profiel van de pashouder en kan hij omwisselen voor voordelen. Het is een zeer toegankelijk en landelijk sterk ondersteund middel om aan te zetten tot vrijetijdsparticipatie.
Specifiek aan UiTPAS is de extra aandacht voor mensen in armoede. Zij krijgen namelijk bovenop de spaar- en ruilkansen eveneens een structurele korting op het vrijetijdsaanbod dat het UiTPAS-label

draagt. De bestaande vrijetijdspas wordt op die manier in de algemene UiTPAS die er is voor iedereen geïntegreerd, waardoor dit meteen ook minder stigmatiserend wordt voor kansengroepen.
Momenteel kan men als gemeente zelf nog de voorwaarden bepalen. De kans bestaat dat een van de komende jaren de gemeenten die nog geen UiT-pas hebben hiertoe verplichten, al dan niet in grotere samenwerkingsverbanden, en op de voorwaarden die de overheid zelf zal opleggen.

IMPLEMENTATIE DECREET DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Vanaf 1 september 2018 treedt het nieuwe decreet Deeltijds Kunstonderwijs in werking. Het deeltijds kunstonderwijs wordt via dit decreet aangemoedigd om meer toenadering te zoeken met de lokale culturele omgeving waartoe ook amateurkunsten behoren.
Zo wordt de band met amateurkunsten bv. explicieter aangehaald. Wie als autodidact of via een amateurkunstenvereniging al bepaalde kennis en vaardigheden verworven heeft, zal na een extra toelatingsproef kunnen starten op een hoger niveau dan het eerste jaar. Omgekeerd wordt ook aandacht geschonken aan de 'alternatieve leercontext' leerlingen de kans krijgen om ook competenties op te doen in het verenigingsleven.
Een grote meerderheid van leerlingen volgt een DKO-opleiding met het oog op kunstbeoefening in de vrije tijd. Als de academie haar aanbod afstemt op haar culturele omgeving, verenigingen maar evengoed individuele kunstenaars, verzekert ze een vlotte doorstroom van afgestudeerden en draagt ze op die manier bij aan de culturele dynamiek van de gemeente.

2.3.2. Specifieke accenten

CULTUURBELEID

- Gemeenschapsvorming: inzetten op live-beleving – samenwerken met feest- en wijkcomités
- Stimuleren en optrekken zelfredzaamheid verenigingen via opleiding, ondersteuning en professionalisering
- Cultuurspreiding: meer aandacht voor individuele kunstenaars (artist in residence, makerslab of fablab) – samenwerken met jeugddienst
- Verdere uitbouw culturele deelinfrastructuur
- Nauwere samenwerking met Sociaal Huis en onderwijs (o.a. in het kader van Brede School)
- Samenwerken met kunstacademie in het kader van het nieuwe decreet Deeltijds Kunstonderwijs

CULTUURCENTRUM TER VESTEN

- Specifiek beleid voeren voor aantrekken van dertigers en veertigers
- Masterplan voor herinrichting gelijkvloers cultuurcentrum (foyer, balie, burelen, polyzalen, magazijn, keuken cultuurcafé)
- Introductie planningssysteem (productionele flow)
- Meer inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen
- Betere samenwerking met amateurkunsten en kunstacademie
- Minder eigen programmatie – meer projectmatig werken – ruimte laten voor privé-initiatief (mits borging kwaliteit).

JEUGD

- Uitbouwen categoriale jeugdreflex binnen de volledige organisatie
- Participatie en inspraak van jongeren en kinderen bevorderen
- Betere samenwerking met scholen (lager en secundair) t.a.v. kinderen- en jongerenproblematieken en jeugdwelzijnsbeleid
- JC Prosperpolder verder uitbouwen in functie van toekomstplannen Prosperpolder en omgeving
- Label "kindvriendelijke gemeente" behalen
- Werk maken van diversiteit in doelgroepen en aanbod
- Professionele ondersteuning jeugdhuizen en speelpleinwerking
- Verdere ontwikkeling kindvriendelijke (speelruimte) en ruimte voor hangjongeren

SPORT

- Professionele ondersteuning van sportclubs via opleiding en coaching van bestuurders, indien wenselijk of nodig stimuleren van fusies of opzetten van gezamenlijke jeugdwerking
- Toekomstplan voor zwembad Kieldrecht opstellen
- Coördinator sportinfrastructuur aanstellen die ook "manager" van de nieuwe sportaccommodatie Meerminnen is en in die functie moet zorgen dat de topsporthal gevaloriseerd wordt via het aantrekken van grotere (sport) evenementen naar onze gemeente
- Masterplan renovatie sportinfrastructuur in de deelgemeenten
- Optimalisatie gebruik openluchtinfrastructuur (o.a. voetbalvelden)
- Herinrichting buitenomgeving inclusief parking Sporthal Beveren
- Herinrichting parking en optimaliseren verkeerscirculatie Sporthal Melsele

BIBLIOTHEEK

- Implementatie eengemaakt bibliotheeksysteem Vlaamse overheid (2019-2020) + koppeling aan boekhoudpakket gemeente
- Inzetten op doelgroepenwerking (laaggeletterden – mensen in armoede – anderstaligen)
- Herinrichten van de bib-filialen van Melsele (OC Boerenpoort), Vrasene (nieuw woonzorgcentrum) en Kallo (school ?)
- Onderzoek naar mogelijkheid om bib Beveren ook in de voormiddag open te stellen voor bezoekers met beperkte dienstverlening (onbemande balie, zelfuitleen, flexplekken, krantenhoek)
- Herinrichten van Bib Beveren om meer tegemoet te komen aan nieuwe opdrachten van bib
- Nauwere samenwerking van de bib met Sociaal Huis
- Inzetten op digitale bib en uitbouw digitaal aanbod (Netflix, streamingdiensten, e-books…)

ERFGOED, TOERISME EN EVENEMENTEN

- Netwerk Sint-Maarten: verdere uitbouw Sint-Maartenroute, komen tot eenduidige aanpak van initiatieven rond feest van Sint-Maarten en als één pakket aanbieden
- Straattheaterfestival: verdere uitbouw tot volwaardige driedaagse op eigen locatie en met eigen accenten (gekoppeld aan alternatief muziekprogramma Spiegelbeeld)
- Gidsenwerking herbekijken

- Beverse Feesten: verdere professionalisering
- Nieuwe formule zoeken voor Bedrijvencontactdag
- Beheers- en museumbeleidsplan uitwerken voor verdere uitbouw Hof ter Saksen - Hof ter Welle – Cortewalle - Fort Liefkenshoek met opstarten museale werking, educatieve werking en publiekswerking
- Beleids- en actieplan opstellen rond bedreigd lokaal erfgoed (kerken en kapellen, oude hoeves, klompenmakersstallen, bier- en limonadebrouwerijen en ander industrieel erfgoed, art deco woningen…)

3. MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Meer dan één op tien Vlamingen leeft met een armoederisico. Armoede is niet enkel een kwestie van inkomen. Zelfs een job geeft niet altijd de nodige bescherming. Armoede is een samenspel van sociale uitsluitingen op verschillende levensdomeinen die met elkaar verweven zijn, zoals onderwijs, werk, vrijetijdsbesteding, huisvesting en gezondheid, …

Binnen armoedebestrijding is kinderarmoede topprioriteit. De kansarmoede-index van Kind en Gezin leert ons dat 11 % van het totaal aantal geboorten in 2016 te Beveren plaatsvond in een kansarm gezin. Dit percentage is sinds 2005 opvallend gestegen. Toen bedroeg de index voor Beveren 4,2 %. Armoede moet op een structurele manier aangepakt worden door:

- initiatieven te nemen om generatiearmoede een halt toe te roepen. Er moet ingezet worden op de zelfredzaamheid van kinderen en van de gezinnen waarin ze opgroeien.
- mechanismen die armoede veroorzaken en in stand houden tegen te gaan.
- bij de planning, uitvoering en evaluatie van het lokaal sociaal beleidsplan te kiezen voor maximale betrokkenheid van maatschappelijk kwetsbare groepen via een armoedebarometer en een armoede-impactmeting.

Ook kinderopvang kan een belangrijke tool zijn bij armoedebestrijding.

3.1. TRENDS EN UITDAGINGEN

3.1.1. Een toereikend minimuminkomen

Via aanvullende steun trekt het OCMW voor inwoners met een inkomen beneden de wetenschappelijke budgetstandaard op. Tot de doelgroep behoren leefloongerechtigden, maar ook werklozen, gepensioneerden, mensen met een handicap of mensen met een laag inkomen uit arbeid. Het is belangrijk de volledige doelgroepen te bereiken.

60 219 Vlaamse gezinnen zochten in 2015 hulp voor financiële problemen. 54,13 % van de gezinnen kampte met “overlevingsschulden”. Dat zijn schulden die mensen maken om te “overleven” en waarbij hun inkomen niet toereikend is om de noodzakelijke uitgaven te kunnen betalen. In Beveren heeft men relatief een hoog gemiddeld inkomen, maar de groep met een beperkt inkomen is stijgende Ook in Beveren stijgt de hulpvraag. In 2015 werden 6 913 vragen voorgelegd aan het BCSD. In 2017 waren dit er 10 824. Ook de vraag naar budgetbegeleiding en schuldhulp blijft stijgen. Op 31/12/2017 bedroeg de wachtlijst 6 maanden. Hiermee scoort onze gemeente minder goed. Het Vlaams gemiddelde bedraagt 3 maanden.

3.1.2. Een ambitieus sociaal en privaat woonbeleid

De impact van de woonkost op het huishoudbudget bij gezinnen is gestegen. De betaalbaarheid van de woningen komt onder druk te staan, vooral voor huurders. Dit resulteert in een toenemende vraag

naar huurtoelagen enerzijds, en een toename in energie- en waterschulden anderzijds. De uitdaging voor de toekomst is om het lokale woonaanbod af te stemmen op de lokale woonnoden (zowel privaat als sociaal).

Er moeten meer kwaliteitsvolle en betaalbare woningen voor kwetsbare doelgroepen gecreëerd worden door:

- stimulansen te geven aan de sociale en private woonmarkt;
- in te zetten op sociale huur via actoren als het sociaal verhuurkantoor en de Gewestelijke maatschappij voor huisvesting.

Discriminatie op de private huurmarkt moet aangepakt worden. Dit kan via controle en sanctionering, alsook via vorming, sensibilisering en een sterk uitgebouwde woonbegeleiding.

Er is extra aandacht nodig voor preventie, begeleiding op maat en nazorg in de strijd tegen energie- en waterarmoede.

3.1.3. Gelijke onderwijskansen

Onderwijs is een structurele hefboom in de strijd tegen armoede. De slaagkansen in het onderwijs hangen nauw samen met de sociale achtergrond van leerlingen, de taalachterstand en de kloof tussen de thuiscultuur en de schoolcultuur. In Beveren zijn er, vergeleken met het Vlaams gemiddelde, veel leerlingen secundair onderwijs met een schoolse vertraging.

Deze complexe problematiek moet integraal aangepakt worden. Dit kan door te werken met brugfiguren in het onderwijs en deelname aan overlegstructuren binnen onderwijs.

3.1.4. Emanciperende activering en duurzaam werk

Tewerkstelling is één van de speerpunten om mensen te integreren in de samenleving. Het OCMW onderneemt dan ook heel wat initiatieven op dat vlak. In de eerste plaats kan iedereen via het OCMW terecht bij trajectbegeleiding . De maatschappelijk werkers begeleiden hun cliënten met de juiste opleiding, de zoektocht naar werk en de eerste stappen op de werkvloer. Emanciperende activering moet hierbij de norm zijn.

3.1.5. Toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg

Mensen die in armoede leven, hebben vaker een slechte gezondheid. Door een slechte leef- en werkomgeving worden ze vaker ziek. Vanwege hun financiële zorgen is gezondheidszorg voor hen niet prioritair. Ongeveer 10 % van de Belgische bevolking leeft in een gezin waar in de loop van het voorbije jaar gezondheidszorgen uitgesteld of geschrapt werden om financiële redenen.
Een meer proactieve inzet naar en/of meer gerichte ondersteuning of begeleiding van kwetsbare doelgroepen is hoe dan ook wenselijk en noodzakelijk om mensen in armoede over de drempels heen te helpen die hun toegang tot de zo noodzakelijke gezondheidszorgen belemmeren.

Dit is een belangrijke opdracht voor de eerstelijnszones die de komende legislatuur vorm zullen krijgen.

3.1.6. Recht op vrijetijdsparticipatie

Via deelname aan een sociale, culturele of sportieve activiteit kunnen personen in armoede hun sociale isolement doorbreken. Door mensen te ontmoeten, bouwen zij een sociaal netwerk op, dat zeer nuttig kan zijn in moeilijke momenten.
Maatschappelijk zinvolle activiteiten ondernemen, kan een doel op zich zijn of een eerste stap in een traject voor socioprofessionele inschakeling.

3.1.7. Digitalisering, geïntegreerde dienstverlening en co-creatie

In onze grondwet staat ingeschreven dat elke persoon het recht heeft op maatschappelijke dienstverlening zodat iedereen de mogelijkheid heeft een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

Onderzoek toont aan dat heel wat rechthebbenden niet de maatschappelijke dienstverlening krijgen waarop ze recht hebben. Ze bevinden zich bijgevolg in een situatie van onderbescherming. Dit betekent dat ze recht hebben op maatschappelijke dienstverlening, maar dat ze die vanwege informatieve, administratieve, situationele, gevoelsmatige,... redenen niet ontvangen. Eénpersoonshuishoudens, personen die op het platteland wonen, zelfstandigen en lager opgeleiden lopen een hoger risico op onderbescherming.

Dienstverlening maak je door samenwerking: in de organisatie en erbuiten, met andere organisaties en burgers. Kernopdrachten worden de komende legislatuur buurtgericht werken en een geïntegreerd breed onthaal. De betrokkenheid van burgers via burgerparticipatie en het werken met ervaringsdeskundigen in de armoede zullen hierbij cruciaal zijn om een stevig en verankerd beleid te kunnen voeren.

Een sterke digitale uitbouw helpt om het administratieve werk efficiënter te maken en biedt de kans om in te spelen op de moderne noden. Hoe efficiënter dit loopt, hoe meer er geïnvesteerd kan worden in het ondervangen van de onderbescherming van kwetsbare doelgroepen.

3.1.8. Voor mensen zonder wettig verblijf: recht op een leven in menselijke waardigheid

150 000 illegalen vormen vandaag een maatschappelijke realiteit. Het is dan ook belangrijk om blijvend aandacht te geven aan de minimale rechten voor gezinnen zonder wettig verblijf en initiatieven te nemen hen te ondersteunen.

Recht op onderwijs voor kinderen zonder wettig verblijf: alle kinderen hebben tot 18 jaar hebben recht op onderwijs. Het is belangrijk om alle middelen in te zetten om ook voor deze kinderen dit recht te garanderen.

3.1.9. Kinderopvang Windekind, Huis van het Kind

Gezinnen met jonge kinderen zijn er in alle formaten, samenstelling en kleuren. Allen verdienen ze, met het oog op hun welzijn, zorg en ondersteuning op maat. Het lokaal bestuur kan bijdragen aan het welzijn van die jonge gezinnen. Het Huis van het Kind kan uitgebouwd worden met gezinsondersteuning als speerpunt. We streven kwalitatieve kinderopvang na, met oog voor de combinatie gezin-arbeid en de inclusie van gezinnen en kinderen met specifieke noden.
De aanpak van de verouderde infrastructuur van Windekind zal één van de uitdagingen zijn voor de komende legislatuur.

3.2. GEREALISEERDE ACTIES EN ACTUELE SITUATIE

Er werd de voorbije legislatuur veel verwezenlijkt. Een overzicht van de belangrijkste realisaties:

HET SOCIAAL HUIS
Het Sociaal Huis opende zijn deuren op 3 juni 2013. De dienstverlening werd anders georganiseerd zodat er veel veranderde voor zowel klanten als het personeel. De infrastructuur van het OCMW gebouw werd gewijzigd: er kwamen spreekkamers en balies. De klanten worden voortaan onthaald via een klantbegeleidingssysteem. Er was ook de integratie van de gemeentelijke sociale dienst in het OCMW.

VLUCHTELINGENCRISIS
De vluchtelingencrisis van 2014 noopte tot initiatiefname bij het OCMW: de LOI plaatsen werden uitgebreid tot een totaal van 42. Er werd sterk ingezet op de opvang van vluchtelingen die erkend werden of een langdurige verblijfsstatus bekwamen.

TEWERKSTELLING
Op 4 november 2013 startte het OCMW met het assessmentproject 'Werklift'.
Gedurende 3 maanden volgen maximaal 8 personen (die een uitkering ontvangen van het OCMW) een assessment, onder begeleiding van Groep Intro.
De doelgroep van kortdurende schorsingen RVA wordt prioritair doorverwezen naar dit project.
Het Werklift project wordt positief geëvalueerd. Hierdoor werd op 18/10/2017 beslist om een tweede groep te starten.

SAMENWERKINGSVERBANDEN
Het OCMW vormt netwerken met externe partners om een effectiever aanbod te realiseren. De afgelopen legislatuur werd de samenwerking aangegaan met:

- Efrem VZW. Doelgroep: ondernemers in moeilijkheden.

- Dienst Ondersteuningsplan (D.O.P.). Doelgroep: mensen met een (vermoeden van) beperking.
- CAW voor preventieve woonbegeleiding. Doelgroep: huurders met een onaangepaste wooncultuur.
- Budget in Zicht, samenwerking met CAW en andere OCMW's. Doelgroep: personen met financiële problemen

KINDERARMOEDE

OCMW Beveren zette zich volop in op de bestrijding van kinderarmoede. Dit door o.a.:

- samen te werken met VZW Pelicano, een stichting van openbaar nut die subsidiair wil tegemoet komen aan de specifieke financiële noden van kansarme kinderen en jongeren.
- realisatie en instandhouding van het project "Kinderen eerst: lokale overlegplatformen voor de preventie en opsporing van kinderarmoede" sinds 2014
  De belangrijkste doelstellingen van het project zijn:
  - het samenbrengen van actoren die in aanraking komen met kinderarmoede;
  - structureel een signaal/contactpunt uitbouwen rond kinderarmoede;
  - handvaten aanreiken aan opvoeders/hulpverleners om kinderarmoede te herkennen en bespreekbaar te stellen.

HUIS VAN HET KIND

Op 23 juni 2014 verleende het college principieel akkoord om de subsidieaanvraag in te dienen en een oproep te doen aan de vertegenwoordigde voorzieningen binnen het lokaal overleg opvoedingsondersteuning en kinderopvang, waaronder OCMW Beveren, om mee in te stappen in het samenwerkingsverband van Huis van het Kind Beveren. Een Huis van het Kind bundelt samenwerkingsverbanden en projecten rond kinderen en ontwikkelt met de verschillende partners nieuwe activiteiten.

Realisaties van het Huis van het Kind zijn: huiswerkbegeleiding voor kinderen uit kansarme gezinnen, 1-2-3 EUR project i.s.m. Colruyt, ondersteuningspunt kinderarmoede voor hulpverleners

WINDEKIND

Het aanbod van Windekind werd zoveel als mogelijk afgestemd op bestaande noden. Hiertoe werd:

- de capaciteit van Windekind uitgebreid tot 78 plaatsen
- de leeftijdsgrens van de flexibele opvang opgetrokken tot 6 jaar
- de norm behaald waarbij 20 % van de opgevangen kinderen behoren tot de voorrangsgroepen van Kind & Gezin.

OPVANGNETWERK

Dit is een realisatie van het CAW en de OCMW's van Sint-Niklaas, Kruibeke, Temse en Beveren en startte 1 maart 2016. Ieder OCMW stelt 1 noodwoning ter beschikking. In geval van een acute crisissituatie breng de projectmedewerker van het CAW de cliënt onder in één van de beschikbare woningen en start een woonbegeleiding op.

GEINDIVIDUALISEERD PROJECT VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE (GPMI)
Een GPMI is een contract tussen de gerechtigde op maatschappelijke integratie en het OCMW waarin de belangrijkste stappen van de begeleiding worden opgenomen. Het opvolgen van de contractvoorwaarden vraagt een grote inzet van de maatschappelijk werker.

Tot 31 oktober 2016 was het GPMI alleen verplicht voor gerechtigden van –25 jaar. Vanaf 1 november 2016 wordt het opgelegd voor alle gerechtigden, uitgezonderd waar gezondheids- of billijkheidsredenen kunnen ingeroepen worden.
Om de opvolging in goede banen te leiden werden volgende initiatieven genomen:

- voor sollicitatie- en attitudetraining werd een samenwerking aangagaan met VOKANS VZW.
- voor de toeleiding naar het Normaal Economisch Circuit (NEC) werd de samenwerking aangegaan met LEVANTO VZW.
- voor het opstellen van de sociale balans werd een tool ontwikkeld.

3.3. INSPIRATIE VOOR EEN TOEKOMSTIG BELEID

3.3.1. Ontwikkelingen en tendensen opgelegd door de overheid

De overheid richt diverse netwerken op, start proeftuinen en creëert overlegfora om toekomstige ontwikkelingen voor te bereiden of aan te vangen.
Dit zijn de voornaamste:

a. Nieuwe decreet betreffende het Lokaal Sociaal Beleid (LSB)
Het decreet omvat 5 terreinen:

- lokaal sociaal beleid als onderdeel van de meerjarenplanning (integraal en inclusief met betrokkenheid en inspraak van de burgers en de verschillende actoren)
- regie van de lokale sociale hulp- en dienstverlening
  - Aanbod afstemmen op lokale behoeften via overleg met actoren
  - Lokaal beleid (LB): scheiding rol aanbieder en regisseur
  - Versterken van de sturende rol van het LB
  - Netwerk vormen (ook tussen besturen)
  - Vlaams erkende voorzieningen werken mee aan uitvoering LSB:
    - Afstemming programmatie
    - Slot op Vlaamse middelen
- toegankelijke hulp- en dienstverlening en onderbescherming aanpakken
  - Sociaal huis als herkenbaar aanspreekpunt
    - Geïntegreerd breed onthaal (minstens OCMW, CAW, ziekenfondsen)
    - Informeren, rechten verkennen, rechten realiseren, hulpvraag verhelderen, doorverwijzen
    - Werkingsprincipes
  - Huizen van het Kind

- vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening: het lokaal beleid neemt initiatieven, ondersteunt informele en vrijwillige zorg en sensibiliseert
- Ondersteuning van Vlaamse regering via subsidiemogelijkheden voor het lokaal beleid, ondersteuners van het lokaal beleid en nieuwe initiatieven

Om het nieuwe decreet betreffende het LSB voor te bereiden, startte er in onze regio (Sint-Niklaas) een proefproject Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO). Het GBO is een samenwerkingsverband tussen minimaal het OCMW, het centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen (DMW). Deze samenwerking is gericht op twee belangrijke doestellingen:

- het realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening
- het tegengaan van onderbescherming

De overheid ziet in de toekomst een duidelijk rol voor het lokaal bestuur binnen de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening: als initiatiefnemer, als zorgondersteuner en om te sensibiliseren.

b. Oprichting van de eerstelijnszones (ELZ)

De Vlaamse regering stelde vast dat de eerste lijn in Vlaanderen erg gefragmenteerd en onvoldoende voorbereid is om goede, geïntegreerde en, zo nodig, multidisciplinaire zorg te kunnen afleveren aan personen met een chronische zorgnood. Zij wil daarom het eerstelijnslandschap grondig hervormen.

Begin juli 2017 werd een oproep voor de vorming van een eerstelijnszone verspreid naar het brede werkveld van de eerste lijn in Vlaanderen.

Het Waasland diende eind 2017, onder begeleiding van het Samenwerkinginitiatief Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL) Waasland VZW en het Lokaal Multidisciplinair Netwerk (LMN), een aanvraag in. De zones Sint-Niklaas-Temse-Waasmunster en Beveren-Kruibeke-Sint-Gillis-Waas-Stekene-Zwijndrecht werden goedgekeurd onder voorbehoud van een oplossing voor Lokeren en Moerbeke. Het voorstel Lokeren-Lochristi-Wachtebeke-Moerbeke werd immers geweigerd wegens geen enkele engagementsverklaring.

In de planning staan de oprichting van een zorgraad om het eerstelijnszone aan te sturen en de opdrachten te vervullen. De opdrachten van de ELZ zijn:

- Stimuleren van de interdisciplinaire samenwerking tussen de zorgaanbieders in zorgteams en op het niveau van de eerstelijnszones en ondersteunen van de (ontwikkeling van een) kringwerking van de verschillende beroepsgroepen.
- Inhoudelijke afstemming bevorderen tussen preventie, curatie, rehabilitatie, begeleiding, ondersteuning,… in welzijn en gezondheid, inclusief de afstemming met Kind en Gezin (via de "Huizen van het Kind") en met de Centra voor Leerlingen Begeleiding, bedrijfsgezondheidszorg, milieugezondheidzorg,…
- Ondersteuning bieden bij de toepassing van de (nog te ontwikkelen) methodiek rond geïntegreerde zorgplanning voor de persoon met een zorgnood. De methodiek rond zorgplanning omvat het formuleren van zorgdoelen, het opmaken van een zorg- en ondersteuningsplan, zorgcoördinatie, desgevallend inschakelen van case management en ondersteuning bieden aan het sluiten en doorlopen van de zorg(traject)contracten.

- Signaleren van knelpunten, problemen, drempels aan regionale zorgzone of Vlaams niveau
- Voorbereiden van overleg over het gewenste zorgaanbod in de ELZ
- Operationaliseren multidisciplinaire aanbevelingen
- Vormingen helpen organiseren ifv deskundigheidsbevordering
- Ondersteuning zorgaanbieders ifv betrekken mantelzorgers
- Zorgaanbieders helpen bij problemen op vlak van praktijkvoering
- Ondersteuning bij ontwikkeling van geïntegreerd breed en herkenbaar onthaal
- Initiatieven stimuleren rond buurtgerichte zorg, met aandacht voor toegankelijkheid voor kwetsbare groepen
- Invulling en uitvoering van Vlaams Kwaliteitsbeleid voor de eerste lijn
- Operationaliseren Vlaamse en lokale doelstellingen voor de eerste lijn
- Klachtenbehandeling
- Ondersteunen zorgstrategische planning
- Stimuleren digitale multidisciplinaire gegevensdeling

c. Netwerk Geestelijke Gezondheidszorg Aalst-Dendermonde-Sint-Niklaas (GG ADS)

Het Netwerk Geestelijke Gezondheid ADS is een netwerk van zorg- en eerstelijnsvoorzieningen actief in Aalst - Dendermonde - Sint-Niklaas. Dit netwerk is ontstaan naar aanleiding van de zorgvernieuwing in het kader van artikel 107 van de ziekenhuiswetgeving.
De doelstelling van het netwerk GG ADS is continuïteit van de zorg voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, bij voorkeur zo dicht mogelijk in de natuurlijke leefsituatie (thuis).
Gezien er meer en meer patiënten naar huis georiënteerd worden, is het belangrijk dat de eerstelijn en de mantelzorgers en de buurt versterkt worden in het omgaan met personen met een psychische kwetsbaarheid.

Volgende ontwikkelingen worden gepland:

- Consult/Advies GG ADS = Oprichting en uitbouw van een dienst die informatie verstrekt en vorming geeft aan actoren uit de eerstelijn.
- Opname en ontslagmanagement = Multidisciplinair overlegorgaan waarin gestreefd wordt naar naadloze overgang tussen de thuissituatie en de residentiële zorg.

d. Huis van het Kind

Het werkingsgebied van elk Huis van het Kind krijgt intragemeentelijk, gemeentelijk of intergemeentelijk vorm. Huizen van het Kind worden vaak verplichte partners in de netwerken of samenwerkingsverbanden die de overheid creëert.
Het is wenselijk het huis van het kind buurtgericht uit te bouwen:

- met linken naar verschillende levensdomeinen.
- ingebed in het lokaal sociaal beleid.
- met buurtgerichte netwerken als ondersteuning van kinderen en gezinnen.

Dit vraagt een verdere uitbouw van de organisatiestructuur.

e. Armoedeplan

Op bovenlokaal niveau krijgt armoedebestrijding de laatste jaren steeds meer aandacht. Een structurele aanpak op lokaal niveau kan hieraan een broodnodige aanvulling bieden. Dit volgens de lokale eigenheden en noden.

Om structureel het thema armoede binnen het lokaal beleid op te nemen, is een schepen voor armoedebestrijding een absolute meerwaarde. Dit zet armoede op de kaart en lokale overheid wordt regisseur in de armoedebestrijding.

Om gevolgen en oorzaken van armoede te kunnen aanpakken is een plan nodig. Een armoedeplan wil passende inkomenssteun combineren met toegang tot de arbeidsmarkt en hoogwaardige dienstverlening.

Een armoedeplan legt de focus op:

a) Financiële hulpverlening.
Inkomensgarantie en sociale bescherming zijn een eerste belangrijke stap om armoede tegen te gaan. Alle individuele rechten moeten worden uitgeput. Hiervoor is kennis en samenwerking tussen professionele hulpverleners nodig. Het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) is een stap in de richting. Alle bestaande steunmaatregelen moeten hierbij bekeken en geëvalueerd worden.

b) Materiële hulpverlening.
Gezondheid start bij gezonde voeding. Hierop werd reeds ingezet via de oprichting van sociale kruidenier "De Brug" en het engagement in het "1-2-3 EUR project". We stellen vast dat de inwoners hier veelvuldig gebruik van maken. Dit toont de nood aan. In de toekomst moeten bijkomende acties op dit vlak ontwikkeld worden. We willen werken aan gezonde en betaalbare voeding voor iedereen. Een sociaal/buurt/volksrestaurant kan een voorbeeld van een mogelijke actie zijn. Het versterken van de voedselbedeling ook.

Kwaliteitsvolle en betaalbare huisvesting heeft een rechtstreekse invloed op het budget, de gezondheid en het welzijn van mensen. Het vinden van een betaalbare woning wordt steeds moeilijker. Ook binnen de daklozenopvang worden plaatsen beperkt. In de toekomst willen we inzetten op lokale initiatieven voor daklozenopvang en woonbuddy's om mensen te ondersteunen in hun zoektocht naar een geschikte woning.

c) Preventie:
Hoe zorg je ervoor dat je geen schulden maakt? Hoe wapen je mensen tegen werkloosheid? Hoe zorg je ervoor dat meer mensen afstuderen en aan het werk geraken? Hoe vermijdt je uithuiszettingen? Hoe maak je je inwoners gezond?
Door samen te werken aan een lokaal overkoepelend aanbod en beleid. Denk aan een ontmoetingscentrum in samenwerking met lokale actoren uit de geestelijke gezondheidszorg. Denk aan de inzet van schoolbuddy's en huiswerkbegeleiders in het onderwijs, denk aan participatie aan cultuur, vrijetijd en jeugdwerk. Een goed uitgebouwd vrijwilligersnetwerk is hierbij een must.

d) Buurtwerk.
Een sterke sociale cohesie kan veel ondersteunen. We willen inzetten op het buurtwerk om crisissituaties op te vangen, maar ook om mensen in staat te stellen thuis te wonen. Met een beetje hulp geraak je vaak al ver. De creatie van wijkteams voor intersectorale samenwerking op

maat van de buurt en volgens de noden van de buurt kan een piste zijn. Een wijkteam kan ook preventief in een buurt ingezet worden en een vinger aan de pols houden.

e) Structurele aanpak kinderarmoede:
Er is nood aan meer en gestructureerde ondersteuning bij kwetsbare gezinnen. De samenwerking tussen de gemeente en de thuiszorgdienst moet verder uitgebouwd worden. De wachtlijst bij de huiswerkbegeleiding moet weggewerkt worden. We kunnen kinderarmoede aanpakken via kinderopvang voor zij naar school gaan. Vanaf kinderen naar school gaan moet de doelstelling zijn om hen maximaal te laten participeren. We willen voorkomen dat kinderen en jongeren afhaken. Schoolbuddy's en een integratie ambtenaar kunnen hierbij functioneren als intermediair tussen onderwijs en gezin.

f. Recht op maatschappelijke integratie (RMI)

De RMI wet van 21 juli 2016 contractualiseerde het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI). De overheid wil inzetten op actievere begeleiding naar zelfstandigheid, zelfredzaamheid, maatschappelijke integratie en (waar mogelijk) tot inschakeling in het arbeidsproces. Het OCMW moet maatregelen nemen om leefloonbegunstigden hierin te ondersteunen en te responsabiliseren. Zij krijgt ook meer verplichtingen qua vormvereisten en opvolging van het GPMI.

g. Preventie en aanpak van radicalisering

De Vlaamse regering keurde op 3 april 2015 het "actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme" goed. Verschillende beleidsdomeinen, waaronder Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), werken mee aan de uitvoering.

Het actieplan ondersteunt de ontwikkeling van een integraal preventief en sensibiliserend beleid. De focus ligt op informatiedeling, betere samenwerking en sterkere coördinatie.
In lijn hiervan trad de wet die het Wetboek van Strafvordering wijzigt met het oog op het bevorderen van de strijd tegen het terrorisme in werking op 1 september 2017. Deze wet regelt de wijze waarop de instellingen van sociale zekerheid (waaronder de OCMW's) in geval van onderzoek naar terroristische misdrijven administratieve inlichtingen dienen door te geven aan de Procureur des Konings, wanneer deze hierover een duidelijk omschreven vraag stelt. Wanneer, daarnaast, een medewerker van een sociale zekerheidsinstelling ernstige aanwijzingen zou hebben van een (mogelijk) terroristisch misdrijf, dient dit gemeld te worden aan de Procureur des Konings. Er zijn echter geen sancties voorzien wanneer men dit niet doet.

h. Windekind

De verouderde infrastructuur van Windekind voldoet niet langer. De plannen voor de realisatie van een nieuwbouw werden getekend. De realisatie van deze plannen wordt een uitdaging voor de volgende legislatuur.

i. Pilootproject chronische zorg

De doelstelling van de projecten in de chronische zorg is om het welzijn van patiënten met een chronische ziekte te verbeteren door meer geïntegreerde zorg te bieden.

De patiënt staat centraal in deze benadering. Hij moet de mogelijkheid aangeboden krijgen om de controle zelf in handen te nemen. Een multidisciplinair netwerk ondersteunt hem daarbij. In dat netwerk zitten onder meer de huisarts, de specialisten, de apotheker en de verpleegkundigen, maar bv. ook maatschappelijk assistenten, mantelzorgers, hulpverleners en de omgeving van de patiënt. De leden van het netwerk werken samen én met de patiënt. Elke betrokkene kan zijn eigen expertise op de meest efficiënte manier aanbieden aan de patiënt. Op 18 augustus 2017 lanceerde de federale overheid een oproep (KB 31/07/2017) om pilootprojecten in te dienen.
Sint-Niklaas, Beveren, Kruibeke, Temse, Sint-Gillis-Waas dienden het project " Zorgregio Waasland: Zorgcontinuïteit en empowerment chronisch zieken" in. Dit werd door de overheid goedgekeurd. Hiermee zal de komende jaren aan de slag gegaan worden.

3.3.2. Andere tendensen en ontwikkelingen

a. Lokaal gezinsondersteunend beleid

Kinderopvang en gezinsondersteunend beleid in de strategische meerjarenplanning
Kinderopvang en Huizen van het Kind als een concreet instrument in het (kinder)armoedebeleid, sociaal beleid, activeringsbeleid enz.

Goede kinderopvang biedt gezinnen met jonge kinderen de kans om arbeidsactief te worden, zijn en blijven en/of gewoon deel te nemen aan onze samenleving. Maar het stimuleert kinderen ook in hun ontwikkeling en kan heel veel kansen bieden aan kinderen in armoede en kwetsbare gezinnen.

b. Toegang tot de sociale grondrechten verhogen

Wachtlijsten voor schuldhulpverlening, woonbegeleiding, woningen, Nederlandse les … wegwerken.

c. Wonen

Dit heeft zowel betrekking op de betaalbaarheid van woningen als op het begeleiden van van hen die een woning vinden. Het OCMW stelt vast dat veel inwoners de hoge huurprijzen niet kunnen betalen. Dit blijkt uit de steeds stijgende vraag naar huurtoelage en het aantal personen die dakloos of thuisloos zijn of tot de risicogroep horen. Onderzoek naar alternatieve/tijdelijke woonvormen dringt zich op: Containerwoningen/co-housing/basiswoningen

In Beveren werd in 2009 het project "Bemoeizorg" opgestart. Dit project is momenteel een samenwerking tussen de gemeenten en OCMW' s van Beveren, Kruibeke en Temse, de Gewestelijke Maatschappij voor Huisvesting Beveren en " Woonanker" Temse.
Met bemoeizorg willen de partners 'crisisinterventie' aanbieden wanneer uithuiszetting dreigt. In combinatie met de algemene woonbegeleiding proberen we uithuiszettingen zo veel als mogelijk te begeleiden. De komende legislatuur is het van belang in te zetten op ketenzorg in de woonbegeleiding, met samenwerking tussen alle partners en rolverduidelijking om tot een optimaal resultaat te komen. Ook bekendmaking van het woonzorgcontinuüm moet op de agenda komen.

d. Structurele aanpak van de energiearmoede.

Een stijgend aantal inwoners kunnen hun nutsvoorzieningen niet meer betalen.

Er dient ingezet te worden op preventie op vlak van energieverbruik en het isoleren van woningen, ook in het eigen patrimonium en de woningen die we verhuren.

e. Vreemdelingen

Er is lokaal nood aan een integratie-ambtenaar /deskundige die instaat voor coördinatie, beleid en implementatie binnen verschillende levensdomeinen, specifiek rond allochtonen in de brede zin: van de seizoenarbeider uit Portugal, over de meeneem Chinees, langs de Poolse bouwvakker, personen zonder verblijfsstatuut, vluchtelingen enzovoort

f. Arbeid

Doelstelling blijft om de tewerkstelling te verhogen met extra aandacht voor kansengroepen

- Oprichten van een sociaal buurtrestaurant voor enerzijds ontmoeting, maar anderzijds ook de inzet art.60 tewerkstelling
- Verder uitbouwen samenwerking gemeentediensten ikv art 60 (bekendmaking, nieuwe contacten, …).
- Opnieuw aanwakkeren en onderhouden van reeds bestaande samenwerkingen met voorzieningen van zorgpunt ikv art 60 (vb: De Bron, …).
- Contacten met lokale ondernemers uitbouwen: tewerkstellingsmogelijkheden creëren door met hen in overleg te gaan.
- Uitbouw sollicitatie- en attitudetrainingen
- Project opstarten rond de moeilijk activeerbare leefloongerechtigden

g. Versterken

- Sociale participatie verhogen: drempels wegnemen naar lokaal aanbod vrijetijd
- Bereikbaarheid deelgemeenten
- Ontmoeting organiseren door de oprichting van een
    - sociaal buurtrestaurant
    - ontmoetingscentrum voor mensen met een psychische kwetsbaarheid i.s.m. lokale partners in de geestelijke gezondheidszorg, zoals Kliniek voor Dagbehandeling van Sint-Lucia

4. PERSOONSGEBONDEN DIENSTVERLENING

4.1. INLEIDING

Dienstverlening is iedere interactie en/of transactie tussen bewoners, bedrijven of instellingen en de gemeente en de samenwerkingspartners. Dienstverlening gaat over de ondersteuning van de gemeente en samenwerkingspartners aan de inwoners en ondernemers en over de wijze waarop de organisatie is ingericht om diensten te verlenen aan burgers en bedrijven. Dienstverlening gaat dus verder dan de frontoffice en is een organisatiebreed thema.

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest die invloed hebben op onze dienstverlening. Denk daarbij aan de vergrijzing, ontwikkelingen op het gebied van digitalisering, burger- en overheidsparticipatie, hogere verwachtingen van inwoners en ondernemers ten aanzien van de dienstverlening en niet in de laatste plaats de veranderende rol van de gemeente.

Ook binnen gemeente Beveren lopen diverse trajecten die van invloed zijn op de wijze waarop dienstverlening wordt vormgegeven. Procesoptimalisatie, de bouw van een nieuw administratief centrum inclusief de introductie van een andere manier van werken, … zijn hier enkele voorbeelden van. Op basis van de actuele ontwikkelingen is het goed onze visie op dienstverlening te verbreden. Het is voor ons van belang klaar te zijn voor de toekomst en in te spelen op de veranderende samenleving.

Inwoners, organisaties en bedrijven worden uitgedaagd om zelf invulling te geven aan hun leefomgeving door eigen initiatieven te ontplooien. Het is niet de overheid die alles bepaalt, maar juist een ondersteunende rol heeft richting de samenleving. De gemeente steunt en faciliteert deze initiatieven.

4.1.1. Onze visie op dienstverlening

Gemeente Beveren is een gemeente die dichtbij haar inwoners en ondernemers staat en deze zo goed mogelijk wil ondersteunen. We zijn een professionele en persoonlijke dienstverlener. We werken efficiënt en zoeken de samenwerking op met andere partijen als dat voordeel oplevert voor onze inwoners en ondernemers.

We geloven er in dat inwoners en bedrijven zo snel mogelijk worden doorgeleid naar de juiste vakbekwame gesprekspartner. Daarom wordt de dienstverlening domeingericht ingericht: specifieke inhoudelijke vragen worden door de vakdomeinen beantwoord, terwijl het klantencontactcenter (KCC) zich veel meer toelegt op eenvoudige en algemene vragen. Heeft de inwoner of ondernemer een domeinspecifieke vraag, kan hij/zij dus terecht bij de 2de lijn.

Om te voorkomen dat ieder domein of toekomstige samenwerkingspartner haar eigen voordeur creëert en de inwoner of ondernemer door de bomen het bos niet meer ziet, hanteren we over de verschillende domeinen heen één generiek contactpunt (inrijpoort). Hiermee wordt voorkomen dat er tal van telefoonnummers, mailadressen, verschillende openingstijden, … worden gecommuniceerd.

In 2012 werden al 5 principes vooropgesteld die dit nieuwe concept van dienstverlening moesten vorm geven. Deze principes werden ook goedgekeurd. Hieronder lijsten we de 5 goedgekeurde principes nog even op.

Klantgerichte dienstverlening
De externe klant kan genieten van een dienstverlening die vraaggericht, proactief en op maat van de doelgroep is.

Maximale multikanaalsdienstverlening
De externe klant kan zelf op basis van ter beschikking gestelde informatie beslissen op welke manier hij gebruik maakt van de dienstverlening van gemeente en OCMW.

Bereikbare dienstverlening
De externe klant kan gebruik maken van de dienstverlening op het moment dat hij dat wil. Het gaat daarbij niet alleen over de fysieke bereikbaarheid (locatie), maar ook over de bereikbaarheid via andere kanalen (digitale en telefonische bereikbaarheid).

Geïntegreerde dienstverlening
De externe klant kan via verschillende kanalen contact opnemen met gemeente en OCMW voor een ruim productaanbod en wordt hierbij steeds op dezelfde uniforme manier geholpen.

Efficiënte dienstverlening
De externe klant wordt in zo weinig mogelijk interacties geholpen (zowel voor informatie, advies als aflevering van een product), de integratie tussen frontoffice en backoffice is goed afgelijnd en de verdere verwerking gebeurt efficiënt.

Als we de huidige dienstverlening afzetten tegen deze principes is het duidelijk dat er nog heel wat zaken te realiseren vallen. Er moet bovendien nog aan heel wat kritische succesfactoren voldaan worden vooraleer deze principes een realiteit kunnen worden. En in het licht van de bouw van het nieuw administratief centrum dringt de tijd.

4.2. INSPIRATIE VOOR EEN TOEKOMSTIG BELEID

Aan de hand van bovenstaande principes willen we proberen een aantal antwoorden te formuleren op de uitdagingen die mogelijks in de loop van de volgende bestuursperiode op de plank zullen liggen.

Klantgerichte dienstverlening

Hierbij staat een verdere professionalisering van de klantencontactmomenten voorop. Onder

klantencontactmomenten verstaan we alle niet-fysieke (niet-balie) contacten die wel fysiek bemand zijn (e-mail, telefonie, social webcare, chat-apps, …). Het basisprincipe dat daarbij voorop staat, is die van de single point of contact (SPOC): per communicatiekanaal wordt één inrijpoort gedefinieerd. Deze inrijpoort of gateway wordt bemand door de mensen van het klantencontactcenter (KCC). Het streefdoel is om op termijn 80 % van de mensen te helpen bij het eerste contact.

- Investeren in een single point of contact, het KCC, en dit ook duidelijk zo communiceren. Er wordt nog 1 telefoonnummer, 1 e-mailadres, … gecommuniceerd. Rechtstreekse inrijpoorten naar de domeinspecifieke backoffice worden maximaal afgesloten.

- Alle communicatie, zowel van generalistische aard (KCC) als domeinspecifiek (diensten) wordt geïnitieerd vanuit of verloopt via het KCC, die de stem en het gezicht worden van de gemeentelijke dienstverlening.

- We maken organisatiebrede afspraken i.v.m. flows rond telefonie, mail, social webcare, … Binnen dit kader stellen we dat de dienst Communicatie instaat voor brede communicatie, terwijl het KCC instaat voor dossier- of persoonsgebonden dienstverlening (en communicatie).

- We investeren in opleiding (kennis/competenties) voor en gerichte aanwerving (competenties) van klantgerichte medewerkers die de klant centraal stellen en alles in het werk stellen om de klant verder te helpen op een eenvoudige manier. We zetten in op een commerciële(re) houding van alle medewerkers, waarbij de leden van het KCC de voortrekkers zijn.

- We willen af van de doorstuurcultuur: vragen worden, indien mogelijk, direct beantwoord door mensen van de frontoffice. Als er moet doorverbonden worden met de domeinspecifieke backoffice, gebeurt dat warm (ingeleid, zodat de klant niet het gevoel heeft hetzelfde meerdere keren te moeten vertellen).

- We zetten ook in op het snel beantwoorden van vragen, klachten, … In dat opzicht kan de installatie van een chatbot, die zelfstandig vragen detecteert en beantwoordt zonder dat daar een menselijke component voor nodig is, een meerwaarde betekenen.

- Voor mensen met weinig tijd voorzien we de mogelijkheid om langs te komen op afspraak. Deze manier van werken hoeft niet voor alle producten (de focus ligt op complexe producten die veel voorbereiding en tijd vergen aan het loket).

- Voor ondernemers werken we volgens het principe van een ‘accountmanager’, één persoon die hun dossier en contacten met de gemeentelijke diensten coördineert.

Maximale multikanaalsdienstverlening

In deze steeds sneller veranderende tijden kiezen mensen hoe ze contact leggen met elkaar, of met organisaties. Het is ook een steeds groter wordende utopie te denken dat organisaties dit nog zelf kunnen sturen. Een moderne (dienstverlenende) organisatie doet geen poging meer om de communicatiekanalen zelf te sturen, maar zet eerder in op het openzetten van alle communicatiekanalen die de klant vraagt. De overheid zorgt er met andere woorden voor dat zij uitermate receptief is en zorgt er ook voor dat de burger een snel antwoord krijgt via het kanaal van zijn of haar keuze.

- Om dit te kunnen realiseren, willen we een kanaalstrategie ontwikkelen. In deze strategie wordt duidelijk omschreven welk kanaal we op welke manier en met welke bedoeling willen inzetten. Dé burger en dé gemeente bestaan niet. Verschillende groepen burgers willen verschillende soorten diensten, en verkiezen elk op hun beurt een kanaal om deze informatie en diensten te krijgen. Het gaat dus niet over of/of, maar over en/en, een evenwichtig gespreid producten- en kanaalaanbod, op maat van de burger. Een kanaalstrategie dus, waarbij de gemeente kanalen afstemt op gebruikers, en niet omgekeerd. Klassieke kanalen (telefoon, loket in het gemeentehuis, drukwerk) vormen bovendien ook geen concurrentie met digitale kanalen (website, e-mail), maar vormen een complementair geheel dat elk zijn eigen aanpak vergt.

- Binnen die context willen we de niet-fysieke kanalen verder professionaliseren. Alhoewel er met de komst van het KCC al een eerste aanzet naar een professionelere manier van werken is gegeven, moeten we kunnen toegeven dat telefonie en mail nu nog sterk onderbenut worden. Datzelfde geldt bij uitbreiding ook voor de mogelijkheden die sociale media (social webcare) en message-apps (als ‘sneller’ alternatief voor mail) ons bieden.

- Nog binnen deze context willen we sterk inzetten op de uitbouw van een digitaal loket. Ook hier liggen nog heel wat kansen die on- of onderbenut worden. In de eerste plaats moet het aantal producten die digitaal kunnen aangevraagd en/of afgeleverd worden, sterk uitbreiden. In essentie mikken we op een ideale wereld waarin de verplaatsing naar een gemeentehuis niet meer per sé nodig is. Dat houdt ook in dat we een zaaksysteem willen uitbouwen dat toestaat dat ook in de backoffice een proces digitaal kan afgewerkt worden.

- In deze digitale tijden snappen inwoners ook niet waarom er telkens opnieuw naar hun gegevens wordt gevraagd. Zij vinden het, door de werkwijze van webshops, …, de normaalste zaak dat zij gegevens maar één keer moeten doorgeven, zodat ze bij een volgende bezoek sneller kunnen geholpen worden. Als gemeentelijke overheid slagen wij hier vooralsnog niet in. Daarom is het aangewezen om sterk te investeren in een centraal beheer van klantencontacten waardoor zaken kunnen geautomatiseerd worden en die ons moeten in staat stellen om sneller signalen te detecteren die kunnen omgezet worden in proactieve communicatie.

- Dit stelt ons ook in staat om te werken volgens het principe van single sign on, waarbij de klant/inwoner zich één keer aanmeldt en daarna, waar nodig, de meeste gegevens ingevuld ziet. De ontwikkelingen naar een burgerloket op Vlaams en federaal niveau waarbij de burger zich slechts 1-maal moet aanmelden om toegang te krijgen tot alle geledingen van 'de overheid' situeren zich ook binnen deze doelstelling.

Bereikbare dienstverlening

Naast het feit dat de burger zelf wil bepalen via welk kanaal hij contact legt met gemeente of OCMW, wil hij dat ook steeds meer op het moment dat hij dat wil/dat hem het best past. Bovendien is hij het gewoon om zaken 's avonds (eventueel vanuit de zetel) te kunnen regelen. Hij snapt zelfs niet altijd meer de absolute noodzaak voor een effectieve fysieke verplaatsing.

Communicatie is tot nu toe vaak lineair en gedreven door het aanbod. Dat wil zeggen dat de gemeente passief wacht tot burgers naar het gemeentehuis of de website komen, en de inwoners zelf moeten zoeken wat ze nodig hebben in het ruime aanbod van de lokale overheid.

- Wij willen meer vraaggestuurd en vooral meer gedifferentieerd communiceren en interageren. Anders gezegd: we willen actief inspelen op de vragen en noden van burgers, een gepast aanbod brengen op het gepaste moment, op de gepaste plek.

- Om dit kunnen realiseren, willen we komen tot een reorganisatie van de fysieke dienstverlening. Op dit moment zijn de permanenties te weinig open om de klant verder te kunnen helpen op het moment dat hij dat wil. Er is inderdaad altijd een permanentie dichtbij, maar deze is weinig open. Bovendien zijn de permanenties dikwijls gehuisvest in een verouderd gebouw, waar idealiter ook in moet geïnvesteerd worden. Voorstel is dus om de beschikbare middelen in te zetten op 2 grote(re) permanenties: 1 in het nieuwe administratief centrum (Beveren) en één boven de Expresweg (Kieldrecht of Verrebroek). Beiden zijn vlot bereikbaar vanuit de verschillende kernen.
    - De bereikbaarheid van beide grote permanenties wordt gewaarborgd door de uitbreiding van de openingsuren. In de namiddag wordt bovendien gewerkt op afspraak zodat mensen de keuze hebben tussen vrije inloop of snel geholpen worden op een moment naar hun keuze.
    - Daarnaast willen we ook de avondopening terug op de agenda zetten. Indien we dit overwegen, kan deze gecompenseerd worden door op vrijdag te sluiten.
    - Voor doelgroepen waarvoor fysieke afstand een grote rol speelt, willen we een uitbouw van dienstverlening aan huis onderzoeken: een rijdende permanentie, thuisbezoek, …

- We willen ook zoeken naar gemeenschappelijke raakpunten met andere "baliediensten", bekijken of er kruisbestuiving in de dienstverlening mogelijk is: Kan de balie van de bib instaan voor het afleveren van identiteitskaarten? Kan de balie AC instaan voor het inleveren van uitgeleende boeken?

- We willen de dienstenmarkt van het nieuwe AC klantvriendelijk en zo flexibel mogelijk inrichten. Alleen op die manier is voor klanten makkelijk om snel op de juiste plaats terecht te komen. Ook hier werken we vraaggestuurd. Zo worden klanten aan de hand van hun concrete situatie naar het antwoord op hun probleem "geleid" door bijvoorbeeld te werken met "straten" of "kleuren" (zoals in ziekenhuizen dikwijls het geval is). Het klantenbegeleidingssysteem wordt hier uiteraard op afgestemd. Een flexibele inrichting geeft ook de nodige bewegingsvrijheid om de ruimte maximaal te benutten.

- We maken werk van een "warme" omgeving waarin de burger zich, ongeacht of hij naar de zone politie of de zone gemeente komt, welkom voelt. In dat kader werken we aan een uniforme uitstraling.

- We willen maximaal inzetten op digitale dienstverlening. Daardoor slagen we er niet alleen in om de "digitaal vaardige" burger sneller, gerichter en klantvriendelijker te benaderen, maar maken we ook maximaal tijd (en ruimte) vrij voor langere persoonlijke contacten. Door een lagere toeleiding naar de fysieke loketten, daalt de druk op deze vorm van dienstverlening, waardoor er voldoende tijd vrijkomt om die mensen verder te helpen die minder digitaal vaardig, laaggeletterd, anderstalig, … zijn of die worstelen met complexere dossiers. Door de aard van dit soort dossiers krijgen we in een loketsituatie relatief meer tijdrovende contacten, waar we op deze manier op willen inspelen. Dat houdt uiteraard ook in dat een lagere toeleiding niet resulteert in een lagere personeelsbezetting.

  Bij dit soort klantencontacten willen we laagdrempeligere communicatiemiddelen voorzien om deze dienstverlening te ondersteunen, als geheugensteuntje, maar niet als proactief communicatiemiddel naar deze specifieke doelgroepen.

Geïntegreerde dienstverlening

Naast het feit dat we alle mogelijke communicatiekanalen openzetten voor de burger, ondernemer en bezoeker, willen we het voor diezelfde klant ook makkelijk maken om zijn weg te vinden.

- Daarom willen we inzetten op één centrale inrijpoort. Deze inrijpoort vormt een portaal waarlangs alle vragen, klachten, meldingen, … in de gemeentelijke dienstverlening binnenkomen. Waar mogelijk geeft dit generalistisch contactpunt een antwoord en verbindt slechts sporadisch (20 % van de gevallen) door naar de domeinspecifieke backoffice. Voor het bemannen van deze inrijpoort rekenen wij op het KCC.

- Om dit laatste te kunnen realiseren, moet er kritisch gekeken worden naar de invulling van het KCC. Deze dienst zal verder moeten uitgebouwd worden, zowel in FTE als in kennis en competenties. Voor de invulling van de competenties rekenen we op gerichte aanwerving, voor het aspect kennis en competenties rekenen we in de eerste plaats op vorming en een kennissysteem/-databank.

- We willen investeren in de installatie van 1 transversale afdeling Dienstverlening/ Klantencontacten die de frontoffice aanstuurt en coördineert over de verschillende diensten en afdelingen heen.
  Deze afdeling heeft de opdracht om, over de diensten heen, de boodschap steeds op dezelfde manier te brengen. Voor de klant spreken gemeente en OCMW uit één mond, met één gezicht.

- Tot slot willen we in het kader van het nieuwe AC ook bekijken hoe de werking van het KCC gemeente en het KCC Sociaal Huis op elkaar afgestemd kunnen worden en waar ze een aanvulling kunnen betekenen voor elkaar. Daarbij willen we evenwel niet blind zijn voor het wezenlijke onderscheid tussen beiden (dienstverlening versus hulpverlening).

Efficiënte dienstverlening

We willen onze dienstverlening zo structureren dat de klant het gevoel heeft heel snel, met heel weinig interacties of touchpoints, verder geholpen te zijn.

- Daarvoor wordt de dienstenmarkt ingericht als het centrale punt van alle gemeentelijke dienstverlening, of waar de klant toch minstens voor alle dienstverlening terecht kan. Dat houdt in dat de klant er dus ook terecht kan voor elke vorm van dienstverlening van zogenaamde “buitendiensten”. Het stelt de klant in staat om op één fysieke plaats alles te regelen.

- Binnen datzelfde kader moet ook de kwalitatieve uitbouw van de eerstelijnsdienstverlening door het KCC gezien worden. Zij staan in voor een korte eerste lijn dienstverlening, waarbij ze, alleen indien nodig, efficiënt en gericht doorschakelen naar de tweede lijn.

- We zetten maximaal in op digitale dienstverlening, waarbij zo veel mogelijk aanvragen (en afleveringen) van attesten automatisch geregeld worden. In dat kader willen we ook een tussenoplossing voorzien binnen de werking van het KCC, waarbij de leden van het KCC digitale leken ter plaatse op weg helpen, zodat zij in de toekomst gebruik kunnen maken van het digitale loket. Daarom willen we ook op de dienstenmarkt de nodige toegangspunten tot het digitale loket voorzien.

- We voorzien een getrapt systeem waarbij het digitaal loket de absolute prioriteit geniet, al dan niet met ondersteuning van een medewerker van het KCC. Pas in laatste instantie wordt overgeschakeld op de klassieke manier van werken via de balie.

- We willen de wachttijden voor de klant zo kort mogelijk houden door

    - Werken op afspraak
    - Al dan niet ondersteund zelf zaken te laten afhandelen via in huis toegangspoorten tot het digitale loket (tablets, laptops, …)
    - Aanbieden van gratis wifi en speelmeubel (perceptie op de wachttijd inkorten)

5. DIENSTVERLENING ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

De stevigheid van een huis wordt voor een belangrijk deel bepaald door de stevigheid van de fundamenten. Laten we de ondersteunende dienstverlening als één van de belangrijke fundamenten van ons bestuur benoemen. Wat achter de schermen gebeurt, wordt vaak niet naar waarde geschat en soms wat stiefmoederlijk behandeld. Onterecht echter. Want wat is een toneelspeler zonder licht- of klankman/vrouw? Om een efficiënte en effectieve dienstverlening aan de burger te kunnen aanbieden, is het essentieel dat alle randvoorwaarden, alle faciliterende omstandigheden optimaal zijn. In dit verband wordt hieronder de focus gelegd op volgende ondersteunende diensten: dienst Schoonmaak, Archiefdienst, dienst Aankopen en Aanbestedingen en Juridische dienst. Personeel en ICT kwamen reeds aan bod in deel 1, en worden om evidente redenen niet hernomen.

Zowel interne als maatschappelijke tendensen hebben een aanzienlijke impact op de organisatie van deze ondersteunende dienstverlening. Het kwam reeds eerder op verschillende plaatsen aan bod. De maatschappelijke uitdagingen die ons al even in het gelaat staren (vergrijzing, informatisering/digitalisering, schaarste op de arbeidsmarkt, andere manieren van werken in combinatie met een andere invulling van het privé-leven, de grote aanwezigheid van eenoudergezinnen, mobiliteit, …) hebben een enorme impact, ook op de ontwikkeling van de eigen ondersteunende dienstverlening. De maatschappelijke ontwikkelingen binnen onze complexe samenleving kennen een voortdurend toenemende dynamiek en vragen om een continue aanpassing van onze organisatie en zijn processen. Demografische, technologische, sociale en economische ontwikkelingen hebben een sterke impact op het beleid alsook op de manier van werken binnen ons bestuur. Hoe deze veranderingen op een efficiënte en effectieve manier opvangen en er tegelijkertijd voor zorgen dat alle medewerkers van de ondersteunde diensten op een efficiënte, effectieve en kwalitatief hoogstaande manier (kunnen) blijven werken is dan ook een zeer belangrijke uitdaging. Vernoemde uitdagingen zullen zeker ook de komende jaren een zeer grote impact hebben op beleidskeuzes en bijgevolg op de organisatie van de ondersteunende dienstverlening.

5.1. JURIDISCHE DIENSTVERLENING EN DIENST AANKOPEN EN AANBESTEDINGEN

5.1.1. Gerealiseerde acties en actuele situatie

Evalueren we kort de voorbije legislatuur dan werden onder andere volgende acties gerealiseerd: het systeem van de gemeentelijke administratieve sancties (GAS) werd in Beveren ingevoerd op 01/02/2011 als een gevolg van de oprichting van de politiezone Waasland-Noord werd er een ééngemaakt GAS-reglement ingevoerd vanaf 1 januari 2016. De sanctionerend ambtenaar van de gemeente Beveren werd tevens door Sint-Gillis-Waas aangesteld als sanctionerend ambtenaar via een samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast worden ook verkeersinbreuken sinds 1 januari 2016 via GAS

gesanctioneerd. Dit brengt een veelvoud van dossiers met zich mee (+/- 1 250 in 2017). Om al deze dossiers tijdig te kunnen verwerken en het overzicht te kunnen behouden werd er software aangekocht.
De bestaande contracten patrimonium werden doorgelicht, geklasseerd, en in een overzichtelijk bestand opgenomen. Bij de opmaak van nieuwe contracten wordt er steeds zoveel mogelijk uniformiteit nagestreefd.
De aanbesteding van de verzekeringsportefeuille van gemeente en OCMW werd succesvol afgerond, de verzekeringspolissen gelden van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020.

Door het samenbrengen van alle aankoop- en aanbestedingsdossiers binnen de dienst Aankopen en Aanbesteding wordt gelijkvormigheid nagestreefd alsook een gelijke behandeling van dossiers. Dit had wel een stijging van het aantal dossiers tot gevolg. De werkprocessen werden gaandeweg kritisch geëvalueerd en bijgestuurd waar mogelijk. Dit is ook voor deze dienst een blijvende uitdaging.

5.1.2. Inspiratie voor een toekomstig beleid

We werden de afgelopen jaren om de oren geslagen met vele wijzigingen in wetgevingen, reglementeringen, decreten, en bijbehorende koninklijke besluiten. Denken we maar aan de wijzigingen in de wet op de overheidsopdrachten, het nieuwe decreet sociaal beleid, het decreet lokaal bestuur, de invoering van de gemeentelijke administratieve sancties, onteigeningsdecreet, GDPR, Cultureel-erfgoeddecreet, …. .
Deze hebben elks tot op de dag van vandaag een enorme impact op de werking, het beleid, beleidskeuzes dagelijks bestuur. Bijbehorende vorming voor de betrokken medewerkers; het behouden van het overzicht; het inschatten van de impact van de wijzigingen en de vertaling ervan naar de eigen werking zijn uiterst belangrijk, ook in de komende jaren.

Ook binnen de diensten die hiermee geconfronteerd worden, is het belangrijk de nodige ondersteuning aan te bieden. Het bewaken van de werkdruk mede door het niet vervangen van medewerkers die met pensioen zijn gegaan gekoppeld aan een stijgend aantal dossier (mede door de beleidsoptie om alle – ook kleinere - aankoopdossiers enkel nog door medewerkers van de dienst Aankopen en Aanbesteding te laten behandelen) enerzijds, alsook door een stijging van de moeilijkheidsgraad van de afzonderlijke dossiers anderzijds (vb. dossiers werken met een veelvoud van pv's ingebrekestelling meer dan vroeger; de veelheid aan investeringsprojecten) zal noodzakelijk zijn.

Mede dankzij het kritisch evalueren van het eigen takenpakket/dossierlast door de medewerkers van de dienst Aankopen en Aanbesteding, zijn er reeds efficiëntiewinsten geboekt. Ook naar de toekomst toe staan er reeds enkele projecten op stapel met het oog op het bundelen van aankopen, dossiers, het bekijken of langdurige contracten een optie zijn in de plaats van steeds jaarlijks het hele proces te moeten doorlopen; … In het kader is de uitwerking en implementatie van een echte organisatiebreed gedragen projectwerking noodzakelijk.

5.2. ARCHIVEREN

De Archiefdienst bewaart onder de meest optimale omstandigheden de documenten waarin de handelingen van gemeente & OCMW Beveren en hun rechtsvoorgangers vastliggen. Dit houdt in dat de Archiefdienst toezicht houdt op de gehele levenscyclus van een document of een dossier. Dankzij een doorgevoerde ontsluiting stelt de Archiefdienst de bewaarde documenten ter beschikking van de eigen administratie en de geïnteresseerde burger volgens de vigerende wet-, decreet en regelgevingen.

5.2.1. Gerealiseerde acties en actuele situatie

Enkele gerealiseerde acties zijn onder andere:
De opening van het gerestaureerde en als Erfgoedhuis ingerichte Hof Ter Welle (8 september 2017).
Alle werken zijn in voorbereiding van de verhuis, gecontroleerd op hun toestand, eventuele schade, afgestoft, aangevuld in catalogus en gefotografeerd. De schadeprofielen zijn opgenomen in de inventaris. Op basis daarvan kan de evolutie van de werken in de eerstvolgende jaren worden gevolgd;
De verhuis van de museale collectie van de museumzolder van Cortewalle naar Hof ter Welle.
De vierde editie Nachten van Cortewalle in het kader van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog.
Jeugdboek 'De geesten van ter Welle' door jeugdauteur Karen Dierickx en Uitwerking van een kasteelspel Hof ter Welle voor 2de en 3de graad van het basisonderwijs;
Ondersteuning lokale projectwerking in functie van gemeenschapsvorming. Diverse herdenkingsinitiatieven worden gerealiseerd via de programma-VZW Gemeentelijk Cultuurcentrum Beveren.

5.2.2. Inspiratie voor een toekomstig beleid

De dienst staat zeer binnenkort voor twee grote uitdagingen die de werking grondig zullen wijzigen: 1) de verhuis naar een nieuwe, aan de noden aangepast archief in het nieuwe AC en 2) het in gebruik nemen van een nieuw geautomatiseerd archiefbeheersysteem.

2019 en volgende worden dus zeker ook voor de Archiefdienst een cruciale jaren. De dienst zal gaandeweg op een ander niveau kunnen werken: professioneler, meer gestructureerd, efficiënter, adequater.

De stap zal verder gezet worden in de richting van de definitieve omschakeling van een papieren naar een digitale omgeving met bijbehorende concrete acties alsook de verdere ontwikkeling van een digitale dienstverlening voor de eigen organisatie. Deze omschakeling, mede versneld door de verhuis naar het nieuwe AC, heeft een aanzienlijke impact op alle diensten van de gemeente. De opruim- en archiveringstaak kan niet langer uit de weg gegaan worden. Tegen midden 2020 zal alles klaar moeten zijn om zo min mogelijk effectief te verhuizen.

Ook de externe klant zien we de voorbije jaren veranderen van profiel. Meer en meer wordt de vraag

naar digitale opzoeking en terbeschikkingstelling gesteld. Het profiel van de eerder stoffige oudere bewoner die fysiek in het archief opzoekingen komt doen, verliest terrein. Het onderzoek naar de bezoekersprofielen van Archiefdiensten leert ons dat het bezoekersprofiel evolueert naar de burger die van thuis uit van achter zijn computer op zoek gaat naar en ook vraagt de gevonden informatie op een digitale manier te kunnen bekomen. Dit is zeker het geval bij studenten met vragen in het kader van een eindwerk/doctoraat. Het anders gaan ontsluiten van archiefmateriaal alsook het promoten van de veelheid aan beschikbare informatie zal een belangrijke uitdaging worden willen we de nieuwe generatie "zoekers" bereiken.

Daarom is het ontwikkelen van een digitale, virtuele leeszaal voor de burger (onderzoekers, genealogen, studenten, …) essentieel. Concreet betekent dit het online plaatsen van alle inventarissen; online beschikbaar stellen van alle gedigitaliseerde /digital born gearchiveerde dossiers conform de wetgeving = digitale leeszaal (met registratiemogelijkheden); een platform voor communicatie met virtuele bezoekers met vragen (meerdere mogelijkheden: FB, blog, live chat, …). De bediening van de 'nieuwe' archiefbezoeker of archiefbezoeker 2.0 dient zich aan.

Verder is de uitbouw van een vrijwilligersnetwerk om het archief beter toegankelijk te maken een volgende uitdaging met het oog op het beschrijven en het inventariseren van oudere archiefbestanden; het excerperen van belangrijke, maar inhoudelijk gesloten bronnen van informatie (bv. besluiten van de gemeenteraad); het beschrijven van bestanden archieffoto's.

Ook staat de gemeente in voor het inrichten van een voldoende ruim, klimatologisch en technisch aangepast depot voor het kunstpatrimonium van de gemeente Beveren, in relatie met een ruimte die dient om bescheiden exposities uit eigen collectie te organiseren alsook voor de conservatie en behoud van waardevol cultureel ((on)roerend) erfgoed. Naar de toekomst zullen we blijvend moeten inzetten in ruimte en middelen om in te spelen op de actualiteit met aangepaste initiatieven, waarvan nieuw of bijkomend onderzoek onderdeel uitmaakt (bv. Piet Staut, Kloosters en kloostergemeenschappen, …). Ook de ontwikkeling van een publieksconcept waarin het belangrijkste gemeentelijk onroerend erfgoed betrokken is, is hier aan de orde.

5.3. SCHOONMAAKDIENST

Als er een dienst is waarvan zelden wordt opgemerkt wanneer het goed loopt maar des te meer in de kijker staat wanneer het niet goed loopt, dan is het de dienst Schoonmaak. Elke burger die naar het gemeentehuis komt, elke leerkracht en elke leerling in een school; bezoekers aan culturele evenementen, het eigen personeel in de eigen bureauruimte, … iedereen komt met de kwaliteit van de schoonmaak in aanraking. En toegegeven, hygiëne staat de voorbije jaren (nog meer dan vroeger) echt wel in de kijker.

5.3.1. Gerealiseerde acties en actuele situatie

Het belang van het goed functioneren van deze dienst is ontzettend groot. Toch zijn uiteraard ook met betrekking tot de schoonmaak in het algemeen de voorbije jaren enkele vaststellingen op te sommen. Eerst is er de beleidsbeslissing "verlaagde schoonmaak" geweest (2013). Een rationele beleidskeuze met als doel een efficiëntere inzet van poetsuren met hieruit voortvloeiend een besparing . Uiteraard kan men alleen maar akkoord gaan met een oefening die een efficiëntere inzet van (personele) middelen nastreeft! Na enkele jaren dringt zich echter wel een evaluatie op. Worden de afspraken in verband met de verlaagde schoonmaak in de scholen (o.a. met leerkrachten en wat dit voor hen betekent) goed opgevolgd? Zijn de randvoorwaarden die geleid hebben tot de verlaagde schoonmaak nog overal van toepassing? Is het anders gaan lesgeven in verschillende klassen/scholen het bekijken waard om de impact op de schoonmaak juist in te schatten? Welke verbouwingen zijn er ondertussen geweest in de verschillende scholen met mogelijks een aanpassing van de schoonmaakuren tot gevolg? Hoeveel nieuwe gebouwen werden ondertussen gebouwd en in gebruik genomen? Is het uitbesteden van schoonmaak voor sommige sites mogelijks een interessante piste?

Het uitbesteden werd tot nu minimaal gedaan omdat ervan uitgegaan wordt dat het zelf aansturen van de schoonmaak tot een hogere kwaliteit van het geleverde poetswerk leidt. Is dit wel zo? Wat is de prijs/kwaliteitverhouding zelf poetsen-uitbesteden? De voorbije jaren is het patrimonium van de gemeente steeds uitgebreid met een stijging van het aantal poetsuren tot gevolg. Het personeelsbestand is niet in verhouding gevolgd. En, zoals in het begin van deze nota werd aangehaald, is het ziekteverzuim binnen deze groep werknemers eerder dramatisch (en ook toekomstgericht ziet het er niet veel beter uit wanneer je de leeftijdspiramide van deze werknemersgroep bekijkt). Het vervangen van afwezigen op de werkvloer door de teamleads zorgt ervoor dat deze laatsten hun controletaken alsook hun vele administratieve taken niet naar behoren kunnen uitvoeren.

Hierbij komt dat de voorbije jaren de digitalisering veel extra werk heeft gegenereerd voor het leidinggevend personeel. Voordeel is wel dat de controle van de werkuren van het poetspersoneel nu veel efficiënter verloopt.
Het voorbije jaar zijn er enkele nieuwe teamleads gestart op de dienst Schoonmaak. Dit zal in de toekomst een voelbare verbetering betekenen voor het functioneren van de dienst op zich. Het voorzien van de nodige ondersteuning en vorming van deze nieuwe medewerkers wordt volop ter harte genomen.

Als duurzame gemeente zijn we gestart met het gebruik van ecologische schoonmaakproducten en kreeg het personeel de nodige opleidingen wat geleid heeft tot een lager verbruik van schoonmaakproducten, efficiënter schoonmaken en ergonomischer werken.

5.3.2. Inspiratie voor een toekomstig beleid

Het invoeren van de verlaagde schoonmaak was op bepaalde arbeidsplaatsen zinvol. Met andere woorden een verlaging van de kostprijs en een verhoging van de efficiëntie zonder in te leveren op kwaliteit.
Bijkomend stellen we vast dat het aantal gebruikers van onze gebouwen de afgelopen jaren spectaculair is gestegen onder andere door het meer en meer verhuren van gemeentelijke lokalen aan verenigingen.
Daardoor ervaren wij veel meer defecten aan de keukenapparatuur in de keukens. Met herstellingskosten als gevolg. Er is een reglement voor de culturele verenigingen en lokalen. Maar nog niet voor de sportsector. Ook een reglement voor de sportsector dringt zich op. Er is nood aan duidelijke afspraken tussen gemeente en gebruiker voor het afhuren van een gemeentelijk lokaal.
De verhuur van gemeentelijke lokalen heeft een serieuze stijging tot gevolg van het verbruik van gebruiksgoederen (hygiënisch papier) en het presteren van overuren voor de schoonmaak achteraf.
De impact op het welzijn van het schoonmaakpersoneel mag hier niet uit het oog worden verloren.
Men verwacht van hen dat zij ook in het weekend komen poetsen bovenop hun normale weekprestatie. Deze laatste vaststellingen hebben dan weer een impact op de exploitatiebudget …
Een totaalevaluatie betekent ook het durven objectief bekijken van potentieel uit te besteden schoonmaak.

Voor wat de eigen interne werking betreft zou de administratieve efficiëntie aanzienlijk verbeteren mocht de administratieve verwerking van tijdsregistratie, dienstroosters, … vervat zitten in 1 of gelinkte software.

In samenwerking met de dienst preventie zal er werk gemaakt moeten worden van het verplichten van het dragen van de noodzakelijke beschermkledij. Ook wordt er gestreefd naar een eenvormige dienstrooster voor de refterdiensten. Het is de bedoeling dat het schoonmaakpersoneel met refterdienst overal zullen werken met éénzelfde dienstrooster.
In de volgende jaren is het wenselijk de verlaagde schoonmaak te evalueren in de lagere scholen. En dit op verschillende aspecten: kwaliteit arbeid en organisatie, arbeidsomstandighedenbeleid, klantentevredenheid en kosten/baten.

6. EXTERNE EN INTERNE COMMUNICATIE

In wat volgt, maken we de evaluatie op van het beleidsplan 2012-2018 voor het deelgebied communicatie. Daarnaast blikken we vooruit naar (mogelijke) uitdagingen op het vlak van communicatie voor de volgende legislatuur en de kritische succesfactoren die hiermee gepaard gaan.

6.1 EVALUATIE BELEIDSPLAN 2012-2018

6.1.1 Sociale media en digitale communicatie

Ondertussen werden de eerste stappen op het vlak van sociale media gezet. Gemeente Beveren is actief op vier platformen: Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn. Daarnaast houdt de dienst Communicatie de vinger aan de pols om tijdig in te pikken op nieuwe opportuniteiten.

Bovendien zijn er nog tal van andere digitale communicatiekanalen die kunnen ingezet worden: de StadsApp, website, digitale nieuwsbrieven, …

In de loop van deze legislatuur werd ook een nieuwe website geïntroduceerd. Die blijkt ondertussen aan een grondige herwerking toe, wegens niet meer afgestemd op de noden van een moderne website.

6.1.2 Professionaliseren van communicatie (inhoudelijk en vormelijk)

Op vormelijk vlak werd zowel de interne, maar vooral de externe communicatie grondig aangepakt. Met de komst van het nieuwe logo en de bijhorende huisstijl kreeg de communicatie een uniform en herkenbaar uitzicht. De richting werd uitgezet, maar moet nu tot in de details worden doorgetrokken.

Op inhoudelijk vlak werden een aantal aanpassingen doorgevoerd. Dat was vooral het geval in Onze Gemeente. Hier is zeker nog marge tot verbetering. Op dit moment communiceren we, zeker op inhoudelijk vlak, nog steeds organisatiegericht. Als uitgangspunt blijven we de lezer/ontvanger voorop zetten.

6.1.3 Communicatie bij wegenwerken

Communicatie bij wegenwerken is en blijft een heikel punt. Om dit te ondervangen, werd er een maandelijkse structurele vergadering ingepland met alle betrokken (technische) diensten. Tijdens deze bijeenkomsten wordt alle communicatie over werken (van alle aard), zowel van de voorgaande

als van de volgende maand, onder de loep genomen. Dit resulteert in een communicatie die altijd à jour is.

Daarnaast werden ook de eerste testen met sociale media gedaan. Deze werden positief geëvalueerd en worden gaandeweg uitgebreid. Op de website kwam er een permanente pagina die alle laatste updates krijgt en op die manier de plaats is met de meest recente informatie.

6.1.4 Geïntegreerd citymarketingplan

Met het nieuwe logo en de bijhorende huisstijl werd de eerste stap gezet op weg naar een geïntegreerd citymarketingplan: een duidelijke identiteit en merkpositionering. Deze weg wordt nu, onder impuls van de dienst Communicatie en in samenwerking met De Blauwe Peer, verder uitgewerkt.

6.1.5 Inspraak en burgerparticipatie

Behoudens het LaMa-project in Melsele, dat een wisselend succes kende en de moeilijke punten van burgerparticipatie pijnlijk bloot legde, en het project 'Delend Buurt' in de Molenbergwijk, werd in Beveren nog niet echt werk gemaakt van burgerparticipatie. Hier ligt nog een opportuniteit, zeker gezien de recente mogelijkheden op dit vlak.

6.1.6 Interne communicatie – intranet

Lange tijd werd voor interne communicatie vooral gerekend op mailverkeer en de mappenstructuur op de L-schijf. In essentie was er dus vooral passieve communicatie waarbij het personeelslid zelf op zoek moest gaan. Met de komst van het nieuwe intranet wordt dit al ten dele ondervangen.

Dat dit nog geen definitieve oplossing, maar eerder een tussenstap, is, is voor iedereen duidelijk. De nieuwe mogelijkheden die o.a. geboden worden door een eventuele overstap naar Office 365 kunnen de huidige pijnpunten sterk ondervangen.

6.1.7 Moeilijk bereikbare doelgroepen

Op dit vlak is er tot op vandaag weinig initiatief genomen.

6.2 UITDAGINGEN 2019-2024

Op basis van de kernwaarden, de visie en de missie van 'Beveren' willen we 9 strategische communicatiedoelen naar voor schuiven die deze moeten concretiseren voor het deelgebied communicatie. Deze strategische doelen bouwen ook verder op de doelen geformuleerd in de beleidsnota 2012-2018.

6.2.1 Eenduidige communicatie

Beveren moet als een sterk en consistent merk op de kaart staan. Er is nood aan uniformiteit rond de waarden, de toon en de stijl van de communicatie vanuit gemeente en OCMW, maar ook vanuit de verschillende deeltakken (onderwijs, cultuur, sport, …). Deze eenduidige communicatie wordt bewerkstelligd door één gemeenschappelijk logo met een daaraan verbonden éénduidige huisstijl. Deze richtlijnen zijn zowel intern te hanteren als door organisaties gelieerd aan de gemeente, of die het merk 'Beveren' gebruiken.

6.2.2 Menselijke communicatie

De communicatie moet gericht zijn op beleving en activiteit in de gemeente. Op die manier willen we het aanbod, maar meer nog de dynamiek van de gemeente in de verf zetten. Hierbij plaatsen we in de eerste plaats de inwoners van Beveren in het spotlicht en zorgen we dat ze als ambassadeurs van 'Beveren' aan het woord komen. We focussen op het verhaal van deze mensen, eerder dan op de boodschap die de organisatie wil brengen. Idealiter versterkt het verhaal uiteindelijk de boodschap.

6.2.3 Doelgroepgerichte communicatie

Communicatie heeft alleen een volle impact als deze zo gericht en persoonlijk mogelijk verloopt. We zorgen dan ook voor een duidelijke segmentatie van de communicatie op basis van doelgroepen. We kiezen in onze mediamix voor communicatiemiddelen die de doelgroepen verkiezen en die voldoen aan hun verwachtingen. Deze gerichte communicatiekanalen moeten de basiscommunicatie die niet gesegmenteerd verloopt versterken en ondersteunen.

6.2.4 Open communicatie

Transparantie in communicatie is en blijft een continu streven. We gaan voor een open communicatie over de visie van het bestuur en de beslissingen die door hen gemaakt worden. Deze worden uiteraard duidelijk beargumenteerd. Daarnaast moet er ook een gelegenheid zijn voor de doelgroepen om in dialoog te kunnen treden met de gemeente. Dit zet Beveren op de kaart als een betrokken gemeente, die bereid is om structureel te antwoorden op vragen of opmerkingen. We zetten daarom in op communicatie die deze interactie mogelijk maakt.

6.2.5 Gecentraliseerde communicatie

De informatie die vertrekt vanuit de gemeente moet overzichtelijk, laagdrempelig en volledig zijn. Onze doelgroepen moeten snel en gemakkelijk toegang hebben tot de juiste informatie. Daarom is de informatie best centraal beschikbaar, zodat de doelgroepen snel en gemakkelijk informatie vinden over activiteiten, projecten, werken, … zonder dat ze daarvoor verschillende bronnen en instanties moeten raadplegen. Gemeente en OCMW Beveren moeten steeds naar buiten treden met één stem.

6.2.6 Moderne communicatie

Gemeente Beveren evolueert naar een hedendaagse vorm van communicatie, zowel in haar keuze van kanalen als naar stijl toe. In onze mediamix trekken we daarom ook de kaart van nieuwe (digitale)

media. Een sterke online aanwezigheid is anno 2018 niet langer een luxe maar een noodzakelijkheid. Inhoudelijk mag de gemeente best meer inzetten op creatieve en gedurfde communicatie. We trekken weg van het oubollige en verkiezen een hedendaagse, strakke communicatie die visueel aantrekkelijk is en snel to the point komt.

6.2.7 Georganiseerde communicatie

Tegenwoordig is communicatie van iedereen. Vakmensen faciliteren alleen een goeie, duidelijke communicatie. Een verdere uitbouw van de communicatiedienst binnen de gemeente geeft de nodige sturing aan zowel interne als externe communicatie. Deze dienst waakt over de vlotte implementatie van de communicatie en zet duidelijke spelregels uit over wanneer, waar en door wie die communicatie gebeurt. De informatiedoorstroom van de diensten kan verder geoptimaliseerd worden door de juiste interne kanalen in te zetten en het topic communicatie meer en hoger op de agenda te zetten.

6.2.8 Proactieve communicatie

Mensen zitten niet te wachten op communicatie die op een bepaald moment in hun leven niet relevant is, zelfs al zit die in hun persoonlijke interessesfeer. Integendeel, mensen verwachten steeds meer communicatie op het moment dat het er echt toe doet, dat het echt relevant is. We zetten in op zowel analoge als digitale touchpoints (raakvlakken): we detecteren die momenten waarin communicatie relevant is en brengen deze zelf tot bij de burger, zonder dat deze hiernaar hoeft te vragen.

6.2.9 ATAWAD

Any time, anywhere, any device: tegenwoordig verwachten mensen dat ze op alle mogelijke manieren contact kunnen opnemen met bedrijven en organisaties. Daarenboven verwachten ze dat ook te kunnen doen op elk moment van de dag, met eender welk communicatiekanaal. Daarom willen we, nog meer dan nu al het geval is, inzetten op multikanaalscommunicatie (en –dienstverlening): de burger bepaalt op welke manier en wanneer hij in contact wil komen, wij zorgen er voor dat hij gehoord wordt.

Deze krijtlijnen willen we nu concreet vertalen naar actiepunten, waarbij we steeds de verschillende doelgroepen voor ogen houden. Deze actiepunten kunnen pas gerealiseerd worden als voldaan is aan een aantal kritische succesfactoren die we hierna oplijsten.

6.3 KRITISCHE SUCCESFACTOREN

De voorgestelde strategische doelen en daaraan vasthangende operationele actiepunten zijn vrij ambitieus. Het is dan ook logisch dat een aantal kritische factoren moeten vervuld zijn om deze te laten slagen.

6.3.1 Personeelsinzet

De dienst Communicatie heeft een moeilijke periode achter de rug. De langdurige afwezigheid van een collega, de splitsing van communicatie, toerisme en feestelijkheden en de relocatie van een collega naar het KCC stond een continuïteit van de werking danig in de weg. Bovendien hebben een aantal beslissingen (nieuwe huisstijl, implementatie van webshop voor drukwerk en aansluitend sjabloonsoftware, opstart sociale media, …) de taakbelasting op de dienst stevig vergroot.

In concreto kan de werking van de dienst net bestendigd worden, zonder implementatie van nieuwe initiatieven. Nochtans zijn nieuwe impulsen zeker aangeraden (zie ook bovenstaande) om van Beveren een modern communicerende gemeente te maken en te houden. Een evaluatie van de personeelsinzet dingt zich op.

Tegelijkertijd valt op dat de extra taakbelasting niet onder één generieke noemer terug te brengen is, maar dat er eerder sprake is van gespecialiseerde taken die een gespecialiseerde kennis en knowhow vereisen. De vroegere administratieve, uitvoerende en ondersteunende taken die werden opgenomen door de dienst Communicatie hebben gaandeweg plaats geruimd voor proactieve en sturende taken. Dat manco aan specifieke kennis laat zich dan ook voelen.

Door die steeds verder toenemende specialisatie die op het vlak van communicatie aan de gang is en het manco aan specifieke kennis, zou outsourcing van heel specifieke taken die een doorgedreven kennis ter zake eisen, een opportuniteit betekenen.

6.3.2 Online waar het kan, offline waar het helpt.

Zowel op het vlak van communicatie, maar vooral op het vlak van externe dienstverlening, komt er een zware druk te liggen op de website. Steeds meer mensen gebruiken dit kanaal als bron voor authentieke informatie, maar vooral als een makkelijker toegankelijk verlengstuk van de offline dienstverlening.

Hoewel de website van Beveren op dit moment wel alle noodzakelijke informatie bevat, staat het nog ver van het gebruiksvriendelijke en interactieve informatieportaal dat het zou kunnen zijn. We leven ook steeds meer in een tijd waarin de verwachtingen op het vlak van digitale dienstverlening steeds groter worden.

Daarnaast willen we de algemene merkarchitectuur doortrekken op het vlak van online communicatie. De website van Beveren moet ten allen tijden fungeren als het centraal online platform voor de bewoners, bezoekers, ondernemers, verenigingen, … Dat wil zeggen dat alle aparte deelsites opgenomen worden in één centraal platform, zodat de inwoner op één centrale plaats alle informatie en dienstverlening kan terugvinden.

Omdat de houdbaarheidsdatum van de bestaande website bereikt is, is het dus tijd om werk te maken van een nieuwe website, waarbij de ruggengraat wordt gevormd door het digitaal loket. Moderne websites bieden niet meer in de eerste plaats informatie aan, maar bieden wel online (eenvoudige)

oplossingen aan voor problemen waar de bezoeker mee worstelt, oplossingen die bovendien 24/24, 7/7 en vanop welke plaats dan ook bereikbaar en bruikbaar zijn.

Daarbij moet onze ambitie ook zijn om te werken met een single sign-on, waarbij alle gegevens die enerzijds al opgeslagen zijn in het profiel van de bezoeker, maar waar de overheid anderzijds ook al over beschikt via andere databases en kanalen, maximaal ontsloten worden. Dat wil zeggen dat wij de bezoeker/gebruiker niet telkenmale vragen om dezelfde gegevens bij elke interactie opnieuw in te vullen. Dat is ook de ervaring die onze klanten hebben met online shops, vliegtuigmaatschappijen, …

Om deze manier van werken te implementeren, zal sterk moeten ingezet worden op communicatie, maar ook op geassisteerde conversie van offline naar online, waarbij bezoekers/klanten tijdens het offline contactmoment geholpen worden om de dienstverlening (ter plaatse) digitaal af te werken. We hebben immers, ten opzichte van de eerder genoemde webshops, … een grote achterstand weg te werken.

De informatie van de centrale website moet nog beter gestructureerd en geschikt worden. Momenteel is de structuur van de menu's nog te complex en niet altijd even gebruiksvriendelijk. De opbouw van de website moet eigenlijk vanuit de logica van de gebruiker vertrekken. De inhoud wordt daarbij gerangschikt volgens het belang dat de gebruiker hieraan toekent. Courante zaken zoals bijvoorbeeld openingsuren, contactgegevens, … worden meer opgevraagd en moeten dus meteen in het oog springen. De moeite die de gebruiker moet doen om deze belangrijke informatie te raadplegen, moet zo klein mogelijk gemaakt worden.

Om dit te realiseren, moeten we ervoor zorgen dat alle (technische) randvoorwaarden voldaan zijn, anderzijds moet de informatie voldoende interessant en uitdagend gebracht worden. Daarvoor zijn video en beeld een heel degelijke, maar iets duurdere methodiek. Deze manier van werken zorgt er ook dikwijls voor dat boodschappen toch moeilijker te bereiken doelgroepen (mensen die de taal niet machtig zijn, ongeletterden, …) raken. We willen hier dus de nodige budgetten voor uit trekken.

6.3.3 De uitgezette krijtlijnen aanhouden

Gemeente Beveren heeft sinds 18 mei 2016 een nieuw logo en bijhorende huisstijl. Deze passen volledig in de communicatiestrategie van de gemeente, waarin heldere en transparante communicatie centraal staan. Het logo is het visueel uithangbord en straalt de dynamiek en de positieve toekomstvisie van onze gemeente uit.

Het geheel maakt deel uit van de citymarketing: het logo en de huisstijl als visitekaartje om Beveren bij een groot publiek, zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen bekend te maken. Met het logo als onderdeel van haar citymarketing, kan Beveren de positieve dynamiek tot bij een groot publiek bekend maken en kan de gemeente haar uitgaande communicatie op een professionele en herkenbare manier organiseren.

Deze uniformiteit moet dan ook een blijvend aandachtspunt zijn, want de neiging tot diaspora zal inherent groot blijven. Het is dan ook aangewezen om de uitgezette lijn tot in het detail door te trekken. In dat kader is de bouw van het nieuwe administratief centrum ook een belangrijke mijlpaal.

Voor projecten of evenementen die georganiseerd worden tussen verschillende instanties (tussen verschillende gemeentes, in samenwerking met bedrijven of intercommunales, …) moet er op voorhand overleg plaatsvinden tussen de partners over hoe er eenduidig zal gecommuniceerd worden en welke rol het logo of het merk van 'Beveren' in de communicatie zal opnemen.

We pleiten dan ook om in de toekomst nog sterker in te zetten op citymarketing. Daarbij moet werk gemaakt worden van een citymarketingplan dat voortborduurt op de uitgezette weg. Een (nog aan te werven) citymarketeer kan bij de uitwerking hiervan een belangrijke rol spelen. Hij of zij vertaalt alle initiatieven van gemeente en OCMW en incorporeert ze in een ruimer marketingbeleid die een commerciële belofte is vanuit de organisatie aan de burger, de klant, de ondernemer, de toerist, … De concrete uitwerking van dat masterplan kan dan opgenomen worden door de collega's van de dienst Toerisme, Communicatie, Lokale economie, …

6.3.4 Co-creatie en burgerparticipatie als basis van de converserende gemeente

Artikel 3 van het Gemeentedecreet geeft aan de gemeenten de opdracht om inwoners zo veel mogelijk bij het beleid te betrekken. Het uitgangspunt hierbij is dat elke gemeente de nodige initiatieven dient te nemen om de participatie met de burgers te bevorderen, maar dat zij vrij kan kiezen welke instrumenten zij hiervoor gebruikt: wijkcomités, infoavonden, …

Het Gemeentedecreet omschrijft daarnaast onder "titel VI participatie van de burger" een aantal meer gereglementeerde vormen van burgerparticipatie, zoals adviesraden, voorstellen van burgers, verzoekschriften, volksraadplegingen en klachtenbehandeling.

Het valt vandaag ook op dat veel burgers zich betrokken voelen bij hun wijk of omgeving en zich daar vrijwillig voor inzetten. Ze doen vrijwilligerswerk, organiseren schoonmaakacties in de straat om de leefbaarheid te verbeteren of nemen deel aan een groepsaankoop. Of ze willen mee praten over de gemeentebegroting …

Als mensen zelf meer ideeën hebben, vraagt dat om een andere rol van de overheid. De ondersteuning van al die ideeën en plannen door de overheid heet overheidsparticipatie. De gemeente kan bijvoorbeeld voorzieningen aanbieden of beschikbaar stellen. Met wijkbudgetten bijvoorbeeld kunnen bewoners eigen plannen laten uitvoeren in hun buurt.
Actieve burgers willen niet dat de overheid alles voor hen oplost met een standaardoplossing. Ze willen maatwerk en een overheid die met hen meedenkt. Zo ontstaat een nieuwe samenwerking tussen burgers en overheid. Met nieuwe verhoudingen en werkwijzen tussen burgers en overheid.

Het lijkt wel of de gemeente de burgers met initiatieven heeft ontdekt. Mooie voorbeelden, zoals het LaMa-project en Delende buurt - Molenbergwijk, blijven wel beperkt tot kleine, tijdelijke projecten. De meeste projecten zijn niet breed ingebed of geborgd binnen de organisatie, ze zijn geen onderdeel van

een structurele aanpak en komen niet voort uit een bestuurlijke visie op burgerinitiatieven. Hier ligt één van de uitdaging voor de komende jaren: van (leuke) losse projecten naar een vanzelfsprekende manier van werken voor de hele gemeente!

Binnen deze context kunnen de mogelijkheden van de digitalisering een belangrijke rol spelen.

6.3.5 De veranderende rol van de dienst communicatie

De tijd waarin communiceren vanuit een organisatie het alleenrecht is of was van een dienst communicatie is al lang voorbij. Tegenwoordig communiceert iedereen. De steile opgang van sociale media zijn daar het beste bewijs van. Door die verandering is ook de rol van een dienst communicatie sterk veranderd. Op de dag van vandaag is een dienst communicatie geen, of toch minstens niet de enige, initiator of uitwerker van communicatie-uitingen. Een moderne dienst communicatie faciliteert communicatie vanuit alle geledingen van de organisatie en ondersteunt communicatie-uitingen, waar die ook ontstaan, om deze zo impactvol mogelijk te maken. De dienst communicatie moet dus die mensen bijeenbrengen die een krachtige communicatie-motor vormen, zonder dat die de communicatie al te veel willen sturen. Communicatie laat zich steeds minder sturen.

We kunnen de communicatie vanuit gemeente en OCMW in principe onderverdelen in enerzijds beleidscommunicatie en anderzijds informatieve communicatie.

- Beleidscommunicatie is de actieve communicatie over de keuzes en beslissingen die door het bestuur van de gemeente werden genomen. Wat er inhoudelijk in deze communicatie dient te staan, is de verantwoordelijkheid van de politiek.
- Informatieve communicatie gaat over alle informatie die naar verschillende doelgroepen wordt gestuurd vanuit de administratie.

Beide vormen van communicatie worden voorbereid door de dienst Communicatie. Daarin nemen zij geen eindbeslissing, maar geven wel sturing en advies. Zij zorgen er ook voor dat de afspraken rond communicatie worden nageleefd en dat de verantwoordelijken van iedere vorm van communicatie hiervoor zijn rol opneemt. De communicatiedienst heeft met andere woorden een regierol over alle communicatie die vanuit Beveren naar buiten gaat. De keuzes die gemaakt worden op vlak van vorm, huisstijl, timing en productie gebeuren steeds in overleg met de dienst communicatie.

6.3.6. Last but not least: het belang van interne communicatie

Interne communicatie is lange tijd wat stiefmoederlijk behandeld. Dat heeft een aantal ongerelateerde gevolgen:

- Nieuws en informatie worden onvoldoende ontsloten bij een grotere groep van medewerkers
- Kennis wordt onvoldoende geborgd binnen de organisatie

- Medewerkers hebben onvoldoende het gevoel actief betrokken te worden bij wat leeft in de organisatie. Daarom willen we een mix van kanalen voor interne communicatie met een duidelijke link tussen die kanalen.

Daarom moet er binnen de volgende legislatuur sterker ingezet worden op interne communicatie. Hieronder reiken we enkele mogelijkheden aan.

Intranet

Het intranet moet een centrale rol spelen in de interne communicatie. We beschouwen dit als de interne website van gemeente en OCMW, die als informatieportaal gaat fungeren. Een goed werkend intranet heeft als voordeel dat alle informatie centraal gedocumenteerd wordt, zodat medewerkers die gegevens nodig hebben die ook steeds kunnen terugvinden op dezelfde plaats. Daarmee neemt het ook grotendeels de rol van de P-schijf over.

Daarnaast biedt het intranet ook de mogelijkheid om nieuwsberichten en updates te delen over de organisatie en over de communicatie naar buiten toe. Op die manier zijn alle medewerkers steeds betrokken van wat er reilt en zeilt binnen de organisatie en wat Beveren extern communiceert. Op die manier vermijdt een intranet een overvloed aan e-mail.
Vorig jaar werd al sterk gewerkt aan een eerste versie van een intranet. Technische beperkingen en een weinig gebruiksvriendelijk onderhoud zorgen dat dit initiatief onvoldoende leeft onder de personeelsleden. Daarom willen we werk maken van een intranet 2.0, dat de geleerde lessen incorporeert. Door de soms heel diverse verwachtingen die de personeelsleden aan dit intranet opleggen, blijkt dit geen eenvoudige oefening.

Het intranet kan alleen werken als een dynamisch platform dat continu gevoed wordt met nieuwe informatie en up-to-date gegevens. Daarom is een strikt semi-gecentraliseerd beheer nodig, met een duidelijke (interne) webmaster als eindverantwoordelijke. Hij fungeert als eindredacteur en behoudt een helikoptervisie over het volledige intranet. Daarnaast lijkt het aangeraden om de (interne) webmaster te laten ondersteunen door webredacteurs die binnen de verschillende diensten actief zijn.

Nieuwsbrieven

Het intranet kan in een later stadium gepaard gaan met een lancering van interne nieuwsbrieven. We geloven in de verbindende kracht van deze nieuwsbrieven. Medewerkers voelen zich daarmee meer betrokken op de organisatie en krijgen (wekelijks/maandelijks) een ‘pushbericht’ toegestuurd met alle nieuwe (relevante) informatie.

Om de werking ervan efficiënt te laten verlopen en om steeds opnieuw terug te kunnen verwijzen naar een centraal informatiepunt, zouden we deze nieuwsbrieven rechtstreeks linken met het intranet. De beheerder bouwt de nieuwsbrief op aan de hand van materiaal dat de afgelopen week werd gepubliceerd op het intranet, soortgelijk aan de verhouding tussen de digitale nieuwsbrieven en de website. Zo wordt het intranet op regelmatige basis gepusht naar de medewerkers.

Personeelsmagazine

Een vrij arbeidsintensieve uitbreiding op deze interne mediamix zou een personeelsmagazine kunnen zijn. Alhoewel de tijd hiervoor op dit moment ontbreekt, kan zo'n magazine een heel waardevolle aanvulling zijn om het verbindende karakter tussen medewerkers vorm te geven. Een personeelsblad, zelfs al verschijnt het maar enkele keren per jaar, zorgt ervoor dat medewerkers elkaar, maar ook de organisatie, beter leren kennen.

In het kader van de geïntegreerde werking OCMW/gemeente en de soms fysiek grote afstand tussen een aantal diensten, maar zeker ook met de nakende verhuis naar het nieuwe AC/politiekantoor, kan zo'n personeelsblad, dat niet alleen focust op organisatiecommunicatie, een meerwaarde bieden.

7. ONDERWIJS

Onderwijs is de laatste jaren in vele opzichten enorm snel geëvolueerd. We moeten leerlingen kennis en vaardigheden bijbrengen die ze voor hun toekomst als volwassenen in de 21ste eeuw nodig hebben. Hiernaast zal veel meer aandacht moeten besteed worden aan persoonsvorming.

Deze vaststelling brengt met zich mee dat zowel het personeelsbeleid, de infrastructuur, de middelen en de samenwerking tussen verschillende sectoren aan deze nieuwe tendensen zullen moeten worden aangepast. De onderwijshervorming die in 2019 zal geïmplementeerd worden, geeft in dit kader de kans om ons onderwijsaanbod in de gemeente onder de loep te nemen.

Sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden (sport, huis van het kind, cultuur, bedrijven) worden in de komende jaren van cruciaal belang om aan de maatschappelijke verwachtingen te kunnen beantwoorden.
Het zal dus noodzakelijk zijn om te investeren in de professionele ontwikkeling van leraren, in digitale platforms, in aangepaste en flexibele infrastructuur.

Beveren mag trots zijn op zijn onderwijs. Zowel op het vlak van flankerend onderwijsbeleid als op de organisatie van het eigen basis-, secundair en kunstonderwijs, kan gezegd worden dat de gemeente een voorbeeldrol vervult in het Vlaamse onderwijslandschap. Om die hoge standaard te behouden, zullen blijvend inspanningen moeten geleverd worden om de eisen van de tijd te kunnen volgen.

Toekomstgericht onderwijs stimuleert de van nature creatieve en nieuwsgierige houding van de leerlingen. Onderwijs moet erin slagen om het “wiel van het leren”, dat natuurlijk op gang komt bij de explorerende kleuter, in beweging te houden. Dit moet uitmonden in de drang van de lerende om levenslang te blijven leren.

In het kader van deze tendensen moet deze inspiratienota voor de toekomst gelezen worden: onderwijs sterk houden en leerlingen persoonlijk vormen.

7.1. ONDERWIJS : ONTWIKKELEN VAN KENNIS EN VAARDIGHEDEN DOOR CREATIVITEIT EN NIEUWSGIERIGHEID IN TE ZETTEN

Leerlingen krijgen de kans om in een moderne, flexibele omgeving, gebruik makend van moderne technieken en digitale middelen, kennis en vaardigheden te verwerven. Leerkrachten worden ondersteund om onderwijs op maat van de leerling aan te bieden. Samenwerkend leren, klas- en niveau overschrijdend, wordt de norm.

7.1.1. Gerealiseerde acties en actuele situatie

SAMENWERKEND LEREN EN KLASSPLITSING

We stellen vast dat het samenwerkend leren, met gedeelde verantwoordelijkheden, langzaamaan vorm krijgt. Vooral in de kleuterafdelingen en in de lagere scholen heeft het principe van co-teaching zijn ingang gevonden. In de gemeenteschool van Vrasene heeft men het concept van "veranderwijs – ieder zijn leer-kracht" met succes geïmplementeerd in de dagelijkse werking. Een belemmering in deze groei is het groot aantal klassen met meer dan 25 leerlingen. De diversiteit van de instroom is zo groot geworden dat het voor leerkrachten erg moeilijk wordt om onderwijs op maat aan te bieden. Extra ondersteuning in de grote klassen is dus noodzakelijk.

WERKBAAR WERK EN COMBINATIE PRIVE-SCHOOL

Veel leerkrachten stoten op de "werkbaarheid van hun werk". We zien een stijgend aantal leerkrachten met het burn-out syndroom. Dit geldt ook voor directeurs basisonderwijs die te weinig ondersteuning krijgen om hun (pedagogische) taak te kunnen vervullen.
Een en ander werd ook in kaart gebracht in de Pano-reportage "Het basisonderwijs kraakt" van maart 2018.

Vanuit de overheid denkt men na over hoe men de jobinhoud van de directeur en onderwijzend personeel werkbaar kan maken. In cao XI die ter goedkeuring op tafel ligt, worden door de overheid al enkele maatregelen geformuleerd.

Een tweede opvallend verschijnsel is de vraag van leerkrachten om deeltijds aan de slag te gaan. Daar waar we in het verleden nogal argwanend stonden t.o.v. deze verlofstelsels, voelen we de noodzaak om de vaak jonge , maar ook 55+ leerkrachten de kans te geven om werk en privé beter op elkaar af te stemmen.
Voor directeurs worden nog geen parttime functies ingevuld. Toch zien we dat ook voor deze groep de vraag groter wordt. Een evolutie van twee parttime-directeurs in één school moet bekeken worden. In het Vlaamse onderwijslandschap zien we voorbeelden van directies die elk een taak opnemen (bv. pedagogisch en administratief).

AANPASSEN VAN DE INFRASTRUCTUUR

In het onderwijs voor de 21ste eeuw is het noodzakelijk dat het hele team zich verantwoordelijk voelt voor een grotere groep leerlingen. De leerkrachten van bv. de 1ste graad, waar nu 4 klassen worden gevormd, werken nauw samen en kunnen er op die manier in slagen om klasoverschrijdende projecten en lessen uit te werken. De differentiatievormen krijgen veel meer ingang. Hiervoor is het van belang dat de infrastructuur aan deze nieuwe vormen van samenwerken wordt aangepast. Klasmuren verdwijnen en worden vervangen door mobiele wanden of deuren. In een paar scholen zijn de eerste stappen hieromtrent al gezet. Ook in de nieuwbouwplannen wordt er met deze tendens rekening gehouden.

PERSOONSVORMING EN SECTOROVERSCHRIJDENDE PARTNERSCHAPPEN

Naast de kennisverwerving en de ontwikkeling van vaardigheden moet er in de klassen veel aandacht besteed worden aan persoonsvorming. Leerlingen moeten kunnen opgroeien met zelfvertrouwen en met het gevoel dat samenwerken en samen leren verrijkend kan zijn. De leerlingen moeten de kans krijgen om hun talenten te ontdekken. Persoonsvorming houdt in dat leerlingen leren omgaan met hun emoties, dat ze respect, hulpvaardigheid en waardering kunnen tonen voor anderen. Hiervoor is het noodzakelijk dat er een sterk partnerschap wordt ontwikkeld tussen de onderwijs- en de andere sectoren zoals sport, cultuur, sociaal huis, huis van het kind,…

7.1.2. Inspiratie voor een toekomstig beleid

TAALVAARDIGHEID

Een goede beheersing van het Nederlands is een basisvoorwaarde om vlot te kunnen participeren in de samenleving en heeft een grote invloed op de persoonsvorming van de betrokkenen. Dit kunnen zowel ouders als leerlingen zijn. De kerntaak van de scholen blijft dus steeds gefocust op het verwerven van een goede taalvaardigheid in het Nederlands.
Scholen moeten er alles aan doen om anderstalige nieuwkomers uitgebreide kansen te geven om het Nederlands te verwerven.

Er moet nagedacht worden over een aanbod van lessen Nederlands aan anderstaligen te Beveren. Ook scholen kunnen verder ondersteund worden in hun professionalisering bij de omgang met anderstaligen. De verdere ontwikkeling van een taal-o-theek blijft een prioritair punt.

REKENVAARDIGHEID EN DIGITALE GELETTERDHEID

Rekenvaardigheid behoort ook tot een kerntaak in het onderwijs. Het is een basisvaardigheid die de leerlingen de kans geeft succes te behalen in het vervolgonderwijs.
Scholen moeten kunnen beschikken over aangepaste methodes en digitale middelen om vlot en kritisch te kunnen functioneren in de hedendaagse maatschappij. Digitale geletterdheid is van wezenlijk belang om te functioneren op de arbeidsmarkt en moet structureel onderwezen worden.

EUROPEES BURGERSCHAP

Ongeacht de pedagogische visie en de levensbeschouwelijke oriëntatie is het van groot belang dat leerlingen zich met een open, kritische, maar respectvolle geest opstellen voor de medemens. Projecten op gemeentelijk niveau waarbij eveneens alle sectoren worden betrokken, kunnen bijdragen tot een warme samenleving waarin iedereen een gerespecteerde plaats krijgt. Wetenschappelijk onderbouwde methodes kunnen sector overschrijdend worden aangeboden. (KIVA-methode waarbij men respectvol met elkaar leert omgaan en actief meewerkt aan een betere en meer sociale samenleving).
Leerlingen moeten inzicht krijgen in onze Europese samenlevingsstructuur. Klas- en schooluitwisselingen kunnen hiertoe bijdragen. De basiswaarden van de democratische rechtsstaat levend houden is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Zowel in de basisscholen, het secundair onderwijs als in de kunstacademie moet er veel meer aandacht besteed worden aan omgangsvormen en breed aanvaarde waarden en normen (living values).

KEUZES MAKEN VOOR DE TOEKOMST

Brede school

De leerlingen moeten keuzes maken voor hun toekomst. Breed leren is hiervoor noodzakelijk omdat iedereen inzicht moet krijgen in de mogelijkheden die voor hen zijn weggelegd.
Brede school projecten kunnen hierop een antwoord bieden. Het blijft belangrijk om ook hierin verder te investeren.

Geïntegreerd onderwijsaanbod

Daarnaast is het belangrijk om op het niveau van het S.O. na te denken over een geïntegreerd onderwijsaanbod. De schotten tussen de verschillende onderwijsniveaus kunnen weggewerkt worden. Leerlingen van alle richtingen moeten meer kansen krijgen om duale trajecten te doorlopen. Het duaal leren, waarin bedrijven en scholen hand in hand gaan, betekent een motivationele boost voor vele studenten.

Capaciteit

Uit de demografische data blijkt dat er een capaciteitstekort zal zijn van 750 leerlingen tegen 2020. De verschillende secundaire scholen hebben ondertussen al een capaciteitsuitbreiding gerealiseerd van ongeveer een 250 plaatsen.
Door een intense samenwerking tussen de verschillende onderwijsnetten in de onderwijsraad, kunnen we erin slagen om dit probleem duurzaam aan te pakken. Het risico om in concurrentie te gaan bij het oprichten van een nieuwe school verdwijnt, als de overheid middelen voorziet voor de uitbreiding van de huidige secundaire scholen. Voorwaarde is wel dat er zowel wat betreft infrastructuur als lerarenmiddelen moet geïnvesteerd worden.
Het is de taak van de gemeente om hiervoor waakzaam te blijven en actief te participeren in capaciteitsonderzoeken in Vlaanderen.

Ook de capaciteit van de basisscholen vormt een probleem. In twee gemeentelijke basisscholen is een capaciteitslimiet ingesteld (Beveren Lindenlaan en Vrasene). Om een vrije schoolkeuze te waarborgen is het dus noodzakelijk om de capaciteit in de Centrumschool van Beveren uit te breiden.
Hieruit volgt dat er lokalen, die nu ter beschikking staan van de kunstacademie, moeten ingenomen worden door het basisonderwijs.
Het is dus noodzakelijk om op korte termijn een nieuwe locatie te zoeken voor een deel van de kunstacademie. De inrichting van een vleugel van het stadium van Waasland-Beveren die door de gemeente Beveren is gekocht, is hierop al een mooi antwoord.

Samenwerking met bedrijfsleven en versterken van top-technologiscH onderwijs

In onze economisch rijke regio is het van uitermate belang om de samenwerking met de bedrijfswereld te versterken, maar ook om de infrastructuur van ons technisch onderwijs verder te ontwikkelen. De pilootprojecten rond duaal leren kunnen in de komende jaren verder geïmplementeerd en geoptimaliseerd worden.
De beleidsplatforms met bedrijven en GTI moeten behouden en versterkt worden. Samenwerking met EGTS, VOKA, OVSG, kunnen de gemeente en het GTI ondersteunen om antwoorden te bieden aan snel evoluerende technologische uitdagingen.

Het masterplan van het GTI – renovatie en uitbreiding van deze secundaire school - kan ervoor zorgen dat tegen 2021 deze technische school wordt ontwikkeld tot een top-technische school waarin verschillende partners samenwerken om hoogstaand onderwijs aan te bieden.

7.2. FLANKEREND ONDERWIJSBELEID: VERSTERKEN VAN DE SAMENWERKING TUSSEN ALLE ONDERWIJSACTOREN

7.2.1 Interne uitdagingen

Een aantal decretaal vastgelegde thema's worden verder ontwikkeld.
Projecten met betrekking tot gelijke onderwijskansen, kleuterparticipatie, spijbelen, probleemgedrag op school, ongekwalificeerde uitstroom, taalstimulering, betrokkenheid van ouders en de buurt, samenwerking tussen onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport, overgang onderwijs-arbeidsmarkt, doorstroming en oriëntering, geletterdheid en levenslang leren, kunnen verder in de focus gezet worden.

Bijzondere waakzaamheid moet zich richten op het spijbelbeleid. Er moeten afspraken gemaakt worden tussen de verschillende onderwijsactoren, de CLB's, het Huis van het Kind en de sociale dienst van de politie om deze materie verder op te volgen. Uit cijfers van de Vlaamse overheid blijkt immers dat er een stijgend aantal leerlingen te Beveren gesignaleerd wordt als risico-leerling wat spijbelen betreft.

Een stijgend aantal leerlingen dat ongekwalificeerd uitstroomt en/of probleemgedrag vertoont op school vraagt ook de nodige aandacht.
De samenwerking met organisaties die gespecialiseerd zijn in het deeltijds alternerend leren (voor onze regio VTS en Newton te Sint-Niklaas), kan opgestart worden om de ongekwalificeerde uitstroom tegen te gaan.

De coördinatie van samenwerkingsplatforms binnen de gemeente moet verder ontwikkeld worden. Met de oprichting van "Het Huis van het Kind" zijn de eerste stappen gezet. Het is noodzakelijk om dit platform verder te professionaliseren zodat er daadwerkelijk tijd kan vrij gemaakt worden om een platform te realiseren dat nauwlettend wordt gecoördineerd. De dienst onderwijs kan hierin een belangrijke rol spelen, mits inzet van extra personeel.

7.2.2 Externe uitdagingen: de Heckman-equity

"Scholen zijn de beste banken", schreef Wouter Duyck, hoogleraar cognitieve psychologie (UGent) op tweede kerstdag in De Standaard. Hij verwees daarbij naar onderzoek van Nobelprijswinnaar economie James Heckman over het economisch belang van onderwijs voor jonge kinderen.
Het loont om als overheid te investeren in de ontwikkeling van jonge kinderen vanaf de geboorte tot vijf jaar, bv. via kwaliteitsvolle kinderopvang, gezinsondersteuning én kleuteronderwijs. De focus moet daarbij vooral liggen op kinderen die opgroeien in kwetsbare, kansarme contexten. Een begrip dat in

dat verband vaak opduikt in de teksten is 'equity', dat je kan vertalen als rechtvaardigheid, billijkheid of in het kader van het onderwijs als gelijke kansen.

Kleuteronderwijs: een rendabele investering

Heckman kijkt naar die gelijke onderwijskansen door de ogen van een econoom. De resultaten van zijn onderzoek zijn duidelijk. Door in te zetten op de ontwikkeling van jonge kinderen met aandacht voor gelijke kansen slaan we een dubbelslag: het is juist en rechtvaardig, maar tegelijk ook economisch winstgevend en dus de investering waard. Heckman benadrukt daarbij vier grote voordelen van 'early childhood development':

- Door het vroeg stimuleren van cognitieve en sociale vaardigheden bij álle kinderen voorkom je de prestatiekloof tussen kinderen die opgroeien in een stimulerende omgeving en kinderen uit kwetsbare milieus.
- Vroeg onderwijs voor jonge kinderen met daarbij aandacht voor voeding en gezondheid levert op lange termijn grote gezondheidsvoordelen op. Het vermindert bv. chronische ziekten en hart- en vaataandoeningen, en zorgt daardoor – en dat is economisch weer interessant – voor een belangrijke verlaging van de overheidsuitgaven in de gezondheidszorg.
- Een grootschalig onderzoek in Jamaica toonde aan dat zeer kansarme kinderen die deelnamen aan een vroeg scholingsprogramma op volwassen leeftijd tot 25 % meer gingen verdienen, wat hun loon op dezelfde hoogte bracht als dat van minder kwetsbare leeftijdsgenoten. Meer loon, dus ook meer koopkracht en dat is goed voor de economie.
- Investeren in kwalitatief kleuteronderwijs voor alle kinderen levert een jaarlijkse return on investment op van ruim 7 procent! Voor elke euro – of dollar om precies te zijn – die we eraan uitgeven, krijgen we 7 cent extra terug.

Het economisch belang van 'persoonsvorming'

Het is trouwens verfrissend om vast te stellen dat Heckman vanuit diezelfde 'harde' economische logica ook pleit voor de totale ontwikkeling van het jonge kind. Kleuteronderwijs mag niet enkel focussen op het cognitieve, maar moet ook aandacht schenken aan sociale vaardigheden en persoonsvorming. Doorzettingsvermogen, motivatie, zelfvertrouwen, zelfbeheersing, zelfsturing, verantwoordelijkheidszin… zijn immers evengoed belangrijke voorwaarden voor een sterke arbeidsmarkt en bijgevolg ook economische groei. In Heckmans woorden: "Verstand én karakter zijn de motor voor succes." Of nog: economen en pedagogen, één strijd!

Betekenis voor het flankerend onderwijsbeleid

Dit onderzoek toont aan dat investeren in kleuteronderwijs een groot effect heeft op de toekomst van de kinderen en dus ook op het welzijn in de gemeente. De financiële middelen voor de ondersteuning van het flankerend onderwijsbeleid kunnen verder ingezet worden en er moeten bewust keuzes gemaakt worden om dit beleid verder uit te breiden. Een aantal projecten kunnen in dit kader zeker nog versterkt worden:

- Brede school
- Aanpak leerachterstand (probleem zittenblijven en ongekwalificeerde uitstroom).
- Begeleiden van leerlingen die probleemgedrag vertonen op school (time out, NAFT1 en NAFT2, STOP-projecten en professionalisering van leerkrachten en opvoeders, KIA-projecten opstarten)

- Taalstimulering (zowel kinderen aks ouders)
- Samenwerking met opvoedingsondersteunende initiatieven
- Aanpak schoolkosten (schoolparticipatiefonds en KIA cheque) gekoppeld aan afspraken rond kostenbeheersing in de scholen en de sociale uitsluiting.
- Ouderbetrokkenheid
- Studiekeuze
- Cultuureducatie (bibliotheek, kunstonderwijs, erfgoededucatie).
- Sport
- Leerlingenparticipatie
- Veiligheid, sociale weerbaarheid (cyber+pesten), overlast jongeren,
- Onderwijs en arbeidsmarkt
- Levenslang leren
- Spijbelproblematiek en kleuterparticipatie (wettelijk verplichte opdrachten).

7.3. KINDEROPVANG

7.3.1. Interne uitdagingen

In het algemeen zijn de interne uitdagingen:

- het implementeren van de nieuwe regelgeving voorschoolse en buitenschoolse opvang;
- het waken over actualiteit van de website kinderopvang;
- het aanpassen en voortdurend actualiseren van de nieuwe brochure kinderopvang.

Specifiek voor de gemeentescholen komt daar bovenop de kwaliteitsvolle inzet van personeel door aanstelling van een coördinator kinderopvang (navorming, hogere diploma's, intenser begeleiding opvangpersoneel). Enkele interne administratieve reorganisaties dringen zich bijkomend ook op zoals de digitalisering van de registratie van de aanwezige kinderen in de buitenschoolse opvang, de reorganisatie van definanciële ondersteuning alsook het opvolgen en opzoeken van het subsidieaanbod van de overheid. In het kader van deze subsidiemogelijkheden gerichte dossiers voorbereiden en indienen.

7.3.2. Externe uitdagingen

Een greep uit de externe uitdagingen waar we voor staan betreffen een gestructureerder en professioneler overleg met de belangrijkste opvangaanbieders onder andere over de implementatie van het nieuwe decreet kinderopvang.
Ook het organiseren van flexibelere opvang is een vaak gehoorde verzuchting. De gewijzigde gezinssamenstellingen, de aanwezigheid van meer alleenstaande ouders; tweeverdieners vragen hier expliciet naar. Zeker alleenstaande ouders hebben het moeilijk om werk te zoeken en te houden omwille van de beperkte uren dat er kinderopvang ter beschikking is. Dit fenomeen duikt meer en meer op en leidt ouders in een kansarmere sfeer. Ouders moeten vaak kiezen tussen zorgen voor de kinderen of werk. Hieraan gekoppeld zijn zeker ook drempelverlagende initiatieven noodzakelijk om kansarme gezinnen de stap naar kinderopvang te helpen zetten.

7.4. KUNSTACADEMIE

7.4.1. Brede school

Een Brede School is een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren die samen werken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd én op school, met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. Ook de kunstacademie van Beveren wil hier voluit voor gaan. Bijkomende financiële ondersteuning, zowel van de Vlaamse als van de lokale overheid zijn in dit verband zeker noodzakelijk.

7.4.2. Nieuw decreet DKO, samenwerkingsverbanden en doorontwikkeling opgestarte initiatieven

Het nieuw decreet BKO zal de nodige aanpassingen vragen vanaf 2018 en volgende jaren. Naast deze uitdaging wensen we de afdeling Beeldende Kunsten met Hogere Graad en nieuwe opties verder uit te bouwen. Ook de splitsing in leeftijdsgroepen voor de ateliers algemeen beeldende vorming is een richting die we wensen in te slaan. Ook de verdere uitbouw van de afdeling podiumkunsten en nieuwe opties (musical, songwriting, enz…) staat op het programma. Wat samenwerkingen betreft zien we vooral de verdere samenwerking met de nieuwe vestigingsplaats te Zwijndrecht ontwikkelen en hopen we tot een betere samenwerking te komen met verenigingen en CC Ter Vesten.

7.4.3. Locaties en infrastructuur

Wat locaties betreft zien we een stijgende vraag naar meer en vooral grotere leslokalen alsook naar stockageruimte. Ook afgesproken ruimtegebruik met CC Ter Vesten zou de werking aanzienlijk verbeteren.
Op het vlak van brandpreventie, welzijn en veiligheid moet er een inhaalbeweging gebeuren. Regelmatige(r) opvolgen van herstellingen en gebreken aan de campus centrumschool/kunstacademie zijn belangrijk.
Opleidingen EHBO, vertrouwenspersoon, en gebruik van blusmiddelen, moeten worden gevolgd door academiepersoneel om tegemoet te komen aan de eisen die de onderwijsinspectie ons oplegt.
De uitbouw van de locaties onder de tribunes van Waasland-Beveren en in Kieldrecht zijn uiteraard schitterende beleidsopties naar de toekomst toe van het kunstonderwijs.

7.5. Gemeentelijk Technisch Instituut

7.5.1. Gerealiseerde acties en actuele situatie

Hieronder sommen we de openstaande acties op die geformuleerd werden in het kader van het meerjarenbeleidsplan en actieplannen die door het schoolbestuur werden vooropgesteld. Verder sommen we enkel de gerealiseerde acties op die ook in de volgende legislatuur een vervolg of een

nieuwe klemtoon zullen kennen en die we hier zeer specifiek onder de aandacht willen brengen. Dit doet geen afbreuk aan de reguliere werking.

OPENSTAANDE ACTIES

De aanbesteding 'masterplan gebouwen' gebeurt in 2018. De website GTI wordt in 2019 opgestart in de nieuwe huisstijl. De horizontale samenwerking kan nog verbeterd worden, het masterplan gebouwen en de bredere toepassing van de STEM-didactiek zal hier een stimulans bieden. De talentontdekking en doorstroming van het basisonderwijs >secundair onderwijs> hoger onderwijs vraagt blijvende opvolging. In het kader van leerlingenbegeleiding was de initiële ambitie om een HERGO-label te halen, we gaan dit ombuigen naar een algemener kwaliteitslabel. Het pedagogisch project 'Duurzaam leren' moet herschreven worden. De werkdrukklachten bij personeel blijven: nood aan analyse en ideeën voor acties.

Investeringen in ICT zijn toereikend, maar vernieuwende projecten hebben geen kans wegens hoge werkdruk bij ICT-coördinatoren. De overgangen van tweede en derde graad moeten we beter begeleiden.

De mobiliteit rond de schoolomgeving is verbeterd in de Europalaan en de Kasteeldreef. Toch is het wenselijk veiligheid verder te verbeteren. Met onaangepaste snelheid gemotoriseerd verkeer Kasteeldreef en Yzerhand als voornaamste aandachtspunten.

GEREALISEERDE ACTIES

In de voorbije periode werden heel wat zaken gerealiseerd. We beperken ons tot een bloemlezing. Een nieuwe schrijnwerkerij werd reeds quasi volledig gerealiseerd. Deelname van GTI aan het brede schoolconcept, waarbij een aanbod van middagactiviteiten werd opgestart. Deelname aan het witte raven project in functie van aandacht voor kansarme gezinnen. Het GTI kende een sterke evolutie in de verdere uitbouw van smartschool met afwezigheden, skore en leerlingvolgsysteem. Procedures m.b.t. afwezigheden, examens en uitstappen werden uitgeschreven en de promotie werd aangepakt. Een zorgcontinuüm en multidisciplinaire begeleidingsnetten werden opgestart.

7.5.2. Inspiratie voor een toekomstig beleid

PEDAGOGISCH KLIMAAT MODERNISEREN EN VERSTERKEN

Een eerste uitdaging betreft het moderniseren en versterken van het pedagogisch klimaat binnen het GTI met meer aandacht voor vaardigheden, attitudes en talenten, leerlingenbetrokkenheid en herstelgericht werken. Het tegengaan van schoolmoeheid en uitval voor het behalen van het einddiploma staat voorop op de agenda. Enkele concrete acties in dit verband zijn de ontwikkeling van een talenbeleid met een accent op het versterken van de leesvaardigheden alsook focussen op schoolse achterstand op allerlei vlakken die reeds starte in het basisonderwijs.

CAPACITEIT VERHOGEN

Naast de broodnodige capaciteitsverhoging (we verwachten tegen 2020 ruim 200 leerlingen extra) willen we een middenschool creëren die vlot bereikbaar is of een top technologisch centrum

opbouwen dicht bij de haven voor de eindjaren (ook bedrijven zouden daar opleidingen kunnen geven cfr. duaal leren)

INFRASTRUCTUUR TERUG OP ORDE ZETTEN

Gekoppeld aan vorige uitdaging moet het masterplan GTI verder uitgerold worden (geïntegreerd onderwijs in oude werkplaats, renovatie klassenblok, nieuwe klassenblok, mediatheek (OLC) en co-teachingruimte in oude sporthal, artistieke zone, nieuwe sporthal, duplex autowerkplaatsalsook de uitbouw van een e-lab voor de eerste graad, een labo natuurwetenschappen op de plaats van de oude schrijnwerkerij en een stelplaats deels voor haventechnieken).
Daarnaast is er nood aan een participatief beleid op hoog niveau met onder andere systematische enquêtes, participatieorganen en overlegplatform op regelmatige basis aanhoren en acties opzetten, inspraak klassenraden) zoals reeds vroeger werd aangehaald.

AANBOD BEHOUDEN EN VERDIEPEN

Ook het verder uitdiepen en verbeteren van het onderwijsaanbod is een grote uitdaging. De afstemming met de arbeidsmarkt is hier een speerpunt. Dit kan mede door duaal leren het aanbieden van STEM-onderwijs, uitbouw van een richting haventechnieken, …. .

WERKEN AAN DE PERSONEELSFORMATIE

Om het hoofd te kunnen bieden aan alle uitdagingen, is het essentieel dat het personeelskader optimaal wordt ingevuld. Het uitwerken van een verfrissende gedeelde visie en missie, het bijstellen van het organigram, de introductie van het werken met zelfsturende teams en co-teaching en het voorzien van de broodnodige bijscholingen alsook het uitwerken en implementeren van een resultaatgericht functionerings- en evaluatiesysteem zijn slechts enkele van de noodzakelijke acties in dit verband.

IMAGO VERSTERKEN

Tot slot moeten we blijven werken aan het positief versterken van het imago van het GTI. Dit willen we onder andere doen door de lat steeds hoger te leggen. De nadruk zal nog meer gelegd worden op probleemoplossend, onderzoekend en ontwerpend leren, samenwerkend leren alsook lerengoed omgaan met ICT. De samenwerking met bedrijven speelt in deze ook een belangrijke rol.

8. ECONOMIE

Wat bepaalt de economie van een gemeente? Op welke punten onderscheidt Beveren zich van andere steden en gemeenten?

Het economisch speelveld in Beveren is een samenspel van de grootste containerterminal van Europa, regionale bedrijfsterreinen, over buurtwinkels, cafés en bakkers tot zelfstandige ondernemers in bouw, productie, landbouw, zorg en allerlei diensten. Dagelijks vinden op ons grondgebied grote wereldwijde handelsstromen plaats samen met kleine lokale transacties. Onze lokale economie verbindt werkgevers en werknemers, leveranciers en klanten, die elk op hun beurt consumeren.

8.1. TENDENSEN EN UITDAGINGEN

8.1.1. Arbeidsmarkt

Vlaanderen behoort tot de welvarendste regio's ter wereld. De arbeidsmarktindicatoren voor Beveren zijn goed in vergelijking met het Vlaams gemiddelde, maar scoort in verhouding tot gelijkaardige gemeenten net iets lager.

toename activiteitsgraad en werkloosheid

De activiteitsgraad in Beveren (73,3 %, 2016) vertoont een stijgend verloop en volgt hiermee de algemene trend. De algemene werkloosheidsgraad in Beveren bedroeg 6,6 % in 2016, de jeugdwerkloosheid (18-29 jaar) bedroeg 12,14 %. Dit is quasi identiek aan 2015, en bevindt zich hiermee op het hoogste peil sinds 2005 (met resp. 4,64 % en 7,04 % als laagste peil in 2008).
In absolute cijfers betekent dit voor het jaar 2016 dat op een totaal van 30 556 inwoners tussen 15 en 64 jaar er 20 910 aan het werk zijn en 1 481 werkzoekend zijn en beschouwd worden als werkloos. De overige 8 166 inwoners zijn niet beschikbaar voor een job of niet actief op zoek (bv. studenten, bruggepensioneerd, oudere of vrijgestelde werklozen, volledige loopbaanonderbreking, tijdskrediet, …)
Over een periode van tien jaar is de Beverse bevolking tussen 15 en 64 jaar quasi gelijk gebleven. Hoewel we dus een jaarlijkse toename van de beroepsbevolking zien, zowel werkenden als werkzoekenden, slaagt een groter deel dan vroeger er niet in om een job te vinden. Met name het grotere aandeel van jeugdwerkloosheid valt op.

meer jobs dan werkenden

In 2015 waren er in Beveren 22 586 jobs. Na enkele stabiele jaren is dit een significante toename van 1 000 jobs ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze stijging is integraal toe te schrijven aan bijkomende jobs in de Waaslandhaven. De Waaslandhaven, met inbegrip van de kerncentrale van Doel, is goed voor precies de helft van de jobs in Beveren. Kijken we naar de ganse haven van Antwerpen dan is de haven ontegensprekelijk de motor van duurzame tewerkstelling in onze regio. De verhouding werkenden ten opzichte van het totale aanbod jobs in de gemeente, maakt Beveren tot een netto-importeur van werknemers.

Van al deze jobs in Beveren wordt 1 op 4 ingevuld door eigen inwoners. Wanneer hier ook de grote groep van de beroepsactieve bevolking bij rekenen die in de rest van de haven werkt (rechteroever en Zwijndrecht) dan is het duidelijk dat de nabijheid van jobs een sterke troef is van de gemeente.

sterk in productie en landbouw

Kijken we naar de verdeling van jobs in 2015 over de verschillende sectoren dan valt het surplus aan secundaire sector (productie, verwerking) en het tekort in de quartaire sector (overheid, onderwijs en zorg) op ten opzichte van het Vlaamse gemiddelde. Ook landbouw neemt in Beveren met 3,17 % van alle jobs, ruim 36 % boven het Vlaamse gemiddelde, een significant hoger aandeel in. Grotere gemeenten en steden scoren doorgaans dan weer hoger dan Beveren op job aanbod in tertiaire (diensten) en quartaire sector.
Het aandeel van de zelfstandigen in het totaal aantal jobs bedraagt 16,63 % (in 2015). Dit is licht boven het Vlaamse gemiddelde.

bovengemiddeld inkomen

Het beschikbaar inkomen per inwoner stijgt zoals elders jaar na jaar en bevindt zich met 20 182 EUR (in 2015) ruim 1 000 EUR boven het Vlaamse gemiddelde. Het gemiddeld inkomen per aangifte in 2015 bedroeg 35 757 EUR.

8.1.2. Handel en horeca

Algemeen in Vlaanderen krijgen de gevestigde, klassieke winkels in de kernen het moeilijk tegenover de schaalvergroting en het groeiend aanbod in de periferie van steden en gemeenten. Dit wordt versterkt door digitalisering en e-commerce.
Klanten zijn mobieler en beter geïnformeerd. De keuze voor de hedendaags consument is enorm en gaat van de klassieke supermarkt, over buurtwinkel en voedingspeciaalzaak naar de pop-upstore. Hetzij webshops, ketens of de lokale kledingzaak. Voor eenzelfde product of dienst zijn er vaak meerdere opties ofwel in de winkelkern, het shoppingcenter, dorp, stad of online.
Enkele socio-demografische trends:

- De consument vergrijst, maar blijft actief en koopkrachtig.
- Multiculturaliteit groeit, dit levert nieuwe consumenten en nieuwe handelaars op met een nieuw assortiment.
- Andere gezinssamenstellingen vragen om een aangepast aanbod.

De gevestigde ‘klassieke’ detailhandel, vooral in de centra van de kleinere steden, komen onder druk te staan. Beveren ontsnapt niet aan deze tendens. De kernen staan onder druk als gevolg van zowel koopvlucht naar stedelijke centra of shoppingcenters als een verouderde leeftijd van handelaars. De positie van Beveren op de as Gent-Sint-Niklaas en Antwerpen benadeelt de concurrentiepositie. Het commercieel-recreatief aanbod in deze stedelijke kernen werkt als magneet op de omwonende consumenten. De concentratie dunt uit en de leegstand neemt toe.
Zoals elders kent ook Beveren een tendens dat panden in het kernwinkelgebied moeilijker verkocht raken. Tegelijk is er een toenemende vraag van projectontwikkelaars om winkelruimte op te geven ten voordele van appartementen of woningen.

Horeca is per definitie erg gevoelig voor trends. Klanten worden steeds veeleisender en stellen een bijzondere ervaring steeds meer centraal. Enkele kernbegrippen staan hier centraal:

- Streekidentiteit: de ervaring moet liefst deel uitmaken van een ruimer verhaal.
- Gezondheid: ecologie, duurzaamheid en gezondheid scoren.
- Betaalbare luxe: op café wordt minder, maar 'beter' bier gedronken. Een koffie is niet zomaar een koffie: we kiezen graag de boon, bereiding en afwerking.

Horeca is een erg volatiele markt, met doorgaans hoger verloop van personeel en stopzetting en vernieuwing van zaken. Horeca biedt in verhouding tot andere sectoren meer tewerkstellingskansen aan jongeren, laaggeschoolden en mensen van allochtone afkomst. De keerzijde is het lage aandeel voltijdse contracten.

8.1.3. Waaslandhaven

Met de verhuis van MSC van rechteroever naar de MPET terminal aan Deurganckdok is het belang van containerbehandeling in de Waaslandhaven nog meer toegenomen. De grootste containerterminal van Europa bevindt zich in Beveren. De Waaslandhaven is echter ruimer dan enkel containerafhandeling. Er zijn verschillende hoogwaardige, industriële productiebedrijven gevestigd in combinatie met een logistieke cluster. Uit de jobcijfers blijkt duidelijk het structurele karakter van het aantal havengerelateerde jobs.
Er is de laatste jaren een duidelijke verhoogde aandacht voor energie en duurzaamheid, met projecten als Wind aan de Stroom, het warmtenetwerk ECLUSE en het toenemende aandeel van binnenvaart als goede voorbeelden.
Met het complex project Extra Containerbehandelingscapaciteit Antwerpen zoekt de Vlaamse Regering naar bijkomende ruimte in het havengebied. De kans is aanzienlijk dat hiervoor een forse havenuitbreiding op de Linkerscheldeoever gerealiseerd zal worden, met het verdwijnen van het dorp Doel als gevolg.

8.1.4. Landbouw

De gemeente Beveren kent traditioneel een sterke landbouwsector. Buiten de kernen is de landbouw de kenmerkende drager van het landschap. Boven de E34 bepalen de resterende grootschalige Scheldepolders het beeld, onder de E34 zijn dit hoger gelegen en kleinschaligere percelen.
De druk op het landbouwgebied neemt echter al jaren toe. Grofweg kan deze druk aan volgende drie oorzaken toegeschreven worden:

- stopzetting/schaalvergroting,
- strengere normen, en
- bestemmingswijzigingen door haven en natuur.

Voor Beveren speelt de druk van haven en natuur een zeer grote rol met een krimpend landbouwareaal en stijgende prijzen als gevolg. Een goed flankerend beleid vanuit de Vlaamse overheid blijft essentieel om enig draagvlak voor deze bovenlokale ontwikkelingen te behouden.
Een positieve trend is de waardering van open ruimte die vanuit verschillende hoeken opnieuw, zij het voorzichtig, aan belang wint. Het zou positief zijn als deze tendens er aan kan bijdragen dat nieuwe en

bestaande land- en tuinbouwbedrijven voldoende ontwikkelingskansen krijgen als voornaamste bewerkers en beheerders van deze open ruimte.
Tot slot tekent zich tegelijk met schaalvergroting, technologisering en automatisering ook een groeiende markt af voor biologisch voedsel en regionaal/lokaal geproduceerd voedsel die verdeeld worden via 'korte ketens'.

8.2 GEREALISEERDE ACTIES EN ACTUELE SITUATIE

Er zijn de afgelopen jaren al heel wat acties gerealiseerd.

8.2.1. Opmaak strategisch-commercieel plan

In samenwerking met de Raad voor Lokale Economie is er een Beleidsplan Economie opgemaakt. Naast een visietekst, bevat dit plan een concreet actieplan, waarin talrijke initiatieven worden vooropgesteld ten gunste van het economische weefsel in Beveren. Het actieplan voorziet ook in de oprichting van een KMO-loket binnen de gemeentelijke administratie. Na goedkeuring door college en gemeenteraad, zal dit document een beleidskader vormen voor het Beverse Economisch beleid van de volgende jaren.

8.2.2. Bevorderen van de openbare markten en kermissen op ons grondgebied

Elk jaar worden er diverse marktacties georganiseerd ter bevordering van het marktgebeuren. Toch bevindt het marktgebeuren zich een neerwaartse spiraal: de openbare markt van Kieldrecht werd afgeschaft wegens het gebrek aan standhouders, het marktplan van de markt te Beveren werd aangepast, waardoor de markt compacter werd, de lege plaatsen werden opgevuld. Dit is een continu-proces en wordt bijgestuurd wanneer nodig. Ook de kermissen staan steeds meer onder druk. Daar staat tegenover dat er een nieuwe openbare markt werd georganiseerd in Haasdonk.

8.2.3. Inspelen op nieuwe trends/verwachtingen consument

De gemeente Beveren heeft geïnvesteerd in gratis Wifi in het centrum.
Win je winkel: Het project slaagde er in om op participatieve manier lokaal ondernemerschap positief in beeld te brengen. Bovendien is het ook een manier om de trend van leegstand om te buigen door verschillende stimuli.

8.2.4. Oplossingen vinden voor zonevreemde bedrijven

Voor diverse ondernemingen werden maatregelen genomen ivm. hun statuut van zonevreemd bedrijf door de opmaak van een RUP zonevreemde bedrijven.

8.3 . INSPIRATIE VOOR EEN TOEKOMSTIG BELEID

Vertrekkende van de maatschappelijke trends en het vorige beleid kunnen volgende aanbevelingen gedaan worden voor de komende periode. De resultaten van het beleidsplan economie zijn hier richtinggevend.

8.3.1. Overkoepelend

RAAD LOKALE ECONOMIE

De Raad Lokale Economie blijft ook in de toekomst een belangrijk platform om ondernemers te informeren en ervoor te zorgen dat de dienst economie voeling houdt met ondernemers en hun netwerken op het terrein.

Er dient hierbij ook blijvend gezocht worden naar afstemming en waar mogelijk integratie met andere sectoren als toerisme, horeca, cultuur, dienstensector, veiligheid, zorg, etc. Het sterke, culturele aanbod en de verschillende seizoensevenementen zijn hiervan reeds goede voorbeelden.

OPRICHTING KMO-LOKET

De oprichting van een KMO-loket binnen de gemeentelijke administratie. Dit vertrekt vanuit de doelstelling van een geoptimaliseerde en ondernemingsvriendelijke dienstverlening. Dit was reeds de opzet bij de uitwerking van het nieuwe dienstverleningsmodel door Möbius en dit wordt nu herhaald in het beleidsplan economie. Er dient wel onderzocht of dit kan binnen het huidige personeelskader van de dienst. Naast een wijziging in personeelsbezetting, vraagt de oprichting van dergelijk loket ook de aanpassing of ten minste de afstemming van een aantal gemeentelijke processen om een goede dossieropvolging mogelijk te maken. In het verlengde hiervan ligt een meer actief gebruik van digitale communicatiemiddelen voor de hand.

INZETTEN OP NIEUW, INNOVATIEF ONDERNEMERSCHAP

Ondernemerschap stimuleren gebeurt in de eerste plaats door het begeleiden en ondersteunen van lokale ideeën. Deze lokale ondernemers kennen een hogere mate van verankering in de gemeente en kunnen een duurzamere bijdrage leveren aan het lokale ondernemersklimaat. Daarnaast hangt hier ook een communicatieopdracht voor de gemeente aan vast met bv. een gids voor startende ondernemers, goede en inspirerende voorbeelden verspreiden of voorzien in netwerkmogelijkheden. Het nieuwe concept 'Economische Ambassadeur van Beveren' wordt verder uitgewerkt met de Raad Lokale Economie.

Tot slot kan nieuw en innovatief ondernemerschap ook gevonden worden bij bestaande ondernemers die nog geen vestiging hebben in de gemeente Beveren. Het gaat hierbij in de eerste plaats over ondernemers en ondernemingen met een duidelijke toegevoegde waarde ten opzichte van het reeds bestaande aanbod binnen de sectoren detailhandel, horeca en diensten. Naast een zgn. Retail Tour kunnen ook zelfstandigen individueel benaderd worden die een eerste vestiging hebben in een gemeente op geringe afstand van Beveren maar ver genoeg opdat een potentiële tweede vestiging hun bestaande werkingsveld niet kannibaliseert.

8.3.2. Arbeidsmarkt

Op hoofdlijnen is het minder van belang om nieuwe bedrijven aan te trekken, er zijn vandaag de dag nl. meer jobs in Beveren dan er werkenden zijn. Voor bepaalde sectoren of specialisaties kunnen uiteraard nog wel kansen bestaan.
Naast het in contact brengen van werkzoekenden met de aanwezige bedrijven in Beveren is het dus vooral aangewezen om blijvend werk te maken van onderwijs en opleiding. Dit betekent onder meer de bestaande opleidingen beter laten aansluiten bij de noden en eisen van de lokale bedrijvigheid en voldoende aandacht en middelen schenken aan stageprogramma's en duaal leren.

8.3.3. Bedrijvigheid

RUIMTE VOOR BEDRIJVIGHEID
Beveren wordt gekenmerkt door een goede ondernemersdynamiek. Deze heeft uiteraard een ruimtelijke weerslag. Er dient tegen de achtergrond van de havenontwikkeling zorgvuldig omgesprongen met de nog beschikbare ruimte door deze optimaal te vrijwaren voor gepaste economische invullingen en steeds met aandacht voor een vlotte verkeersafhandeling.

BEDRIJFSTERREINMANAGEMENT
Het merendeel van de ondernemingen, gevestigd op een KMO-zone in Beveren, werkt solitair. Volgens de Raad Lokale Economie hebben deze bedrijven echter veelal gezamenlijke behoeften op het vlak van bv. afvalverwerking, veiligheid, signalisatie, nutsvoorzieningen.
Bedrijfsterreinmanagement biedt in dat kader heel wat kansen en opportuniteiten voor de residerende ondernemingen. Momenteel wordt ism Interwaas en de Raad Lokale Economie onderzocht wat de mogelijkheden zijn.

KANTOORRUIMTE
In de toekomst moet bekeken worden of er op weloverwogen plekken bijkomende kantoorfuncties gefaciliteerd kunnen worden. Dit gebeurt bij voorkeur op vlot en multimodaal te ontsluiten plekken zoals de stationsomgeving.

8.3.4. Handel

Een dynamische detailhandel draagt bij tot de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de woonkernen.

KERNVERSTERKING
Duidelijke keuzes volgen uit het beleidsplan economie. Hierbij wordt, in het verlengde van het Vlaamse decreet Integraal Handelsbeleid, prioriteit gegeven aan een concentratie van handel en winkelvoorzieningen in de kernen. Dit beleid krijgt ook vertaling in de nodige lokale, ruimtelijke instrumenten.
Beveren profileert zich als het winkelcentrum voor in de eerste plaats alle inwoners van Beveren en haar deelgemeenten. Zowel voor dagelijkse goederen als periodieke goederen is het winkeldorp Beveren de voornaamste 'place to go'. Aanvullend zorgt de gemeente ook minstens voor het behoud

van de huidige aantrekkingskracht op de buurgemeenten. Het is belangrijk dat ondernomen acties zich richten tot alle inwoners van Beveren én dat er voldoende uitwisseling komt tussen het centrum en de deelkernen.
Deze formeel afgebakende kern, via ruimtelijke plannen, vormt een visueel duidelijk aaneengesloten geheel van winkels, met voldoende afwisseling tussen ketens en lokale zelfstandigen. Naast de ruimtelijke verankering wenst de gemeente samen met haar partners in deze zone ook verder in te zetten op een sterk flankerend beleid ter ondersteuning van de detailhandel. Het winkelaanbod langs de N70 en op andere perifere locaties is complementair aan het winkelaanbod in de kern. De toekomstoriëntatie voor de steenweg buiten de kern wordt vastgelegd binnen het project 'Baanwinkels en gemeenten op één lijn'. Het behoud van het evenwicht tussen kern en gewestweg N70 is een belangrijke afweging bij toekomstige ontwikkelingen in de clusterzone (Pareinpark).
Kernversterking dient ook samen te gaan met een gerichte vermenging van functies (wonen, horeca, dienstverlening, …) om zo de multifunctionaliteit van het kerngebied ten volle uit te spelen. Dit leidt tot een aangename publieke ruimte en een vlotte toegankelijkheid en bereikbaarheid.
De gemeente voert op dit vlak de regie, in samenspraak met handelaars, de centrummanager, en projectontwikkelaars en houdt hierbij vast aan principes van leefbaarheid, aantrekkelijkheid, bereikbaarheid, …

VITALE DEELKERNEN
Er wordt blijvend gestreefd naar voldoende vitaliteit in de deelkernen van Beveren. Deze deelkernen krijgen ook een duidelijkere positionering binnen het Beverse geheel. De positie van een deelkern is in overeenstemming met de eigen draagkracht van de kern. Er wordt een minimale leefbaarheid voorzien in elke kern (voorzieningen, activiteiten, acties,…).
STREEKIDENTITEIT
Identiteit van horeca-producten en diensten. Als gemeente mee de streekidentiteit versterken en promoten. Vanuit de reguliere kanalen als Toerisme Waasland, maar ook nieuwe bovenlokale initiatieven als Grenspark Groot Saeftinghe en Havenland lenen zich voor de ontwikkeling en marktpositionering van bv. streekproducten en arrangementen.

8.3.5. Waaslandhaven

Beveren staat positief tegenover de Waaslandhaven als onderdeel van de haven van Antwerpen. Zoals eerder gesteld is de haven duidelijk de motor in de regio en zorgt dit voor een gevarieerd en structureel aanbod van nabije jobs.
Dit is echter geen onvoorwaardelijk engagement. De nabijheid van de haven brengt ook hinder en overlast met zich mee. De ruimte inname en de impact op mobiliteit zijn overduidelijk, maar ook de impact op leefbaarheid en mens en milieu (geluid, geur, lucht, buffering,…) zijn een continue zorg.
Als algemene voorwaarden bij de verdere ontwikkeling van de Waaslandhaven zijn voor de gemeente Beveren steeds de fasering van ruimte-inname volgens economische noodzaak én de voorafgaande realisatie van ontsluitingsinfrastructuur essentieel. Specifiek naar de economische impact is het van belang te kiezen voor sectoren en bedrijven die een zo groot en duurzaam mogelijke meerwaarde en tewerkstelling bieden. Daarnaast blijft een doordacht zoneringsbeleid belangrijk, waarbij bedrijven met de meeste overlast en/of risico het verst van de woonkernen gevestigd worden.

De Maatschappij Linkerscheldeoever die verantwoordelijk is voor onder meer het gronden en industrialisatiebeleid op Linkerscheldeoever is in deze een zeer belangrijke speler. Het is eveneens het overlegforum om met zowel het Havenbedrijf Antwerpen als het Vlaamse Gewest van gedachten te wisselen over het huidige beleid en beheer evenals over de toekomstige ontwikkelingen. Om bovenstaande krijtlijnen voor verdere ontwikkeling goed te kunnen opvolgen is een actieve rol vereist van de gemeente in de Raad van Bestuur van Maatschappij Linkerscheldeoever.
Tot slot is het aan te bevelen om als gemeente een actievere rol te verkrijgen binnen het Havenbedrijf Antwerpen. Verschillende bevoegdheden hebben nl. een rechtstreekse impact op onze gemeente en inwoners. Toch heeft de gemeente slechts indirect inzicht en/of inspraak in die werkdomeinen van het Havenbedrijf die ook voor ons relevant zijn.

8.3.6. Landbouw

Gezien de relatief grote omvang van de landbouwsector in Beveren en het beeldbepalende karakter ervan buiten de woonkernen is het absoluut noodzakelijk dat land- en tuinbouwbedrijven voldoende ontwikkelingskansen behouden. Deze ondernemers en werknemers moeten opnieuw erkend worden als voornaamste bewerkers en beheerders van onze open ruimte.
De herwaardering van open ruimte, aangesterkt door enkele bovenlokale initiatieven als Havenland en het Grenspark Groot-Saeftinghe, biedt ook potentieel voor landbouwverbreding van de huidige landbouwers of kleinschaligere nieuwkomers. De gemeente kan hier waar nodig en gewenst faciliterend optreden als trekker of partner in provinciale en Europese cofinancieringsprojecten als LEADER, PDPO, … Een verdere samenwerking met oa. de toeristische sector ligt hier voor de hand. Denk hierbij aan gastenverblijf, hoevewinkels, streekproducten, korte ketens, zorgboerderij, speelschuur, … Al deze initiatieven kunnen er ook toe bijdragen de rol en waarde van landbouw opnieuw zichtbaar te maken en de kernen en platteland sociaal-economisch met elkaar te verbinden. Ook het voortzetten van jaarmarkten in de deelgemeenten draagt bij aan het economisch en sociaal weefsel.
De gemeente werkt mee aan een geïntegreerd grondbeleid van de hogere overheid. Onze regio is reeds lange tijd gekenmerkt door de specifieke band met Oost Zeeuws-Vlaanderen. De gemeente verkent (samen met VLM, EGTS, …) mee de mogelijkheden op langere termijn voor een grensoverschrijdend ruilverkavelingsproject of andere vormen van grondbeleid.